

POLICEJNÍ AKADEMIE ČESKÉ REPUBLIKY V PRAZE

Fakulta bezpečnostně právní

Katedra trestního práva

Drogové trestné činy

Diplomová práce

Drug crimes

Master thesis

VEDOUCÍ PRÁCE

JUDr. Tereza DLEŠTÍKOVÁ, Ph.D.

AUTOR PRÁCE

Bc. Patrik KOMPAS

PRAHA

2023

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že diplomová práce na téma „*Drogové trestné činy*“ je mým původním autorským dílem a zpracoval jsem ji samostatně. Veškerou literaturu a další zdroje, z nichž jsem čerpal, v práci řádně cituji a uvádím v seznamu použité literatury.

V Praze, dne 13. 3. 2023

.....

Bc. Patrik KOMPAS

Poděkování

Na tomto místě bych rád poděkoval vedoucí této diplomové práce JUDr. Tereze Dlešíkové, Ph.D. za její vstřícný přístup, pomoc, cenné rady a obzvláště za čas, který mi věnovala při řešení dané problematiky.

Dále bych chtěl poděkovat Mgr. Barboře Tučkové, Mgr. Janu Plockovi a Mgr. Luboši Martínkovi za jejich podporu, čas a rady, které mi v průběhu psaní diplomové práce dávali.

ANOTACE

Cílem práce je zhodnocení trestněprávní úpravy v kontextu jiného státu a návrh změn trestněprávní úpravy na našem území. V první části se diplomová práce zabývá společenským pohledem na drogovou problematiku. Následně práce definuje základní používané pojmy a poskytuje malý exkurz do vývoje drogové trestněprávní úpravy na našem území. Na historii navazuje rozbor drogových trestných činů dle aktuální platné trestněprávní úpravy. Druhá část práce se věnuje vymezení a komparaci slovenské trestněprávní úpravy s českou, jejímu vyhodnocení a v neposlední řadě i statistice trestné činnosti v České republice převážně za rok 2022. V poslední části práce poskytuje úvahy *de lege ferenda* na téma drogových trestných činů.

KLÍČOVÁ SLOVA

drogové trestné činy * protidrogová politika * omamné látky * psychotropní látky * trestněprávní úprava * komparace * Slovenská republika * statistiky kriminality * Česká republika

ANNOTATION

The aim of this thesis is to evaluate criminal law regulations in the context of another country and propose to change the criminal law regulations in our country. The first part of the thesis defines the social perspective on drug-related issues. Subsequently, the thesis defines basic terms and provides a brief overview of the development of drug-related criminal law regulations in our country. Following the historical overview, the thesis analyzes drug-related crimes according to the currently applicable criminal law regulations. The second part of the thesis focuses on defining and comparing criminal law regulations in the Slovak republic with those in the Czech Republic, evaluating them, and lastly, presenting statistics on criminal activity in the Czech Republic mainly for the year 2022. In the final part of the thesis, considerations *de lege ferenda* on drug-related crimes are provided.

KEYWORDS

drug-related crimes * anti-drug policy * narcotics * psychotropic substances * criminal law regulations * comparison * Slovak republic * crime statistics * Czech republic

OBSAH

ÚVOD.....	7
1 SPOLEČENSKÝ POHLED NA DROGOVOU PROBLEMATIKU	9
1.1 PROTIDROGOVÁ POLITIKA OBECNĚ.....	11
1.2 PROTIDROGOVÁ POLITIKA VE SVĚTĚ	14
1.3 PROTIDROGOVÁ POLITIKA V ČESKÉ REPUBLICE	16
2 VYMEZENÍ A DEFINICE ZÁKLADNÍCH POJMŮ.....	23
3 STRUČNÝ HISTORICKÝ VÝVOJ DROGOVÉ TRESTNĚPŘÁVNÍ ÚPRAVY NA NAŠEM ÚZEMÍ.....	36
3.1 OD VZNIKU SPOLEČNOSTI DO ROKU 1961	36
3.2 OBDOBÍ OD ROKU 1962 DO SOUČASNOSTI.....	39
4 DROGOVÉ TRESTNÉ ČINY Z HMOTNĚPŘÁVNÍHO HLEDISKA	43
4.1 TRESTNÝ ČIN NEDOVOLENÁ VÝROBA A JINÉ NAKLÁDÁNÍ S OMAMNÝMI A PSYCHOTROPNÍMI LÁTKAMI A S JEDY DLE § 283 TRESTNÍHO ZÁKONÍKU.....	45
4.2 TRESTNÝ ČIN PŘECHOVÁVÁNÍ OMAMNÉ A PSYCHOTROPNÍ LÁTKY A JEDU DLE § 284 TRESTNÍHO ZÁKONÍKU	52
4.3 TRESTNÝ ČIN NEDOVOLENÉ PĚSTOVÁNÍ ROSTLIN OBSAHUJÍCÍCH OMAMNOU NEBO PSYCHOTROPNÍ LÁTKU DLE § 285 TRESTNÍHO ZÁKONÍKU	55
4.4 TRESTNÝ ČIN VÝROBA A DRŽENÍ PŘEDMĚTU K NEDOVOLENÉ VÝROBĚ OMAMNÉ A PSYCHOTROPNÍ LÁTKY A JEDU DLE § 286 TRESTNÍHO ZÁKONÍKU.....	61
4.5 TRESTNÝ ČIN ŠÍŘENÍ TOXIKOMANIE DLE § 287 TRESTNÍHO ZÁKONÍKU	66
5 VYMEZENÍ A KOMPARACE SLOVENSKÉ TRESTNĚPŘÁVNÍ ÚPRAVY S TRESTNĚPŘÁVNÍ ÚPRAVOU ČESKÉ REPUBLIKY.....	75
5.1 VYMEZENÍ DROGOVÝCH TRESTNÝCH ČINŮ VE SLOVENSKÉ REPUBLICE	76
5.2 KOMPARACE SLOVENSKÉ LEGISLATIVY DROGOVÝCH TRESTNÝCH ČINŮ S ČESKOU.....	83
5.3 VYHODNOCENÍ	94
6 STAV A STRUKTURA DROGOVÉ TRESTNÉ ČINNOSTI V ČESKÉ REPUBLICE V ROCE 2022.....	99
7 ÚVAHY DE LEGE LATA A DE LEGE FERENDA U DROGOVÝCH TRESTNÝCH ČINŮ	106
ZÁVĚR.....	110
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	112

SEZNAM ZKRATEK.....	131
SEZNAM GRAFŮ A TABULEK.....	133
SEZNAM PŘÍLOH	134

ÚVOD

Zneužívání drog není záležitostí poslední doby, ale je tu již se vznikem lidské společnosti, neboť již ve společenství lovců-sběračů vešli určití jedinci ve zkušenost s nějakými drogami. Drogy neužívali pouze lidé, užívala a vyhledávala je i zvířata, která mimochodem takto činí dodnes.¹ S vývojem lidské společnosti se vyvíjely i drogy a jejich poznání. Lidstvo nejdříve považovalo drogy za dary bohů, poté byly užívány jako léčivo. Až v moderní společnosti začaly být drogy považovány za neakceptovatelné a tento postoj odstartoval boj proti drogám. K boji byly použity nejrůznější prostředky, v neposlední řadě i využití institutů trestního práva. Drogová trestná činnost je latentní povahy a její odhalení nebývá snadné, a nejen proto patří mezi nejzávažnější formy kriminality, týkající se celého světa.

Téma drogových trestných činů jsem si vybral proto, že působím jako komisař na oddělení, které se tímto typem trestné činnosti aktivně zabývá a tato problematika je mi tak velmi blízká. Dalším důvodem je fakt, že jde o celosvětový společenský problém, který je stále aktuální a potřebnost boje proti drogám je obecně přijímána s velkým zájmem a závažností.

Práce je pomyslně rozdělena do dvou částí na teoretickou a praktickou část. V úvodu teoretické části pomocí analýzy a deskripce popisují aktuální společenský pohled na drogovou problematiku, a to nejen v obecném smyslu, ale i se zaměřením na aktuální pohled na tuto problematiku v České republice. Pro porozumění dalšího textu o drogových trestných činech práce zmiňuje vysvětlení základních pojmů používaných v drogové oblasti, na které navazuje téma, ve kterém za užití deskripce poskytují stručný historický exkurz do vývoje trestního zákonodárství v oblasti drog. V historii se zabývám trestněprávní úpravou od vzniku společnosti do současnosti. Současný stav právní úpravy za pomocí analýzy, syntézy a deskripce, který je vedle praktické části stěžejní, uvádím ve čtvrté kapitole, kde se blíže zaměřuji na jednotlivé drogové trestné činy z hmotněprávního hlediska, a to nejen v souvislosti s judikaturou soudů, ale i v kontextu názorů odborné veřejnosti. V praktické části za užití metody

¹ MAHDALÍČKOVÁ, Jana. *Víme o drogách všechno?*. Praha: Wolters Kluwer, 2014. s. 9. ISBN 978-807-4785-894.

komparace srovnávám aktuální platnou právní úpravu ve Slovenské republice s právní úpravou České republiky. Nejprve ale za pomoci deskripce pro dodání kontextu vymezuji právní úpravu Slovenské republiky. Komparaci právní úpravy poté za pomocí indukce vyhodnocuji a poskytuji na ni vlastní názor. Pro dokázání aktuálnosti tématu pomocí metody komparace uvádím v 6. kapitole statistické údaje za minulý rok 2022 a meziročně je srovnávám s rokem předchozím. V závěru praktické části pak poskytuji vlastní názor na popsanou problematiku a uvádím konkrétní návrhy, jak současnou právní úpravu upravit dle aktuálních trendů v oblasti drogové problematiky.

Předpokládám, že současná právní úprava České republiky bude v kontextu právní úpravy Slovenské republiky benevolentnější v hrozících trestech. Druhou hypotézou je skutečnost, že naše právní úprava v porovnání s tou slovenskou bude v drogové oblasti, zejména v oblasti úpravy množství návykových látek, značně nepřehledná a složitá. Rovněž předpokládám, že nejvíce páchaným drogovým trestným činem bude ustanovení § 283 trestního zákoníku, které bude následováno § 284 trestního zákoníku. Poslední hypotézou je předpoklad, že oblast nakládání s konopím by mělo dostat spíše změn směřujících ke zmírnění sankcí než k úplné legalizaci.

Cílem této diplomové práce je zhodnocení přehlednosti a aktuálnosti drogových trestných činů a toto hodnocení podpořit komparací právní úpravy se Slovenskou republikou. Zároveň si práce klade za cíl poukázat na nedostatky v platné právní úpravě a navrhnout takové změny, které tyto nedostatky eliminují. Tímto způsobem chci přispět k aktuální diskuzi na téma legalizace. V neposlední řadě je cílem i průzkum problematiky drogových trestných činů a analýza trestných činů z hmotněprávního hlediska a statisticky zanalyzovat tuto skupinu trestných činů. Ačkoliv tato diplomová práce nemá ambice na detailní vědecký rozbor drogové problematiky, což v rozsahu diplomové práce ani není možné, věřím, že může být užitečným zdrojem informací pro instituce zabývající se prevencí a řešením drogových trestných činů, jako jsou policie, státní zastupitelství, soudy, nebo neziskové organizace.

1 SPOLEČENSKÝ POHLED NA DROGOVOU PROBLEMATIKU

Úvodem této práce bych rád začal dvěma citáty, na které jsem náhodou narazil během zpracování této diplomové práce. Nejdříve bych začal citátem od amerického psychologa a neurovědce Carla Harta, který při rozhovoru v roce 2013 řekl:

„Měli bychom dekriminlizovat všechny drogy. Předpoklady, na kterých je založena naše protidrogová politika, jsou chybné.“²

Do tohoto kontextu bych rád vložil i citát českého výtvarného umělce, který v roce 2017 pro magazín Legalizace řekl:

„Lidi nejsou připravený na to, aby drogy byly legální“³

Oba výše uvedené citáty ve mně vzbuzují jednak naději, a to zejména ve vztahu k léčebným účinkům určitých, v současné době, zakázaných látek, jednak úzkost, a to zejména kvůli následkům, které by mohla obecná dekriminlizace drog přinést. Pokud se máme poučit z historie, můžeme si jako příklad vzít Spojené státy americké, které v 80. letech razily strategii „nepřátelského přístupu k drogám“. Následky této kampaně jsou odstrašujícím příkladem toho, jak by se k drogám nemělo přistupovat. Zároveň je ale nutné říci, že na světě neexistuje univerzální nebo stoprocentně účinný systém, jak zneužívání drog zabránit.⁴ Pokud se máme bavit o dekriminlizaci všech drog, jak to uvádí Carl Hart, tak je nutné nahlédnout na daný problém z širšího pohledu. Samotný Carl Hart ostatně argumentuje tím, že v demokratické společnosti by i v drogách mělo být uplatněno ústavní pravidlo: „*Svoboda jednoho končí tam, kde začíná svoboda druhého.*“ S touto argumentací lze souhlasit, a to zejména na základě faktu, že pokud někdo chce užívat drogy, tak je bude užívat, ať už jsou

² KOVEN, Suzanne. *THE BIG IDEA: CARL HART*. The Rumpus [online]. 2013. [cit. 2022-11-27]. Dostupné z: <https://therumpus.net/2013/08/19/the-big-idea-6-carl-hart/>.

³ SCUM, Green. *Pasta Oner: Nejsladší pomsta je úspěch*. [online]. Praha: Magazín Legalizace, 2017. [cit. 2022-11-27]. Dostupné z: <https://magazin-legalizace.cz/2766-pasta-oner-nejsladsi-pomsta-je-uspech/>.

⁴ BORNÍK, Miroslav. *Drogy: co bychom o nich měli vědět*. Praha: Themis, 2001. s. 2. ISBN 80-858-2198-2.

legální či nelegální. Zároveň se můžeme chytout i obecného pravidla, kdy „zakázané ovoce chutná nejlépe“ a pokud bychom jako společnost přistoupili k úplné legalizaci drog, alespoň mladí lidé by neměli takovou touhu tyto látky vyzkoušet. Zároveň je při tomto pohledu nutné poukázat na druhý citát. Osobně si myslím, že lidé opravdu nejsou připraveni na legalizaci drog.

V rámci případné legalizace je důležité počáteční vyjasnění základních otázek, které s legalizací souvisí, jako je například jakým způsobem by měly být legalizované drogy prodávány, kde, kým nebo jakou formou by měly být vyráběny. Tyto otázky si pokládají odborníci po celém světě, diskutují o nich vlády a troufám si říct, že na tyto otázky nebyla doposud nalezena bezpečná odpověď. Zmiňme „pouhou“ legalizaci konopí v České republice (dále jen „ČR“) pro rekreační účely a zejména to, jaké emoce a další otázky tento záměr s sebou přináší. Odborná ani laická veřejnost se není schopna již po dlouhá léta shodnout. Na místě je i fakt, že v žádné ze zemí, kde k legalizaci došlo, nedošlo k tomu, aby obchod s konopím policie přestala trestně stíhat. Zároveň nezmizela ani trestná činnost s tím spojená. Je naopak potřeba říct, že v otázce regulace a nakládání s konopím pro vlastní potřebu je ČR nejliberálnější v Evropě. ČR by se musela vypořádat i s mezinárodními závazky vůči Evropské unii (dále jen „EU“), a to hlavně ve vztahu k schengenskému prostoru, kdy v převážné většině evropských zemí podobná regulace, zamýšlená té v ČR, není.⁵

V současné době jsou dle platného práva ČR návykové látky (dále jen „NL“) zakázané, a to i přesto, že mohou mít i léčivé účinky. Jedním příkladem za všechny je konopí, jehož aktivní látky mají pozitivní účinky na léčbu různých nemocí, jako je například Parkinsonova choroba.⁶ Nejde ale jen o konopí. Ve Švýcarsku je už roky aktivní projekt, kdy si těžce závislí narkomani chodí

⁵ VLÁDA ČR: *Expertní skupina: První draft návrhu regulovaného trhu s konopím je na spadnutí*. [online]. Praha: Národní koordinátor pro protidrogovou politiku, 2023. [cit. 2023-02-06]. Dostupné z: https://www.vlada.cz/cz/ppov/zavislosti/konopi_expertni_skupina/expertni-skupina-prvni-draft-navrhu-regulovaneho-trhu-s-konopim-je-na-spadnuti--202761/.

⁶ Prokázáno na základě studií např. BORG, Francesca a Giuseppe Di GIOVANNI. *The use of cannabinoids in Parkinson's disease*. *Xjenza*, 7(1), 65-80. [online]. 2019. [cit. 2022-11-27]. Dostupné z: <https://www.um.edu.mt/library/oar/handle/123456789/46959>. MORE, Sandeep Vasant a Dong-Kug CHOI. *Promising cannabinoid-based therapies for Parkinson's disease: motor symptoms to neuroprotection*. *Mol Neurodegeneration* 10, 17. [online]. 2015. [cit. 2022-11-27]. Dostupné z: <https://doi.org/10.1186/s13024-015-0012-0>.

kupovat heroin do lékárny. Cílem je zlepšit lidem, kteří jsou na tomto opiátu závislí, život a zároveň vymýtit nelegální prodej na ulicích. Program byl zpočátku kontroverzní, později se ukázalo, že pomohl.⁷

Jak vyplývá z výše uvedeného, vždy bude záviset na úhlu pohledu. I látky, které považujeme za škodlivé, mohou v dobrých rukách pomáhat a nikoliv škodit. Téma legalizace drog bude vždy velice emotivní, kontroverzní a bude mít své zaryté podporovatele i odpůrce. Zároveň lze říci, že vždy bude záležet i na složení společnosti a na nastavení pevných mantinelů, které by v případě legalizace měly být dodržovány. Zároveň je třeba i nastavit případné sankce za nedodržování, protože pokud budou nastaveny pevné mantinely, které nebudou kontrolovány, tak se toto opatření míjí účinkem. Ředitel Národní protidrogové centrály (dále jen „NPC“), brigádní generál Jakub Frydrych za veškeré pracovníky, kteří se zabývají drogovou trestnou činností, uvedl, že dobře chápou význam své práce a dále se budou maximálně snažit o snížení dostupnosti nelegálních NL a postihování těch, kteří na této trestné činnosti profitují. Zároveň poznamenal, že: *„Nelegální návykové látky nelze vymýtit, ale společensky sebezáchovné je dělat vše pro to, aby jich bylo na straně nabídky co nejméně.“*⁸

Rozhodně bude do budoucna zajímavé sledovat samotné návrhy na legalizaci drog, a jak tyto návrhy budou reagovat na nové trendy v drogové trestné činnosti. Již teď víme, že drogová trestná činnost se postupně z ulic přesouvá do počítačového prostředí. Zároveň bude důležité, aby se orgány činné v trestním řízení nadále zabývali potlačováním drogové trestné činnosti, a to v rámci platné právní úpravy ČR.

1.1 Protidrogová politika obecně

Protidrogovou politikou obecně se rozumí souhrn opatření z oblasti prevence, vzdělávání, oblasti sociální a dalších, které jsou uskutečňovány na úrovni od mezinárodní po místní za účelem ochrany jednotlivců i celé společnosti

⁷ ČT24: Švýcarsko možná bude první zemí, kde lékaři předepisují heroin. ČT 24 [online]. Ženeva: Česká televize. [cit. 2022-11-27]. 2008. Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/svet/1431990-svycarsko-mozna-bude-prvni-zemi-kde-lekari-predepisuji-heroin>.

⁸ POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY. Národní protidrogová centrála. *Výroční zpráva 2021*. [online]. [cit. 2022-11-27]. Praha: Národní protidrogová centrála, 2022. s. 6. Dostupné z: <https://www.policie.cz/soubor/2022-npc-vz-2021-210-297-v04-pdf.aspx>.

před zdravotními, sociálními i ekonomickými škodami, které souvisí s užíváním NL. Je postavena na dvou základních strategiích, a to: a) snižování nabídky a b) snižování poptávky.

Snižování nabídky je represivním opatřením, které se zaměřuje primárně na zastavení, případně alespoň omezení výroby a distribuce NL nelegálních. Souvisí s tím i kontrola a regulace prodeje legálních NL. Snižováním poptávky se rozumí „*opatření z oblasti prevence a léčby*.“⁹ Hlavním cílem strategie snižování poptávky je snížení vyhledávání a konzumace NL ze strany uživatelů.¹⁰

S protidrogovou politikou je úzce spjata i prevence. Prevence jako taková je velice diskutované téma (nejen v oblasti drog) a lze jí pojmout z hlediska různých přístupů a názorů. Na realizaci prevence a protidrogové politiky se každoročně vynakládají nemalé finanční prostředky, které jsou rok od roku větší.¹¹ Pokud porovnáme výdaje na protidrogovou politiku v ČR v roce 2015 a v roce 2021 zjistíme, že nárůst výdajů je bezmála stoprocentní. V roce 2021 činily výdaje na protidrogovou politiku 2 008 406,- Kč.¹²

Prevenici ve smyslu užívání legálních i nelegálních drog můžeme definovat jako opatření, která jsou „*určená k zamezení či snížení výskytu, šíření a rizikosti užívání alkoholu a nealkoholových drog*.“¹³ Prevenici zpravidla vymezujeme jako prevenci – a) primární, b) sekundární, c) terciální.¹⁴

Primární prevence se zaměřuje na širokou populaci a směřuje do budoucnosti. Cílem je takové působení, aby nežádoucí jev vůbec nenastal, tedy zabránit jedinci, aby NL užil, popřípadě aby s užíváním začal co nejpozději. K dosažení tohoto cíle jsou využívány masmédiá, výchovně vzdělávací zařízení

⁹ GŘIVNA, Tomáš, Miroslav SCHEINOST a Ivana ZOUBKOVÁ. *Kriminologie*. 4., aktualiz. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2014. s. 332. ISBN 978-80-7478-614-3.

¹⁰ Tamtéž s. 332.

¹¹ Rešerše provedená na základě zveřejněných dat o výdajích na protidrogovou politiku ze státního rozpočtu v České republice za roky 2015–2021.

¹² CHOMYNOVÁ, Pavla et al. *Zpráva o nelegálních drogách v České republice 2022*. [online]. Praha: Úřad vlády České republiky, 2022. [cit. 2022-11-30]. s. 35. ISBN 978-80-7440-306-4. Dostupné z: https://www.drogy-info.cz/data/obj_files/33774/1171/VZ%20drogy%202022_web221122.pdf.

¹³ GŘIVNA, Tomáš, Miroslav SCHEINOST a Ivana ZOUBKOVÁ. *Kriminologie*. 4., aktualiz. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2014. s. 332. ISBN 978-80-7478-614-3.

¹⁴ SVATOŠ, Roman. *Kriminologie*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2012. s. 90. ISBN 978-80-7380-389-6.

a působení legislativy. Nejlepší účinnosti dosahuje primární prevence u osob nízkého věku, v prostředí, kde se utvářejí postoje, hodnoty a sociální vztahy.¹⁵

Zaměření prevence sekundární je na rizikové skupiny, nebo jedince, u kterých je předpoklad, že jsou nebo se v nejbližší době dostanou do situace, která se dá klasifikovat jako sociálně patologická. V praxi to znamená donutit osoby, které užívají NL, aby je užívat přestaly nebo užívání výrazně omezily.¹⁶ Poradenství, sociální péče, informovanost a včasné vyhledávání problému je základem činnosti sekundární prevence. K tomuto cíli pomáhají poradny, linky důvěry, sociální pracovníci, výchovní poradci a další.¹⁷

Terciální prevence cílí na předcházení opakovaného páchaní trestné činnosti konkrétního jedince, postpenitenciární péči, resocializaci a minimalizaci škod.¹⁸ Cílem je zajištění a poskytnutí včasné odborné pomoci. V rámci drogové problematiky se jedná o zabránění vzniku trvalých nebo vážných zdravotních a sociálních problémů, které vznikly při užívání NL. Cílovou skupinou jsou uživatelé NL zvláště rizikovým způsobem (injekčně). K dosažení tohoto cíle pomáhají léčebná zařízení, charitativní a občanská sdružení a v neposlední řadě i vězeňství.¹⁹

Někdy se jako samostatná strategie uvádí i harm reduction, neboli minimalizace rizik spojených s užíváním NL. Spojení této strategie a drog vyvolalo v řadách veřejnosti bouřlivé emoce a vlnu nesouhlasu jak z řad laické, tak i odborné veřejnosti. Tento přístup se vyznačuje stabilizací životního stylu klienta. To znamená, že v oblasti drog neusiluje o absolutní odbourání užívání drog, ale snížení negativních důsledků tohoto chování. Harm reduction nenahrazuje jiné strategie a přístupy, ale je k nim alternativou. Idealistickou vizi společnosti bez drog považuje za velmi nepravděpodobnou. Využití tohoto

¹⁵ ŠTABLOVÁ, Renata. *Drogy, kriminalita a prevence*. 2. rozš. vyd. Praha: Policejní akademie České republiky, 1999. s. 165. ISBN 80-725-1018-5.

¹⁶ GRIVNA, Tomáš, Miroslav SCHEINOST a Ivana ZOUBKOVÁ. *Kriminologie*. 4., aktualiz. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2014. s. 332. ISBN 978-80-7478-614-3.

¹⁷ NOVOTNÝ, Oto. *Kriminologie*. 2., přeprac. vyd. Praha: ASPI Publishing, 2004. s. 190. ISBN 80-735-7026-2.

¹⁸ SVATOŠ, Roman. *Kriminologie*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2012. s. 91. ISBN 978-80-7380-389-6.

¹⁹ ŠTABLOVÁ, Renata. *Drogy, kriminalita a prevence*. 2. rozš. vyd. Praha: Policejní akademie České republiky, 1999. s. 165. ISBN 80-725-1018-5.

přístupu je z pohledu uživatelů drog velice výhodné, neboť nepovažuje abstinenci jako podmínku absolvování léčby, ale jako ideální stav. Pokouší se snížit poškození z užívání drog tím, že zachovává zdravotní stav a předává informace a motivuje klienty, aby své chování postupně měnili k méně rizikovému. Zároveň neklade na klienty mnohdy nereálné požadavky, jako je například abstinence či omezení užívání drog.²⁰ V popsaném modelu jsou sice obsaženy prvky terciální prevence a lze jej zařadit i pod strategii snižování poptávky, avšak hlavní cíl je zde minimalizovat rizika z užívání drog spojená, nikoliv snižování míry užívání drog.²¹

1.2 Protidrogová politika ve světě

Globální vnímání problému užívání NL a problémového hráčství definovalo zapojení států do mezinárodní spolupráce. Mezinárodní a evropské aktivity v oblasti mezinárodní spolupráce mezi státy umožňují sdílet zkušenosti v protidrogové politice a zároveň přináší možnost podílet se na vytváření protidrogové politiky v mezinárodním měřítku. Státy mohou rovněž čerpat z mezinárodních zkušeností v dané problematice.²² V současné době je za nejkomplexnější politický dokument v oblasti drog považován dokument přijatý na Valném shromáždění Organizace spojených národů (dále jen „OSN“) v roce 2016.²³

Z pohledu mezinárodního práva jsou platné tři Jednotné úmluvy OSN, a to o omamných látkách²⁴ (dále jen „ÚoOL“), o psychotropních látkách²⁵ (dále jen „ÚoPL“) a úmluva proti nezákonnému obchodu s omamnými a psychotropními

²⁰ KALINA, Kamil. *Drogy a drogové závislosti: mezioborový přístup*. Praha: Úřad vlády České republiky, 2003. s. 263–265. ISBN 80-867-3405-6.

²¹ GRÍVNA, Tomáš, Miroslav SCHEINOST a Ivana ZOUBKOVÁ. *Kriminologie*. 4., aktualiz. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2014. s. 333. ISBN 978-80-7478-614-3.

²² VLÁDA ČR: *Mezinárodní spolupráce v oblasti protidrogové politiky*. [online]. Praha: Úřad vlády České republiky, 2017. [cit. 2022-12-02]. Dostupné z: <https://www.vlada.cz/cz/ppov/protidrogova-politika/koordinace/mezinarodni-spoluprace-v-oblasti-protidrogove-politiky-157319/>.

²³ UNODC: *Outcome Document of the 2016 United Nations General Assembly Special Session on the World Drug Problem New York, 19-21 April 2016*. [online]. Vienna: United Nations Office on Drugs and Crime, 2016. [cit. 2022-12-02]. Dostupné z: <https://www.unodc.org/documents/postungass2016/outcome/V1603301-E.pdf>.

²⁴ UNITED NATIONS: *Single Convention on Narcotic Drugs, 1961*. [online]. New York: United Nations, 1961. [cit. 2022-12-02]. Dostupné z: https://www.incb.org/documents/Narcotic-Drugs/1961-Convention/convention_1961_en.pdf.

²⁵ UNITED NATIONS: *Convention on Psychotropic Substances*. [online]. Vienna: United Nations, 1971. [cit. 2022-12-02]. Dostupné z: https://www.unodc.org/pdf/convention_1971_en.pdf.

látkami²⁶ (dále jen „ÚOSN“). Každá jednotlivá úmluva má ještě další, později přijaté dodatky a protokoly.²⁷ Drogovou problematikou se v současné době nezabývá jen OSN, ale i Světová zdravotnická organizace (dále jen „WHO“) a dále orgány EU.²⁸ Právě posledně zmiňované orgány EU schválily na konci roku novou *Strategii EU pro oblast drog na období 2021–2025*,²⁹ ve které stanoví obecný politický rámec a priority politiky EU v oblasti drog. Tento dokument zároveň slouží jako základ pro *Akční plán EU pro oblast drog na období 2021–2025*.³⁰ „Strategie zaujímá k drogové problematice fakticky podložený, integrovaný, vyvážený a multidisciplinární přístup na vnitrostátní, unijní i mezinárodní úrovni.“³¹ Vychází ze základních zásad EU, z mezinárodního práva, Všeobecné deklarace lidských práv a Jednotných úmluv OSN, které strategii poskytují ucelený rámec pro protidrogovou problematiku. Celkem obsahuje strategie 11 cílů a je rozdělena do tří oblastí protidrogové politiky, a to:

- a) snižování nabídky drog,
- b) snižování poptávky po drogách a
- c) řešení nepříznivých důsledků souvisejících s drogami.

Výše uvedené oblasti dále doplňují a podporují tři témata:

- d) mezinárodní spolupráce,
- e) výzkum, inovace a prognostika a
- f) koordinace, správa a provádění.³²

²⁶ UNITED NATIONS: *United Nations Convention against Illicit Traffic in Narcotic Drugs and Psychotropic Substances of 1988*. [online]. Vienna: United Nations, 1988. [cit. 2022-12-02]. Dostupné z: https://www.unodc.org/pdf/convention_1988_en.pdf.

²⁷ KALINA, Kamil. *Mezioborový glosář pojmů z oblasti drog a drogových závislostí*. Praha: Filia nova, 2001. s. 114. ISBN 80-238-8014-4.

²⁸ VLÁDA ČR: *Mezinárodní spolupráce v oblasti protidrogové politiky*. [online]. Praha: Úřad vlády České republiky, 2017. [cit. 2022-12-02]. Dostupné z: <https://www.vlada.cz/cz/ppov/protidrogova-politika/koordinace/mezinarodni-spoluprace-v-oblasti-protidrogove-politiky-157319/>.

²⁹ RADA EU: *Strategie EU pro oblast drog na období 2021–2025*. [online]. Lucemburk: Úřad pro publikace EU, 2021. [cit. 2022-12-02]. ISSN 1977-0863. Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=OJ:C:2021:1021:FULL&from=CS>.

³⁰ Úřední věstník EU č. C 272, ročník 64. In: *Akční plán EU pro oblast drog na období 2021–2025*. Lucemburk: Úřad pro publikace EU, 2021. ISSN 1725-5163.

³¹ RADA EU: *Akční plán EU pro oblast drog na období 2021–2025*. [online]. Lucemburk: Úřad pro publikace EU, 2021. [cit. 2022-12-02]. ISSN 1977-0863. s. 3. Dostupné z: [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:52021XG0708\(01\)&from=CS](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:52021XG0708(01)&from=CS).

³² RADA EU: *Strategie EU pro oblast drog na období 2021–2025*. [online]. Lucemburk: Úřad pro publikace EU, 2021. [cit. 2022-12-02]. ISSN 1977-0863. s. 1–2. Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=OJ:C:2021:1021:FULL&from=CS>.

Již při návrzích jednotlivých opatření byl kladen důraz na podmínky, aby opatření byla: „*fakticky podložená, vědecky spolehlivá, realistická, časově omezená, měřitelná a s jasně relevantním významem a přidanou hodnotou pro EU.*“³³

Dalším nepostradatelným orgánem EU je Evropské monitorovací centrum pro drogy a drogovou závislost (dále jen „EMCDDA“). Hlavní náplní tohoto centra je sběr informací o drogách a drogové závislosti, a to na základě spolupráce mezi členskými státy, které jsou povinny předávat této organizaci informace. EMCDDA provozuje v oblasti drog i „*systém včasného varování.*“³⁴ Cílem tohoto systému je shromažďování informací o identifikaci nových drog v členských zemích a následné předání shromážděných informací ostatním členským státům. Tento systém je pro členské země důležitý zejména proto, aby měly dostatek času na vytvoření opatření a zároveň implementaci nové drogy do seznamu zakázaných látek. EMCDDA vydává každoročně „Evropskou zprávu o drogách,“ ve které shrnuje trendy a vývoj drogové kriminality na území členských států EU a dalších spolupracujících států.³⁵ V roce 2021 bylo centrem monitorováno zhruba 880 nových psychoaktivních látek, přičemž systémem včasného varování bylo 52 psychoaktivních látek v EU hlášeno úplně poprvé.³⁶

1.3 Protidrogová politika v České republice

Protidrogová politika v ČR je v současné době těsně spjata s politikou na mezinárodní úrovni.³⁷ V minulosti, jak je již uvedeno v předchozí podkapitole 1.2 *Protidrogová politika ve světě*, byly vydány OSN tři hlavní Jednotné úmluvy. ČR signovala všechny úmluvy OSN a přejala je do národní úpravy v podobě vyhlášek ministra zahraničních věcí a sdělení federálního ministerstva

³³ RADA EU: *Akční plán EU pro oblast drog na období 2021–2025.* [online]. Lucemburk: Úřad pro publikace EU, 2021. [cit. 2022-12-02]. ISSN 1977-0863. s. 3. Dostupné z: [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:52021XG0708\(01\)&from=CS](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:52021XG0708(01)&from=CS).

³⁴ NÁRODNÍ MONITOROVACÍ STŘEDISKO PRO DROGY A DROGOVÉ ZÁVISLOSTI: *Zaostřeno na drogy, 4/2005.* Praha: Úřad vlády České republiky, 2005. str. 6. ISSN 1214-1089.

³⁵ Země se statutem kandidátské země do Evropské unie.

³⁶ EVROPSKÉ MONITOROVACÍ CENTRUM PRO DROGY A DROGOVOU ZÁVISLOST: *Evropská zpráva o drogách 2022: Trendy a vývoj.* Lucemburk: Úřad pro publikace Evropské unie, 2022. s. 38–40. ISBN 978-92-9497-767-0.

³⁷ ŠTABLOVÁ, Renata a Břetislav BREJCHA. *Drogy: vybrané kapitoly.* Praha: Policejní akademie České republiky, 2005. s. 33. ISBN 80-725-1186-6.

zahraničních věcí,³⁸ z čehož vyplývá i vázanost ČR těmito úmluvami. Tvorbu a naplňování národní protidrogové politiky má v kompetenci vláda³⁹, přičemž stálým poradním, iniciačním a koordinačním orgánem v této oblasti je Rada vlády pro koordinaci politiky v oblasti závislostí (dále jen „RVKPP“), která každoročně vydává kromě výročních zpráv i další publikace, které souvisejí s touto činností.⁴⁰ Samotná koordinace probíhá nejen na národní úrovni, ale i na úrovni krajské, popřípadě místní.⁴¹ Dalším útvarem vlády v souvislosti s protidrogovou politikou je Národní monitorovací středisko pro drogy a závislosti (dále jen „NMS“), které sbírá, analyzuje a distribuuje data o užívání drog, jejich dopadech a o učiněných opatřeních. Zároveň každoročně vydává Zprávu o nelegálních drogách v České republice. Protidrogovou politikou se zabývají i další pracovní skupiny, zřízené na ministerstvech.⁴² Důležitou součástí boje s drogami je i NPC, která je celorepublikovým specializovaným útvarem, pověřeným bojem se závažnou trestnou činností související s nedovolenou výrobou, držením a rozšiřováním drog. Zároveň navazuje a udržuje spolupráci mezi ostatními policejními orgány jiných států, a to za účelem vzájemné spolupráce v boji proti organizované drogové trestné činnosti, která přesahuje hranice ČR. Mezinárodní spolupráce se zahraničními partnery představuje pro NPC naprosto klíčovou oblast a nejde jen o spolupráci s organizací Europol, Eurojust, nebo s Interpolem.⁴³ Z dalších policejních orgánů se jedná o Služby kriminální policie a vyšetřování při Krajských ředitelstvích policie a Územních odborech, které se zabývají problematikou „toxi.“

³⁸ KALINA, Kamil. *Mezioborový glosář pojmů z oblasti drog a drogových závislostí*. Praha: Filia nova, 2001. s. 114. ISBN 80-238-8014-4.

³⁹ GRÍVNA, Tomáš, Miroslav SCHEINOST a Ivana ZOUBKOVÁ. *Kriminologie*. 4., aktualiz. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2014. s. 333. ISBN 978-80-7478-614-3.

⁴⁰ VLÁDA ČR: *Rada vlády pro koordinaci politiky v oblasti závislostí*. [online]. Praha: Rada vlády pro koordinaci politiky v oblasti závislostí. [cit. 2022-12-08]. Dostupné z: <https://www.vlada.cz/cz/ppov/protidrogova-politika/rada-vlady-pro-koordinaci-politiky-v-oblasti-zavislosti-196551/>.

⁴¹ SEKRETARIÁT RADY VLÁDY PRO KOORDINACI PROTIDROGOVÉ POLITIKY: *Česká protidrogová politika a její koordinace politika závislostí založená na důkazech*. [online]. Praha: Úřad vlády České republiky, 2016. [cit. 2022-12-08]. s. 3–4. Dostupné z: https://www.vlada.cz/assets/ppov/protidrogova-politika/koordinace/Informacni_letak_RVKPP.pdf.

⁴² GRÍVNA, Tomáš, Miroslav SCHEINOST a Ivana ZOUBKOVÁ. *Kriminologie*. 4., aktualiz. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2014. s. 333. ISBN 978-80-7478-614-3.

⁴³ NOŽINA, Miroslav a Miloš VANĚČEK. *Národní protidrogová centrála 1991-2016*. Praha: Národní protidrogová centrála, 2016. s. 9, 87. ISBN 978-80-270-0640-3.

Před vstupem ČR do EU, která oblast protidrogové politiky pomohla sjednotit s protidrogovou politikou členských států EU, byla zpracována Národní strategie 2001–2004, která byla klíčovým dokumentem a poprvé byla zpracována formou strategického plánu, nikoliv koncepce, jak bylo obvyklé v předchozích letech. Národní strategie byla zaměřena na nelegální drogy, ale zároveň se podařilo prosadit zaměření i na užívání alkoholu a tabáku v oblasti prevence a represe.⁴⁴ Strategie harm reduction se stala jedním ze základních pilířů vládní politiky, a to vedle prevence, léčby a prosazování práva, čímž se podařilo vyrovnat i jiným členským státům EU.⁴⁵

V současné době je v platnosti Národní strategie prevence a snižování škod spojených se závislostním chováním 2019–2027, která navázala na předchozí Národní strategii protidrogové politiky na období 2010–2018. ČR tak plynule přešla od označení „protidrogová politika“ k označení „politika v oblasti závislostí.“ Tento pojem má lépe vystihovat komplexní přístup k návykovým látkám a behaviorálním závislostem.⁴⁶ Současná strategie se od těch předchozích odlišuje zejména preventivním přístupem, než represivním. Zároveň oproti předchozím strategiím řeší nově i nadužívání psychoaktivních léčivých přípravků a moderních technologií.⁴⁷ Nová strategie zároveň rozšiřuje základní pilíře z předchozích strategií⁴⁸ a je postavena na principech respektu a uplatňování evropských hodnot; integrovaného přístupu v oblasti závislostí; vědecky ověřených účinných opatřeních a dobré praxi; vyváženého přístupu mezi svobodou jednotlivce a ochranou společnosti; vyváženého

⁴⁴ NÁRODNÍ MONITOROVACÍ STŘEDISKO PRO DROGY A DROGOVÉ ZÁVISLOSTI: *Zaostřeno na drogy, 2/2009*. Praha: Úřad vlády České republiky, 2009. str. 5. ISSN 1214-1089.

⁴⁵ SEKRETARIÁT RADY VLÁDY PRO KOORDINACI PROTIDROGOVÉ POLITIKY: *Česká protidrogová politika a její koordinace politika závislostí založená na důkazech*. [online]. Praha: Úřad vlády České republiky, 2016. [cit. 2022-12-08]. s. 2. Dostupné z: https://www.vlada.cz/assets/ppov/protidrogova-politika/koordinace/Informacni_letak_RVKPP.pdf.

⁴⁶ HORÁČKOVÁ, Kateřina et al. *Česká politika v oblasti závislostí a priority předsednictví České republiky v Radě EU v r. 2022*. In: *Zaostřeno* 8 (01). Praha: Úřad vlády České republiky, 2022. s. 1. ISSN 2336-8241.

⁴⁷ SEKRETARIÁT RADY VLÁDY PRO KOORDINACI PROTIDROGOVÉ POLITIKY. *Národní strategie prevence a snižování škod spojených se závislostním chováním 2019-2027*. Praha: Úřad vlády České republiky, 2019. s. 5–9. ISBN 978-80-7440-231-9.

⁴⁸ SEKRETARIÁT RADY VLÁDY PRO KOORDINACI PROTIDROGOVÉ POLITIKY: *Česká protidrogová politika a její koordinace politika závislostí založená na důkazech*. [online]. Praha: Úřad vlády České republiky, 2016. [cit. 2022-12-08]. s. 2. Dostupné z: https://www.vlada.cz/assets/ppov/protidrogova-politika/koordinace/Informacni_letak_RVKPP.pdf.

přístupu mezi vymáháním práva a preventivními opatřeními; diferenciovanému přístupu dle rizikivosti návykových látek, hazardních her a dalšího závislostního chování; cílení zdrojů tam, kde hrozí největší škody nebo kde lze očekávat nejvyšší veřejnozdravotní zisky; zvýšené ochrany dětí a mladistvých; koordinovaném postupu; posílení role samospráv v nastavení vlastních priorit v oblasti protidrogové politiky; participace odborníků a odborných institucí v protidrogové politice a sdílené odpovědnosti, racionálnímu, vyváženému a vědecky ověřitelnému přístupu v mezinárodní kontrole drog.⁴⁹

Cílem této strategie v následujících 9 letech je zaměření se na oblasti posílení prevence a zvýšení informovanosti; zajištění kvalitní a dostupné sítě adiktologických služeb; efektivní regulaci trhů s návykovými látkami a závislostními produkty; posílení řízení, koordinaci a efektivní financování protidrogové politiky a zároveň se zabývat i problematikou léčivých přípravků s obsahem psychoaktivních látek, nadužívání internetu a nových technologií a problematikou konopí a kanabinoidů. V rámci těchto oblastí jsou definovány obecné i specifické cíle, činnosti a aktivity, které budou blíže definovány v akčních plánech.⁵⁰ Je zřejmé, že samostatným zmíněním problematiky konopí a kanabinoidů můžeme očekávat v nejbližších nadcházejících letech změny v této oblasti. Jako obecné cíle strategie stanoví například lepší dostupnost konopí pro léčebné účely, se zaměřením na nezávislost pacientů na nelegálních zdrojích, monitorování užívání legálních konopných produktů s obsahem CBD a nízkým obsahem THC, nebo sledování mezinárodního vývoje v členských státech EU v oblasti regulace a legalizace konopí pro rekreační účely.⁵¹

Zejména poslední bod odpovídá současné situaci, kdy se uvažuje o zavedení regulovaného trhu s konopím. Protidrogový koordinátor Vobořil upřesnil, že návrh zákona by mohl být do parlamentu odevzdán do konce března 2023.⁵² V roce 2022

⁴⁹ SEKRETARIÁT RADY VLÁDY PRO KOORDINACI PROTIDROGOVÉ POLITIKY. *Národní strategie prevence a snižování škod spojených se závislostním chováním 2019-2027*. Praha: Úřad vlády České republiky, 2019. s. 17–19. ISBN 978-80-7440-231-9.

⁵⁰ Tamtéž s. 23.

⁵¹ Tamtéž s. 27.

⁵² VLÁDA ČR: *Expertní skupina k legalizaci konopí: Jednáme o vytvoření tří principů regulace*. [online]. Praha: Rada vlády pro koordinaci politiky v oblasti závislostí, 2022. [cit. 2022-12-08]. Dostupné z: <https://www.vlada.cz/cz/ppov/protidrogova-politika/media/pracovni-skupina-k-legalizaci-konopi-jedname-o-vytvoreni-tri-principu-regulace-202193/>.

byla zároveň zahájena i příprava Akčního plánu politiky v oblasti závislostí 2022–2025, který doplňuje a blíže konkretizuje národní strategii a přináší 5 hlavních témat politiky v oblasti závislosti: a) prevence a léčba závislostí, b) regulovaný trh s návykovými látkami, c) efektivní výběr daní zohledňující rizikovost produktů se závislostním potenciálem, d) prosazování priorit vycházejících z předsednictví ČR v Radě EU e) minimalizace dopadů krize na Ukrajině na situaci v oblasti závislostí v ČR.⁵³

ČR předsedala v Radě EU od 1. července do 31. prosince 2022 (dále jen „CZ PRES“) a s předsednictvím se pojí i aktuální otázky z oblasti protidrogové politiky. V současné době je situace v Evropě složitá a státy čelí dopadům zdravotní, ekonomické a sociální krize vyvolané nejdříve pandemií Covid-19, následně doplněnou o krizi energetickou vyvolanou konfliktem na Ukrajině.⁵⁴ Zpráva o nelegálních drogách v ČR 2022 zmiňuje prioritu v oblasti závislostí, kterou je: „*podpora efektivní, moderní, vědecky podložené drogové politiky založené na principu ochrany veřejného zdraví a zohledňující práva lidí užívajících drogy.*“⁵⁵ Jednou ze zveřejněných priorit CZ PRES je vyvolat diskusi o možnosti dekriminace⁵⁶ držení drog pro vlastní potřebu a užívání a sjednotit tak úpravu v rámci EU. Současným problémem jsou odlišné přístupy vlád jednotlivých států, kdy některé vlády zmírňují tresty v oblasti držení drog pro vlastní potřebu, jiné zase tresty zpřísňují. Nejde ale jen o dekriminaci držení drog pro vlastní potřebu, ale nastolují i další témata, jako podpora prosazování vědecky podložených drogových politik, podpora spolupráce se třetími zeměmi a dalšími partnery nebo vyvolat diskusi o obchodování s drogami ve virtuálním prostředí

⁵³ CHOMYNOVÁ, Pavla et al. *Zpráva o nelegálních drogách v České republice 2022*. [online]. Praha: Úřad vlády České republiky, 2022. [cit. 2022-12-08]. s. 7. ISBN 978-80-7440-306-4. Dostupné z: https://www.drogy-info.cz/data/obj_files/33774/1171/VZ%20drogy%202022_web221122.pdf.

⁵⁴ HORÁČKOVÁ, Kateřina et al. *Česká politika v oblasti závislostí a priority předsednictví České republiky v Radě EU v r. 2022*. In: *Zaostřeno 8 (01)*. Praha: Úřad vlády České republiky, 2022. s. 1. ISSN 2336-8241.

⁵⁵ CHOMYNOVÁ, Pavla et al. *Zpráva o nelegálních drogách v České republice 2022*. [online]. Praha: Úřad vlády České republiky, 2022. [cit. 2022-12-08]. s. 7. ISBN 978-80-7440-306-4. Dostupné z: https://www.drogy-info.cz/data/obj_files/33774/1171/VZ%20drogy%202022_web221122.pdf.

⁵⁶ Částečné či úplné odstranění trestního postihu za určité chování, které se ale nestává legálním. Chování může být administrativně či jinak sankcionováno. (KRATOCHVÍL, Vladimír. *Dekriminalizace*. In: HENDRYCH, Dušan a kol. *Právní slovník*. 3. vydání. Praha: C. H. Beck, 2009. ISBN 978-80-7400-059-1.)

či o obchodování s novými syntetickými drogami. Těmito prioritami chce CZ PRES poukázat na možnost realizace humánní drogové politiky a podporu práv uživatelů NL, které tyto látky přechovávají pro vlastní potřebu včetně podpory harm reduction přístupů. Jedním z cílů je zároveň i snížit zátěž orgánů činných v trestním řízení (dále jen „OČTŘ“) a snížit stigma uživatelů návykových látek. CZ PRES chce tímto motivovat členské státy EU, aby zvážily efektivitu represivních opatření a zvážily podporu alternativních trestů, případně dekriminlizaci.⁵⁷ Debaty o dekriminlizaci na úrovni ČR již probíhají z iniciativy Sekretariátu RVKPP.⁵⁸

ČR přistoupila k dekriminlizaci držení drog v roce 2010.⁵⁹ Takto bylo rozhodnuto po vyhodnocení výzkumného projektu analýzy nákladové efektivity tuzemské legislativy. Tato analýza probíhala od roku 2000 do roku 2002 a bylo zjištěno, že kriminalizace užívání drog neměla žádný vliv na dostupnost drog, v zemi naopak došlo k nárůstu užívání drog. V této souvislosti došlo k výraznému zvýšení společenských nákladů v důsledku užívání drog. Prodleva mezi roky 2002 a 2010 byla způsobena důkladnými vyhodnoceními ze strany orgánů, které dbaly na důsledné nastavení hraničního množství nelegálních drog. Dekriminalizace spočívala v tom, že méně závažné jednání (držení max. 15 gramů konopí, max. 1 gramu kokainu, max. 1,5 gramu heroinu, max. 4 tablet extáze a max. 40 plodnic halucinogenních hub⁶⁰) budou posuzovány pouze jako přestupek (dále jen „PŘ“).⁶¹ Co se týká trestných činů, zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník (dále jen „TrZák“) stanoví nižší sankce za neoprávněné

⁵⁷ HORÁČKOVÁ, Kateřina et al. *Česká politika v oblasti závislosti a priority předsednictví České republiky v Radě EU v r. 2022*. In: Zaostřeno 8 (01). Praha: Úřad vlády České republiky, 2022. s. 11–16. ISSN 2336-8241.

⁵⁸ VLÁDA ČR: *Praha hostí národní protidrogové koordinátory EU. Téma je konopí*. [online]. Praha: Úřad vlády České republiky, Odbor protidrogové politiky, 2022. [cit. 2022-12-14]. Dostupné z: https://www.drogy-info.cz/data/obj_files/33733/1157/Tiskova%20zprava_Setkani%20narodnich%20protidrogovych%20koordinatoru%20Praha_7%20zari%202022%20_cz.pdf.

⁵⁹ CUNNINGHAM, Benjamin. *New drug guidelines are Europe's most liberal*. [online]. Prague post.com, 2009. [cit. 2022-12-14]. Dostupné z: <https://www.praguepost.com/news/3194-new-drug-guidelines-are-europes-most-liberal.html>.

⁶⁰ ČTK: *Trestné nebude držení 15 gramů marihuany*. [online]. Praha: Lidovky.cz, 2009. [cit. 2022-12-14]. Dostupné z: https://www.lidovky.cz/domov/trestne-nebude-drzeni-15-gramu-marihuany.A091215_000017_In_noviny_sko.

⁶¹ ROSMARIN, Ari a Niamh EASTWOOD. *Tichá revoluce: praktické uplatňování politiky dekriminlizace drog v různých zemích světa*. Praha: Národní monitorovací středisko pro drogy a drogovou závislost, 2013. s. 28. ISBN 978-80-7440-083-4.

přechovávání a pěstování konopných látek pro vlastní potřebu a současně za neoprávněné přechovávání a nakládání ostatních NL pro vlastní potřebu (§ 284 a § 285 TrZák), kdežto distribuce, jiné nakládání případně i výroba, byť pro vlastní potřebu, je vždy trestným činem (dále jen „TČ“). V současné době je odlišením PŘ od TČ množství větší než malé, které definuje stanovisko⁶² trestního kolegia Nejvyššího soudu.⁶³

⁶² Sbírka soudních rozhodnutí a stanovisek, 4/2014. R15/2014 tr. *Stanovisko Nejvyššího soudu ČR ze dne 13. března 2014, sp. zn. Tpjn 301/2013 k výkladu pojmu „množství větší než malé“ u omamných a psychotropních látek a přípravků je obsahujících (§ 283, § 284, § 285 tr. zákoníku).*

⁶³ HORÁČKOVÁ, Kateřina et al. *Česká politika v oblasti závislosti a priority předsednictví České republiky v Radě EU v r. 2022.* In: *Zaostřeno 8 (01).* Praha: Úřad vlády České republiky, 2022. s. 13. ISSN 2336-8241.

2 VYMEZENÍ A DEFINICE ZÁKLADNÍCH POJMŮ

Z terminologických důvodů, používaných v této diplomové práci, považuji za vhodné vymezit některé pojmy, které jsou uvedeny v TrZák, případně v odborné literatuře a týkají se a jsou úzce spjaté s drogovou trestnou činností, jakožto s drogovými trestnými činy. Vymezení pojmů *droga* nebo *návyková látka* považuji za důležité, neboť s těmito pojmy se setkáváme prakticky denně, a ne vždy ve správném kontextu. Vzhledem k tomu, že s těmito pojmy se pojí i další užívané pojmy, je vysvětlení i těchto používaných pojmů důležité k pochopení drogové trestné činnosti.

Droga. Tento pojem český trestní zákoník nepoužívá. Podle WHO je drogou kterákoliv látka, která je po vpravení do živého organismu schopna pozměnit některé z procesů v těle.⁶⁴ V odborné terminologii myslíme drogou omamné a psychotropní látky. V užším pojetí se droga dá definovat jako kterákoliv omamná látka (přírodní, syntetická), která se použije pro jiné než lékařské účely, především půjde o látku zneužívanou toxikomany. Aby byla tato definice platná, musí mít daná látka psychotropní efekt a musí vyvolávat závislost. V širším slova smyslu za drogu můžeme označit jakoukoliv látku ale i činnost, která bude schopna změnit prožívání a vnímání světa a způsobuje psychickou nebo fyzickou závislost.⁶⁵ Samotné slovo droga znamená v původním smyslu „léčivo.“ Společnost jasně rozlišuje mezi drogami legálními (např. léky na předpis, prodej alkoholu a tabákových výrobků) a nelegálními (metamfetamin, amfetamin, kokain a další).⁶⁶ Dělit drogy lze z různých hledisek, dle původu na přírodní a syntetické, dle účinků na krátkodobé a dlouhodobé.⁶⁷ Pro účely a potřeby této diplomové práce budu užívat dělení drog dle psychoaktivních účinků na lidské tělo, tedy dle obsahu účinné látky na:

⁶⁴ WORLD HEALTH ORGANIZATION. *WHO Expert committee on drug dependence: Sixteenth report.* [online]. Geneva: World Health Organization, 1969 [cit. 2022-12-19]. s. 6. Dostupné z: http://apps.who.int/iris/bitstream/handle/10665/40710/WHO_TRS_407.pdf;jsessionid=5A2EC379AC89B9079A7881F883019123?sequence=1.

⁶⁵ STRAUS, Jiří. *Metodika vyšetřování drogové kriminality.* Praha: Policejní akademie České republiky, 2006. s. 7. ISBN 80-725-1219-6.

⁶⁶ KUBÁNEK, Vladimír a Lubomír POLÍVKA. *Drogy a jejich účinky na lidský organismus.* Praha: Policejní akademie České republiky, 2010. s. 5. ISBN 978-80-7251-319-2.

⁶⁷ ŠTABLOVÁ, Renata. *Drogy, kriminalita a prevence.* 2. rozš. vyd. Praha: Policejní akademie České republiky, 1999. s. 23. ISBN 80-725-1018-5.

- a) halucinogeny – jedná se o skupinu drog, které jako základní efekt mají změnu vědomí. Navozují zrakové a sluchové halucinace, poruchy vnímání, duševní potíže.⁶⁸ Základními zástupci halucinogenů jsou marihuana s obsahem THC (Δ^9 -tetrahydrokanabinol), a klasická psychedelika (např. LSD, psilocybin, mescaline) a jiné.⁶⁹
- b) Opiáty – jedná se o látky původně získávané z opia. Na opiáty vzniká fyzická závislost, účinky se projevují jako útlum organismu, stav opojení.⁷⁰ Základními zástupci jsou heroin, opium, kodein, morfin, Fentanyl a další.⁷¹
- c) Stimulancia – tyto látky mají pro organismus stimulující účinky. Typickým projevem je zvýšení rychlosti motoriky jedince, nával energie, tlumí pocit hladu, únavy, spánku. U těchto drog se vytváří psychická závislost.⁷² Neznámějšími zástupci stimulačních látek jsou amfetamin – metamfetamin, MDMA, kokain.⁷³
- d) Těkavé látky – hlavními zástupci jsou toluen, benzín, syntetická lepidla, aceton, éter a další.⁷⁴ Užívání těkavých látek souvisí s tzv. sniffingem (čicháním). Účinky těchto látek jsou především blouznění a zmatenost. Tyto látky jsou velice nebezpečné, neboť mezi euforií a intoxikací je rozdíl jednoho vdechu a hranice je zde takřka nepoznatelná.⁷⁵ Intoxikace často končí smrtí osoby.⁷⁶

⁶⁸ KUBÁNEK, Vladimír a Lubomír POLÍVKA. *Drogy a jejich účinky na lidský organismus*. Praha: Policejní akademie České republiky, 2010. s. 81–82. ISBN 978-80-7251-319-2.

⁶⁹ BORNÍK, Miroslav. *Drogy: co bychom o nich měli vědět*. Praha: Themis, 2001. s. 5–6. ISBN 80-858-2198-2.

⁷⁰ STRAUS, Jiří. *Metodika vyšetřování drogové kriminality*. Praha: Policejní akademie České republiky, 2006. s. 7–8. ISBN 80-725-1219-6.

⁷¹ KUBÁNEK, Vladimír a Lubomír POLÍVKA. *Drogy a jejich účinky na lidský organismus*. Praha: Policejní akademie České republiky, 2010. s. 51. ISBN 978-80-7251-319-2.

⁷² MAHDALÍČKOVÁ, Jana. *Víme o drogách všechno?*. Praha: Wolters Kluwer, 2014. s. 58. ISBN 978-80-7478-589-4.

⁷³ BORNÍK, Miroslav. *Drogy: co bychom o nich měli vědět*. Praha: Themis, 2001. s. 10–11. ISBN 80-858-2198-2

⁷⁴ Tamtéž s. 13.

⁷⁵ MAHDALÍČKOVÁ, Jana. *Víme o drogách všechno?*. Praha: Wolters Kluwer, 2014. s. 66. ISBN 978-80-7478-589-4.

⁷⁶ BORNÍK, Miroslav. *Drogy: co bychom o nich měli vědět*. Praha: Themis, 2001. s. 13. ISBN 80-858-2198-2.

Návykovou látkou dle § 130 TrZák rozumíme „*alkohol, omamné látky, psychotropní látky a ostatní látky způsobilé nepříznivě ovlivnit psychiku člověka nebo jeho ovládací a rozpoznávací schopnosti nebo sociální chování.*“ TrZák tento pojem převzal z předchozího trestního zákona⁷⁷ a výčet NL je demonstrativní.⁷⁸ Definice je vymezena poměrně široce a zahrnuje tak velký okruh látek, kdy některé z nich jsou volně prodejné. Jde zejména o čisticí prostředky, lepidla, ředidla a jiné.⁷⁹ Draštík samotný pojem uvádí jako do určité míry zavádějící: „*Protože samotný § 130 mezi definiční znaky těchto látek nezahrnuje to, aby takové látky (za určitých okolností) vyvolávaly určitý návyk na jejich užívání.*“⁸⁰ Zároveň ale připouští, že většina látek, které spadají do tohoto vymezení dle ustanovení § 130, takový účinek má.⁸¹ Je zde nutné podotknout, že dle definice jsou do výčtu zahrnuty i látky, které návykovými ve skutečnosti nejsou. Postačí totiž, aby byly způsobilé ovlivnit psychiku, ovládací nebo rozpoznávací schopnosti člověka nebo jeho sociální chování.⁸² Za NL tedy nepovažujeme společensky uznané látky jako například tabák, káva a jiné. Člověk na tyto látky může získat návyk, ale jeho psychiku nebo ovládací či rozpoznávací chování nebo sociální chování nepříznivě neovlivňují.⁸³ Pojem NL je uveden i v zákoně č. 167/1998 Sb., o návykových látkách (dále jen „ZoNL“) a tzv. tabákovém zákoně.⁸⁴ Pro účely ZoNL se NL rozumějí: „*omamné a psychotropní látky přírodního nebo syntetického původu, které mají psychoaktivní účinky a současně jsou uvedeny v některé z příloh č. 1 až 7 nařízení vlády o seznamu návykových látek, s výjimkou látky konopí extrakt a tinktura, která obsahuje nejvýše 1 % látek ze skupiny tetrahydrokanabinolů (...).*“ Takovéto vymezení je uvedeno v § 2 odst. 1 písm. a) ZoNL. Šířeji pojatou definici má

⁷⁷ Zákon č. 140/1961 Sb., *trestní zákon*, ve znění novely provedené zákonem č. 175/1990 Sb.

⁷⁸ ŠÁMAL, Pavel a kol. *Trestní zákoník: komentář*. 2. vyd. Praha: C.H. Beck, 2012. s. 1380. ISBN 978-807-4004-285.

⁷⁹ JELÍNEK, Jiří. *Trestní zákoník a trestní řád: s poznámkami a judikaturou*. 8. aktualizované vydání podle stavu k 13. 3. 2020. Praha: Leges, 2020. s. 203. ISBN 978-80-7502-395-7.

⁸⁰ ŠČERBA, Filip a kol. *Trestní zákoník: komentář*. Praha: C.H. Beck, 2020. s. 1199. ISBN 978-80-7400-807-8.

⁸¹ Tamtéž s. 1199.

⁸² JELÍNEK, Jiří. *Trestní zákoník a trestní řád: s poznámkami a judikaturou*. 8. aktualizované vydání podle stavu k 13. 3. 2020. Praha: Leges, 2020. s. 203. ISBN 978-80-7502-395-7.

⁸³ ŠÁMAL, Pavel et al. *Trestní právo hmotné*. 9. přepracované vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2022. s. 921. ISBN 978-80-7598-764-8.

⁸⁴ Zákon č. 65/2017 Sb., *o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek*, ve znění pozdějších předpisů.

v § 2 písm. a) tabákový zákon, který rozumí NL „alkohol, tabák, omamné a psychotropní látky a jiné látky s psychoaktivními účinky, jejichž užívání může vést nebo se podílet na vzniku a rozvoji duševních poruch a poruch chování.“ Z výše uvedených definic tak vyplývá, že NL dělíme na legální (alkohol, tabák, extrakt nebo tinktura konopí obsahujícího nejvýše 1 % látek ze skupiny tetrahydrokanabinolů) a nelegální (uvedené v přílohách č. 1 až č. 7 nařízení vlády o seznamu návykových látek⁸⁵).

Na **seznamu zakázaných látek** najdeme taxativní výčet omamných a psychotropních látek. Jedná se o látky, jejichž výroba, držení a další manipulace bez příslušného oprávnění je zakázána. ZoNL v ustanovení § 44c nařizuje Vládě ČR stanovení seznamu, ve kterém tyto látky budou uvedeny. Tento seznam je vydán formou nařízení vlády,⁸⁶ přesněji seznamy se zakázanými NL jsou přílohou tohoto nařízení vlády. Důvodem vydání tohoto seznamu byla implementace rámcového rozhodnutí Rady⁸⁷ a směrnice Evropského parlamentu a Rady.⁸⁸ Seznamy vychází z mezinárodních úmluv o návykových látkách – ÚoOL, ÚoPL z roku 1971, Protokolem o změnách Jednotné úmluvy z roku 1972 (dále jen „PozÚoOL“) a ÚOSN z roku 1988.⁸⁹ Na seznam nejsou látky zařazovány dle názvu, ale dle účinné látky a samotný seznam obsahuje nejen zakázané látky, ale i prekursory.

Za **omamnou látku** (dále jen „OL“) považujeme takové látky s omamným účinkem, které jsou uvedeny v přílohách č. 1 až 3 seznamu návykových látek.⁹⁰ U OL je nebezpečí chorobného návyku a vzniku psychických změn nebezpečných

⁸⁵ Nařízení vlády č. 463/2013 Sb., *Nařízení vlády o seznamech návykových látek*, ve znění pozdějších předpisů.

⁸⁶ Tamtéž.

⁸⁷ Rámcové rozhodnutí Rady 2004/757/SVV ze dne 25. října 2004, *kterým se stanoví minimální ustanovení týkající se znaků skutkových podstat trestných činů a sankcí v oblasti nedovoleného obchodu s drogami*, ve znění pozdějších předpisů.

⁸⁸ Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/2103 ze dne 15. listopadu 2017, *kterou se mění rámcové rozhodnutí Rady 2004/757/SVV s cílem zahrnout do definice drogy nové psychoaktivní látky a zrušuje rozhodnutí Rady 2005/387/SVV*, ve znění pozdějších předpisů.

⁸⁹ ŠČERBA, Filip a kol. *Trestní zákoník: komentář*. Praha: C.H. Beck, 2020. s. 2243. ISBN 978-80-7400-807-8.

⁹⁰ Nařízení vlády č. 463/2013 Sb., *Nařízení vlády o seznamech návykových látek*, ve znění pozdějších předpisů.

ŠČERBA, Filip a kol. *Trestní zákoník: komentář*. Praha: C.H. Beck, 2020. s. 2244. ISBN 978-80-7400-807-8.

pro společnost nebo pro uživatele.⁹¹ Mezi nejznámější OL řadíme např. kokain, heroin, konopí, opium, morfin, kodein.⁹²

Psychotropní látkou (dále jen „PL“) rozumíme látky s psychotropním účinkem, které jsou uvedeny v přílohách č. 4 až 7 seznamu návykových látek⁹³. Tyto látky působí na psychiku člověka a značně ji ovlivňují.⁹⁴ Mezi nejznámější PL řadíme např. metamfetamin (pervitin), amfetamin, MDMA, LSD, THC (Δ^9 -tetrahydrokanabinol).⁹⁵

Například u heroinu je uvedena jako účinná látka „(5R,6S)-4,5-epoxy-17-methylmorfin-7-en-3,6-diyldiacetát“ která je uvedena v příloze č. 3 nařízení vlády na seznamu č. 3 mezi OL.⁹⁶ Z výše uvedeného tedy jasně vyplývá, že z trestněprávního hlediska je pro správnou interpretaci dělení látek na omamné a psychotropní velice důležité. Pro účely této diplomové práce budou dohromady obě skupiny látek dále nazývány jako „OPL.“

Alkohol je specifická chemická sloučenina (ethanol), která většinou vzniká kvašením lihových cukrů.⁹⁷ Alkohol se dá definovat i jako čirá tekutina, která v případě konzumace člověkem ovlivňuje jeho psychiku, v denaturované podobě vážně poškozuje zdraví.⁹⁸ Pojem alkohol není nikde v TrZák blíže vymezen. V tzv. tabákovém zákoně⁹⁹ je sice vymezen alkoholický nápoj, kterým se rozumí nápoj obsahující více než 0,5 % objemu ethanolu, touto definicí

⁹¹ ŠÁMAL, Pavel a kol. *Trestní zákoník: komentář*. 2. vyd. Praha: C.H. Beck, 2012. s. 1381. ISBN 978-807-4004-285.

⁹² DRAŠTÍK, Antonín a kol. *Trestní zákoník: komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2015. s. 815. ISBN 978-80-7478-790-4.

⁹³ Nařízení vlády č. 463/2013 Sb., *Nařízení vlády o seznamech návykových látek*, ve znění pozdějších předpisů.

⁹⁴ DRAŠTÍK, Antonín a kol. *Trestní zákoník: komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2015. s. 815. ISBN 978-80-7478-790-4.

⁹⁵ ŠČERBA, Filip a kol. *Trestní zákoník: komentář*. Praha: C.H. Beck, 2020. s. 2244. ISBN 978-80-7400-807-8.

⁹⁶ Nařízení vlády č. 463/2013 Sb., *Nařízení vlády o seznamech návykových látek*, ve znění pozdějších předpisů. Příloha č. 3 k nařízení vlády č. 463/2013 Sb. - seznam č. 3 omamných látek.

⁹⁷ DRAŠTÍK, Antonín a kol. *Trestní zákoník: komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2015. s. 815. ISBN 978-80-7478-790-4.

⁹⁸ ŠÁMAL, Pavel a kol. *Trestní zákoník: komentář*. 2. vyd. Praha: C.H. Beck, 2012. s. 1380. ISBN 978-807-4004-285.

⁹⁹ Zákon č. 65/2017 Sb., *o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek*, ve znění pozdějších předpisů.

ale není alkohol dle TrZák určen. Rozhodující jsou výše uvedené účinky požitého nápoje na člověka.¹⁰⁰

Za **ostatní látky** ve smyslu § 130 TrZák považujeme látky, které jsou běžně používány v domácnosti, průmyslu, zdravotnictví (ředidla, čistidla, lepidla).¹⁰¹ Pouze ale za podmínky, že jsou způsobilé negativně ovlivnit psychiku, ovládací nebo rozpoznávací schopnosti nebo sociální chování člověka.¹⁰² Dle platné judikatury můžeme za NL ve smyslu § 130 TrZák považovat i oxid dusný, který se používá ve zdravotnictví a výrazně ovlivňuje psychiku člověka.¹⁰³

Prekursor je: „*předstupeň konečného stadia chemické látky (drogy)*“.¹⁰⁴ Šámal prekursor definuje jako látku, ze které při metabolismu vzniká výsledný produkt.¹⁰⁵ Prekursory jsou primárně uvedeny v přímo použitelném předpisu Evropského společenství v kategorii 1 přílohy I¹⁰⁶ nebo v kategorii 1 přílohy přímo použitelného předpisu Evropských společenství.¹⁰⁷

Za **jedy** považujeme vysoce toxické látky, které způsobují otravy již v malých dávkách, dále chemické látky, které jsou uvedeny v příloze č. 1 nařízení vlády¹⁰⁸ a chemické směsi, které obsahují nejméně 7 % látek,

¹⁰⁰ ŠČERBA, Filip a kol. *Trestní zákoník: komentář*. Praha: C.H. Beck, 2020. s. 1200. ISBN 978-80-7400-807-8.

¹⁰¹ ŠÁMAL, Pavel a kol. *Trestní zákoník: komentář*. 2. vyd. Praha: C.H. Beck, 2012. s. 1381. ISBN 978-807-4004-285.

¹⁰² ŠČERBA, Filip a kol. *Trestní zákoník: komentář*. Praha: C.H. Beck, 2020. s. 1200. ISBN 978-80-7400-807-8.

¹⁰³ Soubor trestních rozhodnutí NS, 17/2005. 3 Tdo 705/2005. *Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 29. června 2005, sp. zn. 3 Tdo 705/2005*. 2005.

¹⁰⁴ KALINA, Kamil. *Mezioborový glosář pojmů z oblasti drog a drogových závislostí*. Praha: Filia nova, 2001. s. 85. ISBN 80-238-8014-4.

¹⁰⁵ ŠÁMAL, Pavel et al. *Trestní právo hmotné*. 9. přepracované vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2022. s.920. ISBN 978-80-7598-764-8.

¹⁰⁶ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 273/2004 ze dne 11. února 2004, o *prekursorech drog*.

¹⁰⁷ Nařízení Rady ES č. 111/2005 ze dne 22. prosince 2004, *kterým se stanoví pravidla pro sledování obchodu s prekursory drog mezi Společenstvím a třetími zeměmi*.

¹⁰⁸ Nařízení vlády č. 467/2009 Sb., *Nařízení vlády, kterým se pro účely trestního zákoníku stanoví, co se považuje za jedy a jaké je množství větší než malé u omamných látek, psychotropních látek, přípravků je obsahujících a jedů*, ve znění pozdějších předpisů.

uvedených v příloze č. 1 nařízení vlády č. 467/2009 Sb.¹⁰⁹ Jedná se například o kyanid, rtuť, brom, fluor.¹¹⁰

Množství větší než malé není v TrZák nikde definované, ačkoliv se na tento pojem TrZák odkazuje. Toto spojení je zároveň velmi známé a i často skloňované v médiích.¹¹¹ Toto množství vyjadřuje takové množství, které běžnou dávkou konzumenta drog převyšuje vícenásobně a je způsobilé ohrozit konzumentovo zdraví a život. V konkrétních případech je třeba zohledňovat i to, zda jde o první zkušenost osoby, případně pravidelného uživatele těchto látek.¹¹² V současné době je toto množství orientačně vyjádřeno ve stanovisku trestního kolegia Nejvyššího soudu¹¹³ a množství je vyjádřeno ve dvou rovinách. Za prvé je třeba splnit hmotnost celkového množství OPL, a zároveň musí být splněna určitá hodnota účinné látky.¹¹⁴ Tyto podmínky uvedu na příkladu s metamfetaminem. Metamfetamin o celkové hmotnosti směsi nejméně 1,5 gramu musí obsahovat nejméně 0,5 gramu účinné látky – (2S)-1-fenyl-N-methylpropan-2-amin. Sýkora ve svém článku přivítal vydání stanoviska jako krok správným směrem, zároveň ale vyslovil pochybnosti nad tím, jakou formou a zda bude vůbec možné zohledňovat osobu pachatele v kontextu vydaného stanoviska.¹¹⁵

V minulosti byl tento pojem vymezen v souladu se zmocňovacím ustanovením § 289 TrZák, a to nařízením vlády č. 467/2009 Sb.,¹¹⁶ kdy tento předpis stanovoval množství pro jednotlivé látky, které již nelze

¹⁰⁹ DRAŠTÍK, Antonín a kol. *Trestní zákoník: komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2015. s. 2300. ISBN 978-80-7478-790-4.

¹¹⁰ ŠČERBA, Filip a kol. *Trestní zákoník: komentář*. Praha: C.H. Beck, 2020. s. 2245. ISBN 978-80-7400-807-8.

¹¹¹ ČTK: *Nejvyšší soud zpřisnil definici 'většího než malého' množství drog*. [online]. Praha: iRozhlas.cz, 2014. [cit. 2022-12-28]. Dostupné z: <https://www.irozhlas.cz/node/5925543>.

¹¹² ŠÁMAL, Pavel et al. *Trestní právo hmotné*. 9. přepracované vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2022. s. 922. ISBN 978-80-7598-764-8.

¹¹³ Sbírka soudních rozhodnutí a stanovisek, 4/2014. R15/2014 tr. *Stanovisko Nejvyššího soudu ČR ze dne 13. března 2014, sp. zn. Tpjn 301/2013 k výkladu pojmu „množství větší než malé“ u omamných a psychotropních látek a přípravků je obsahujících (§ 283, § 284, § 285 tr. zákoníku)*.

¹¹⁴ ŠČERBA, Filip a kol. *Trestní zákoník: komentář*. Praha: C.H. Beck, 2020. s. 2246. ISBN 978-80-7400-807-8.

¹¹⁵ SÝKORA, Michal. *Množství větší než malé*. [online]. Právníprostor.cz, 2014. [cit. 2022-12-28]. ISSN 2336-4114. Dostupné z: <https://www.pravniprostor.cz/clanky/trestni-pravo/mnozstvi-vetsi-nej-male>.

¹¹⁶ Nařízení vlády č. 467/2009 Sb., *Nařízení vlády, kterým se pro účely trestního zákoníku stanoví, co se považuje za jedy a jaké je množství větší než malé u omamných látek, psychotropních látek, přípravků je obsahujících a jedů*, ve znění do 22.8.2013.

považovat za osobní potřebu. Nálezem Ústavního soudu¹¹⁷ (dále jen „ÚS“) bylo toto nařízení vlády z části zrušeno s odůvodněním, že právní norma nižší právní síly nemůže stanovovat znaky skutkové podstaty trestného činu (dále jen „SPTČ“) a že takovýto postup zcela odporuje zásadě *nullum crimen sine lege*.¹¹⁸ Zároveň konstatoval, že TrZák ve zmocňovacím ustanovení neurčoval žádná kritéria, která by vláda měla v přijatém nařízení respektovat.¹¹⁹ ÚS se podobnou otázkou zabýval i v roce 2021.¹²⁰ V předchozím případě zrušil zmocňovací ustanovení v otázkách OPL a jedů, v dalším případě pak zrušil ustanovení, které vládu zmocňovalo stanovit svým nařízením, co se považuje za množství větší než malé u rostlin a hub obsahujících OPL a s tím související ustanovení § 2 a přílohu č. 2 nařízení vlády č. 455/2009 Sb.¹²¹ ÚS se pro stanovení množství odkázal na rozsáhlou judikaturu obecných soudů k § 284 TrZák, což zmiňuje i Fulínová a Kerndl v publikovaném článku.¹²²

Rozhodnutí z roku 2013 přineslo do praxe nejednotný postup OČTŘ, a to zejména ve vztahu k postihu drogových trestných činů, což ostatně zmiňuje i Vávra.¹²³ Postup byl sjednocen až vydáním výše zmíněného stanoviska trestního kolegia Nejvyššího soudu,¹²⁴ který rozhodovací praxi OČTŘ sjednotil. Tímto rozhodnutím byl zároveň určen i postup pro stanovení dalších „rozsahů“ NL,

¹¹⁷ Sbírka nálezů a usnesení ÚS, 70/2013, *Nález Ústavního soudu ze dne 23. 7. 2013, sp. zn. Pl. ÚS 13/12*. 2013.

¹¹⁸ NOVOTNÝ, František. *Trestní právo: aktuální otázky*. Praha: Policejní akademie České republiky, 2019. s. 18. ISBN 978-80-7251-492-2.

¹¹⁹ ŠÁMAL, Pavel et al. *Trestní právo hmotné*. 9. přepracované vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2022. s. 923. ISBN 978-80-7598-764-8.

¹²⁰ Nález č. 206/2021 Sb., *Ústavního soudu ze dne 27. dubna 2021 sp. zn. Pl. ÚS 98/20 ve věci návrhu na zrušení částí § 284, 285 a § 289 odst. 3 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník*, ve znění pozdějších předpisů.

¹²¹ MIŠŮR, Peter. *Ústavní soud zrušil § 289 odst. 3 TrZ, který stanoví množství větší než malé ve smyslu § 285 TrZ*. [online]. Ius Focus 158/2021, 2021. [cit. 2022-12-28]. Dostupné z: <https://www.beck-online.cz/bo/chapterview-document.seam?documentId=nrptembsgfpwszs7ge2tq&groupIndex=0&rowIndex=0>.

¹²² KERNDL, Robert a Markéta FULÍNOVÁ. *Množství větší než malé ve světle aktuální judikatury Ústavního soudu České republiky*. [online]. Praha: EPRÁVO.CZ, 2021. [cit. 2022-12-28]. ISSN 1213-189X. Dostupné z: <https://www.epravo.cz/top/clanky/mnozstvi-vetsi-nez-male-ve-svetle-aktualni-judikatury-ustavniho-soudu-ceske-republiky-113086.html>.

¹²³ VÁVRA, Libor. *Co je množství větší než malé, stále tápeme ohledně "rozsahů"*. [online]. Právníprostor.cz, 2014. [cit. 2022-12-28]. ISSN 2336-4114. Dostupné z: <https://www.pravniprostor.cz/clanky/trestni-pravo/co-je-mnozstvi-vetsi-nez-male-stale-tapeme-ohledne-rozsahu>.

¹²⁴ Sbírka soudních rozhodnutí a stanovisek, 4/2014. R15/2014 tr. *Stanovisko Nejvyššího soudu ČR ze dne 13. března 2014, sp. zn. Tpjn 301/2013 k výkladu pojmu „množství větší než malé“ u omamných a psychotropních látek a přípravků je obsahujících (§ 283, § 284, § 285 tr. zákoníku)*.

a to zejména v souladu s předchozí judikaturou Nejvyššího soudu¹²⁵ (dále jen „NS“). Tato judikatura stanovuje, že: „větší rozsahem“ se rozumí desetinásobek množství větší než malého, „značným rozsahem“ je desetinásobek takto určeného většího rozsahu a „velkým rozsahem“ je desetinásobek takto určeného značného rozsahu.“¹²⁶ Stále ale platí, že vymezení hodnot je toliko orientační a je nutné zohledňovat, vedle množství a kvality NL,¹²⁷ i další okolnosti případu, například délku doby, po kterou s ní pachatel neoprávněně nakládal, výši částky, kterou za NL utržil, nebo utržit mohl či chtěl.¹²⁸ Na tomto místě bych rád zmínil, že hezký exkurz do vývoje právní úpravy týkající se množství většího než malého je uveden v článku JUDr. Vicherky.¹²⁹

Neoprávněnou výrobou OPL, jedu nebo prekursoru se rozumí proces, který vede k získání takové látky či jedu. Zároveň zahrnuje i proces čištění a přeměnu těchto látek v jiné látky. Tímto je myšlena zejména chemická výroba takových látek z chemikálií, přírodních surovin nebo léčiv.¹³⁰ Výrobou není neoprávněné pěstování rostliny, která obsahuje OPL, například rostliny konopí setého. O výrobu nejde, protože konopí seté je OL a růst rostliny je procesem přírodním, ne výrobním.¹³¹ O některou z fází výroby by šlo v případě, že rostlina by byla sklizena a došlo k jejímu zpracování a výstupním komponentem by byl stav způsobilý k přímé spotřebě, anebo k získání účinné látky.¹³²

Neoprávněným dovozem, vývozem nebo **průvozem** ve smyslu OPL, jedů a prekursorů se rozumí přesun těchto látek skrze státní hranice ČR.

¹²⁵ Sbírka soudních rozhodnutí a stanovisek, 6/2013. R44/2013 tr. *Stanovisko Nejvyššího soudu ČR ze dne 27. února 2013, sp. zn. 15 Tdo 1003/2012*. 2013.

¹²⁶ Tamtéž.

¹²⁷ *Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 24. září 2015, sp. zn. 11 Tdo 1026/2015-27*. 2015.

¹²⁸ Sbírka soudních rozhodnutí a stanovisek, 3/2011. R12/2011 tr. *Stanovisko Nejvyššího soudu ČR ze dne 12. května 2010, sp. zn. 8 Tdo 463/2010*. 2011. a dále.

ŠČERBA, Filip a kol. *Trestní zákoník: komentář*. Praha: C.H. Beck, 2020. s. 2246–2247. ISBN 978-80-7400-807-8.

¹²⁹ VICHEREK, Roman. *Množství větší než malé, aneb kolik je možné držet omamných a psychotropních látek pro vlastní potřebu*. [online]. Praha: EPRÁVO.CZ, 2014. [cit. 2022-12-28]. ISSN 1213-189X. Dostupné z: <https://www.epravo.cz/top/clanky/mnozstvi-vetsi-nez-male-aneb-kolik-je-mozne-drzet-omamnych-a-psychotropnich-latek-pro-vlastni-potrebu-94705.html>.

¹³⁰ DRAŠTÍK, Antonín a kol. *Trestní zákoník: komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2015. s. 2302–2303. ISBN 978-80-7478-790-4.

¹³¹ Tamtéž s. 2303.

¹³² ŠÁMAL, Pavel a kol. *Trestní zákoník: komentář*. 2. vyd. Praha: C.H. Beck, 2012. s. 2866. ISBN 978-807-4004-285.

Se vstupem ČR do EU je spojeno i společné sdílení celního a daňového prostoru s ostatními členskými státy, což se týká i definic výše uvedených pojmů.¹³³ **Dovozem** je přesun z území jiného státu na území ČR, případně dovoz do EU, čímž se myslí vstup na celní a daňové území EU. Šámal definuje **vývoz** jako proces nakládání s návykovými látkami, jedy, prekursory, během něhož opustí území ČR, případně celní a daňové území EU.¹³⁴ Draštík dále uvádí, že postačí pouhé „*propuštění do režimu vývozu nebo do režimu pasivního zušlechťovacího styku.*“¹³⁵ **Průvozem** je myšlena přeprava z území jednoho státu skrze celní území ČR na území státu třetího. V dnešní době se tím zpravidla myslí vpuštění zboží do režimu tranzitu na celním a daňovém území EU.¹³⁶

Výše uvedené pojmy se pojí s podmínkou **neoprávněnosti**. Legální dovoz, vývoz a průvoz OPL upravuje ZoNL ve své IV. hlavě. ZoNL přímo stanoví, že k dovozu nebo vývozu je třeba povolení Ministerstva zdravotnictví. Zacházení s prekursory upravuje přímo legislativa EU.¹³⁷ Z tohoto vyplývá, že znak „neoprávněnosti“ je dán vždy, když není v souladu se zákonnou úpravou.¹³⁸

Neoprávněné nabídnutí, zprostředkování, prodej nebo jiné opatření jinému jsou dalšími pojmy, se kterými se v TrZák u drogové trestné činnosti setkáváme. K činnostem musí docházet neoprávněně, tedy bez příslušného oprávnění nakládat s takovými látkami a ze své povahy musí vždy směřovat vůči jinému. **Nabídnutím** se rozumí i pouze jednorázová nabídka, kterou pachatel projevuje svoji ochotu poskytnout jinému v jakémkoli množství OPL, jed nebo prekursor. Nabídka může směřovat k prodeji, darování, zapůjčení a může k ní dojít z časového hlediska ihned nebo v budoucnu. Nezáleží zde na množství

¹³³ ŠČERBA, Filip a kol. *Trestní zákoník: komentář*. Praha: C.H. Beck, 2020. s. 2249. ISBN 978-80-7400-807-8.

¹³⁴ ŠÁMAL, Pavel a kol. *Trestní zákoník: komentář*. 2. vyd. Praha: C.H. Beck, 2012. s. 2661–2662. ISBN 978-807-4004-285.

¹³⁵ DRAŠTÍK, Antonín a kol. *Trestní zákoník: komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2015. s. 2304. ISBN 978-80-7478-790-4.

¹³⁶ ŠČERBA, Filip a kol. *Trestní zákoník: komentář*. Praha: C.H. Beck, 2020. s. 2249. ISBN 978-80-7400-807-8.

¹³⁷ Nařízení Rady ES č. 111/2005 ze dne 22. prosince 2004, *kterým se stanoví pravidla pro sledování obchodu s prekursory drog mezi Společenstvím a třetími zeměmi*.

¹³⁸ ŠČERBA, Filip a kol. *Trestní zákoník: komentář*. Praha: C.H. Beck, 2020. s. 2249. ISBN 978-80-7400-807-8.

nabízené látky.¹³⁹ **Zprostředkováním** je myšleno zajištění kontaktu s osobami za účelem dispozice OPL, prekursorů nebo jedů, a to především za účelem dodání jednou osobou druhé. Samotný prostředník s těmito látkami nijak nenakládá, pouze vytváří podmínky pro dispozici s těmito látkami jinými osobami.¹⁴⁰ **Prodejem** TrZák rozumí převod OPL, prekursoru nebo jedu od pachatele k další osobě za sjednanou protihodnotu. Nezáleží zde, zda kupující je koncovým uživatelem kupované látky, ani na počtu případů.¹⁴¹ Za **jiné opatření jinému** lze považovat neoprávněné opatření OPL, prekursoru nebo jedu jiným způsobem, než který je v TrZák výslovně uveden. Typicky půjde o darování, případně o trestné jednání, například krádež. Podstatou je vždy zajištění takové látky pro jiného, neboť opatřování pro vlastní potřebu trestné není.¹⁴² Dle judikatury NS¹⁴³ lze za jiné opatření považovat i jednání lékaře, který pacientům předepisuje neoprávněně léky s obsahem návykových látek nebo prekursorů, a to za podmínky, že druh a množství léků neodpovídá zdravotnímu stavu pacienta a tento pacient by tyto látky mohl zneužít. Je třeba, aby s touto podmínkou byl lékař alespoň srozuměn.¹⁴⁴

Přechováním je myšleno držení látky, a to buď pro sebe, nebo pro jiného. Z hlediska významu pojmu přechovávání tento fakt nehraje roli, z hlediska trestněprávního je mezi tímto jednáním nutné rozlišovat, a to zejména z důvodu správné právní kvalifikace trestného jednání a jejich zvláštní postižitelnosti podle jiných ustanovení TrZák. U přechovávání nezáleží, zda látku má pachatel přímo u sebe. Postačí pouze, že ji má ve své moci.¹⁴⁵ Zároveň je nutné dodat, že zákon nestanoví minimální dobu, po kterou je látku nutné přechovávat, tedy že nezáleží na délce doby, po kterou ji pachatel přechovává.

¹³⁹ ŠÁMAL, Pavel a kol. *Trestní zákoník: komentář*. 2. vyd. Praha: C.H. Beck, 2012. s. 2868. ISBN 978-807-4004-285.

¹⁴⁰ DRAŠTÍK, Antonín a kol. *Trestní zákoník: komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2015. s. 2306. ISBN 978-80-7478-790-4.

¹⁴¹ ŠČERBA, Filip a kol. *Trestní zákoník: komentář*. Praha: C.H. Beck, 2020. s. 2250. ISBN 978-80-7400-807-8.

¹⁴² ŠÁMAL, Pavel a kol. *Trestní zákoník: komentář*. 2. vyd. Praha: C.H. Beck, 2012. s. 2868. ISBN 978-807-4004-285.

¹⁴³ Soubor trestních rozhodnutí NS, 8/2004. T 717. *Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 26. května 2004, sp. zn. 6 Tdo 547/2004*. 2004.

¹⁴⁴ ŠČERBA, Filip a kol. *Trestní zákoník: komentář*. Praha: C.H. Beck, 2020. s. 2250. ISBN 978-80-7400-807-8.

¹⁴⁵ DRAŠTÍK, Antonín a kol. *Trestní zákoník: komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2015. s. 2308–2309. ISBN 978-80-7478-790-4.

Dle judikatury NS lze za přechovávání považovat alespoň několik hodin trvající držení látky, aby se zde mohla projevit dispoziční moc držitele.¹⁴⁶ U **přechovávání pro jiného** se tedy bude jednat o přechovávání látky pro osobu, která je odlišná od pachatele. **Přechovávání pro vlastní potřebu** je přechovávání pouze pro držitele látky pro osobní potřebu.¹⁴⁷

V drogových SPTČ narazíme i na pojmy, které nejsou typicky spjaté s drogovou trestnou činností, ale zákon je zmiňuje nejčastěji jako přitěžující okolnosti, za které je možné uložit vyšší trestní sazbu. Vysvětlení těchto pojmů považují, podobně, jako u pojmů výše zmíněných, za velice důležité a pro pochopení kontextu hmotněprávního rozboru za nezbytné.

Prvním takovým pojmem je spáchání činu jako **člen organizované skupiny**. Samotný TrZák organizovanou skupinu nevymezuje a vymezení je ponecháno na judikatuře a soudní praxi. Ta organizovanou skupinu definuje jako sdružení více osob, vyznačující se určitým rozdělením úloh mezi jeho jednotlivé členy a jeho činnost se vyznačuje plánovitostí a koordinovaností a zvyšuje se tak pravděpodobnost provedení TČ.¹⁴⁸ Další judikatura pak tu předchozí zpřesňuje v tom, že uvádí minimální počet osob ve sdružení, které musejí být minimálně 3.¹⁴⁹ Skupina nemusí být trvalejšího charakteru a plně postačuje faktické neformální začlenění a aktivní zapojení do skupiny. Počátek příslušnosti nemusí být doprovázen aktem či výslovným přijetím.¹⁵⁰ Okolnost je dána i tehdy, kdy organizovanou skupinu tvoří jeden účastník a dva pachatelé. Účastníky mohou být jak účastníci tak i další osoby, které se na činu podílejí, a to za splnění předpokladu, že trestně stíhané osoby jsou si takové okolnosti vědomy.¹⁵¹

¹⁴⁶ Soubor trestních rozhodnutí NS, 24/2003. T 573. *Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 5. března 2003, sp. zn. 5 Tdo 115/2003.* 2003.

¹⁴⁷ ŠČERBA, Filip a kol. *Trestní zákoník: komentář.* Praha: C.H. Beck, 2020. s. 2250. ISBN 978-80-7400-807-8.

¹⁴⁸ Sbírka soudních rozhodnutí a stanovisek, 10/1976. R 53/1976 tr. *Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSR z 28. 5. 1976 sp. zn. 4 To 13/76.* 1976.

¹⁴⁹ Sbírka soudních rozhodnutí a stanovisek, 7-8/1986. R 45/1986 tr. *Rozsudek Nejvyššího soudu ČSR ze dne 18. července 1985 sp. zn. 11 To 51/85.* 1986.

¹⁵⁰ DRAŠTÍK, Antonín a kol. *Trestní zákoník: komentář.* Praha: Wolters Kluwer, 2015. s. 2366. ISBN 978-80-7478-790-4.

¹⁵¹ Sbírka soudních rozhodnutí a stanovisek, 4/2011. *Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 28. 4. 2010, sp. zn. 8 Tdo 237/2010.* 2011.

Dalším pojmem, opakujícím se ve drogových SPTČ, je **dítě**, popřípadě **dítě mladší patnácti let**. TrZák v § 126 považuje za dítě osobu mladší osmnácti let, nestanoví-li jinak. Pod slovem jinak je myšlena situace, kdy TrZák má zájem na zvýšené ochraně věkově nejmladších dětí a uvádí i pojem dítě mladší patnácti let. **Dítětem mladším patnácti let** se rozumí jen dítě do předcházejícího dne jeho patnáctých narozenin, neboť v den jeho patnáctých narozenin již nemůže být logicky mladším patnácti let.¹⁵² Stejně je to i u **dítěte**, kterým se rozumí dítě do předcházejícího dne jeho osmnáctých narozenin. Toto počítání času vychází z § 139 TrZák. Za dítě je považován i ten, kdo je mladší osmnácti let a dosáhl dle § 30 odst. 2 ve spojení s § 37 zák. č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku plné svéprávnosti.¹⁵³

¹⁵² ŠÁMAL, Pavel a kol. *Trestní zákoník: komentář*. 2. vyd. Praha: C.H. Beck, 2012. s. 1346. ISBN 978-807-4004-285.

¹⁵³ ŠČERBA, Filip a kol. *Trestní zákoník: komentář*. Praha: C.H. Beck, 2020. s. 2252. ISBN 978-80-7400-807-8.

3 STRUČNÝ HISTORICKÝ VÝVOJ DROGOVÉ TRESTNĚPRÁVNÍ ÚPRAVY NA NAŠEM ÚZEMÍ

Člověk se odjakživa snažil o vylepšení svého života a únik z reality. Z počátku k vylepšení života a úniku z reality sloužily rostlinné látky, později se k nim přidaly i látky syntetické, které se v průběhu let člověk naučil vyrábět.¹⁵⁴ Například pěstování konopí pochází z Číny a nejstarší nálezy hovoří o pěstování konopí již 4000 let před naším letopočtem. Svůj počátek ve starověku mají i stimulační NL, jako například kokain.¹⁵⁵

3.1 Od vzniku společnosti do roku 1961

Zneužívání NL na našem území není žádnou novinkou, neboť příslušníci kmenů již v mladší době kamenné na našem území užívali halucinogeny. Alois Pokorný soudí, že již v tomto období docházelo i k inhalování kouře hašiše. NL tak byly na našem území zneužívány již mnoho staletí před prvními pokusy právní regulace. Zneužívání NL, jak ho známe dnes, se dostavilo až v polovině 19. století, a to ve spojení s opiem a primárně s morfinem, který se užíval proti bolestem. Zde také začínáme poprvé hovořit o zneužívání a závislosti na NL.¹⁵⁶

První trestněprávní úprava, která se zabývala zneužíváním NL na našem území, pochází z dob Rakouska-Uherska. Základem trestního práva byl zákon č. 117/1852 Ř. z., o zločinech, přečinech a přestupcích, (dále jen „ZoZPPŘ“). ZoZPPŘ se věnoval právu hmotnému a měl celoříšskou platnost a byly v něm zakomponovány i takové zásady, které jsou používány v trestním právu dodnes (zásady *nullum crimen sine lege, nulla poena sine lege*).¹⁵⁷ V drogové problematice se ZoZPPŘ zaměřoval především na úpravu nakládání s jedy a léčivými a uváděl několik SPTČ, které řadil do osmé hlavy nazvané *o přečinech a přestupcích proti bezpečnosti života*. ZoZPPŘ upravoval neoprávněný prodej léčiv (§ 354), chování a oddělení jedu z nedbalosti (§ 368)

¹⁵⁴ GÖHLERT, Fr.-Christoph a Frank KÜHN. *Od návyku k závislosti: toxikomanie: drogy: účinky a terapie*. Praha: Ikar, 2001. s. 16–19. ISBN 80-720-2950-9.

¹⁵⁵ ESCOHOTADO, Antonio. *Stručné dějiny drog*. Praha: Volvox Globator, 2003. s. 11–14. ISBN 80-720-7512-8.

¹⁵⁶ NOŽINA, Miroslav. *Svět drog v Čechách*. Praha: KLP, 1997. s. 49–51. ISBN 80-859-1736-X.

¹⁵⁷ MALÝ, Karel. *Dějiny českého a československého práva do roku 1945*. 4. přepracované vydání. Praha: Leges, 2010. s. 276. ISBN 978-808-7212-394.

a navazující § 369 až § 371 a nijak netrestal samotné užívání těchto látek, s výjimkou užívání odvaru z makovic při dětech (§ 377). Tresty, které za tyto SPTČ hrozily ale nebyly přísné.¹⁵⁸ Přechovávání návykových látek bychom v tomto zákoně hledali marně, neboť v dané době nešlo o rozšířený jev a společenská nebezpečnost byla nízká.¹⁵⁹

Po vzniku Československé republiky byl převzat rakousko-uherský právní systém a zákony a nařízení, která platila v Rakousku-Uhersku, přičemž toto rozhodnutí upravoval druhý článek zákona o zřízení samostatného státu československého.¹⁶⁰ Právní systém byl v průběhu let podrobován takovým úpravám, aby vyhovoval současnému dění, neboť měl mezery a nedostatky.¹⁶¹ V Československu se v letech 1920 až 1925 začal rozvíjet nezákonný obchod s drogami, hlavním zdrojem se stalo pašování a lékárny.¹⁶² V roce 1923 Československo přijalo zákon 128/1923 Sb.,¹⁶³ který navazoval na sjednanou Haagskou opiovou konvenci z roku 1912. Důvodem bylo zneužívání morfia a zakotvení zásady, že narkotické drogy, jakými jsou opium, morfin a kokain, budou využívány výlučně pro medicínské a zákonné potřeby.¹⁶⁴ Tato právní úprava měla zásadní nedostatek v tom, že jednání v rozporu s tímto zákonem bylo považováno pouze jako PŘ trestaný pokutou, v případě nezaplacení až tříměsíčním trestem odnětí svobody (dále jen „TOS“).¹⁶⁵ V praxi pak docházelo i k častým případům recidivy. Tato nedostatečná právní úprava tak do Československa 20. a 30. let přilákala mezinárodní obchodníky s drogami,

¹⁵⁸ MALÝ, Karel. *Dějiny českého a československého práva do roku 1945*. 4. přepracované vydání. Praha: Leges, 2010. s. 277. ISBN 978-808-7212-394.

¹⁵⁹ ŠMERDA, Radek. *Trestněprávní úprava drogové problematiky*. Praha: Tiskárna Ministerstva vnitra, 2007. s. 43. ISSN 1211-8834.

¹⁶⁰ Zákon č. 11/1918 Sb., o zřízení samostatného státu československého, ve znění pozdějších předpisů.

¹⁶¹ NOŽINA, Miroslav a Miloš VANĚČEK. *Mandragora, morfin, kokain: drogový problém v českých zemích v dobách habsburské monarchie a v předválečném Československu*. Praha: KLP, 2009. s. 149. ISBN 978-808-6791-609.

¹⁶² NOŽINA, Miroslav. *Svět drog v Čechách*. Praha: KLP, 1997. s. 56–57. ISBN 80-859-1736-X.

¹⁶³ Zákon č. 128/1923 Sb., o provádění Mezinárodní opiové konvence ze dne 23. ledna 1912, vyhlášené pod čís. 159 Sb. z. a n. z roku 1922, ve znění pozdějších předpisů.

¹⁶⁴ ŠTABLOVÁ, Renata a Břetislav BREJCHA. *Drogy: vybrané kapitoly*. Praha: Policejní akademie České republiky, 2005. s. 35. ISBN 80-725-1186-6.

¹⁶⁵ VALÍČEK, Pavel. *Rostlinné omamné drogy*. Benešov: Start, 2000. s. 166. ISBN 80-862-3109-7.

kteří zde hledali azyl před trestním stíháním v zahraničí. Stíhané osoby přitom nebylo možné předat pro PŘ do cizího státu.¹⁶⁶

Významným zákonem, upravujícím nedovolenou výrobu a přechovávání NL byl tzv. opiový zákon – zák. č. 29/1938 Sb., (dále jen „OpZák“).¹⁶⁷ Podkladem pro OpZák byly sjednané úmluvy, jak dřívější z roku 1912, tak i Mezinárodní opiová úmluva z roku 1925. Druhým dokumentem byla Úmluva o omezení výroby a úpravě distribuce omamných látek z roku 1931.¹⁶⁸ OpZák získal na značném významu, neboť byl první komplexní právní úpravou, která se týkala drogové problematiky. OpZák rozděloval OL do čtyř skupin dle nebezpečnosti, přičemž nepoužíval pojmu „omamná látka,“ ale nazýval je pouze „látkami,“ dále pak definoval základní pojmy, uváděl, jaké činnosti (výroba, zpracování, příprava, obchod, dovoz, tranzit, vývoz) budou pod úředním dozorem, ale hlavně obsahoval ustanovení o PŘ a zmiňoval možné tresty za PŘ, dále obsahoval SPTČ přečinů a zločinů a tresty ukládané za tato jednání.¹⁶⁹ OpZák u přechovávání nerozlišoval, zda látku drží pro sebe nebo pro jiného, neboť rozdíl se posuzoval dle rozsahu jednání jeho způsobených následků.¹⁷⁰ Během Protektorátu Čechy a Morava i během druhé světové války nebyla prioritou protektorátního trestního práva drogová problematika a platilo zde jak trestní právo domácí, tak i německé.¹⁷¹

Otázky mezinárodní kontroly drog převzala po 2. světové válce Komise pro narkotické látky spadající pod OSN.¹⁷² Pro poválečný právní řád a jeho vývoj byl základem ústavní dekret prezidenta republiky č. 11/1944 o obnovení ústavního

¹⁶⁶ NOŽINA, Miroslav. *Svět drog v Čechách*. Praha: KLP, 1997. s. 72–73. ISBN 80-859-1736-X.

¹⁶⁷ Zákon č. 29/1938 Sb., kterým se provádějí Mezinárodní opiová úmluva ze dne 23. ledna 1912, vyhlášená pod č. 159/1922 Sb. z. a n., Mezinárodní opiová úmluva ze dne 19. února 1925, vyhlášená pod č. 147/1927 Sb. z. a n., a Úmluva o omezení výroby a úpravě distribuce omamných látek ze dne 13. července 1931, vyhlášená pod č. 173/1933 Sb. z. a n. (opiový zákon), ve znění pozdějších předpisů.

¹⁶⁸ ŠTABLOVÁ, Renata. *Drogy, kriminalita a prevence*. 2. rozš. vyd. Praha: Policejní akademie České republiky, 1999. s. 54. ISBN 80-725-1018-5.

¹⁶⁹ NOŽINA, Miroslav. *Svět drog v Čechách*. Praha: KLP, 1997. s. 74. ISBN 80-859-1736-X.

¹⁷⁰ ŠMERDA, Radek. *Trestněprávní úprava drogové problematiky*. Praha: Tiskárna Ministerstva vnitra, 2007. s. 44. ISSN 1211-8834.

¹⁷¹ MALÝ, Karel. *Dějiny českého a československého práva do roku 1945*. 4. přepracované vydání. Praha: Leges, 2010. s. 462. ISBN 978-808-7212-394.

¹⁷² ŠTABLOVÁ, Renata a Břetislav BREJCHA. *Drogy: vybrané kapitoly*. Praha: Policejní akademie České republiky, 2005. s. 37. ISBN 80-725-1186-6.

pořádku, který byl po válce vydán ve Sbírce zákonů pod č. 30/1945 Sb.¹⁷³ Obsahem dekretu bylo prohlášení o československém právním řádu, za který se považovaly právní předpisy vydané do 30. září 1938.¹⁷⁴ Vzhledem k uvedené snížené poptávce po nealkoholových drogách se Československo vydáním zákona o potírání alkoholismu¹⁷⁵ zaměřilo v poválečném období na problematiku alkoholové toxikomanie.¹⁷⁶ Prvním trestněprávním československým zákonem se stal zák. č. 86/1950 Sb., trestní zákon (dále jen „TrZák 1950“). Tento zákon ve své IV. hlavě upravoval 2 SPTČ (§ 197 a § 198 TrZák 1950), kterými chránil společnost před zacházením s drogami. TrZák 1950 pak také v § 205 zmocňoval ministra spravedlnosti k vydání nařízení, co se myslí omamnými prostředky a jedy.¹⁷⁷ TrZák 1950 oproti OpZák rozšířil jednání o opatření drogy pro jiného, naopak ale nepostihoval některá jednání, které OpZák postihoval (příprava, nabídnutí, zprostředkování a další). Přechovávání pro vlastní potřebu bylo již stíháno dle § 197 TrZák 1950, samotné opatření si látky pro sebe, ale stíháno nebylo. Je nutné dodat, že v TrZák 1950 byly SPTČ záměrně formulovány volně, aby umožnily co nejširší výklad.¹⁷⁸

3.2 Období od roku 1962 do současnosti

K 1. lednu 1962 vstoupil v účinnost na území tehdejší Československé socialistické republiky nový trestní zákon – zákon č. 140/1961 Sb., trestní zákon (dále jen „TrZák 1961“), který v původním znění¹⁷⁹ obsahoval 2 SPTČ, které byly v podstatě přejaty z předchozí právní úpravy z TrZák 1950.¹⁸⁰ Nejvýraznější změnou bylo rozšíření trestů o alternativní tresty. Drogové trestné činy byly umístěny do IV. hlavy mezi trestné činy obecně nebezpečné a jednalo se o § 187 TrZák 1961 a § 188 TrZák 1961. V původním znění byl dle § 187 odst. 1

¹⁷³ Vyhláška č. 30/1945 Sb., o platnosti ústavního dekretu presidenta republiky ze dne 3. srpna 1944, č. 11 Úř. věst. čsl., o obnovení právního pořádku, ve znění pozdějších předpisů.

¹⁷⁴ MALÝ, Karel. *Dějiny českého a československého práva do roku 1945*. 4. přepracované vydání. Praha: Leges, 2010. s. 493. ISBN 978-808-7212-394.

¹⁷⁵ Zákon č. 87/1948 Sb., o potírání alkoholismu, ve znění pozdějších předpisů.

¹⁷⁶ NOŽINA, Miroslav. *Svět drog v Čechách*. Praha: KLP, 1997. s. 117. ISBN 80-859-1736-X.

¹⁷⁷ ŠMERDA, Radek. *Trestněprávní úprava drogové problematiky*. Praha: Tiskárna Ministerstva vnitra, 2007. s. 44. ISSN 1211-8834.

¹⁷⁸ NOŽINA, Miroslav. *Svět drog v Čechách*. Praha: KLP, 1997. s. 117–118. ISBN 80-859-1736-X.

¹⁷⁹ Zákon č. 140/1961 Sb., trestní zákon, ve znění k 1.2.1962.

¹⁸⁰ ŠMERDA, Radek. *Trestněprávní úprava drogové problematiky*. Praha: Tiskárna Ministerstva vnitra, 2007. s. 45. ISSN 1211-8834.

posuzován ten, kdo bez povolení vyrobil, vyvezl, dovezl, opatřil jinému nebo přechovával omamné prostředky a jedy. Kvalifikovaná SPTČ v odst. 2 zahrnovala mezi zvlášť přitěžující okolnosti spáchání jako člen organizované skupiny, získání značného prospěchu, způsobení těžké újmy na zdraví nebo smrti. Ustanovení § 188 TrZák 1961 pak posuzovalo výrobu, opatření nebo přechovávání pro sebe nebo jiného předmětu, který byl způsobilý k nedovolené výrobě omamných prostředků a jedů. TrZák 1961 zde používal výraz „omamné prostředky“ a jedy. Co se jimi rozumělo pak bylo určeno vyhláškou ministra spravedlnosti, a to v souladu s § 195 TrZák 1961.¹⁸¹

Základním kamenem protidrogové politiky Československa byla ÚoOL z roku 1961. Zde je nutné dodat, že dodatečný PozÚoOL a ÚoPL Československem přijaty nebyly (byly přijaty až o 17 let později).¹⁸² Tato nedostatečná drogová legislativa nebyla schopna zareagovat na probíhající nástup drog v Československé socialistické republice počátkem 70. let. Prokázala se těžkopádnost legislativy. Byla sice v souladu s § 195 TrZák 1961 vydána vyhláška ministerstva spravedlnosti,¹⁸³ která odpovídala i rozsahu ÚoOL, tato vyhláška ale nebyla dostatečně aktualizována a její nedostatečnost a zastaralost vedla k absurdním situacím. Je na místě zmínit, že trestné bylo jednání nakládající pouze s látkami, které byly uvedeny ve vyhlášce ministra spravedlnosti. Látek, které byly považovány za drogy, ale nebyly uvedeny ve vyhlášce, se to netýkalo. Uživatelé tak začali „legálně“ zneužívat metamfetamin, neboť ten ve vyhlášce uveden nebyl, ačkoliv se jedná o derivát amfetaminu, který ve vyhlášce byl uveden. Metamfetamin byl na seznam látek zařazen až v roce 1984.¹⁸⁴ K rozšíření seznamu došlo 1.1.1989 pomocí nařízení vlády o jedech a některých jiných látkách škodlivých zdraví.¹⁸⁵ (později nahrazeno ZoNL). Nejzásadnější změny na poli seznamu omamných látek přišly

¹⁸¹ ŠTABLOVÁ, Renata. *Drogy, kriminalita a prevence*. 2. rozš. vyd. Praha: Policejní akademie České republiky, 1999. s. 57. ISBN 80-725-1018-5.

¹⁸² VALÍČEK, Pavel. *Rostlinné omamné drogy*. Benešov: Start, 2000. s. 167. ISBN 80-862-3109-7.

¹⁸³ Vyhláška č. 57/1967 Sb., *ministerstev zdravotnictví a spravedlnosti, kterou se provádí vládní nařízení o jedech a jiných látkách škodlivých zdraví*.

¹⁸⁴ NOŽINA, Miroslav. *Svět drog v Čechách*. Praha: KLP, 1997. s. 119–120. ISBN 80-859-1736-X.

¹⁸⁵ Nařízení č. 192/1988 Sb., *vlády České socialistické republiky o jedech a některých jiných látkách škodlivých zdraví*.

až s ratifikací PozÚoOL z roku 1972 (platnost od června 1991), ÚoPL z roku 1971 (platnost od ledna 1989) a ÚOSN z roku 1988 (platnost od září 1991).¹⁸⁶

TrZák 1961 byl nespočetněkrát novelizován, z pohledu drogové problematiky docházelo k zásadním novelizacím až po roce 1989. Zásadní novelizací byla ta provedená zákonem č. 175/1990 Sb.¹⁸⁷ Tímto zákonem byla přidána do zvláštní části TrZák 1961 nová SPTČ pod § 188a – šíření toxikomanie, výrazně se změnila definice SPTČ § 187 a z této SPTČ byl odstraněn postih přechovávání pro vlastní potřebu.¹⁸⁸ Dalším mezníkem byla novelizace zákonem č. 112/1998 Sb.,¹⁸⁹ která rozšířila výčet nelegální dispozice v § 187 o nabídku, zprostředkování a prodej. Podobně, jako tomu bylo i u předchozí novely, rozšířila SPTČ o novou SPTČ přechovávání OPL nebo jedu pro vlastní potřebu v množství větším než malém (§ 187a TrZák 1961). Novelizací došlo také k výraznému zpřísnění trestů.¹⁹⁰ K zavedení kriminalizace přechovávání OPL pro vlastní potřebu se negativně vyjádřila ve svém článku Juráková s tím, že toxikomany není třeba trestat, nýbrž léčit. Zároveň měla obavu, že se toxikomane přestanou uchýlovat do kontaktních center a tato situace povede k šíření nakažlivých chorob.¹⁹¹ Ke kriminalizaci přechovávání OPL pro vlastní potřebu bylo přistoupeno, zejména na základě mezinárodních dohod a přípravy legislativy na vstup do EU. Problémem ovšem byl výraz „množství větší než malé,“ neboť stanovení tohoto množství nebylo v novele nikde uvedeno.¹⁹² K poslední novelizaci, leč ne tak výrazné, v oblasti drogové problematiky došlo zákonem č. 134/2002 Sb.,¹⁹³ kterým byla modifikována SPTČ šíření toxikomanie

¹⁸⁶ ŠTABLOVÁ, Renata a Břetislav BREJCHA. *Drogy: vybrané kapitoly*. Praha: Policejní akademie České republiky, 2005. s. 37. ISBN 80-725-1186-6.

¹⁸⁷ Zákon č. 175/1990 Sb., kterým se mění a doplňuje trestní zákon, s účinností ke dni 1. 7. 1990, ve znění pozdějších předpisů.

¹⁸⁸ NOŽINA, Miroslav. *Svět drog v Čechách*. Praha: KLP, 1997. s. 277–278. ISBN 80-859-1736-X.

¹⁸⁹ Zákon č. 112/1998 Sb., kterým se mění a doplňuje zákon č. 140/1961 Sb., trestní zákon, ve znění pozdějších předpisů, a zákon České národní rady č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů, s účinností části ke dni 1. 7. 1998 a další částí s účinností ke dni 1. 1. 1999, ve znění pozdějších předpisů.

¹⁹⁰ ŠTABLOVÁ, Renata. *Drogy, kriminalita a prevence*. 2. rozš. vyd. Praha: Policejní akademie České republiky, 1999. s. 59. ISBN 80-725-1018-5.

¹⁹¹ JURÁKOVÁ, Iveta. *Několik poznámek ke kriminalizaci držení drog pro vlastní potřebu*. Praha: Právní rozhledy 1/1999, 1999. s. 15–18. ISSN 1210-6410.

¹⁹² BORNÍK, Miroslav. *Drogy: co bychom o nich měli vědět*. Praha: Themis, 2001. s. 4. ISBN 80-858-2198-2.

¹⁹³ Zákon č. 134/2002 Sb., kterým se mění zákon č. 140/1961 Sb., trestní zákon, ve znění pozdějších předpisů, s účinností ke dni 1. 7. 2002, ve znění pozdějších předpisů.

dle § 188a TrZák 1961 tím, že rozšířila kvalifikovanou SPTČ o další znaky – spáchání tiskem, filmem, rozhlasem, televizí, veřejně přístupnou počítačovou sítí nebo jiným obdobně účinným způsobem.¹⁹⁴

Současnou právní úpravou je TrZák, který je účinný od 1. 1. 2010 a drogovou problematiku upravuje v pěti SPTČ od § 283 do § 287. SPTČ jsou zařazeny do VII. hlavy – TČ obecně nebezpečné, dílu 1 – TČ obecně ohrožující.¹⁹⁵ Oproti svému předchůdci stanovuje rozdílné trestní sazby za přechovávání návykových látek pro vlastní potřebu, zavádí úplně novou SPTČ spočívající v pěstování pro vlastní potřebu některých druhů rostlin, obsahujících OPL, neboť zákonodárci považovali za vhodné, aby byly rozdílné sankce za účelem „samozásobitelství.“¹⁹⁶ Srovnáním TrZák 1961 a TrZák se věnovali i autoři článku „*Co přinesl trestní zákoník v oblasti postihu drogové kriminality?*“ V článku mimo jiné kladně hodnotili větší diferenciaci nastavených trestů a také to, že oproti předchůdci TrZák nenastaly pro odhalování a objasňování drogových TČ zásadní překážky. Zmiňovali také spíše pozitivní postoj OČTŘ.¹⁹⁷ Jelikož se současnému znění drogové problematiky v TrZák věnuji ve zbytku této diplomové práce a zejména pak v kapitolách č. 2 *VYMEZENÍ A DEFINICE ZÁKLADNÍCH POJMŮ* a č. 4 *DROGOVÉ TRESTNÉ ČINY Z HMOTNĚPRÁVNÍHO HLEDISKA*, považuji za nadbytečné zde probírat podrobně jeho historický vývoj.

¹⁹⁴ ŠMERDA, Radek. *Trestněprávní úprava drogové problematiky*. Praha: Tiskárna Ministerstva vnitra, 2007. s. 46. ISSN 1211-8834.

¹⁹⁵ JELÍNEK, Jiří a kol. *Trestní právo hmotné: obecná část, zvláštní část*. 7. aktualizované a doplněné vydání. Praha: Leges, 2019. s. 768. ISBN 978-807-5023-803.

¹⁹⁶ ÚŘAD VLÁDY: Důvodová zpráva k zákonu č. 40/2009 Sb., *trestní zákoník*, č. 40/2009 Dz. K § 283.

¹⁹⁷ ZEMAN, Petr, Michaela ŠTEFUNKOVÁ a Ivana TRÁVNÍČKOVÁ. *Co přinesl trestní zákoník v oblasti postihu drogové kriminality?*. Praha: Trestněprávní revue 1/2017, 2017. s. 12-16. ISSN 1213-5313.

4 DROGOVÉ TRESTNÉ ČINY Z HMOTNĚPRÁVNÍHO HLEDISKA

Kriminalitu můžeme dělit z několika úhlů pohledu, například dle osoby pachatele, udělené sankce za spáchaný TČ nebo dle objektu TČ. Jedno z možných základních dělení je dle druhového objektu, tedy dle názvu hlav uvedených ve zvláštní části TrZák. Z kriminologického hlediska jsou drogové TČ součástí obecné kriminality, do které se dále řadí i TČ násilné, majetkové a mravnostní.¹⁹⁸ Samotnou drogovou trestnou činnost dělíme dle užšího a širšího slova smyslu. Drogovou trestnou činností v užším slova smyslu jsou TČ, které jsou uvedeny v VII. Hlavě, dílu 1 zvláštní části TrZák, konkrétně v § 283 až § 287 TrZák.¹⁹⁹ Primární trestná činnost spočívá v porušování předpisů v rámci regulace s nakládáním s OPL, látkami obsahujícími OPL, jedy, prekursorů a látkami s hormonálním účinkem.²⁰⁰ Za drogovou trestnou činnost sekundární považujeme takovou trestnou činnost, ke které došlo pod vlivem NL.²⁰¹ Do skupiny drogových TČ v širším slova smyslu řadíme i TČ dle § 288, § 274 TrZák a například i opilství dle § 360 TrZák.²⁰²

V diplomové práci se omezím pouze na užší výběr drogových TČ. Každoročně nejrozšířenějším drogovým TČ je § 283 TrZák – nedovolená výroba a jiné nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy, který je následovaný § 284 TrZák – přechovávání omamné a psychotropní látky a jedu.²⁰³

Drogové SPTČ reagují na negativní dopady zneužívání OPL, prekursorů a jedů, které zásadně ohrožují a narušují život, zdraví uživatelů a jejich sociální vazby. Zároveň je těmito SPTČ reagováno na další související negativní jevy,

¹⁹⁸ GŘIVNA, Tomáš, Miroslav SCHEINOST a Ivana ZOUBKOVÁ. *Kriminologie*. 4., aktualiz. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2014. s. 262. ISBN 978-80-7478-614-3.

¹⁹⁹ EPRÁVO.CZ: *Trestné činy související s drogami*. [online]. Praha: EPRÁVO.CZ, 2002. [cit. 2023-01-07]. ISSN 1213-189X. Dostupné z: <https://www.epravo.cz/top/clanky/trestne-ciny-souvisejici-s-drogami-15570.html>.

²⁰⁰ GŘIVNA, Tomáš, Miroslav SCHEINOST a Ivana ZOUBKOVÁ. *Kriminologie*. 4., aktualiz. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2014. s. 329–331. ISBN 978-80-7478-614-3.

²⁰¹ NOVOTNÝ, Oto. *Kriminologie*. 2., přeprac. vyd. Praha: ASPI Publishing, 2004. s. 371–372. ISBN 80-735-7026-2.

²⁰² DRAŠTÍK, Antonín a kol. *Trestní zákoník: komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2015. s. 2296. ISBN 978-80-7478-790-4.

²⁰³ Na základě provedené rešerše ve zveřejněných statistických datech od roku 2010 do listopadu roku 2022.

jako je například zapojení organizovaného zločinu nebo rizika spojená s neodborným zacházením s těmito látkami. Zmíněná rizika vyplývají již ze samotné povahy NL. Například složení jedů je pro lidský organismus škodlivé tak, že přímo ohrožuje lidi na životě a na zdraví. Tak tomu sice u OPL není, zároveň ale tyto látky nepříznivě působí na psychiku a při neodborném zacházení a při požívání také přivodí nenávratná poškození lidského organismu. S užíváním jsou dále spojeny i výrazné změny v chování lidí, které mohou v krajních případech skončit destrukcí osobnosti a narušit sociální vztahy.²⁰⁴ Trestněprávní úprava zároveň vyplývá i z mezinárodních závazků ČR.²⁰⁵ ČR je vázána zejména ÚoOL, ÚoPL, PozÚoOL a ÚOSN. Základem vnitrostátní úpravy je ZoNL a nařízení vlády²⁰⁶ o seznamech návykových látek.²⁰⁷ Smyslem ustanovení drogových TČ je především ochrana společnosti před negativními dopady zneužívání OPL, prekursorů a jedů. Protidrogová politika je nastavená tak, že trestní právo nepostihuje samotné užívání těchto látek, nýbrž nedovolené jednání, které směřuje k zajištění těchto látek, jako je výroba a distribuce.²⁰⁸

Objektem drogových TČ je zájem na ochraně života a zdraví společnosti a lidí, a to zejména před ohrožením, které vyplývá z nekontrolovatelného a nelegálního nakládání s návykovými látkami, prekursory a jedy.²⁰⁹ Po **subjektivní stránce** se ve všech ustanoveních drogových TČ jedná o úmysl.²¹⁰ K trestní odpovědnosti ale plně stačí úmysl nepřímý dle § 15 odst. 1 písm. b) TrZák.²¹¹

²⁰⁴ DRAŠTÍK, Antonín a kol. *Trestní zákoník: komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2015. s. 2296. ISBN 978-80-7478-790-4.

²⁰⁵ ŠČERBA, Filip a kol. *Trestní zákoník: komentář*. Praha: C.H. Beck, 2020. s. 2242. ISBN 978-80-7400-807-8.

²⁰⁶ Nařízení vlády č. 463/2013 Sb., *Nařízení vlády o seznamech návykových látek*, ve znění pozdějších předpisů.

²⁰⁷ JELÍNEK, Jiří. *Trestní zákoník a trestní řád: s poznámkami a judikaturou*. 8. aktualizované vydání podle stavu k 13. 3. 2020. Praha: Leges, 2020. s. 434–435. ISBN 978-80-7502-395-7.

²⁰⁸ ŠČERBA, Filip a kol. *Trestní zákoník: komentář*. Praha: C.H. Beck, 2020. s. 2242–2243. ISBN 978-80-7400-807-8.

²⁰⁹ JELÍNEK, Jiří a kol. *Trestní právo hmotné: obecná část, zvláštní část*. 7. aktualizované a doplněné vydání. Praha: Leges, 2019. s. 767. ISBN 978-80-7502-380-3.

²¹⁰ ŠÁMAL, Pavel et al. *Trestní právo hmotné*. 9. přepracované vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2022. s. 920–921. ISBN 978-80-7598-764-8.

²¹¹ DRAŠTÍK, Antonín a kol. *Trestní zákoník: komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2015. s. 2309. ISBN 978-80-7478-790-4.

Pachatelem drogových trestných činů může být kdokoli. Jde tedy o obecný subjekt.²¹²

Zvláštností u drogové trestné činnosti je pro určení společenské škodlivosti i pro určení přesné právní kvalifikace objem OPL s nimiž je nelegálně zacházeno. Ačkoliv TrZáK pojmy používá, nikde je nedefinuje a je nutné se v současné době držet stanoviska trestního kolegia,²¹³ ve spojení se stanoviskem Nejvyššího soudu ze dne 27. února 2013.²¹⁴ Hierarchie množství látek je následující: větší než malé, většího rozsahu, značného a velkého rozsahu.²¹⁵

4.1 Trestný čin nedovolená výroba a jiné nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy dle § 283 trestního zákoníku

SPTČ dle § 283 TrZáK uvozuje tzv. drogové TČ a z celé této skupiny je nejdříveji pojatou drogovou SPTČ. Má klíčovou roli v postihu různých forem distribuce a produkce OPL, jedů a prekursorů.²¹⁶ **Objektem** je zájem na ochraně společnosti a jednotlivců před nebezpečím, vyplývajícím z nekontrolovaného a nelegálního nakládání s OPL, s přípravky obsahující OPL, s jedy a prekursory.²¹⁷

Objektivní stránkou trestného činu dle § 283 TrZáK je neoprávněné vyrobení, dovezení, vyvezení nebo provezení OPL, přípravku obsahující OPL, prekursoru nebo jedu pro jiného i pro sebe a dále nabídnutí, zprostředkování, prodej nebo jiné opatření a přechovávání takových látek pro jiného.²¹⁸ Z povahy věci jde o čin ohrožovací, tedy je dokonán již uvedeným jednáním,

²¹² JELÍNEK, Jiří a kol. *Trestní právo hmotné: obecná část, zvláštní část*. 7. aktualizované a doplněné vydání. Praha: Leges, 2019. s. 771–776. ISBN 978-807-5023-803.

²¹³ Sbírka soudních rozhodnutí a stanovisek, 4/2014. R15/2014 tr. *Stanovisko Nejvyššího soudu ČR ze dne 13. března 2014, sp. zn. Tpjn 301/2013 k výkladu pojmu „množství větší než malé“ u omamných a psychotropních látek a přípravků je obsahujících (§ 283, § 284, § 285 tr. zákoníku).*

²¹⁴ Sbírka soudních rozhodnutí a stanovisek, 6/2013. R44/2013 tr. *Stanovisko Nejvyššího soudu ČR ze dne 27. února 2013, sp. zn. 15 Tdo 1003/2012*. 2013.

²¹⁵ NOVOTNÝ, František. *Trestní právo: aktuální otázky*. Praha: Policejní akademie České republiky, 2019. s. 23. ISBN 978-80-7251-492-2.

²¹⁶ DRAŠTÍK, Antonín a kol. *Trestní zákoník: komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2015. s. 2296. ISBN 978-80-7478-790-4.

²¹⁷ ŠČERBA, Filip a kol. *Trestní zákoník: komentář*. Praha: C.H. Beck, 2020. s. 2243. ISBN 978-80-7400-807-8.

²¹⁸ ŠÁMAL, Pavel et al. *Trestní právo hmotné*. 9. přepracované vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2022. s. 921. ISBN 978-80-7598-764-8.

a to za podmínky, že je tak činěno neoprávněně.²¹⁹ Ke znaku neoprávněnosti a k formám jednání blíže v kapitole č. 2 *VYMEZENÍ A DEFINICE ZÁKLADNÍCH POJMŮ*.

V prvním odstavci se nachází základní SPTČ, která postihuje vyjmenované formy jednání, které jsou dány alternativně.²²⁰ Do vymezeného okruhu neoprávněného nakládání se neřadí samotné užívání a opatření OPL, případně přechovávání pro vlastní potřebu.²²¹

TrZák v § 283, oproti např. § 284, neuvádí minimální kvantitativní znak OPL, přípravku obsahující OPL, prekursoru nebo jedu, který by byl třeba k naplnění SPTČ. K trestnímu postihu stačí jakékoliv množství takových látek, pokud toto množství nenaplnuje některý ze znaků rozsahů uvedených v kvalifikovaných SPTČ.²²² Je zde nutné vždy zvažovat, z hlediska škodlivosti činu pro společnost a v souladu se subsidiaritou trestní represe, konkrétní okolnosti případu, především druh a účinnost konkrétní OPL, prekursoru nebo jedu, míru intenzity u zjištěného množství na ovlivnění psychiky člověka, případně míru ohrožení zdraví člověka nebo z jakých pohnutek k jednání došlo.²²³ Zároveň není nutné, aby páčání trestné činnosti bylo z povahy věci déletrvající nebo opakující se, nemusí být ani spojeno s organizovaným zločinem. K naplnění SPTČ postačí pouhé opatření nebo přechovávání pro jiného určité OPL a pachatel nemusí ani s těmito látkami obchodovat. Pokud tak činí, má to dopad na společenskou škodlivost.²²⁴ Zároveň je ale nutné zmínit, že samotné neoprávněné obdržení takové látky není trestným činem dle § 283 TrZák, neboť k dokonání je nutné,

²¹⁹ ŠÁMAL, Pavel a kol. *Trestní zákoník: komentář*. 2. vyd. Praha: C.H. Beck, 2012. s. 2869. ISBN 978-807-4004-285.

²²⁰ ŠČERBA, Filip a kol. *Trestní zákoník: komentář*. Praha: C.H. Beck, 2020. s. 2247. ISBN 978-80-7400-807-8.

²²¹ DRAŠTÍK, Antonín a kol. *Trestní zákoník: komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2015. s. 2301. ISBN 978-80-7478-790-4.

²²² ŠÁMAL, Pavel a kol. *Trestní zákoník: komentář*. 2. vyd. Praha: C.H. Beck, 2012. s. 2869. ISBN 978-807-4004-285.

²²³ ŠČERBA, Filip a kol. *Trestní zákoník: komentář*. Praha: C.H. Beck, 2020. s. 2251. ISBN 978-80-7400-807-8.

²²⁴ Sbírka soudních rozhodnutí a stanovisek, 4/2000. R 24/2000 tr. *Rozsudek Krajského soudu v Plzni ze dne 17. 11. 1998, sp. zn. 7 To 686/98*. 2000.

aby pachatel s takovou látkou či předmětem dále disponoval dle uvedených forem jednání v odst. 1.²²⁵

Subjektem může být kdokoliv, tedy fyzická i právnická osoba.²²⁶ Zavinění, jakožto obligatorní znak **subjektivní stránky**, vyžaduje úmysl, přičemž k dokonání plně postačuje spáchání v úmyslu nepřímém.²²⁷

Na tomto místě zmíním, dle mého názoru, zajímavý a pro rozhodovací praxi důležitý judikát, zabývající se nejen pěstováním rostlin konopí a vztahem k § 283 TrZák. Jde o stanovisko Nejvyššího soudu,²²⁸ které uvádí, že neoprávněným vypěstováním rostliny konopí, s přihlédnutím k množství rostlin, způsobu jejich pěstování a k dalším okolnostem, může být naplněna SPTČ § 283 TrZák za podmínky, že „jinému opatří“ nebo „pro jiného přechovává“ OL konopí. Dále pak zpřesňuje, že samotné neoprávněné pěstování nelze považovat za výrobu ve smyslu § 283 TrZák. Jiný případ ale nastane, když je rostlina konopí sklizena a pachatel ji neoprávněně dále zpracovává do stavu přímé spotřeby (marihuany) nebo k získání PL Δ9-tetrahydrokanabinolu (THC) a současně o tento stav půjde i tehdy, když pachatel tak bude jednat pro vlastní potřebu. Jak uvádí Stanovisko, samotné sušení je již považováno za zpracovávání a je na místě takové jednání posoudit jako TČ dle § 283 TrZák (proces sušení byl naplněn), případně jako pokus tohoto TČ, pokud k dokončení sušení dosud nedošlo. Je nutné dále dodat, že o TČ dle § 284 nebo § 285 TrZák půjde pouze tehdy, pokud pachatel rostliny konopí nepoužije k výrobě dle výše popsaného procesu, případně s ohledem na množství a ze způsobu pěstování a dalších okolností nelze dovodit, že je opatřil nebo přechovával „pro jiného“.²²⁹

²²⁵ Soubor trestních rozhodnutí NS, 10/2004. T 741. *Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 13. 10. 2004, sp. zn. 5 Tdo 1167/2004.* 2004.

²²⁶ ŠÁMAL, Pavel et al. *Trestní právo hmotné.* 9. přepracované vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2022. s. 923. ISBN 978-80-7598-764-8.

²²⁷ JELÍNEK, Jiří a kol. *Trestní právo hmotné: obecná část, zvláštní část.* 7. aktualizované a doplněné vydání. Praha: Leges, 2019. s. 771. ISBN 978-807-5023-803.

²²⁸ Sbírka soudních rozhodnutí a stanovisek, 1/2015. R 1/2015 tr. *Stanovisko Nejvyššího soudu ze dne 4. 12. 2014, sp. zn. Tpjn 300/2014.* 2015.

²²⁹ Tamtéž.

Ve druhém odstavci § 283 TrZák je uvedena kvalifikovaná SPTČ, ve vztahu k základní SPTČ v odst. 1. Jsou zde zmíněny okolnosti, podmiňující použití vyšší trestní sazby, kterými jsou:

spáchání činu jako člen organizované skupiny uvedený v písm. a). Tato zvlášť přitěžující okolnost vyžaduje úmyslné **zavinění**.²³⁰ Výrazem „člen organizované skupiny“ se blíže zabývám v kapitole č. 2 *VYMEZENÍ A DEFINICE ZÁKLADNÍCH POJMŮ*. V písm. b) jde o speciální recidivu, tedy odsouzení nebo potrestání za takový čin v posledních třech letech. Pojmem takový čin je myšlen výlučně § 283 TrZák, tedy tato okolnost se uplatňuje výlučně se stejnorodou recidivou.²³¹ V případě odsouzení není nutné, aby došlo k výkonu trestu, byť i z části.²³² Potrestáním se rozumí trestní postih, kdy pachatel byl nejen odsouzen, ale vykonal i, alespoň zčásti, uložený trest, přičemž není rozhodný druh trestu.²³³ Soudní judikatura pak dále uvádí, že k naplnění okolností dle písm. b) půjde i tehdy, pokud v průběhu jednání pachatele, které páchá po určitou dobu a vykazuje znaky TČ dle § 283 odst. 1 TrZák, byl odsouzen za tento TČ, jehož se dopustil jiným skutkem. Důležitým faktorem pro naplnění tohoto kvalifikačního znaku je rozhodný stav v době, kdy bylo jednání, jímž byl čin spáchán, dokončeno, ne kdy s takovým jednáním bylo započato.²³⁴ Z hlediska **zavinění** postačí nedbalost dle § 17 písm. b) TrZák.²³⁵ Další okolností, uvedenou v písm. c) je spáchání TČ dle odst. 1 ve značném rozsahu.²³⁶ Draštík ve svém komentáři zároveň uvádí, že je možné podpůrně použít v tomto kontextu výkladové pravidlo o stanovení výše škody a prospěchu. Podobně tomu bude i u dalších okolností – spáchání činu v určitém rozsahu, uvedených v dalších ustanoveních

²³⁰ ŠÁMAL, Pavel a kol. *Trestní zákoník: komentář*. 2. vyd. Praha: C.H. Beck, 2012. s. 2869. ISBN 978-807-4004-285.

²³¹ ŠČERBA, Filip a kol. *Trestní zákoník: komentář*. Praha: C.H. Beck, 2020. s. 2252. ISBN 978-80-7400-807-8.

²³² DRAŠTÍK, Antonín a kol. *Trestní zákoník: komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2015. s. 1149. ISBN 978-807-4787-904.

²³³ NOVOTNÝ, Oto et al. *Trestní právo hmotné*. Praha: Wolters Kluwer, 2012. s. 175. ISBN 978-80-7357-509-0.

²³⁴ Sbírka soudních rozhodnutí a stanovisek, 10/2013. R 75/2013 tr. *Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 19. 9. 2012, sp. zn. 6 Tdo 894/2012*. 2013.

²³⁵ DRAŠTÍK, Antonín a kol. *Trestní zákoník: komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2015. s. 2311. ISBN 978-807-4787-904.

²³⁶ Sbírka soudních rozhodnutí a stanovisek, 6/2013. R44/2013 tr. *Stanovisko Nejvyššího soudu ČR ze dne 27. února 2013, sp. zn. 15 Tdo 1003/2012*. 2013.

nejen § 283 TrZák.²³⁷ Stanovení rozsahů se věnují blíže v kapitole č. 2 *VYMEZENÍ A DEFINICE ZÁKLADNÍCH POJMŮ*. Z hlediska **subjektivní stránky** zde dostačuje nedbalostní zavinění.²³⁸

Poslední okolností v odst. 2 písm. d) je spáchání činu ve větším rozsahu vůči dítěti nebo v množství větším než malém vůči dítěti mladšímu patnácti let. Tyto znaky jsou dány alternativně, postačí tedy naplnění pouze jednoho z nich.²³⁹ Výrazům množství a rozsahů, včetně pojmů dítě a dítě mladší patnácti let se věnují v kapitole č. 2 *VYMEZENÍ A DEFINICE ZÁKLADNÍCH POJMŮ*. **Předmětem útoku** je zde dítě, případně dítě mladší patnácti let. Spáchání vůči dítěti je jinou okolností dle § 17 písm. b) a z hlediska **zavinění** zde dostačuje nevědomá nedbalost. Není třeba, aby pachatel znal věk určité osoby, ale vzhledem k okolnostem a osobním poměrům věk vědět měl a mohl.²⁴⁰ Ještě přísněji, než v odst. 2 jsou postiženy okolnosti podmiňující použití vyšší trestní sazby, zmíněné v odst. 3. Jde o:

způsobení těžké újmy na zdraví, uvedené v písm. a), jakožto **následku**. Těžkou újmu na zdraví definuje TrZák v § 122 odst. 2, přičemž je tím myšlena vážná porucha zdraví nebo jiné vážné onemocnění, spočívající v taxativně uvedených podmínkách. TrZák v této definici uvádí obecně 2 podmínky, které je třeba splnit zároveň: a) vždy musí jít o vážnou poruchu zdraví nebo vážné onemocnění a b) újma na zdraví musí odpovídat některému z taxativně vyjmenovaných typů.²⁴¹ Těžší následek v podobě těžké újmy musí být v příčinné souvislosti s některým z jednání, uvedených v odst. 1, přitom **zavinění** může být jak nedbalostní, tak i úmyslné.²⁴² Další takovou okolností je spáchání v úmyslu získat pro jiného nebo pro sebe značný prospěch. K určení prospěchu blíže v § 138 TrZák. K dokonání není přitom nutné, aby pachatel značný prospěch

²³⁷ DRAŠTÍK, Antonín a kol. *Trestní zákoník: komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2015. s. 2312. ISBN 978-807-4787-904.

²³⁸ ŠÁMAL, Pavel a kol. *Trestní zákoník: komentář*. 2. vyd. Praha: C.H. Beck, 2012. s. 2871. ISBN 978-807-4004-285.

²³⁹ ŠČERBA, Filip a kol. *Trestní zákoník: komentář*. Praha: C.H. Beck, 2020. s. 2252–2253. ISBN 978-80-7400-807-8.

²⁴⁰ ŠÁMAL, Pavel a kol. *Trestní zákoník: komentář*. 2. vyd. Praha: C.H. Beck, 2012. s. 2871–2872. ISBN 978-807-4004-285.

²⁴¹ Tamtéž s. 1317.

²⁴² DRAŠTÍK, Antonín a kol. *Trestní zákoník: komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2015. s. 2316. ISBN 978-807-4787-904.

opravdu získal, nýbrž stačí, že páchá v tomto úmyslu.²⁴³ **Zavinění** je v tomto případě dle § 17 písm. a) úmyslné.²⁴⁴ Judikatura pak dále doplňuje, že při posuzování značného prospěchu u distribuce OPL je nutné od částky, za kterou pachatel drogy prodal, odečíst tu částku, za kterou tyto látky nakoupil.²⁴⁵ V písm. c) jde o spáchání činu ve velkém rozsahu, přičemž se jedná o spáchání z hlediska kvantitativního o nejvyšší stupeň rozsahu jeho spáchání.²⁴⁶ Jako v předchozích případech, i zde se odkáží na kapitolu č. 2 *VYMEZENÍ A DEFINICE ZÁKLADNÍCH POJMŮ*, ve které se věnují podrobněji stanovení rozsahů. Co do **subjektivní stránky** je dostačující nedbalostní zavinění pachatele.²⁴⁷ Poslední okolností v odst. 3 je spáchání ve větším rozsahu vůči dítěti mladšímu patnácti let. Jedná se o modifikaci SPTČ z odst. 2 písm. d), přičemž zvláště přitěžující okolností je zde uvedení většího rozsahu, který směřuje vůči **předmětu útoku** – dítěti mladšímu patnácti let. Z hlediska **subjektivní stránky**, jako v předchozím případě, postačuje nedbalost.²⁴⁸ K bližšímu vymezení výrazu dítě mladší patnácti let a výrazu rozsahu se odkáží na kapitolu č. 2 *VYMEZENÍ A DEFINICE ZÁKLADNÍCH POJMŮ*. V posledním, čtvrtém, odstavci jsou zmíněny nejpřísněji postižitelné okolnosti, kterých se pachatel může v § 283 dopustit. Jde o kvalifikované SPTČ ve vztahu k základní SPTČ. Jedná se o:

způsobení těžké újmy na zdraví nejméně dvou osob nebo smrti v písm. a). Tyto **následky** jsou dány alternativně. K výrazu těžká újma na zdraví odkazují na rozbor v rámci odst. 3 písm. a) na předchozí straně. Následek v podobě těžké újmy zde musí, oproti odst. 3 písm. a) nastat u nejméně dvou osob. Pojmem nejméně dvou osob TrZák považuje takový případ, kdy čin byl spáchán jedním skutkem na dvou či více osobách poškozených.²⁴⁹ **Zavinění** postačí nedbalostní,

²⁴³ ŠČERBA, Filip a kol. *Trestní zákoník: komentář*. Praha: C.H. Beck, 2020. s. 2253. ISBN 978-80-7400-807-8.

²⁴⁴ ŠÁMAL, Pavel a kol. *Trestní zákoník: komentář*. 2. vyd. Praha: C.H. Beck, 2012. s. 2873. ISBN 978-807-4004-285.

²⁴⁵ Sbírka soudních rozhodnutí a stanovisek, 7/2005. R 42/2005 tr. *Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 22. 2. 2005, sp. zn. 7 Tdo 207/2005*. 2005.

²⁴⁶ DRAŠTÍK, Antonín a kol. *Trestní zákoník: komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2015. s. 2317. ISBN 978-807-4787-904.

²⁴⁷ ŠČERBA, Filip a kol. *Trestní zákoník: komentář*. Praha: C.H. Beck, 2020. s. 2254. ISBN 978-80-7400-807-8.

²⁴⁸ DRAŠTÍK, Antonín a kol. *Trestní zákoník: komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2015. s. 2317–2318. ISBN 978-807-4787-904.

²⁴⁹ ŠÁMAL, Pavel a kol. *Trestní zákoník: komentář*. 2. vyd. Praha: C.H. Beck, 2012. s. 1936. ISBN 978-807-4004-285.

může být i úmyslné.²⁵⁰ Alternativním následkem je způsobení smrti, která je vykládána v souladu s poznatky lékařské vědy jako: „*biologická smrt mozku (cerebrální smrt) - takový stav organismu, u kterého je obnovení všech životních funkcí již vyloučeno.*“²⁵¹ Způsobení smrti postačí pouze u jedné osoby, přičemž je důležité způsobení smrti z nedbalosti. (v případě úmyslu = vražda dle § 140 TrZák).²⁵² Z hlediska judikatury je na místě zmínit, že smrt dle tohoto ustanovení může být zaviněna z nedbalosti tehdy, pokud pachatel „*vzhledem ke kvalitě a množství omamné látky a fyzické konstituci a stavu toho, jemuž je určena, neupozorní poškozeného na tyto skutečnosti, i se zřetelem na míru nebezpečnosti různých způsobů aplikace.*“²⁵³ V písm. b) pachatel spáchá čin v úmyslu získat pro sebe nebo pro jiného prospěch velkého rozsahu. U stanovení prospěchů se odkazují na § 138 TrZák. Z hlediska **zavinění** je z povahy věci vyžadován úmysl.²⁵⁴ Poslední okolností v odst. 4 je spáchání činu ve spojení s organizovanou skupinou, která působí ve vícero státech. Zákonodárci zařazením této zvlášť přitěžující okolností reagují na vysokou společenskou škodlivost, závažnost a škodlivost organizovaného páchaní na nadnárodní úrovni.²⁵⁵ Definici organizované skupiny se věnují v kapitole č. 2 **VYMEZENÍ A DEFINICE ZÁKLADNÍCH POJMŮ**. Z hlediska materiální stránky trestného činu se vyžaduje, aby mezinárodní prvek sehrával v páchané trestné činnosti významnou roli. Znak vícero států definuje judikatura, která uvádí, že postačí působení alespoň ve dvou státech, ČR může a nemusí být jedním z nich. K naplnění tak postačí, když pachatel bude pouze ve spojení s organizovanou skupinou mimo území ČR, která působí ve více jiných státech, současně může a nemusí být jejím členem.²⁵⁶ Další judikatura pak doplňuje,

²⁵⁰ ŠČERBA, Filip a kol. *Trestní zákoník: komentář*. Praha: C.H. Beck, 2020. s. 2254. ISBN 978-80-7400-807-8.

²⁵¹ Sbírka soudních rozhodnutí a stanovisek, 4-5/1986. R 16/1986 tr. *Zpráva Nejvyššího soudu ČSSR ze dne 31. 10. 1985, sp. zn. Tpjf 24/85*. 1986.

²⁵² DRAŠTÍK, Antonín a kol. *Trestní zákoník: komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2015. s. 2319. ISBN 978-807-4787-904.

²⁵³ *Rozsudek Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 27. 8. 1997, sp. zn. 2 T 28/97*. 1997.

²⁵⁴ ŠÁMAL, Pavel a kol. *Trestní zákoník: komentář*. 2. vyd. Praha: C.H. Beck, 2012. s. 2874. ISBN 978-807-4004-285.

²⁵⁵ DRAŠTÍK, Antonín a kol. *Trestní zákoník: komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2015. s. 2320. ISBN 978-807-4787-904.

²⁵⁶ Sbírka soudních rozhodnutí a stanovisek, 6/2005. R 34/2005 tr. *Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 15. 7. 2004, sp. zn. 5 Tdo 794/2004*. 2005.

že není na překážku, že členské státy EU nemají kontrolu na vnitřních hranicích a umožňují přes ně volný pohyb osob a zboží.²⁵⁷ Dle mého názoru, zajímavým a důležitým judikátem je Rozsudek Vrchního soudu v Olomouci, který se týká bližšího vymezení organizované skupiny ve více státech. Soud zde konstatoval, že pokud pachatel opakovaně neoprávněně obstarával na území cizího státu od osoby OPL, které na území ČR společně s dalšími dvěma pachateli (na které byli napojeni další distributoři) prodával, jedná se o důvod v souladu s odst. 4 písm. c) TrZák a je zde naplněn kvalifikovaný znak „ve spojení s organizovanou skupinou působící ve více státech,“ neboť SPTČ zde dává možnost alternativy spáchání osobou, která je vně této skupiny a je s ní pouze „ve spojení.“ Nevylučuje to ale ani alternativu, kdy pachatel bude přímo členem organizované skupiny. Tyto alternativy nelze u této kvalifikované SPTČ odlišovat zejména z toho důvodu, že závažnější forma je daná působením organizované skupiny na území více států.²⁵⁸ Vyžaduje se úmyslné zavinění, neboť pachatel musí o působení ve více státech vědět.²⁵⁹

Příprava TČ dle § 283 TrZák je trestná, pouze pokud směřuje k naplnění některé zvlášť přitěžující okolnosti, kvalifikující čin jako zvlášť závažný zločin. Příprava je trestná dle stejné trestní sazby zvlášť závažného zločinu, ke kterému směřovala. TrZák uvádí definici přípravy v § 20.²⁶⁰

4.2 Trestný čin přechovávání omamné a psychotropní látky a jedy dle § 284 trestního zákoníku

Druhým nejpáchanějším drogovým TČ je TČ přechovávání omamné a psychotropní látky a jedy dle § 284 TrZák. **Objektem**, který je pro celé ustanovení § 284 TrZák společný, je zájem na ochraně společnosti a lidí před ohrožením, které vyplývá z neoprávněného nakládání s OPL nebo jedy pro vlastní

²⁵⁷ Soubor trestních rozhodnutí NS, 69/2010. T 1325. *Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 12. 8. 2010, sp. zn. 8 Tdo 940/2010.* 2010.

²⁵⁸ Sbírka soudních rozhodnutí a stanovisek, 8/2006. R 48/2006 tr. *Rozsudek Vrchního soudu v Olomouci ze dne 3. 11. 2005, sp. zn. 1 To 55/2005.* 2006.

²⁵⁹ ŠČERBA, Filip a kol. *Trestní zákoník: komentář.* Praha: C.H. Beck, 2020. s. 2255. ISBN 978-80-7400-807-8.

²⁶⁰ ŠÁMAL, Pavel a kol. *Trestní zákoník: komentář.* 2. vyd. Praha: C.H. Beck, 2012. s. 2875. ISBN 978-807-4004-285.

potřebu.²⁶¹ Jedná se o ohrožovací delikt, k dokonání postačí pouhé neoprávněné přechovávání.²⁶² Zákonodárce zde odlišil trestnost konopných látek oproti ostatním OPL, a to zejména z důvodu odlišného stupně negativních dopadů na uživatele.²⁶³

Nakládání s OPL a prekursory upravuje ZoNL v § 4, konkrétně, že k zacházení s těmito látkami je třeba povolení. Ke znaku neoprávněnosti blíže v kapitole č. 2 *VYMEZENÍ A DEFINICE ZÁKLADNÍCH POJMŮ*. „*Jakékoli jiné zacházení s omamnými a psychotropními látkami je neoprávněné.*“²⁶⁴ Pachatelem nemusí být osoba závislá na OPL.²⁶⁵

Znakem **objektivní stránky** v prvním odstavci je neoprávněné přechovávání pro vlastní potřebu v množství větším než malém OL konopí, pryskyřice z konopí nebo PL tetrahydrokanabinol včetně jeho izomerů a stereoizomerů (THC).²⁶⁶ K výrazu množství blíže v kapitole č. 2 *VYMEZENÍ A DEFINICE ZÁKLADNÍCH POJMŮ*. SPTČ předpokládá u těchto látek určitou kvalitu, která je vyjádřena zejména sledováním obsahu účinné látky $\Delta 9$ -tetrahydrokanabinolu, která dle § 2a ZoNL musí být nejméně 1,0 %. Jakmile není této hladiny dosaženo, jedná se o průmyslově zpracovávanou surovinu, nikoli o OL.

Jednáním, jakožto znakem **objektivní stránky**, je dle ust. § 284 odst. 2 TrZák myšleno neoprávněné přechovávání pro vlastní potřebu v množství větším než malém jiné OPL, než která je uvedena v odst. 1 nebo jedu.²⁶⁷

²⁶¹ ŠČERBA, Filip a kol. *Trestní zákoník: komentář*. Praha: C.H. Beck, 2020. s. 2258. ISBN 978-80-7400-807-8.

²⁶² ŠÁMAL, Pavel a kol. *Trestní zákoník: komentář*. 2. vyd. Praha: C.H. Beck, 2012. s. 2885. ISBN 978-807-4004-285.

²⁶³ ŠÁMAL, Pavel et al. *Trestní právo hmotné*. 9. přepracované vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2022. s. 923. ISBN 978-80-7598-764-8.

²⁶⁴ ŠČERBA, Filip a kol. *Trestní zákoník: komentář*. Praha: C.H. Beck, 2020. s. 2259. ISBN 978-80-7400-807-8.

²⁶⁵ DRAŠTÍK, Antonín a kol. *Trestní zákoník: komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2015. s. 2336. ISBN 978-80-7478-790-4.

²⁶⁶ ŠČERBA, Filip a kol. *Trestní zákoník: komentář*. Praha: C.H. Beck, 2020. s. 2258. ISBN 978-80-7400-807-8.

²⁶⁷ JELÍNEK, Jiří a kol. *Trestní právo hmotné: obecná část, zvláštní část*. 7. aktualizované a doplněné vydání. Praha: Leges, 2019. s. 771–772. ISBN 978-807-5023-803.

Subjektem TČ v odst. 1 a 2 může být kterákoli osoba.²⁶⁸ Subjektivní stránka je úmyslná, plně však dostačuje úmysl nepřímý.²⁶⁹

Zde je nutné uvést, že jednání se nejde dopustit opakovaným přechováním OPL v menším množství, než je množství větší než malé, tedy že by pachatel opakovaně přechovával menší množství OPL, které by jednoho dne přesáhlo hranici zakládající odpovědnost za trestný čin dle § 284 TrZák, neboť by to úplně negovalo smysl tohoto ustanovení. Smyslem je totiž zabránění šíření OPL, ne trestat konzumenty těchto látek.²⁷⁰ Podobná otázka byla řešena již u předchůdce § 284 TrZák již v roce 1999.²⁷¹

Z judikatury vyplývá, že nelze při posuzování znaku množství přechovávané látky činit rozdíly mezi prvokonzumentem a opakovaným uživatelem. Je nutné ale dodat, že objem látky musí vždy převyšovat dávku potřebnou pro držitele, neboť: *„držení jen jedné dávky konzumentem drog před jejím použitím není přechováním, ale jen tzv. spotřební držbou, byť by šlo o množství jinak splňující znak množství větší než malé.“*²⁷² Na toto stanovisko se ve svém rozhodování odvolal i NS ve svém usnesení ze dne 20. dubna 2017.²⁷³ Judikaturou je dále upraveno, že naplnění úmyslu u TČ dle § 284 TrZák *„nevylučuje skutečnost, že si pachatel neověřil množství účinné látky, kterou může pro svou potřebu mít u sebe (např. laboratorním rozbořem), ale je třeba vycházet zejména z celkového množství přechovávané nedovolené látky, ze zkušeností pachatele s jejím užíváním, z okolností jejího opatření, z obvyklé kvality takto opatřené látky.“*²⁷⁴ Určitým zamyšlením nejen k těmto rozhodnutím poskytuje

²⁶⁸ DRAŠTÍK, Antonín a kol. *Trestní zákoník: komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2015. s. 2342. ISBN 978-80-7478-790-4.

²⁶⁹ ŠÁMAL, Pavel a kol. *Trestní zákoník: komentář*. 2. vyd. Praha: C.H. Beck, 2012. s. 2887. ISBN 978-807-4004-285.

²⁷⁰ VUČKA, Jan. *Sčítat, či nesčítat „větší než malé množství“?* Praha: Trestněprávní revue 9/2017, 2017. s. 211–214. ISSN 1213-5313.

²⁷¹ PÚRY, František, Alexander SOTOLÁŘ a Pavel ŠÁMAL. *K problematice trestněprávního postihu přechovávání drog pro vlastní potřebu*. Právní rozhledy 10/1999, 1999. s. 509–517. ISSN 1210-6410.

²⁷² Sbírka soudních rozhodnutí a stanovisek, 8/2000. R46/2000 tr. *Usnesení Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 8. 2. 2000 sp. zn. 4 To 23/2000*. 2000.

²⁷³ *Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 20. dubna 2017, sp. zn. 11 Tdo 429/2017*. 2017.

²⁷⁴ Sbírka soudních rozhodnutí a stanovisek, 3/2017. R12/2017 tr. *Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 26. 8. 2015, sp. zn. 11 Tdo 811/2015*.

článek „Větší než malé množství nejistoty“ ve kterém je, kromě právního pohledu, zmíněn i pohled lékaře-adiktologa a ve kterém autoři nastavený přístup kritizují.²⁷⁵

V odst. 3 je dána zvlášť přitěžující okolnost množstvím přechovávané látky. Větší rozsah vyjadřuje kvalitativní ale i kvantitativní hledisko přechovávané OPL nebo jedu.²⁷⁶ Z hlediska **konstrukce zavinění** zde postačí zavinění z nedbalosti v souladu s § 17 písm. b) trestního zákoníku.²⁷⁷ Odst. 4 uvádí podmínku přechovávat látku ve značném rozsahu.²⁷⁸ K pojmu obou rozsahů blíže v kapitole č. 2 **VYMEZENÍ A DEFINICE ZÁKLADNÍCH POJMŮ**. Draštík uvádí, že se v odst. 4 jedná o nejvyšší stupeň rozsahu, ve kterém se lze přechovávání OPL a jedů pro vlastní potřebu dopustit. Půjde zejména o případy, kdy množství látek zcela zásadně převyšuje množství větší než malé a běžnou potřebu konzumenta a látky jsou ve velice dobré kvalitě.²⁷⁹ Z hlediska **zavinění** postačí dle § 17 písm. b) trestního zákoníku nedbalost.²⁸⁰

Osobně považuji za důležité zmínit Rozsudek Městského soudu v Praze, který vyloučil jednočinný souběh TČ dle § 284 TrZák s TČ dle § 283 TrZák, neboť § 284 TrZák je ve vztahu subsidiarity k § 283 TrZák.²⁸¹

4.3 Trestný čin nedovolené pěstování rostlin obsahujících omamnou nebo psychotropní látku dle § 285 trestního zákoníku

V TrZák je tato SPTČ zahrnuta nově, neboť v předchozím TrZák 1961 tato SPTČ nebyla a nemá tedy žádnou reciproční normu.²⁸² Ustanovení § 285 TrZák

²⁷⁵ VIDRNA, Jan, Jan VUČKA a Petr POPOV. *Větší než malé množství nejistoty*. Praha: Trestněprávní revue 2/2017, 2017. s. 35–41. ISSN 1213-5313.

²⁷⁶ ŠÁMAL, Pavel a kol. *Trestní zákoník: komentář*. 2. vyd. Praha: C.H. Beck, 2012. s. 2887–2888. ISBN 978-807-4004-285.

²⁷⁷ ŠČERBA, Filip a kol. *Trestní zákoník: komentář*. Praha: C.H. Beck, 2020. s. 2262. ISBN 978-80-7400-807-8.

²⁷⁸ ŠČERBA, Filip a kol. *Trestní zákoník: komentář*. Praha: C.H. Beck, 2020. s. 2252. ISBN 978-80-7400-807-8.

²⁷⁹ DRAŠTÍK, Antonín a kol. *Trestní zákoník: komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2015. s. 2344. ISBN 978-80-7478-790-4.

²⁸⁰ ŠÁMAL, Pavel a kol. *Trestní zákoník: komentář*. 2. vyd. Praha: C.H. Beck, 2012. s. 2888. ISBN 978-807-4004-285.

²⁸¹ *Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 29. 12. 2004, sp. zn. 7 To 507/2004*. Praha: Trestněprávní revue 9/2005, 2005. s. 242. ISSN 1213-5313.

²⁸² DRAŠTÍK, Antonín a kol. *Trestní zákoník: komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2015. s. 2351. ISBN 978-80-7478-790-4.

je stále poměrně novou SPTČ a někteří ji považují dokonce za nadbytečnou.²⁸³ Judikatura k tomuto TČ je vzhledem k relativně krátké době platnosti ustanovení vzácná. Nutno dodat, že k aplikaci tohoto ustanovení dochází zřídka, zároveň samotná aplikace SPTČ je dosti omezená, neboť judikatura považuje například sušení rostliny konopí již za výrobu dle § 283 TrZák, leč ji pachatel suší pro vlastní potřebu.²⁸⁴ Nejen dle mého názoru je toto tvrzení a s tím související cesta judikatury dosti zoufalá. Vávra ve svém článku např. cituje Institut pro kriminologii a sociální prevenci (dále jen „IKSP“), který vyjádřil s tímto směřováním svůj nesouhlas. Dle názoru IKSP je totiž výrobou v souladu s ÚoOL a ÚoPL myšlen takový proces, kdy výsledkem je nová OPL, přičemž usušením rostliny konopí nedojde k vzniku nové OPL, ale pouze o přeměnu v jinou formu.²⁸⁵ S tímto názorem se osobně ztotožňuji a s nastavenou judikaturou nesouhlasím, neboť ani zákonodárce neměl při návrhu § 285 TrZák takový záměr, jaký z něho udělala soudní judikatura.²⁸⁶ Je nutné dodat, že sušení je přirozený proces, který je nezávislý na vůli pěstitele a dochází k němu samovolně. Zároveň každý pěstitel marihuany jí pěstuje s tím úmyslem, že jednoho dne ji bude nucen sklidit a dále zpracovat do konečného produktu.²⁸⁷ Zároveň se plně ztotožňuji s názorem JUDr. Petra Zemana, Ph.D., který se ve svém článku tzv. „výrobou“ konopí z konopí zabýval ve svém článku, kde za použití logických úvah, judikatury a stanovisek popsal, jak by dané jednání mělo být kvalifikováno. Důležité je zmínit, že článek je z roku 2015 a na konci článku se vyslovil, že doufá v zamyšlení,

²⁸³ DOLEŽÁLKOVÁ, Šárka. *Trestné činy související s konopím aneb rozdíl mezi vypěstováním a „výrobou“ konopí*. [online]. Zlín: EPRÁVO.CZ, 2021. [cit. 2023-01-12]. ISSN 1213-189X. Dostupné z: <https://www.epravo.cz/top/clanky/trestne-ciny-souvisejici-s-konopim-aneb-rozdil-mezi-vypestovanim-a-vyrobou-konopi-113288.html>.

²⁸⁴ ŠÁMAL, Pavel a kol. *Trestní zákoník: komentář*. 2. vyd. Praha: C.H. Beck, 2012. s. 2891. ISBN 978-807-4004-285.

²⁸⁵ VÁVRA, Libor. *Lze si marihuanu jen vypěstovat, nebo i vyrobit?*. [online]. Právníprostor.cz, 2015. [cit. 2023-01-12]. ISSN 2336-4114. Dostupné z: <https://www.pravniprostor.cz/clanky/trestni-pravo/lze-si-marihuanu-jen-vypestovat-nebo-i-vyrobic>.

²⁸⁶ ÚŘAD VLÁDY: Důvodová zpráva k zákonu č. 40/2009 Sb., *trestní zákoník*, č. 40/2009 Dz. K § 285.

²⁸⁷ DOLEŽÁLKOVÁ, Šárka. *Trestné činy související s konopím aneb rozdíl mezi vypěstováním a „výrobou“ konopí*. [online]. Zlín: EPRÁVO.CZ, 2021. [cit. 2023-01-12]. ISSN 1213-189X. Dostupné z: <https://www.epravo.cz/top/clanky/trestne-ciny-souvisejici-s-konopim-aneb-rozdil-mezi-vypestovanim-a-vyrobou-konopi-113288.html>.

ještě lépe na reakci.²⁸⁸ Asi nemusím dodávat, že k výrazné změně situace od té doby nedošlo.

Podobně, jako je tomu u § 284 TrZák, i zde narážíme na privilegované postavení pěstování rostlin konopí, oproti pěstování hub a jiných rostlin obsahujících OPL (například keř koky).²⁸⁹

Seznam rostlin ve smyslu § TrZák je v příloze č. 1 nařízení vlády č. 455/2009 Sb., a jedná se o kokainovník pravý, veškeré druhy a odrůdy konopí, které obsahují více jak 1,0 % účinné látky.²⁹⁰ V souladu s ÚoOL se za tyto rostliny považuje i mák setý.²⁹¹ Za houby se podle stejného nařízení²⁹² považují všechny houby, které obsahují psilocybin a psilocin.²⁹³ Za množství větší než malé se považuje více jak 40 plodnic hub.²⁹⁴ Je zde nutné i poznamenat, že za jiné rostliny dle odst. 2 se považují i některé druhy kaktusů, jejichž šťáva obsahuje meskalin. Pěstování rostlin, které mají nízké množství PL (např. muškátovník, puškovec), zůstává beztrestné.²⁹⁵

Šámal jako pěstování uvádí zasetí semene nebo zasazení výpěstku rostliny, následnou péči o růst a její sklizeň.²⁹⁶ Draštík zároveň dodává, že k trestní odpovědnosti postačí pouhý podíl na některé z částí procesu pěstování. Doplňuje i, že pěstování není výrobou, neboť jde o přirozený růst. O výrobu půjde tehdy,

²⁸⁸ ZEMAN, Petr. „Výroba“ konopí z konopí?. Praha: Trestněprávní revue 9/2015, 2015. s. 211-215. ISSN 1213-5313.

²⁸⁹ ŠČERBA, Filip a kol. *Trestní zákoník: komentář*. Praha: C.H. Beck, 2020. s. 2263. ISBN 978-80-7400-807-8.

²⁹⁰ Nařízení vlády č. 455/2009 Sb., *Nařízení vlády, kterým se pro účely trestního zákoníku stanoví, které rostliny nebo houby se považují za rostliny a houby obsahující omamnou nebo psychotropní látku a jaké je jejich množství větší než malé ve smyslu trestního zákoníku*, ve znění pozdějších předpisů.

²⁹¹ DRAŠTÍK, Antonín a kol. *Trestní zákoník: komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2015. s. 2350. ISBN 978-80-7478-790-4.

²⁹² Nařízení vlády č. 455/2009 Sb., *Nařízení vlády, kterým se pro účely trestního zákoníku stanoví, které rostliny nebo houby se považují za rostliny a houby obsahující omamnou nebo psychotropní látku a jaké je jejich množství větší než malé ve smyslu trestního zákoníku*, ve znění pozdějších předpisů.

²⁹³ ŠČERBA, Filip a kol. *Trestní zákoník: komentář*. Praha: C.H. Beck, 2020. s. 2266. ISBN 978-80-7400-807-8.

²⁹⁴ Sbírka soudních rozhodnutí a stanovisek, 4/2014. R15/2014 tr. *Stanovisko Nejvyššího soudu ČR ze dne 13. března 2014, sp. zn. Tpjn 301/2013 k výkladu pojmu „množství větší než malé“ u omamných a psychotropních látek a přípravků je obsahujících (§ 283, § 284, § 285 tr. zákoníku)*.

²⁹⁵ ŠÁMAL, Pavel et al. *Trestní právo hmotné*. 9. přepracované vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2022. s. 924. ISBN 978-80-7598-764-8.

²⁹⁶ ŠÁMAL, Pavel a kol. *Trestní zákoník: komentář*. 2. vyd. Praha: C.H. Beck, 2012. s. 2892. ISBN 978-807-4004-285.

jestliže rostlina či houba prochází po sklizni procesem zpracování do produktu, určeného ke spotřebě, typicky do podoby sušiny u rostliny konopí.²⁹⁷

Objektem tohoto trestného činu je zájem na ochraně společnosti a lidí, vyplývající z nekontrolovaného pěstování rostlin konopí, hub a dalších rostlin obsahujících OPL pro vlastní potřebu.²⁹⁸ **Objektivní stránka** trestného činu v první základní SPTČ dle § 285 odst. 1 TrZák spočívá v tom, že si pachatel „neoprávněně pro vlastní potřebu pěstuje v množství větším než malém rostlinu konopí.“²⁹⁹ K pojmům konopí, neoprávněnosti, pro vlastní potřebu a množství blíže v kapitolách č. 2 *VYMEZENÍ A DEFINICE ZÁKLADNÍCH POJMŮ* a č. 4.2 *Trestný čin přechovávání omamné a psychotropní látky a jedu dle § 284 trestního zákoníku*.

NS se ve svém stanovisku vyjádřil, že neoprávněné pěstování rostliny konopí nelze považovat za výrobu, ale o „výrobu, resp. některou její fázi, by mohlo jít v případech, pokud by rostlina konopí byla sklizena a následně došlo k jejímu neoprávněnému zpracování v procesu, v němž by jako vstupní komponent byla dále upravována, a to buď do stavu způsobilého již ke spotřebě (marihuana), anebo k získání psychotropní látky tetrahydrokanabinolu (THC).“³⁰⁰ Zároveň dodává že rozhodujícím kritériem je to, zdali pachatel má v úmyslu pěstované konopí sklidit a dále zpracovat, či nikoliv, přičemž nezáleží, jestli jej má pro vlastní potřebu, anebo pro další distribuci.³⁰¹

Tento názor považuji za nešťastný, a to zejména z toho důvodu, že zákonodárce neměl v úmyslu postihovat samozásobitele tvrději než osoby, které mají vypěstované rostliny určené k další distribuci. Na toto konto se vyjadřovalo i mnoho osobností z řad odborníků, jako např. JUDr. Pavel Zeman,

²⁹⁷ DRAŠTÍK, Antonín a kol. *Trestní zákoník: komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2015. s. 2352. ISBN 978-80-7478-790-4.

²⁹⁸ JELÍNEK, Jiří a kol. *Trestní právo hmotné: obecná část, zvláštní část*. 7. aktualizované a doplněné vydání. Praha: Leges, 2019. s. 773. ISBN 978-807-5023-803.

²⁹⁹ ŠÁMAL, Pavel et al. *Trestní právo hmotné*. 9. přepracované vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2022. s. 924. ISBN 978-80-7598-764-8.

³⁰⁰ Sbírka soudních rozhodnutí a stanovisek, 1/2015. R 1/2015 tr. *Stanovisko trestního kolegia Nejvyššího soudu ze dne 4. prosince 2014, Tpjn 300/2014*. 2015.

³⁰¹ PÚRY, František. *NEJVYŠŠÍ SOUD ČESKÉ REPUBLIKY: K právní kvalifikaci neoprávněného pěstování a dalšího zpracování rostliny konopí*. Praha: Trestněprávní revue 1/2015, 2015. s. 17-21. ISSN 1213-5313.

Ph.D.,³⁰² nebo současný prezident Soudcovské Unie JUDr. Libor Vávra.³⁰³ Toto tvrzení podporuje paradoxně i judikatura NS z roku 2017.³⁰⁴ Zároveň toto tvrzení vychází i z důvodové zprávy k TrZák, která uvádí, že zákonodárce na základě diferenciací držení OPL pro vlastní potřebu zavádí novou samostatnou SPTČ, a to zejména na základě názoru, že musí existovat rozdílné sankce pro pěstování OPL za účelem samozásobitelství oproti sankcím za „komerční“ pěstování.³⁰⁵

K dokonání SPTČ dle odst. 1 postačí pouhé neoprávněné pěstování v množství větším než malém, neboť odst. 1 má povahu ohrožovacího deliktu.³⁰⁶

Subjekt je obecný, TČ se může dopustit kdokoliv.³⁰⁷ Po **subjektivní stránce** trestného činu je vyžadován úmysl, přičemž plně postačuje úmysl nepřímý.³⁰⁸

Objektivní stránkou druhé základní SPTČ je neoprávněné pěstování hub nebo jiné rostliny pro vlastní potřebu v množství větším než malém. Stejně jako v prvním případě postihuje neoprávněné pěstování v množství větším než malém hub a rostlin, které obsahují OPL, s výjimkou konopí. Jedná se o ohrožovací delikt, z čehož plyne, že postačí pouhé neoprávněné pěstování v množství větším než malém vybrané rostliny či houby, přičemž nemusí dojít ke škodlivým důsledkům.³⁰⁹ Při posuzování trestnosti je důležité vycházet z druhu rostlin a hub a jejich účinků. Nelze tedy stanovit společnou hranici, nýbrž individuální. Tento fakt vyplývá i z několikrát zmíněného stanoviska trestního kolegia Nejvyššího soudu.³¹⁰

³⁰² ZEMAN, Petr. „Výroba“ konopí z konopí?. Praha: Trestněprávní revue 9/2015, 2015. s. 211-215. ISSN 1213-5313.

³⁰³ VÁVRA, Libor. *Lze si marihuanu jen vypěstovat, nebo i vyrobit?*. [online]. Právníprostor.cz, 2015. [cit. 2023-01-14]. ISSN 2336-4114. Dostupné z: <https://www.pravniprostor.cz/clanky/trestni-pravo/lze-si-marihuanu-jen-vypestovat-nebo-i-vyrobic>.

³⁰⁴ *Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 21. června 2017, sp. zn. 11 Tdo 459/2017*. 2017.

³⁰⁵ ÚŘAD VLÁDY: Důvodová zpráva k zákonu č. 40/2009 Sb., *trestní zákoník*, č. 40/2009 Dz. K § 283.

³⁰⁶ DRAŠTÍK, Antonín a kol. *Trestní zákoník: komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2015. s. 2352. ISBN 978-80-7478-790-4.

³⁰⁷ ŠÁMAL, Pavel a kol. *Trestní zákoník: komentář*. 2. vyd. Praha: C.H. Beck, 2012. s. 2891. ISBN 978-807-4004-285.

³⁰⁸ ŠČERBA, Filip a kol. *Trestní zákoník: komentář*. Praha: C.H. Beck, 2020. s. 2267. ISBN 978-80-7400-807-8.

³⁰⁹ DRAŠTÍK, Antonín a kol. *Trestní zákoník: komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2015. s. 2353–2354. ISBN 978-80-7478-790-4.

³¹⁰ Sbíрка soudních rozhodnutí a stanovisek, 4/2014. R15/2014 tr. *Stanovisko Nejvyššího soudu ČR ze dne 13. března 2014, sp. zn. Tpjn 301/2013 k výkladu pojmu „množství větší než malé“ u omamných a psychotropních látek a přípravků je obsahujících (§ 283, § 284, § 285 tr. zákoníku)*.

Jakákoli trestně odpovědná osoba může naplnit znaky této SPTČ, tedy **subjekt** je obecný.³¹¹ **Subjektivní stránka** je výlučně úmyslná, postačí úmysl nepřímý dle § 15 odst. 1 písm. b) TrZák.³¹²

V následujících odstavcích jsou k základním SPTČ přidány další zvlášť přitěžující okolnosti, kterými jsou zejména množství pěstovaných rostlin obsahující OPL. U obou těchto kvalifikovaných SPTČ postačí nedbalostní **zavinění** pachatele k jejich naplnění.³¹³ Jedná se o:

V odst. 3 – množství pěstovaných rostlin, které musí dosahovat většího rozsahu.³¹⁴ Například u plodnic lysohlávky půjde o množství od 400 plodnic hub do 3999 plodnic těchto hub.³¹⁵ V odst. 4 se taktéž jedná o množství pěstovaných rostlin, které podmiňuje použití vyšší trestní sazby. Jedná se o nedovolené pěstování rostlin s obsahem OPL ve značném rozsahu.³¹⁶ Pokud to opět přepočítáme na plodnice lysohlávek, půjde o pěstování nejméně 4000 plodnic hub pro vlastní potřebu.³¹⁷ K většímu a značnému rozsahu se opět odkazují na kapitolu č. 2 *VYMEZENÍ A DEFINICE ZÁKLADNÍCH POJMŮ*.

³¹¹ ŠČERBA, Filip a kol. *Trestní zákoník: komentář*. Praha: C.H. Beck, 2020. s. 2267. ISBN 978-80-7400-807-8.

³¹² ŠÁMAL, Pavel a kol. *Trestní zákoník: komentář*. 2. vyd. Praha: C.H. Beck, 2012. s. 2895. ISBN 978-807-4004-285.

³¹³ ŠČERBA, Filip a kol. *Trestní zákoník: komentář*. Praha: C.H. Beck, 2020. s. 2267. ISBN 978-80-7400-807-8.

³¹⁴ DRAŠTÍK, Antonín a kol. *Trestní zákoník: komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2015. s. 2356. ISBN 978-80-7478-790-4.

³¹⁵ Sbírka soudních rozhodnutí a stanovisek, 4/2014. R15/2014 tr. *Stanovisko Nejvyššího soudu ČR ze dne 13. března 2014, sp. zn. Tpjn 301/2013 k výkladu pojmu „množství větší než malé“ u omamných a psychotropních látek a přípravků je obsahujících (§ 283, § 284, § 285 tr. zákoníku)*. ve spojení s: Sbírka soudních rozhodnutí a stanovisek, 6/2013. R44/2013 tr. *Stanovisko Nejvyššího soudu ČR ze dne 27. února 2013, sp. zn. 15 Tdo 1003/2012*. 2013.

³¹⁶ ŠÁMAL, Pavel a kol. *Trestní zákoník: komentář*. 2. vyd. Praha: C.H. Beck, 2012. s. 2895. ISBN 978-807-4004-285.

³¹⁷ Sbírka soudních rozhodnutí a stanovisek, 4/2014. R15/2014 tr. *Stanovisko Nejvyššího soudu ČR ze dne 13. března 2014, sp. zn. Tpjn 301/2013 k výkladu pojmu „množství větší než malé“ u omamných a psychotropních látek a přípravků je obsahujících (§ 283, § 284, § 285 tr. zákoníku)*. ve spojení s: Sbírka soudních rozhodnutí a stanovisek, 6/2013. R44/2013 tr. *Stanovisko Nejvyššího soudu ČR ze dne 27. února 2013, sp. zn. 15 Tdo 1003/2012*. 2013.

4.4 Trestný čin výroba a držení předmětu k nedovolené výrobě omamné a psychotropní látky a jedu dle § 286 trestního zákoníku

TČ výroba a držení předmětu k nedovolené výrobě OPL a jedu nepojednává o nakládání s konkrétními OPL nebo jedy, ale vztahuje se na nedovolené nakládání s předměty, které jsou určeny k výrobě těchto látek, případně i na prekursorů.³¹⁸ Má povahu ohrožovacího deliktu a ustanovení z větší části odpovídá dřívější právní úpravě,³¹⁹ v současné právní úpravě je více konkretizován popis objektivní stránky, zejména výslovným zmíněním prekursorů, ke kterému došlo v souladu s ÚOSN, a dále byla rozšířena škála zvláště přitěžujících okolností.³²⁰

Z judikatury vyplývá, že pokud si pachatel opatří předmět určený k výrobě OPL a bude mít v úmyslu tyto látky vyrábět, má přednost posouzení skutku jako příprava k TČ § 283 TrZák,³²¹ přičemž pokud nelze čin posoudit jako přípravu k TČ § 283 TrZák, použije se § 285 TrZák.³²²

SPTČ používá pojem „*jiné předměty určené k výrobě*“, přičemž pod tímto pojmem jsou myšleny přístroje, zařízení a jejich součásti a suroviny, které jsou ze své povahy způsobilé a určené k výrobě OPL nebo jedu, případně přípravku obsahující OPL. Tyto předměty nemusí být ale k výrobě určeny výlučně a také nezáleží na oprávněnosti získání věcí, neboť jde o předměty běžné potřeby, na které se nevyžaduje speciální povolení.³²³ Jelínek výslovně upozorňuje, že nepostačuje, aby daný předmět byl pouze způsobilý k nedovolené

³¹⁸ ŠČERBA, Filip a kol. *Trestní zákoník: komentář*. Praha: C.H. Beck, 2020. s. 2268. ISBN 978-80-7400-807-8.

³¹⁹ Zákon č. 140/1961 Sb., *trestní zákon*, ve znění pozdějších předpisů. § 188.

³²⁰ DRAŠTÍK, Antonín a kol. *Trestní zákoník: komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2015. s. 2362. ISBN 978-80-7478-790-4.

³²¹ Sbírka soudních rozhodnutí a stanovisek, 5/2004. R19/2004 tr. *Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 9. 10. 2003, sp. zn. 2 To 144/03*. 2004.

³²² *Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 22. února 2018, sp. zn. 11 Tdo 13/2018*. 2018.

³²³ ŠČERBA, Filip a kol. *Trestní zákoník: komentář*. Praha: C.H. Beck, 2020. s. 2269. ISBN 978-80-7400-807-8.

výrobě, ale aby byl určený k tomuto účelu, přičemž tímto směrem musí být orientován i úmysl pachatele.³²⁴

Odlišná situace ve smyslu neoprávněnosti nastává v případě prekursorů. Prekursory jsou kontrolované výrobky a jednání s nimi je přísně regulováno. Ve smyslu § 286 TrZák se jedná pouze o oprávněnou výrobu, opatření nebo přechovávání, neboť takovéto neoprávněné jednání je posuzováno v souladu s § 283 TrZák.³²⁵

Objektem je zájem na ochraně společnosti a lidí před možným ohrožením, vyplývajícím z nekontrolovaného nakládání s OPL a přípravky tyto látky obsahující.³²⁶ Znak **objektivní stránky** v odst. 1 jsou dány alternativně a předpokládají výrobu, sobě nebo jinému opatření nebo přechovávání prekursoru nebo jiného předmětu určeného k nedovolené výrobě OPL, přípravku obsahující OPL nebo jedu.³²⁷ Na místě je důležité i zmínit fakt, že pro naplnění uvedené SPTČ není rozhodné množství prostředků a přípravků k jednání popsaných v objektivní stránce. Zároveň množství ale není bezvýznamné, a to hlavně při posuzování povahy a závažnosti spáchaného TČ.³²⁸

Subjektem této SPTČ může být kdokoli, tedy jak fyzická, tak i právnická osoba.³²⁹ Zavinění, jakožto obligatorní znak **subjektivní stránky** TČ je úmyslné. Pachatel musí být minimálně srozuměn s faktem, že jímž nakládáný předmět je prekursorem, případně je určený k nedovolené výrobě OPL, přípravku obsahujícího OPL, nebo jedu.³³⁰

³²⁴ JELÍNEK, Jiří a kol. *Trestní právo hmotné: obecná část, zvláštní část*. 7. aktualizované a doplněné vydání. Praha: Leges, 2019. s. 775. ISBN 978-807-5023-803.

³²⁵ ŠÁMAL, Pavel a kol. *Trestní zákoník: komentář*. 2. vyd. Praha: C.H. Beck, 2012. s. 2898. ISBN 978-807-4004-285.

³²⁶ ŠČERBA, Filip a kol. *Trestní zákoník: komentář*. Praha: C.H. Beck, 2020. s. 2268–2269. ISBN 978-80-7400-807-8.

³²⁷ JELÍNEK, Jiří a kol. *Trestní právo hmotné: obecná část, zvláštní část*. 7. aktualizované a doplněné vydání. Praha: Leges, 2019. s. 774. ISBN 978-807-5023-803.

³²⁸ DRAŠTÍK, Antonín a kol. *Trestní zákoník: komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2015. s. 2363–2364. ISBN 978-80-7478-790-4.

³²⁹ ŠÁMAL, Pavel et al. *Trestní právo hmotné*. 9. přepracované vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2022. s. 925. ISBN 978-80-7598-764-8.

³³⁰ ŠČERBA, Filip a kol. *Trestní zákoník: komentář*. Praha: C.H. Beck, 2020. s. 2270. ISBN 978-80-7400-807-8.

Z judikatury vyplývá, že při neoprávněném vypěstování rostliny konopí nejde o výrobu předmětu určeného k nedovolené výrobě dle § 286 TrZák, protože samotné konopí je OL ve smyslu přílohy č. 3 k nařízení vlády č. 463/2013 Sb., a z tohoto důvodu nemůže být současně i předmětem určeným k výrobě OL.³³¹

Ve druhém odstavci je zmíněna kvalifikovaná SPTČ ve vztahu k základní SPTČ v 1. odstavci. Jsou zde zmíněny okolnosti, které podmiňují použití vyšší trestní sazby, kterými jsou:

v písm. a) – spáchání základní SPTČ jako člen organizované skupiny.³³² K pojmu člen organizované skupiny blíže v kapitole č. 2 *VYMEZENÍ A DEFINICE ZÁKLADNÍCH POJMŮ*. Z hlediska konstrukce **zavinění** je vyžadován úmysl.³³³

Uvedené rozsahy ve SPTČ § 285 TrZák představují jiný obsah, než stejné kvalifikační pojmy užívané ve smyslu § 284 TrZák. V § 286 TrZák je posuzován rozsah jednání – nakládání s předmětem určeným k nedovolené výrobě OPL, kdežto v § 284 TrZák je posuzován rozsah jednání – nakládání s určitou NL. V tomto smyslu není možné stanovit nějaké konkrétní množství OPL, které naplní kvantitativní kritérium většího rozsahu ve smyslu § 286 TrZák.³³⁴ Výroba a držení předmětu k nedovolené výrobě OPL v odst. 2 písm. b) TrZák zmiňuje spáchání základní SPTČ ve značném rozsahu. Pojem značného rozsahu jiných předmětů není vymezen v zákoně, ani v judikatuře. Vzhledem k faktu, že se jedná o důvod k použití vyšší trestní sazby, měla by být závažnost takového jednání ztelně vyšší, než závažnost dostačující k naplnění základní SPTČ.³³⁵ K posouzení naplnění značného rozsahu je vhodné vycházet z konkrétních okolností případu, zejména pak z počtu a kvality předmětů, od jejich praktické použitelnosti, druhu, množství a kvality látek, které by mohly za pomoci předmětů být vyrobeny. Dražtík

³³¹ Sbírka soudních rozhodnutí a stanovisek, 9/2008. R52/2008 tr. *Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 30. 1. 2008, sp. zn. 3 Tdo 52/2008*. 2008.

³³² DRAŠTÍK, Antonín a kol. *Trestní zákoník: komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2015. s. 2366. ISBN 978-80-7478-790-4.

³³³ ŠÁMAL, Pavel a kol. *Trestní zákoník: komentář*. 2. vyd. Praha: C.H. Beck, 2012. s. 1604. ISBN 978-807-4004-285.

³³⁴ JELÍNEK, Jiří a kol. *Trestní právo hmotné: obecná část, zvláštní část*. 7. aktualizované a doplněné vydání. Praha: Leges, 2019. s. 775. ISBN 978-807-5023-803.

³³⁵ ŠČERBA, Filip a kol. *Trestní zákoník: komentář*. Praha: C.H. Beck, 2020. s. 2271. ISBN 978-80-7400-807-8.

zároveň uvádí, že lze v tomto kontextu přihlídnout k množství OPL, nebo přípravků tyto látky obsahující anebo jedů, které mohlo být pomocí předmětů vyrobeno a k částce, která byla získána nebo mohla být získána výrobou takových předmětů a která by měla dosahovat výše nejméně 1.000.000,- Kč, a to v souladu s § 138 TrZák.³³⁶ U této okolnosti postačuje ve smyslu § 17 písm. b) nedbalostní **zavinění**.³³⁷

V písm. c) je zmíněno spáchání činu ve větším rozsahu vůči dítěti, přičemž výklad pojmu většího rozsahu bude podobný, jako výklad značného rozsahu v odst. 2 písm. b), tedy jednání musí být více závažné, než které stačí k naplnění základní SPTČ, avšak nemusí jít o tak závažné jednání, jako v případě značného rozsahu a směřuje vůči dítěti.³³⁸ **Předmětem útoku** je v této kvalifikované SPTČ dítě.³³⁹ K definici dítěte blíže v kapitole č. 2 *VYMEZENÍ A DEFINICE ZÁKLADNÍCH POJMŮ*. K trestní odpovědnosti plně dostačuje, aby předměty, případně OPL, anebo jedy pomocí předmětů vyrobené, byly určeny pouze jednomu dítěti, avšak za podmínky naplnění kvalifikačního znaku většího rozsahu. K dokonání není přitom nutné, aby dítě tyto předměty skutečně obdrželo, avšak pokud je obdrží, je to považováno za jednu ze skutečností, která je rozhodná pro stanovení šíře dopadu spáchaného činu a jeho rozsahu. V případě projevení negativních účinků u dítěte, které jsou spojeny s distribucí předmětů a OPL, postačí i nedovolené nakládání s jejich menším množstvím ke spáchání činu ve větším rozsahu, než kdyby se negativní účinky neprojevíly.³⁴⁰ Z hlediska **subjektivní stránky** stačí v souladu s § 17 písm. b) trestního zákoníku nedbalost, neboť pachatel nemusí znát věk osoby. Je plně dostačující, jestliže vzhledem k okolnostem a svým osobním poměrům vědět měl a mohl, že osoba je dítětem.³⁴¹ V písm. d) musí pachatel získat takovým činem pro sebe nebo pro jiného značný

³³⁶ DRAŠTÍK, Antonín a kol. *Trestní zákoník: komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2015. s. 2367. ISBN 978-80-7478-790-4.

³³⁷ ŠÁMAL, Pavel a kol. *Trestní zákoník: komentář*. 2. vyd. Praha: C.H. Beck, 2012. s. 2899. ISBN 978-807-4004-285.

³³⁸ ŠČERBA, Filip a kol. *Trestní zákoník: komentář*. Praha: C.H. Beck, 2020. s. 2271. ISBN 978-80-7400-807-8.

³³⁹ DRAŠTÍK, Antonín a kol. *Trestní zákoník: komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2015. s. 2367. ISBN 978-80-7478-790-4.

³⁴⁰ ŠČERBA, Filip a kol. *Trestní zákoník: komentář*. Praha: C.H. Beck, 2020. s. 2272. ISBN 978-80-7400-807-8.

³⁴¹ DRAŠTÍK, Antonín a kol. *Trestní zákoník: komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2015. s. 2368. ISBN 978-80-7478-790-4.

prospěch, a nezáleží, zda pachatel tento prospěch získal pro sebe, nebo pro jiného.³⁴² Hranice prospěchů je uvedena v § 138 TrZák. **Subjektivní stránka** je nedbalostní dle § 17 písm. b) TrZák.³⁴³

Je zde na místě zmínit i Stanovisko trestního kolegia Nejvyššího soudu sp. zn. Tpjn 301/2018, ve kterém se NS zabýval výkladem prekursoru u TČ dle § 283 a § 286 TrZák a posuzováním trestnosti držení a nakládání s léčivými přípravky, které obsahují efedrin a pseudoefedrin. Vydání stanoviska předcházela obava o rozkolísání stávající rozhodovací praxe, neboť došlo k vydání 2 usnesení NS,³⁴⁴ ve kterých byly zmíněné právní názory v konfliktu. Ze Stanoviska vyplývá, že humánní a veterinární léčivé přípravky, které jsou určeny pro léčebné účely jak u lidí, tak u zvířat, nelze považovat za prekursory, a to ani v případě, že obsahují látku, která je prekursorem (pseudoefedrin, efedrin). Zároveň není důležité, zda takovéto léčivé přípravky pochází z některého členského státu EU nebo ze států třetích zemí. Tyto přípravky ve smyslu § 286 TrZák lze považovat za „jiný předmět,“ a to v případě, že pachatel je sobě nebo jinému opatřil či přechovával za účelem nedovolené výroby OPL. Stanovisko taktéž definitivně vyjasnilo rozpory v subsidiaritě § 286 TrZák k § 283 TrZák. Pokud pachatel bude neoprávněně nakládat s léčivým přípravkem s obsahem pseudoefedrinu nebo efedrinu, a to za účelem použití k nedovolené výrobě OPL, lze za splnění dalších podmínek naplnit zákonné znaky dokonaného TČ dle § 283 TrZák, či jeden z vývojových stádií nebo účastenství. Stejně tato ustanovení budou platit v případě, že dojde k neoprávněnému dovozu, vývozu, průvozu těchto přípravků za účelem použití ke konkrétní nedovolené výrobě OPL.³⁴⁵

³⁴² ŠÁMAL, Pavel a kol. *Trestní zákoník: komentář*. 2. vyd. Praha: C.H. Beck, 2012. s. 2900. ISBN 978-807-4004-285.

³⁴³ ŠČERBA, Filip a kol. *Trestní zákoník: komentář*. Praha: C.H. Beck, 2020. s. 2272. ISBN 978-80-7400-807-8.

³⁴⁴ *Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27. září 2017, sp. zn. 11 Tdo 344/2017*. 2017. a dále. Sbirka soudních rozhodnutí a stanovisek, 8/2012. R50/2012 tr. *Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 9. 11. 2011, sp. zn. 8 Tdo 1363/2011*. 2012.

³⁴⁵ *Stanovisko Nejvyššího soudu ČR ze dne 21. září 2022, sp. zn. Tpjn 301/2018 k výkladu znaku prekursor u trestných činů nedovolené výroby a jiného nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy podle § 283 tr. zákoníku a výroby a držení předmětu k nedovolené výrobě omamné a psychotropní látky a jedy podle § 286 tr. zákoníku a k posuzování trestnosti držení léčivých přípravků obsahujících efedrin a pseudoefedrin a nakládání s nimi*. 2022.

4.5 Trestný čin šíření toxikomanie dle § 287 trestního zákoníku

Šíření toxikomanie jako další ohrožovací delikt uzavírá výčet tzv. drogových TČ a sankcionuje jednání, které směřuje ke zneužívání NL a šíření drogové delikvence.³⁴⁶ Samotný záběr tohoto ustanovení je široký, neboť se týká všech NL s výjimkou alkoholu. Je to čin, který nepřímo ohrožuje zdraví, životy a další důležité hodnoty lidí, a to podněcováním ke zneužívání jiných NL než alkoholu. Jednání pachatele spočívá ve svádění jiné osoby ke zneužívání jiné NL, než je alkohol, nebo takové jednání podporuje, nebo takové zneužívání podněcuje či šíří.³⁴⁷ Jednotlivé případy svádění a podpory k užívání NL by nebylo možné posuzovat jako účastenství, neboť užívání NL není trestné, a proto vznikla samostatná SPTČ, kde jsou tyto formy jednání základním znakem.³⁴⁸ Cílem této SPTČ je omezení šíření drogové kultury a zamezení negativního ovlivnění jiných osob.³⁴⁹

Objektem, jakožto jedním z obligatorních znaků TČ šíření toxikomanie je: „zájem na ochraně společnosti a lidí proti možnému ohrožení, které vyplývá ze zneužívání návykových látek jiných než alkoholu.“³⁵⁰ U trestní odpovědnosti ve smyslu § 287 TrZák je důležité, aby se vztahovala k jiným NL, než je alkohol. Proti svádění k užívání alkoholu jsou chráněny pouze děti, a to ustanovením § 204 TrZák – podání alkoholu dítěti.³⁵¹

Objektivní stránkou šíření toxikomanie je jednání pachatele, spočívající ve svádění jiného ke zneužívání jiné NL než alkoholu, podporování jiného ke zneužívání takové látky, podněcování jiného ke zneužívání takové látky a šíření zneužívání jiné NL než alkoholu.³⁵² Ščerba zneužívání NL charakterizuje

³⁴⁶ DRAŠTÍK, Antonín a kol. *Trestní zákoník: komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2015. s. 2371. ISBN 978-80-7478-790-4.

³⁴⁷ ŠČERBA, Filip a kol. *Trestní zákoník: komentář*. Praha: C.H. Beck, 2020. s. 2273. ISBN 978-80-7400-807-8.

³⁴⁸ ŠÁMAL, Pavel et al. *Trestní právo hmotné*. 9. přepracované vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2022. s. 925. ISBN 978-80-7598-764-8.

³⁴⁹ ÚŘAD VLÁDY: Důvodová zpráva k zákonu č. 40/2009 Sb., *trestní zákoník*, č. 40/2009 Dz. K § 285.

³⁵⁰ ŠÁMAL, Pavel a kol. *Trestní zákoník: komentář*. 2. vyd. Praha: C.H. Beck, 2012. s. 2902. ISBN 978-807-4004-285.

³⁵¹ DRAŠTÍK, Antonín a kol. *Trestní zákoník: komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2015. s. 2371. ISBN 978-80-7478-790-4.

³⁵² JELÍNEK, Jiří a kol. *Trestní právo hmotné: obecná část, zvláštní část*. 7. aktualizované a doplněné vydání. Praha: Leges, 2019. s. 775. ISBN 978-807-5023-803.

jako: „škodlivé jednání, které je v rozporu s účelným využitím dané látky co do způsobu nebo využitého množství.“³⁵³ Judikatura u šíření toxikomanie například uvádí, že tohoto TČ se může dopustit i: „lékař, který svým pacientům neoprávněně předepíše léky obsahující omamné nebo psychotropní látky, popřípadě prekursory, pokud je alespoň srozuměn s tím, že druh a množství těchto léků neodpovídá zdravotnímu stavu pacientů a že ti mohou léky zneužít.“³⁵⁴

Samotné zneužívání je dáno do kontextu se „sváděním“ a „podporováním“,“ přičemž musí z povahy věci směřovat vůči jinému, individuálně určenému jedinci. Oba tyto pojmy nejsou v TrZák nikterak vymezeny a rozumí se jimi zejména jednání pachatele ve formě návodu (svádění), přičemž formy svádění mohou být různé povahy – přemlouvání, předvedení způsobu zneužití NL, přičemž důležité bude vzbudit v jiné osobě rozhodnutí NL užít.³⁵⁵ Podporováním je myšleno jednání pachatele ve formě pomoci, přičemž Šámal uvádí jako příklady pomoc při opatření NL, peněžitá půjčka pro nákup NL, opatření injekčních stříkaček.³⁵⁶ Ščerba pak doplňuje, že podporování je stadium pozdější, nežli je stadium svádění a že podpora může směřovat jak vůči osobám začínajícím s NL, tak i vůči osobám, jež NL již užívají.³⁵⁷ Dalšími pojmy, které jsou uvedeny v SPTČ šíření toxikomanie jsou „podněcování“ a „šíření“ zneužívání jiných NL, než je alkohol. Podněcování i šíření jsou z povahy věci také dány do kontextu zneužívání, přičemž hlavní rozdíl je v tom, že směřují vůči širšímu okruhu osob, které nejsou nijak individualizovány.³⁵⁸ K naplnění znaku podněcování judikatura dále uvádí, že se nevyžaduje, aby pachatelem nabízené prostředky či látky sloužící ke zneužívání jiných NL skutečně tyto látky obsahovaly. Postačí, pokud pachatel tyto prostředky či látky veřejně prezentuje a tyto prostředky či látky poukazují či připomínají jiné NL a jestliže jsou tyto prostředky či látky způsobivé ovlivnit rozhodnutí jiných osob

³⁵³ ŠČERBA, Filip a kol. *Trestní zákoník: komentář*. Praha: C.H. Beck, 2020. s. 2274. ISBN 978-80-7400-807-8.

³⁵⁴ Soubor trestních rozhodnutí Ns, 8/2004. T717. *Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 26. 5. 2004, sp. zn. 6 Tdo 547/2004*. 2004.

³⁵⁵ JELÍNEK, Jiří a kol. *Trestní právo hmotné: obecná část, zvláštní část*. 7. aktualizované a doplněné vydání. Praha: Leges, 2019. s. 775. ISBN 978-807-5023-803.

³⁵⁶ ŠÁMAL, Pavel et al. *Trestní právo hmotné*. 9. přepracované vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2022. s. 926. ISBN 978-80-7598-764-8.

³⁵⁷ ŠČERBA, Filip a kol. *Trestní zákoník: komentář*. Praha: C.H. Beck, 2020. s. 2275. ISBN 978-80-7400-807-8.

³⁵⁸ DRAŠTÍK, Antonín a kol. *Trestní zákoník: komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2015. s. 2373. ISBN 978-80-7478-790-4.

ke zneužívání jiných NL, nebo alespoň takové rozhodnutí vzbudit, aniž by k němu došlo.³⁵⁹ Za šíření Draštík pokládá: „*jakékoliv další aktivity sledující záměr zvyšovat zájem o užívání návykových látek jiných než alkoholu.*“³⁶⁰

Subjektem může být kdokoliv.³⁶¹ Obligaturní znak **subjektivní stránky** TČ – zavinění je dolózní. Pachatelův úmysl musí směřovat k propagaci zneužívání jedné nebo více NL, mezi které nespadá alkohol.³⁶² Judikatura dále doplňuje, že se nevyžaduje, aby osoba či více osob, kteří jsou příjemci pachatelova jednání, tímto jednáním byli skutečně ovlivněni.³⁶³

V kvalifikované SPTČ v odst. 2 jsou uvedeny okolnosti, podmiňující použití vyšší trestní sazby, jimiž je:

spáchání základní SPTČ jako člen organizované skupiny. Pojem člen organizované skupiny je blíže vysvětlen v kapitole č. 2 *VYMEZENÍ A DEFINICE ZÁKLADNÍCH POJMŮ*. Tato zvlášť přitěžující okolnost vyžaduje úmyslné **zavinění**.³⁶⁴ V písm. b) jde o spáchání činu vůči dítěti. Dítě je v této kvalifikované SPTČ **předmětem útoku**.³⁶⁵ K definici dítěte blíže opět v kapitole č. 2 *VYMEZENÍ A DEFINICE ZÁKLADNÍCH POJMŮ*. Pachatel ale nemusí znát věk této osoby, neboť dostačuje, že vzhledem k okolnostem (např. fyzická vyspělost, způsob vyjadřování, vzhled) a osobním vlastnostem o této okolnosti vědět měl a mohl. U této okolnosti tedy postačí nedbalostní **zavinění** dle § 17 písm. b) TrZák.³⁶⁶ Poslední okolností je v písm. c) spáchání tiskem, filmem, rozhlasem, televizí, veřejně přístupnou počítačovou sítí nebo jiným obdobně účinným způsobem, přičemž zavedení této okolnosti souvisí s naplněním závazku ČR, který vychází

³⁵⁹ Sbírka soudních rozhodnutí a stanovisek, 6/2015. R 34/2015 tr. *Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 12. 11. 2014, sp. zn. 8 Tdo 1217/2014*. 2015.

³⁶⁰ DRAŠTÍK, Antonín a kol. *Trestní zákoník: komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2015. s. 2373. ISBN 978-80-7478-790-4.

³⁶¹ ŠÁMAL, Pavel et al. *Trestní právo hmotné*. 9. přepracované vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2022. s. 926. ISBN 978-80-7598-764-8.

³⁶² JELÍNEK, Jiří a kol. *Trestní právo hmotné: obecná část, zvláštní část*. 7. aktualizované a doplněné vydání. Praha: Leges, 2019. s. 776. ISBN 978-807-5023-803.

³⁶³ Sbírka soudních rozhodnutí a stanovisek, 3/1999. R 17/1999 tr. *Rozsudek Krajského soudu v Ostravě, pobočky v Olomouci, ze dne 17. 9. 1997 sp. zn. 2 To 461/97*. 1999.

³⁶⁴ ŠČERBA, Filip a kol. *Trestní zákoník: komentář*. Praha: C.H. Beck, 2020. s. 1326. ISBN 978-80-7400-807-8.

³⁶⁵ DRAŠTÍK, Antonín a kol. *Trestní zákoník: komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2015. s. 2374. ISBN 978-80-7478-790-4.

³⁶⁶ ŠÁMAL, Pavel a kol. *Trestní zákoník: komentář*. 2. vyd. Praha: C.H. Beck, 2012. s. 2904. ISBN 978-807-4004-285.

z čl. 9 Společného postupu odsouhlaseného Radou EU v souladu s čl. K.3 Smlouvy o EU.³⁶⁷ Za spáchání tiskem je považováno každé vyhotovení textu podněcujícího nebo šířícího zneužívání jiných NL, případně i obrazu na určitém mediu – papíru a jeho rozmnožení tiskařským strojem. Za tiskoviny v tomto smyslu jsou považovány časopisy, magazíny, noviny a jiná periodika, včetně neperiodických publikací jako jsou knihy, sborníky.³⁶⁸ U spáchání filmem nezáleží na tom, o jakou podobu filmu se jedná, důležité je, že děj, text nebo obraz zachycený na mediu umožňuje veřejné promítání. Jiná situace bude u televizních filmů nebo inscenací, kdy půjde o spáchání činu veřejně prostřednictvím televize.³⁶⁹ Rozhlasem je myšleno dálkové šíření řeči a hudby pomocí elektrických signálů rádiovou nebo jinou cestou. Do rozhlasu ale nejde zařadit místní či závodní rozhlas, přičemž tato forma veřejného spáchání může být řazena pod pojem jiného obdobně účinného způsobu.³⁷⁰ Za jiný obdobně účinný způsob půjde v případě šíření informací pomocí médií CD, DVD nebo například nesení hesla na transparentu, pokud jsou zpřístupněny a šířeny blíže neurčenému počtu lidí.³⁷¹ Spáchání veřejně přístupnou počítačovou sítí je myšleno funkční propojení počítačů do sítě, která vytváří informační systém s dálkovým přístupem, přičemž nejčastěji půjde o internetové stránky používající službu www nebo o sociální sítě.³⁷² Zde je na místě zmínit samotný pojem veřejné přístupnosti, neboť judikatura stanovuje hodnocení tohoto pojmu s ohledem nejen na zobrazení daného obsahu, ale i možnosti se o daném obsahu vůbec dozvědět.³⁷³ K naplnění znaku veřejně přístupnou počítačovou sítí nedojde v případě, kdy tato síť slouží pouze jako medium pro přenos zpráv konkrétním uživatelům (e-mailové schránky chráněné heslem). Takové jednání ale nevylučuje zařazení pod pojem jiný

³⁶⁷ Tamtéž s. 2905.

³⁶⁸ DRAŠTÍK, Antonín a kol. *Trestní zákoník: komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2015. s. 2375. ISBN 978-80-7478-790-4.

³⁶⁹ ŠÁMAL, Pavel a kol. *Trestní zákoník: komentář*. 2. vyd. Praha: C.H. Beck, 2012. s. 1300. ISBN 978-807-4004-285.

³⁷⁰ ŠČERBA, Filip a kol. *Trestní zákoník: komentář*. Praha: C.H. Beck, 2020. s. 1137. ISBN 978-80-7400-807-8.

³⁷¹ DRAŠTÍK, Antonín a kol. *Trestní zákoník: komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2015. s. 2375. ISBN 978-80-7478-790-4.

³⁷² DRAŠTÍK, Antonín a kol. *Trestní zákoník: komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2015. s. 2375. ISBN 978-80-7478-790-4.

³⁷³ Sbírka nálezů a usnesení ÚS, 70/2013. 150/2013 Usn. *Nález Ústavního soudu ze dne 20. 8. 2013, sp. zn. I. ÚS 1428/13*. 2013.

obdobně účinný způsob, pokud je osloveno tolik adresátů, srovnatelných se spácháním tiskem, filmem, televizí apod.³⁷⁴

Další kvalifikovaná SPTČ v odst. 3 uvádí okolnost spáchání činu vůči dítěti mladšímu patnácti let. Jako v případě odst. 2 písm. b) je zde **předmětem útoku** dítě, tentokrát ale mladší patnácti let. K této okolnosti blíže v kapitole č. 2 *VYMEZENÍ A DEFINICE ZÁKLADNÍCH POJMŮ*. Co do **zavinění** postačuje nedbalost dle § 17 písm. b) TrZák.³⁷⁵

Judikatura § 287 TrZák je vcelku kontroverzní, neboť se dotýká právní úpravy tzv. growshopů, tedy „*obchodů s potřebami pro pěstování různých rostlin*“.³⁷⁶ Problémem z trestněprávního hlediska je, když jde o potřeby k neoprávněnému pěstování rostlin obsahujících OPL nebo k užívání těchto látek.³⁷⁷ Ředitel NPC na dotaz novináře uvedl, že činnost na hraně zákona některých growshopů se potvrzuje i např. účelovým zakrýváním zřejmých souvislostí s nelegálním pěstováním konopí.³⁷⁸ OČTŘ proti growshopům po dlouhou dobu nijak nezasahovaly. Growshopy tak přibývaly a nešlo jen o kamenné, ale i o internetové prodejny, které nabízely sortiment „od semene po ventilaci,“ tedy jakýsi ucelený řetězec věcí a produktů, kterých je k pěstování konopí třeba. Touto otázkou se zabýval i Hruška v roce 2011 ve svém článku, kde považuje prodej vybavení a potřeb pro pěstování konopí obecně za beztrestné.³⁷⁹ Hlavní změnou vnímání těchto obchodů OČTŘ bylo usnesení NS. V usnesení soud uvedl, že za šíření zneužívání jiné NL než alkoholu se považuje nabídka semen konopí (lze vypěstovat konopí s nikoliv zanedbatelným obsahem OL THC) k prodeji v obchodě, zároveň tento prodej je podporován reklamními a informačními materiály (např. návody k pěstování). V obchodě dále nabízeli pěstební prostředky a kuřácké potřeby. NS mimo jiné i uvedl,

³⁷⁴ Sbíрка soudních rozhodnutí a stanovisek, 3/2013. R 20/2013 tr. *Stanovisko trestního kolegia Nejvyššího soudu České republiky ze dne 30. 1. 2013, sp. zn. Tpjn 300/2012*. 2013.

³⁷⁵ ŠÁMAL, Pavel a kol. *Trestní zákoník: komentář*. 2. vyd. Praha: C.H. Beck, 2012. s. 2905. ISBN 978-807-4004-285.

³⁷⁶ JELÍNEK, Jiří a kol. *Trestní právo hmotné: obecná část, zvláštní část*. 7. aktualizované a doplněné vydání. Praha: Leges, 2019. s. 776–777. ISBN 978-807-5023-803.

³⁷⁷ Tamtéž s. 777.

³⁷⁸ FRYDRYCH, Jakub. *Reakce ředitele NPC*. [online]. Praha: POLICIE.CZ, 2013. [cit. 2023-01-28]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/reakce-reditele-npc.aspx>.

³⁷⁹ HRUŠKA, Jiří. *Drogové trestné činy de lege lata a de lege ferenda*. Praha: Trestní právo 3/2011, 2011. s. 15. ISSN 1211-2860.

že ke skutečnostem, které prodejci v obchodě nabízeli, je třeba přihlížet v celkovém kontextu.³⁸⁰ K tomuto usnesení se následně vyjádřil i ÚS, který ve svém nálezu potvrdil předchozí názory soudů nižších stupňů.³⁸¹

Uvedené usnesení NS se pak stalo podnětem pro operaci Policie České republiky (dále jen „PČR“) s názvem „Growshopy,“ která byla zaměřena právě na provozovatele growshopů, kteří by se mohli šíření toxikomanie dopouštět. Výroční zpráva NPC uvádí, že: *„záměrem bylo co největší snížení nabídky zejména konopných drog, trestní postih pachatelů trestného činu šíření toxikomanie a zároveň vyjádření jasného postoje vůči liberálnímu, samovolně vzrůstajícímu nelegálnímu obchodu s konopnými drogami, propagování, podporování a schvalování nelegálního užívání zejména marihuany.“*³⁸² Shodně mluví jak výroční zpráva NPC, tak i Výroční zpráva o situaci ve věcech drog v České republice v roce 2013 o počtu vedených trestních řízení, kterých se vedlo 56.³⁸³ Kauza byla i hojně mediálně sledována,³⁸⁴ přičemž já se zaměřím na případ growshopů na území Obvodního ředitelství policie Prahy III, kde tato kauza rezonuje kvůli zajištěným věcem dodnes. S odstupem času na trestní odpovědnost provozovatelů growshopů nahlíží i Mgr. Mařádek, dle kterého stát nebyl sice v tomto směru předvídatelný, zároveň ale postrádal odpovědnější přístup provozovatelů growshopů, kteří nepřipustili možnost vlastní chyby a nezamýšleli se nad osobní odpovědností za jejich jednání a nad tím, co je uvedeno v zákoně.³⁸⁵

³⁸⁰ *Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 31. října 2012, sp. zn. 8 Tdo 1206/2012.* 2012.

³⁸¹ Sbírka nálezů a usnesení ÚS, 72/2014. 21/2014 USn. *Nález Ústavního soudu ze dne 20. 2. 2014, sp. zn. III. ÚS 934/13-2.* 2014.

³⁸² POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY. Národní protidrogová centrála. *Výroční zpráva 2013.* [online]. [cit. 2023-01-28]. Praha: Národní protidrogová centrála, 2014. s. 29. Dostupné z: <https://www.policie.cz/soubor/vyrocnizprava-2013-pdf.aspx>.

³⁸³ MRAVČÍK, Viktor et al. *Výroční zpráva o stavu ve věcech drog v České republice v roce 2013.* Praha: Úřad vlády České republiky, 2014. s. 14–15. ISBN 978-80-7440-109-1.

³⁸⁴ JEŽKOVÁ, Ivana. *AKTUALIZACE – Policisté se zaměřili na growshopy.* [online]. Praha: POLICIE.CZ, 2013. [cit. 2023-02-09]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/policiste-se-zamerili-na-growshopy.aspx>.

³⁸⁵ MAŘÁDEK, David. *Polemika o trestní odpovědnosti provozovatelů growshopů.* Praha: Právní rozhledy č. 15–16, 2016. s. 553–555. ISSN 1210-6410.

Hlavním představitelem a shodou okolností i jednou z nejméně mediálních tváří policejní akce „Growshop“ se stal Ing. Michal Otipka.³⁸⁶ Ing. Otipka byl spolujednatelům jednoho z nejstarších growshopů v Praze a v rámci trestního řízení byl jedním ze spolupachatelů. Trestní řízení bylo vedeno na policejním orgánu odboru obecné kriminality Obvodního ředitelství policie Praha III, přičemž dozorujícím státním zastupitelstvím bylo Obvodní státní zastupitelství pro Prahu 3. Dne 26. února 2015 Obvodní státní zástupce pro Prahu 3 pod spisovou značkou 1 ZT 87/2014 podal obžalobu k Obvodnímu soudu pro Prahu 3, přičemž obžalovaným byl Ing. Otipka společně s jednatelům obchodní společnosti growshopů Jakubem Smolíkem. V rozhovoru pro Lidovky.cz Ing. Otipka uvedl, že jejich obhajoba byla postavená mimo jiné na tom, že reagovali na vydání usnesení NS změnou sortimentu a nechali si zpracovat vlastní právní analýzu judikátu. Na základě této analýzy vypustili tiskoviny a návody, které by toxikomanií mohly šířit nejvíce a vytvořili tím, dle jeho názoru, takovou situaci, že na ně nemohl být zmíněný judikát použit.³⁸⁷ K rozhodnutí v případě došlo dne 14. prosince 2015, kdy Obvodní soud pro Prahu 3 rozhodl, že oba spolupachatelé jsou vinní, přičemž od potrestání Ing. Otipky soud upustil. V Rozsudku (Příloha č. 1) soud tento krok zdůvodňoval tím, že se k rozhodným skutkovým okolnostem doznával, svými kroky se snažil vést své podnikání v souladu s právními předpisy a na tyto také reagoval v případě jiného pohledu na věc. Soud dále uvedl, že již samotné projednávání věci jej potrestalo. Spoluobviněný Smolík byl odsouzen ke 12 měsícům TOS s podmíněným odkladem na 18 měsíců. Obžalovaní se odvolali k Městskému soudu v Praze, který v Rozsudku ze dne 23. března 2016 (Příloha č. 2) jejich odvolání zamítl. Jelikož se odvolal i státní zástupce v neprospěch obou obviněných, Městský soud rozhodoval i o tomto odvolání. Rozhodl o zrušení výroku trestu Obvodního soudu a Ing. Otipku odsoudil při nezměněném výroku ke 12 měsícům TOS s podmíněným odkladem na 18 měsíců a zároveň uložil Obvodnímu soudu

³⁸⁶ VESELOVSKÝ, Martin. *Michal Otipka ve Dvaceti minutách Radiožurnálu*. [online]. Praha: iRozhlas.cz, 2014. [cit. 2023-02-10]. Dostupné z: <https://radiozurnal.rozhlas.cz/michal-otipka-ve-dvaceti-minutach-radiozurnalu-6298440>.

³⁸⁷ GOLIS, Ondřej. *Razie v growshopech. Policejní výhrůžky a výsměch, tvrdí majitel*. [online]. Praha: Lidovky.cz, 2013. [cit. 2023-02-10]. ISSN 1213-1385. Dostupné z: https://www.lidovky.cz/domov/razie-v-growshopech-policejni-vyhruzky-a-vysmech-tvrdi-majitel.A131120_153840_In_domov_ogo.

pro Prahu 3 příkaz, aby rozhodl o chybějícím výroku o zabránění věci. Vzhledem k tomuto rozhodnutí Ing. Otipka podal dovolání k NS a uváděl v něm, že jednal v právním omylu.³⁸⁸ NS však dovolání v červnu 2017 zamítl.³⁸⁹ V usnesení se vyjádřil k opodstatněnosti dovolacích důvodů, přičemž následně rozhodl, že rozhodnutím a jemu předcházejícím postupem nedošlo k porušení zákona v případě obviněných a dovolání odmítl jako neopodstatněná.³⁹⁰ Po zamítnutém dovolání se Ing. Otipka obrátil na ÚS s ústavní stížností, ve které mimo jiné uváděl, že v řízení nebyl nikdy prokázán úmysl ve svádění či lákání kohokoliv ke zneužívání jiných NL.³⁹¹ ÚS v říjnu 2018 ve svém usnesení stížnost odmítl jako zjevně neopodstatněnou.³⁹²

Neméně zajímavá je i část rozhodnutí o zajištěném majetku během realizace akce „Growshop“. Obvodní soud pro Prahu 3 na základě příkazu Městského soudu v Praze rozhodl 18. července 2016 usnesením o zabránění zajištěných věcí, přičemž návrh státního zástupce na zabránění finanční hotovosti zamítl. Proti tomuto usnesení byla ze strany zúčastněných osob a obžalovaných podána stížnost k Městskému soudu v Praze. Městský soud veškeré stížnosti ve svém usnesení ze dne 15. listopadu 2017, ale zamítl a potvrdil tak usnesení Obvodního soudu pro Prahu 3.³⁹³ Proti tomuto rozhodnutí podal Ing. Otipka prostřednictvím dotčených společností ústavní stížnost. ÚS dne 3. dubna 2019 ústavní stížnosti vyhověl, přičemž konstatoval, že došlo k zabránění věci

³⁸⁸ GOLIS, Ondřej. *Moje odsouzení je právní omyl, tvrdí Otipka z growshopu. Případ žene k Nejvyššímu soudu.* [online]. Praha: iRozhlas.cz, 2016. [cit. 2023-02-10]. Dostupné z: https://www.irozhlas.cz/zpravy-domov/moje-odsouzeni-je-pravni-omyl-tvrdi-otipka-z-growshopu-pripad-zene-k-nejvyssimu-soudu_201608060751_ogolis.

³⁸⁹ GOLIS, Ondřej. *Trest pro šéfa growshopu Otipku platí. Neuspěl s dovoláním, chystá ústavní stížnost.* [online]. Brno: iRozhlas.cz, 2017. [cit. 2023-02-10]. Dostupné z: https://www.irozhlas.cz/zpravy-domov/trest-pro-sefa-growshopu-otipku-plati-neuspel-s-dovolanim-chysta-ustavni_1708100600_ogo?_ga=2.260778894.202124221.1676205158-1010181265.1676205158.

³⁹⁰ *Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 21. června 2017, sp. zn. 11 Tdo 1113/2016.* 2016.

³⁹¹ GOLIS, Ondřej. *Odsouzený podnikatel: Growshopů je dnes víc než před zátahem policie, trh se přesunul na web.* [online]. Praha: iRozhlas.cz, 2017. [cit. 2023-02-10]. Dostupné z: https://www.irozhlas.cz/zpravy-domov/odsouzeny-podnikatel-growshopu-je-dnes-vic-nez-pred-zatahem-policie-trh-se_1709021101_ogo.

³⁹² *Usnesení Ústavního soudu ze dne 9. října 2018, sp. zn. II. ÚS 2980/17.* 2018.

³⁹³ GOLIS, Ondřej. *Otipka z kauzy growshop dostane zpět jen 630 tisíc. Zboží za miliony mu soud odmítl vrátit.* [online]. Praha: iRozhlas.cz, 2017. [cit. 2023-02-10]. Dostupné z: https://www.irozhlas.cz/zpravy-domov/otipka-z-kauzy-growshop-dostane-zpet-jen-630-tisic-zbozi-za-miliony-mu-soud_1712140630_ogo?_ga=2.259220233.202124221.1676205158-1010181265.1676205158.

v nepřiměřeném rozsahu.³⁹⁴ V nálezu je uvedeno, že účelem zabránění věci není potrestání vlastníka, ale prosazení veřejného zájmu, aby takové věci dále neohrožovaly bezpečnost lidí nebo majetku, případně aby je nebylo možné použít ke spáchání zločinu. Zároveň je nutné zvažovat, zda je takové opatření nezbytné k dosažení účelu nebo zda je nelze dosáhnout i za pomoci jiného šetrnějšího prostředku k vlastnickému právu. Samotné nebezpečí, že věci může být užito ke spáchání zločinu, nelze dovozovat z pouhé možnosti věc takto použít. V odůvodnění zabránění věci musejí být uvedeny konkrétní okolnosti, ze kterých bude vyplývat taková míra pravděpodobnosti následku, že bude třeba s ohledem na obvyklý chod věcí takovýto zásah rozumně odůvodňovat.³⁹⁵ Vzhledem k tomuto nálezu se konečným rozhodnutím o věcech znovu zabýval Obvodní soud pro Prahu 3, který v usnesení dne 27. května 2019 rozhodl o zabránění pouze těch věcí, které byly využity k páčání trestné činnosti nebo u kterých takové jednání bylo prokázáno (propagační materiály, ceníky semen). Naopak majetek, který svým charakterem nenasvědčuje páčání trestné činnosti, byl vrácen. Soud ve svém usnesení o vrácení věcí sp. zn. 1 T 17/2015 ze dne 20.6.2019 v souladu s nálezem ÚS konstatoval, že u věcí, které se vrací, neshledal konkrétní okolnosti, že by zajištěné věci mohly sloužit ke spáchání zločinu, věci není pro další řízení třeba a nepřipadá v úvahu jejich propadnutí nebo zabránění. Soud se tak vyhnul odůvodnění, proč dané věci vrací a řádně odůvodňoval pouze věci, které byly zabráněny usnesením o zabránění věci sp. zn. 1 T 17/2015 ze dne 27.5.2019. Toto rozhodnutí bylo také v případě Ing. Otipky a věcí z growshopů poslední.³⁹⁶

³⁹⁴ ČTK: *Justice chybovala, když growshopům zabrala veškerý sortiment, rozhodl Ústavní soud.* [online]. Brno: iRozhlas.cz, 2019. [cit. 2023-02-10]. Dostupné z: https://www.irozhlas.cz/zprav-domov/growshop-ustavni-soud-konopi-michal-otipka_1904231509_haf.

³⁹⁵ Sbírka nálezů a soudních rozhodnutí ÚS, 93/2019. 54/2019 USn. *Nález Ústavního soudu ze dne 3. 4. 2019, sp. zn. IV. ÚS 492/18.* 2019.

³⁹⁶ SAZINKA, Bohumil. *Kauza: Growshop vs. stát.* [online]. Praha: Magazín Legalizace, 2019. [cit. 2023-02-10]. Dostupné z: <https://magazin-legalizace.cz/3602-kaucha-growshop-vs-stat/>.

5 VYMEZENÍ A KOMPARACE SLOVENSKÉ TRESTNĚPRÁVNÍ ÚPRAVY S TRESTNĚPRÁVNÍ ÚPRAVOU ČESKÉ REPUBLIKY

Jestliže předchozí kapitola měla za cíl poskytnutí hmotněprávního rozboru drogových SPTČ v ČR, tato kapitola se zaměří na vymezení rozboru drogových TČ ve Slovenské republice (dále jen „SK“) a následné komparaci s právní úpravou u nás. SK bylo vybráno zcela záměrně, neboť se jedná o našeho východního souseda a ze všech sousedských zemí je nám tato země nejbližší. Spojuje nás také fakt, že obyvatelé jsou Slované stejně jako my a máme společné dějiny. Donedávna jsme sdíleli i stejné zákony. Doba se ale změnila a SK si jde vlastní cestou, a to obzvláště v otázce posuzování přechovávání OPL pro vlastní potřebu, a podobnost legislativy je spíše zdánlivá, což zmiňují i Štefunková s Kordíkem v jejich článku.³⁹⁷

SK je obecně vyhlášena zemí, která má velmi přísné tresty za drogovou trestnou činnost. Nejen tomuto zjištění se budu věnovat v následující kapitole. Vzhledem k rozsahu této práce se nebudu věnovat důkladnému vymezení, jaké jsem prováděl u české právní úpravy, ale omezím se pouze na nejzákladnější fakta a okolnosti, která budou důležitá pro provedení komparace. Samotná komparace drogových TČ SK s naší platnou právní úpravou bude provedena se zněním zákonů ke dni 18. 2. 2023.

Jak bylo již napsáno, s našimi východními sousedy nás spojuje společná historie, se kterou souvisí i právní úprava v oblasti trestního práva procesního i trestního práva hmotného. SK rozdělením recipovalo české právo, včetně českého trestního zákona, který používalo až do konce roku 2005. V roce 2005 totiž prošlo velkou rekodifikací trestního práva, ze které vzešly 2 nové zákony – zák. č. 300/2005 Z.z., trestný zákon (dále jen „SITrZák“) a zák. č. 301/2005 Z. z., trestný poriadok. Oba zákony byly účinné k 1. lednu 2006.³⁹⁸

³⁹⁷ ŠTEFUNKOVÁ, Michaela a Marek KORDÍK. *Drogové trestné činy ve Slovenské republice se zaměřením na posuzování přechovávání drog pro vlastní potřebu*. Praha: Trestněprávní revue 3/2017, 2017. s. 66–71. ISSN 1213-5313.

³⁹⁸ ZACHAR, Andrej. *Rekodifikácia trestného zákona v Slovenskej republike*. Praha: Právník 2/2007, 2007. s. 193–225. ISSN 0231-6625.

Drogové TČ se ve STrZák nacházejí ve druhé – zvláštní – části STrZák, v první hlavě TČ proti životu a zdraví, třetím díle TČ ohrožujících život nebo zdraví, ustanoveních § 171 až § 174 STrZák. STrZák zná pouze 2 hlavní SPTČ, a to v § 171 až § 173 nedovolenou výrobu OPL, jedů nebo prekursorů, jejich držení a obchodování s nimi a v § 174 šíření toxikomanie. Do prvního zmíněného TČ zákon zahrnuje 3 SPTČ.³⁹⁹

Z pohledu drogových TČ nedošlo od účinnosti STrZák k výraznějším novelám těchto SPTČ. K velice zásadní novele došlo až zákonem č. 105/2022,⁴⁰⁰ který pozměnil SPTČ § 171 a § 172 STrZák. Důvodová zpráva k této novele uvádí, že jedním z cílů je odstranění nepřiměřeně přísného postihování přechovávání marihuany.⁴⁰¹ V současné době se opět chystá další novelizace drogových TČ, a to v souvislosti s komplexní úpravou drogových TČ, včetně určování množství pro účely kvalifikace skutku a zmírnění trestněprávních dopadů na uživatele NL. Nemá dojít k dekriminizaci či legalizaci drog, ale pouze k mírnějšímu postihování uživatelů oproti prodejcům drog. Dále je v návrhu odstranění pojmu „obvyklá jednorázová dávka“ a stanovení přesného minimálního množství NL (nepatrné množství), za které by se neukládalo TOS, ale jeden z alternativních trestů.⁴⁰²

STrZák definuje v § 130 odst. 5 NL stejnou definicí, jako český TrZák. Z tohoto důvodu nepovažují za důležité se touto definicí více zabývat. Uvedu pouze zajímavost, že se jedná o stejné číslo paragrafu jako v českém TrZák.

5.1 Vymezení drogových trestných činů ve Slovenské republice

STrZák v § 171 trestá přechovávání OPL pro vlastní potřebu, přičemž po novele zákona z roku 2022 bylo rozděleno zvlášť přechovávání

³⁹⁹ MAŠĽANYOVÁ, Darina a Eva SZABOVÁ. *Trestné právo hmotné: všeobecná a osobitná časť. 4. aktualizované a doplnené vydanie*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2021. s. 290–291. ISBN 978-807-3808-624.

⁴⁰⁰ Zákon č. 105/2022 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 300/2005 Z. z. *Trestný zákon v znení neskorších predpisov*, ve znění pozdějších předpisů.

⁴⁰¹ ÚRAD VLÁDY SR: Dôvodová správa č. 105/2022 Ds, *Návrh skupiny poslancov Národnej rady Slovenskej republiky na vydanie zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov*.

⁴⁰² MINISTERSTVO SPRAVODLIVOSTI SR: *Veľká zmena Trestného zákona*. [online]. Bratislava: Tlačová správa MS SR, 2022. [cit. 2023-02-15]. Dostupné z: <https://www.justice.gov.sk/tlacovespravy/tlacova-sprava-3735/>.

pro vlastní potřebu látky z rostliny rodu konopí a jiné OPL. V základní SPTČ v odst. 1 tak zákon zakládá trestní odpovědnost pro přechovávání OPL z rostliny rodu konopí pro vlastní potřebu, přičemž pachatele trestá TOS až na 1 rok. Kvalifikovaná SPTČ v odst. 2 uvádí „větší rozsah“ jako okolnost podmiňující použití vyšší trestní sazby – hrozí až 2 roky TOS. Ve třetím odstavci se jedná o základní SPTČ neoprávněného přechovávání pro vlastní potřebu jiné OPL, než je uvedena v odst. 1, jedu nebo prekursoru. Pachateli za toto jednání hrozí až 3 roky TOS. V odst. 4 je uvedena kvalifikovaná SPTČ odst. 3, přičemž opět je přitěžující okolností spáchání ve větším rozsahu. U této kvalifikované SPTČ hrozí pachateli TOS až na 5 let. Tato SPTČ je privilegovaná k SPTČ uvedené v § 172 SITrZák. Pokud by došlo k přechovávání látek přesahujících desetinásobek obvyklé dávky, bylo by toto jednání posuzováno dle § 172 SITrZák.⁴⁰³

Přechováváním pro vlastní potřebu je dle § 135 odst. 1 SITrZák neoprávněné držení OPL, jedu nebo prekursoru pro vlastní potřebu neoprávněně po jakoukoli dobu v množství, které odpovídá nejvíce trojnásobku obvyklé jednorázové dávky na použití pro vlastní spotřebu. Větší rozsah je pak definován úplně stejně v odst. 2, přičemž se jedná o množství, odpovídající nejvíce desetinásobku obvyklé jednorázové dávky pro vlastní spotřebu.⁴⁰⁴ Obecně se jednorázová dávka zjišťuje zejména z množství účinné látky. Rozhodujícím faktorem je koncentrace účinné látky, která určuje jak intenzitu intoxikace, tak i riziko poškození zdraví.⁴⁰⁵ SITrZák nedefinuje jednorázovou dávku, a tak je nutné se v definici jednorázové dávky spoléhat na soudní praxi a judikaturu.⁴⁰⁶ Nejvyšší soud SK vydal judikát, ve kterém uvádí, že přechovávání OPL nepotřebuje k aplikaci § 171 limit minimálního množství. Přechovávání NL v jakémkoliv množství uživatelem je trestné za podmínky, že množství účinné látky obsažené v celkovém množství

⁴⁰³ BURDA, Eduard et al. *Trestný zákon II: komentár*. Praha: C.H. Beck, 2011. s. 255–260. ISBN 978-80-7400-394-3.

⁴⁰⁴ STRÉMY, Tomáš, Lucia KURILOVSKÁ a kol. *Trestný zákon: komentár, I. zväzok*. Praha: Wolters Kluwer, 2022. s. 837–840. ISBN 978-80-7676-430-9.

⁴⁰⁵ ČENTÉŠ, Jozef. *Hmotnoprávne aspekty trestnej činnosti páchanej v súvislosti s nealkoholovou toxikomániou v Slovenskej republike*. Bratislava: ŠEVT pre Úrad vlády Slovenskej republiky, 2007. s. 75–76. ISBN 978-80-88707-94-3.

⁴⁰⁶ MAŠĽANYOVÁ, Darina a Eva SZABOVÁ. *Trestné právo hmotné: všeobecná a osobitná časť. 4. aktualizované a doplnené vydanie*. Plzeň: Vydavateľství a nakladateľství Aleš Čeněk, 2021. s. 291. ISBN 978-807-3808-624.

zajištěné NL je způsobilé nepříznivě ovlivnit psychiku člověka nebo jeho ovládací anebo rozpoznávací schopnosti anebo sociální chování. Zákon tedy výslovně stanovuje největší přípustné množství, v jakém je možné držet jakoukoliv NL a aby takové jednání bylo možné posoudit v základních SPTČ. Z tohoto ale nevyplývá, že by přechovávání v menším množství, než v hmotnostním vyjádření odpovídá obvyklé jednorázové dávce k použití, mělo být automaticky beztrestným, neboť pokud je taková látka v konkrétním případě přechovávána v množství, které je po jejím užití (vzhledem k obsahu účinné látky) způsobilé nepříznivě ovlivnit psychiku člověka, jeho ovládací nebo rozpoznávací schopnosti nebo sociální chování.⁴⁰⁷ Právní názor Nejvyššího soudu SK je nutné aplikovat na všechny druhy OPL. Důležitým podkladem na řešení odborné otázky, týkající se druhu drogy, hmotnosti, obsahu účinné látky v látce a množství účinné látky způsobilé ovlivnit psychiku uživatele je znalecký posudek vypracovaný Kriminalistickým a expertizním ústavem policejního sboru SK. Z výše uvedeného vyplývá, že v současné době není na SK stanovena minimální hmotnostní hranice u přechovávání OPL a takové jednání je trestné bez ohledu na jejich množství, pokud je látka v konkrétním případě přechovávána v takovém množství, které bude způsobilé k ovlivnění psychiky člověka.⁴⁰⁸

SITrZák v základní SPTČ dle § 172 odst. 1 upravuje neoprávněné přechovávání OPL z rostliny rodu konopí, a to po jakoukoliv dobu. Za toto přechovávání zákon považuje jakýkoliv způsob neoprávněného držení látky z rodu konopí a pachatel ji nemusí mít přímo u sebe, postačí ji mít ve své moci a disponovat s ní (např. u sebe, u kamaráda v bytě). SITrZák dává výrazu „po jakoukoliv dobu“ silný význam, a proto k naplnění plně dostačuje úmyslné držení uvedené NL pouze po dobu několika sekund. Za takovéto popsání jednání hrozí pachateli TOS na 3 až 7 let. V druhém odstavci pak zákon ukládá TOS na 5 až 10 let, pokud pachatel spáchá čin v odst. 1 a byl za takovéto jednání již odsouzený.⁴⁰⁹ Zákon zde nestanovuje časové období, kdy by měl být pachatel za takovéto jednání odsouzený, přičemž v souladu s § 128 odst. 6 SITrZák se

⁴⁰⁷ Zbierka rozhodnutí Najvyššieho súdu, 8/2017. R 74/2017. *Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 25. apríla 2017, sp. zn. 2 Tdo 53/2016.* 2017.

⁴⁰⁸ STRÉMY, Tomáš, Lucia KURILOVSKÁ a kol. *Trestný zákon: komentár, II. zväzok.* Praha: Wolters Kluwer, 2022. s. 159, 162–163. ISBN 978-80-7676-534-4.

⁴⁰⁹ Tamtéž s. 168–170.

za odsouzeného považuje ten, který byl právoplatným rozsudkem uznán vinným. Dalším zahrnujícím pojmem je i potrestaný, neboť tento výraz je speciálním pojmem odsouzeného. Aby bylo možné hovořit o potrestání, odsouzený musí vykonat celý uložený trest, nebo alespoň jeho část. Obě podmínky se nevztahují na situaci, kdy je odsouzení zahlazené.⁴¹⁰ V další základní SPTČ uvedené v odst. 3 je, podobně jako je tomu v odst. 1, neoprávněné přechovávání po jakoukoliv dobu jiné OPL, než je uvedena v odst. 1 a dále jedu a prekursoru. Pachateli za takovoto jednání hrozí TOS v rozmezí 3 až 10 let. Čtvrtý odstavec zakládá trestní odpovědnost za neoprávněné vyrobení, dovezení, vyvezení, provezení, dání do přepravy, anebo koupení, prodání, vyměnění, pořízení OPL, jedu nebo prekursoru, nebo kdo takovouto činnost zprostředkuje, bude potrestán TOS od 3 do 10 let. Odst. 5 pak rozšiřuje jednání v odst. 3 a 4 tím, že přidává k těmto odstavcům přitěžující okolnost – pachatel byl za takovýto trestný čin již odsouzen. V případě odst. 5 hrozí TOS na 10 až 15 let. Stejně bude potrestán dle odst. 6 ten, kdo spáchá čin v odstavcích 1, 3 a 4: a) pro osobu, která se léčí z drogové závislosti, b) závažnějším způsobem konání, c) na chráněné osobě nebo d) ve větším rozsahu.⁴¹¹

Osobou, která se léčí z drogové závislosti se myslí závislá osoba, kterou vysvětluje STrZák v § 127 odst. 10 jako osobu závislou na OPL nebo osobu závislou na návykových škodlivých činnostech. Pro účely kvalifikovaného znaku v odst. 6 písm. a) se rozumí osoba, která je závislá na OPL případně i jedech a prekursorech a vykonává ochranné léčení.⁴¹²

Závažnější způsob konání STrZák vymezuje v § 138. Půjde o jednání, které bude páčáno se zbraní (u TČ dle § 172 STrZák se tento znak neužije), po delší dobu, surovým nebo trýznivým způsobem, násilím, pod hrozbou bezprostředního násilí anebo hrozbou těžké újmy na zdraví, vloupáním, lstí, využitím tísně, nezkušenosti, odkázanosti nebo podřízenosti, porušením důležité povinnosti vyplývající z pachatelova zaměstnání, postavení nebo funkce

⁴¹⁰ BURDA, Eduard et al. *Trestný zákon I: komentár*. Praha: C.H. Beck, 2011. s. 907–908. ISBN 978-80-7400-324-0.

⁴¹¹ ČENTÉŠ, Jozef. *Trestný zákon: veľký komentár*. 5. aktualizované vydanie. Žilina: Eurokodex, 2020. s. 361–365. ISBN 978-808-1550-966.

⁴¹² BURDA, Eduard et al. *Trestný zákon I: komentár*. Praha: C.H. Beck, 2011. s. 887–889. ISBN 978-80-7400-324-0.

nebo uložené mu podle zákona, organizovanou skupinou nebo na vícero osobách. Tyto znaky jsou dány alternativně a postačí naplnění pouze některého z nich.⁴¹³

SITrZák definuje chráněnou osobu v § 139, přičemž za tuto osobu považuje dítě (osoba mladší 18 let), těhotnou ženu, osobu blízkou (osoba v pokolení přímém, osvojitel, osvojenec, sourozenec a manžel), odkázanou osobu (ta osoba, která výživou, výchovou, hmotným nebo jiným zaopatřením nebo péčí je odkázaná na pachatele), osobu vyššího věku (starší 60 let), nemocnou osobu (choroba fyzická, duševní – i přechodná v čase činu, invalidní osoba, osoba s těžkým zdravotním postižením), osobu požívající ochranu podle mezinárodního práva, veřejného činitele nebo osobu, která plní své povinnosti dané zákonem, svědka, tlumočníka, znalce, překladatele, nebo zdravotnického pracovníka při výkonu zdravotnického povolání, které směřuje k záchraně života nebo ochrany zdraví.⁴¹⁴ Znak chráněné osoby se objevuje i u trestného činu šíření toxikomanie v § 174 odst. 2 písm. a) SITrZák.⁴¹⁵

Větším rozsahem se rozumí nakládání s látkami uvedenými v odst. 1, 3 a 4, které mají hodnotu většího rozsahu. Při posuzování obecně se vychází z ceny nebo prospěchu, který pachatel získal, mohl nebo zamýšlel získat. Zároveň je nutné v souladu s § 126 odst. 1 SITrZák vycházet při stanovení finančního prospěchu z ceny, za jakou se látka obvykle v místě a čase spáchání trestného činu prodává.⁴¹⁶ Hodnotou většího rozsahu je desetinásobek malé škody (266 €), tedy půjde o částku 2.660 €. U posuzování tohoto znaku u drogové trestné činnosti může jít i o částku obratu, tedy např. pokud prodejce přechovává metamfetamin v hodnotě 2.800 €, půjde o naplnění kvalifikovaného znaku, pokud ale tento metamfetamin rozprodá a bude z něj mít zisk pouze 800 €, protože 2.000 € jsou náklady na obstarání metamfetaminu, tento znak naplněn nebude. K samotnému obratu ale fakticky dojít nemusí, protože tento znak bude

⁴¹³ STRÉMY, Tomáš, Lucia KURILOVSKÁ a kol. *Trestný zákon: komentár, I. zväzok*. Praha: Wolters Kluwer, 2022. s. 846–851. ISBN 978-80-7676-430-9.

⁴¹⁴ BURDA, Eduard et al. *Trestný zákon I: komentár*. Praha: C.H. Beck, 2011. s. 1052–1058. ISBN 978-80-7400-324-0.

⁴¹⁵ ČENTÉŠ, Jozef. *Trestný zákon: veľký komentár*. 5. aktualizované vydanie. Žilina: Eurokodex, 2020. s. 367. ISBN 978-808-1550-966.

⁴¹⁶ *Rozsudok Najvyššieho súdu zo dňa 27. 11. 2012, sp. zn. 4Tdo/32/2012*. 2012.

naplněn i tehdy, jestliže pachatel si vypěstuje rostliny marihuany pro vlastní potřebu v hodnotě např. 2800 €. ⁴¹⁷

Další kvalifikovanou SPTČ v § 172 odst. 7 je spáchání TČ v odst. 1, 3 a 4 takovým jednáním, že pachatel a) jím způsobí těžkou újmu na zdraví nebo smrt, b) jednání směřuje vůči osobě mladší patnácti let nebo bylo spácháno prostřednictvím takové osoby, nebo c) ve značném rozsahu. Pokud pachatel svým jednáním chtěl způsobit smrt, nebude jednání kvalifikováno dle § 172 odst. 7, ale jako vražda dle § 145 nebo úkladná vražda dle 144 STrZák. Pokud chtěl pachatel způsobit těžkou újmu na zdraví, bude jednání kvalifikováno dle § 155 STrZák – ublížení na zdraví. Za osobu mladší patnácti let STrZák považuje osobu do konce dne, který předchází dni jeho patnáctých narozenin. Dle první části písm. b) bude konečným spotřebitelem takováto osoba, v druhé části bude tato osoba prostředníkem. K posuzování spáchání činu v určitém rozsahu jsem se vyjadřoval již v předešlém odstavci, proto zde pouze uvedu, že za hodnotu značného rozsahu je dle § 125 považován stonásobek sumy malé škody, bude tedy dosahovat částky nejméně 26.660 €. Pokud pachatel naplní jednání, uvedené v sedmém odstavci § 172, bude potrestán TOS na 15 až 20 let. Nejvyšší TOS v drogových TČ v SK je uvedený v § 172 odst. 8, kde pachateli hrozí 20 až 25 let, případně i na doživotí. Tyto tresty hrozí v případě, že pachatel spáchá činy dle odst. 1, 3 a 4 a a) způsobí jednáním těžkou újmu na zdraví nebo smrt vícero osobám, b) jako člen nebezpečného uskupení, anebo c) ve velkém rozsahu. ⁴¹⁸ V souladu s výkladovým ustanovením § 127 odst. 12 STrZák se rozumí vícero osobami nejméně 3 osoby. O velký rozsah půjde v případě dosažení pětisetnásobku malé škody, tedy částky 133.000 €.

Za nebezpečné uskupení se dle § 141 STrZák považuje zločinecká skupina nebo teroristická skupina. ⁴¹⁹ Zločineckou skupinou se dle § 129 odst. 4 rozumí strukturovaná skupina nejméně tří osob, která existuje během určitého časového období a jedná koordinovaně. Jejím cílem je spáchat jeden nebo více trestných

⁴¹⁷ BURDA, Eduard et al. *Trestný zákon II: komentár*. Praha: C.H. Beck, 2011. s. 272–275. ISBN 978-80-7400-394-3.

⁴¹⁸ STRÉMY, Tomáš, Lucia KURILOVSKÁ a kol. *Trestný zákon: komentár, II. zväzok*. Praha: Wolters Kluwer, 2022. s. 177–178. ISBN 978-80-7676-534-4.

⁴¹⁹ ČENTÉŠ, Jozef. *Trestný zákon: veľký komentár*. 5. aktualizované vydanie. Žilina: Eurokodex, 2020. s. 291–292. ISBN 978-808-1550-966.

činů za účelem přímého nebo nepřímého získání finanční nebo jiné výhody. Teroristickou skupinu vymezuje § 129 odst. 5 a jde o strukturovanou skupinu nejméně třech osob, která existuje během určitého časového období za účelem spáchání trestného činu teroru nebo terorismu.⁴²⁰

Ustanovení § 173 STrZák postihuje výrobu, přechovávání nebo pořízení sobě nebo jinému takového předmětu, který je určený k nedovolené výrobě OPL, jedu nebo prekursoru. STrZák toto jednání trestá TOS až na 5 let. Pokud ale pachatel takovýmto jednáním získá pro sebe nebo pro jiného větší prospěch, potrestá se dle odst. 2 TOS v rozmezí 3 až 8 let. Za větší prospěch je považována částka převyšující 2.660 €, neboť jde o desetinásobek malého prospěchu, který je 266 €. V případě získání značného prospěchu (stonásobek malého prospěchu = nejméně 26.600 €) pro sebe nebo jiného bude pachatel potrestán TOS na 4 až 10 let. Nejprísněji bude pachatel potrestán za získání velkého prospěchu pro sebe nebo jiného, neboť mu hrozí TOS v rozsahu 10 až 15 let. Tato okolnost je uvedena v odstavci 4.⁴²¹

SITrZák definuje i TČ šíření toxikomanie. TČ je uveden v § 174 a je tvořen dvěma odstavci. Podle základní SPTČ v prvním odstavci bude potrestán ten, kdo svádí jiné ke zneužívání jiné NL než alkoholu nebo jej v tom podporuje nebo kdo zneužívání takové látky jinak podněcuje nebo šíří, bude na SK potrestán TOS na jeden rok až pět let. U kvalifikované SPTČ zákon uvádí jako přitěžující okolnosti spáchání vůči chráněné osobě nebo veřejně. Za tyto kvalifikované okolnosti bude pachatel potrestán TOS na 3 až 8 let.⁴²² Koho zákon považuje za chráněnou osobu uvádím ve vymezení k § 172 odst. 6 SITrZák.

SITrZák definuje v § 122 odst. 2 spáchání činu veřejně, přičemž vymezuje 2 alternativní způsoby. Za čin spáchaný veřejně se považuje takové jednání, které je spáchané a) pomocí obsahu tiskoviny nebo rozšiřováním spisu, filmem,

⁴²⁰ STRÉMY, Tomáš, Lucia KURILOVSKÁ a kol. *Trestný zákon: komentár, I. zväzok*. Praha: Wolters Kluwer, 2022. s. 265–268. ISBN 978-80-7676-430-9.

⁴²¹ MAŠLANYOVÁ, Darina a Eva SZABOVÁ. *Trestné právo hmotné: všeobecná a osobitná časť. 4. aktualizované a doplnené vydanie*. Plzeň: Vydavateľství a nakladateľství Aleš Čeněk, 2021. s. 293. ISBN 978-807-3808-624. A dále BURDA, Eduard et al. *Trestný zákon I: komentár*. Praha: C.H. Beck, 2011. s. 827–831. ISBN 978-80-7400-324-0.

⁴²² STRÉMY, Tomáš, Lucia KURILOVSKÁ a kol. *Trestný zákon: komentár, II. zväzok*. Praha: Wolters Kluwer, 2022. s. 185–187. ISBN 978-80-7676-534-4.

rozhlasem, televizí, použitím počítačové sítě nebo jiným obdobně účinným způsobem, nebo b) před více než dvěma současně přítomnými osobami.⁴²³

5.2 Komparace slovenské legislativy drogových trestných činů s českou

V této podkapitole budu komparovat náš TrZák se SITrZák.⁴²⁴ Hlavním cílem této části bude, z provedeného porovnání obou právních úprav, zjištění, zda je česká legislativa na poli drogových TČ dostačující, aktuální a zda není zbytečně složitá. U komparace základních SPTČ se zaměřím především na objekt zájmu daného ustanovení, tedy jaké látky se daná SPTČ týká, dále na vymezené jednání a hrozící TOS. U SPTČ kvalifikovaných pak budu porovnávat přitěžující okolnosti a hrozící TOS. Komparace se bude řídit pořadím dle SITrZák a postupně budou komparovány veškeré výše vybrané znaky.

Dále považuji za nutné uvést to, že v českém TrZák je uvedeno 5 stupňů výše škody i prospěchů, kdežto ve SITrZák jsou tyto stupně pouze 4. V rámci komparace prospěchů zachovám porovnání těchto stupňů dle nastaveného pořadí, což i více odpovídá nastavenému stupni společenské škodlivosti. Pro přehled odkáži na odstavec týkající se vymezení § 173 SITrZák, kde jsou uvedeny veškeré stupně prospěchů, přičemž samotné vymezení škod je ve SITrZák uvedeno v § 125, v našem TrZák se jedná o § 138. Co se týče rozsahů minimálního množství, ty jsou v české trestněprávní úpravě 4, stejně jako ve slovenské, a kromě prvního stupně (větší než malé – ČR; malé – SK) mají i stejné názvosloví, a proto budou porovnávány mezi sebou. Porovnání bude odlišné u rozsahů a prospěchů.

Zároveň je nutné i zmínit, že ve SITrZák bychom těžko hledali ekvivalent našemu TČ dle § 285 TrZák, tedy nedovolené pěstování rostlin obsahujících OPL.

⁴²³ BURDA, Eduard et al. *Trestný zákon I: komentár*. Praha: C.H. Beck, 2011. s. 692–704. ISBN 978-80-7400-324-0.

⁴²⁴ Objektem komparace je zákon č. 40/2009 Sb., *trestní zákoník*, ve znění pozdějších předpisů (ČR) a zákon č. 300/2005 Z. z., *trestný zákon*, ve znění pozdějších předpisů (SK).

Na SK se totiž jednání uvedené v našem § 285 posuzuje dle § 172 STrZák, neboť STrZák považuje za výrobu i vypěstování rostlin s obsahem OPL.⁴²⁵

Tabulka 1 – Komparace trestných činů přechovávání návykových látek, jedů a prekursorů pro vlastní potřebu dle § 171 slovenského trestního zákoníku a § 284 českého trestního zákoníku.

Základní SPTČ	Slovenská republika		Česká republika	
	odst. 1	odst. 3	odst. 1	odst. 2
Jednání	neoprávněné přechovávání pro vlastní potřebu	neoprávněné přechovávání pro vlastní potřebu	neoprávněné přechovávání pro vlastní potřebu v množství větším než malém	neoprávněné přechovávání pro vlastní potřebu v množství větším než malém
Objekt zájmu	omamná nebo psychotropní látka z rostliny rodu konopí	jiná omamná nebo psychotropní látka než v odstavci 1, jed nebo prekursor	omamná látka konopí, pryskyřice z konopí, nebo psychotropní látka s jakýmkoliv tetrahydrokanabinolem, izomerem nebo jeho stereochemickou variantou (THC)	jiná omamná nebo psychotropní látka než v odstavci 1, nebo jed
Trest odnětí svobody	až 1 rok	až 3 roky	až 1 rok	až 2 roky
Kvalifikovaná SPTČ	odst. 2	odst. 4	odst. 3	odst. 4
Přítěžující okolnosti	větší rozsah dle odst. 1	větší rozsah dle odst. 3	větší rozsah dle odst. 1, odst. 2	značný rozsah dle odst. 1, odst. 2
Trest odnětí svobody	až 2 roky	až 5 let	od 6 měsíců do 5 let	od 2 let do 8 let

Zdroj: vlastní zpracování dle znění trestních zákoníků obou komparovaných zemí ke dni 18.2.2023.

Prvním komparovaným TČ je přechovávání pro vlastní potřebu. U nás je toto jednání uvedeno v § 284 českého TrZák, na SK je uvedeno v § 171 STrZák. Jak je z tabulky (Tabulka 1) patrné, popis jednání v ustanovení je definován podobně, jako je tomu v našem TrZák, náš TrZák přidává navíc pouze pojem „množství větší než malé.“ Ve SK je tento pojem uveden ve výkladovém ustanovení v § 135 STrZák a v jejich případě se jedná o výraz „trojnásobku obvyklé jednorázové dávky k užití.“ První odstavce v případě obou zemí řeší konopí

⁴²⁵ BURDA, Eduard et al. *Trestný zákon II: komentár*. Praha: C.H. Beck, 2011. s. 262–264. ISBN 978-80-7400-394-3.

a produkty z něj. V případě ČR jde o látky z rostliny konopí, u kterých je účinná látka THC či její izomer nebo stereochemická varianta, oproti tomu ve SK je trestná jakákoliv OPL z rostliny konopí. Jedním z typických příkladů je látka HHC, která je semi-syntetickým kanabinoidem (9-nor-9beta-hydroxyhexahydrokanabinol). V ČR je tato látka legální, na SK je ale zařazena na seznam psychotropních látek⁴²⁶ a nakládání s touto látkou se řídí dle uvedené legislativy. Co se týče TOS, tak v obou případech se jedná o TOS až na 1 rok, český TrZák pak výslovně zmiňuje i další tresty – zákaz činnosti, propadnutí věci. Druhá základní SPTČ je zmíněná ve SITrZák v odst. 3 a upravuje stejné jednání, jako v případě odst. 1. Rozdíl je v objektu zájmu, kdy do odst. 3 řadíme jakékoliv jiné OPL, než které spadají do odstavce 1 a dále tam zákon přidává i jed a prekursor. Český TrZák je na tom podobně, nicméně druhou základní SPTČ upravuje ve druhém odstavci a nezahrnuje do ní přechovávání prekursoru, jako je tomu u východních sousedů. V případě uvedeného množství se jedná o totožný případ, jako u odst. 1, a proto jej nemá smysl opět rozebírat. TOS je v případě slovenské právní úpravy přísnější o 1 rok v porovnání s tou českou. Česká právní úprava opět zmiňuje i další tresty, které jsou stejné jako v případě odst. 1.

Kvalifikované SPTČ zmiňují u obou zemí kvalifikovanost v podobě rozsahu spáchání, přičemž SITrZák oproti českému zmiňuje pouze druhý kvalifikovaný znak rozsahu, kterým je větší rozsah. Za větší rozsah se v případě SK dle § 135 SITrZák považuje nejvíce desetinásobek obvyklé jednorázové dávky k užití. V případě ČR se dle judikatury větším rozsahem rozumí desetinásobek množství většího než malého. Pokud se zaměříme na výši TOS, ta je v případě SK u většího rozsahu konopí do 2 let a u jiných OPL, než je konopí, jedů a prekursorů do 5 let. Český TrZák má větší rozsah společný v odst. 3 pro obě základní SPTČ a uvádí TOS od 6 měsíců do 5 let a peněžitý trest. Ve SITrZák je tedy privilegované přechovávání látek z konopí z hlediska trestu, neboť u nás je nastaven závažnější TOS, který uvádí spodní hranici. V případě našeho TrZák je uveden i značný rozsah, který je stonásobkem množství většího než malého. Kvalifikovanost značného rozsahu je opět společná pro obě základní SPTČ.

⁴²⁶ I. skupina psychotropních látek, Příloha č. 1 k zákonu č. 139/1998 Z. z., o omamných látkach, psychotropných látkach a prípravkoch, ve znění pozdějších předpisů.

V případě SK by přechovávání ekvivalentního množství bylo posuzováno již dle § 172 SITrZák. Např. pokud by šlo o marihuanu, hrozil by pachateli na SK TOS od 3 do 7 let, u nás by hrozil od 2 do 8 let, kdežto v případě přechovávání např. metamfetaminu by u nás hrozil stále stejný trest, oproti tomu na SK by hrozil trest přísnější – od 3 do 10 let.

Tabulka 2 – Komparace základních skutkových podstat § 172 slovenského trestního zákoníku a § 283 českého trestního zákoníku.

Základní SPTČ	Slovenská republika		Česká republika
	odst. 1	odst. 3	odst. 1
Jednání	neoprávněné přechovávání po jakoukoliv dobu	neoprávněné přechovávání po jakoukoliv dobu	výroba, dovoz, vývoz, průvoz, nabídnutí, zprostředkování, prodej, jinak jiné opatření nebo přechovávání pro jiného
Objekt zájmu	omamná nebo psychotropní látka z rostliny rodu konopí	jiná omamná nebo psychotropní látka než v odstavci 1, jed nebo prekursor	omamná, psychotropní látka, přípravek obsahující omamnou nebo psychotropní látku, prekursor nebo jed
Trest odnětí svobody	od 3 do 7 let	od 3 do 10 let	od 1 do 5 let
Základní SPTČ	odst. 4		
Jednání	výroba, dovoz, vývoz, průvoz, dání do přepravy, koupě, prodej, výměna, pořízení nebo zprostředkování takovýchto činností		
Objekt zájmu	omamná nebo psychotropní látka, jed anebo prekursor		
Trest odnětí svobody	od 3 do 10 let		

Zdroj: vlastní zpracování dle znění trestních zákoníků obou komparovaných zemí ke dni 18.2.2023.

Výše uvedená tabulka (Tabulka 2) obsahuje znění pouze základních SPTČ, na tuto tabulku dále navazuje i následující tabulka (Tabulka 3) s kvalifikovanými SPTČ.

Tabulka 3 – Komparace kvalifikovaných skutkových podstat § 172 slovenského trestního zákoníku a § 283 českého trestního zákoníku.

Kvalifikovaná SPTČ	Slovenská republika		Česká republika	
	Odst. 2	Odst. 5	odst. 2	odst. 3
Přítěžující okolnosti	dřívější odsouzení za tento čin dle odst. 1	dřívější odsouzení za tento čin dle odst. 3 nebo odst. 4	dle odst. 1: člen organizované skupiny; odsouzení nebo potrestání za tento čin v posledních 3 letech; značný rozsah; větší rozsah vůči dítěti nebo v množství větším než malém vůči dítěti mladšímu patnácti let	dle odst. 1: způsobení těžké újmy na zdraví; jedná v úmyslu získat značný prospěch pro sebe nebo jiného; velký rozsah; větší rozsah vůči dítěti mladšímu patnácti let
Trest odnětí svobody	od 5 do 10 let	od 10 do 15 let	od 2 do 10 let	od 8 do 12 let
Kvalifikovaná SPTČ	Odst. 6	Odst. 7	odst. 4	
Přítěžující okolnosti	dle odst. 1, 3 nebo 4: čin spáchá pro osobu, léčící se z drogové závislosti; závažnějším způsobem konání; na chráněné osobě; větší rozsah	dle odst. 1, 3 nebo 4: způsobení těžké újmy na zdraví nebo smrti; vůči osobě mladší patnácti let nebo jejím prostřednictvím; značný rozsah	dle odst. 1: způsobení těžké újmy na zdraví nejméně dvou osob nebo smrt; jedná v úmyslu získat prospěch velkého rozsahu pro sebe nebo jiného; ve spojení s organizovanou skupinou působící ve více státech	
Trest odnětí svobody	od 10 do 15 let	od 15 do 20 let	od 10 do 18 let	
Kvalifikovaná SPTČ	Odst. 8			
Přítěžující okolnosti	dle odst. 1, 3 nebo 4: způsobení těžké újmy na zdraví vícero osobám nebo smrti vícero osobám; člen nebezpečného uskupení; velký rozsah			
Trest odnětí svobody	od 20 do 25 let nebo doživotí			

Zdroj: vlastní zpracování dle znění trestních zákoníků obou komparovaných zemí ke dni 18.2.2023.

Druhými komparovanými TČ je nedovolená výroba OPL, jedů

nebo prekursorů, jejich držení a obchodování s nimi dle § 172 STrZák s nedovolenou výrobou a jiným nakládáním s OPL a s jedy dle § 283 českého TrZák. Jak lze vidět v tabulce nad textem (Tabulka 2), STrZák řadí do tohoto TČ i neoprávněné přechovávání po jakoukoliv dobu a toto jednání rozděljuje dle přechovávané látky, přičemž přechovávání látek z rostliny rodu konopí (odst. 1) je privilegované vůči ostatním látkám, prekursorům nebo jedům (odst. 3). Podle těchto ustanovení se na SK posuzuje i přechovávání pro jiného, které český TrZák uvádí v prvním odstavci. V případě obou zemí není nutné naplnění nějakého množství, pokud jde o přechovávání pro jiného, ačkoliv STrZák podle těchto odstavců nepostihuje pouze přechovávání pro jiného, ale i přechovávání pro vlastní potřebu, které přesahuje hranici desetinásobku obvyklé jednorázové dávky z § 171 odst. 2 a 4 STrZák. Dalším rozdílem je výslovné zařazení mezi objekty zájmu i přípravek obsahující OPL v českém TrZák, kdy na tento pojem ve STrZák nenarazíme, neboť se takový přípravek řadí pod samotnou „jinou OPL, jed nebo prekursor“. Slovenská legislativa, i přes fakt, že privileguje nakládání s látkami z rostliny konopí, má velmi vysoké tresty. Vedle našeho TOS (dále i peněžitý trest) v rozmezí 1 až 5 let u všech zakázaných látek, STrZák uvádí TOS od 3 do 7 let pouze u konopí. U ostatních OPL jde o posunutí horní hranice TOS o 3 roky na 10 let.

Při porovnání odst. 1 českého TrZák s odst. 4 STrZák začínáme nalézat jistou shodu ve výčtu jednání. V našem ustanovení máme výlučně zmíněné nabídnutí, které STrZák vůbec nepostihuje. Ve STrZák mají výlučně zmíněny výrazy jako výměnu, pořízení nebo dání do přepravy. Nelze ale říci, že by český TrZák tyto jednání nepostihoval, neboť tyto jednání se dají zařadit pod pojem „jinak jinému opatří.“ U obou jednání je podobný výčet látek, na které se vztahují uvedená jednání, přičemž platí, stejně jako tomu bylo v předchozím případě, že v českém TrZák je navíc uveden i přípravek obsahující OPL. Tyto změny považuji spíše za marginální. Za jeden z hlavních rozdílů, a taky jeden z, dle mého názoru, rozdílů nešťastných, považuji postihování pachatelů za koupi OPL, jedu nebo prekursoru, neboť tato úprava musí dosti svazovat OČTŘ v možnostech dokazování distribuce OPL. K samotnému zhodnocení postihování koupě se blíže vyjádřím v kapitole č. 5.3 *Vyhodnocení* na str. 94. Druhým rozdílem

je výše TOS, která je v horní hranici dvojnásobná oproti českému TrZák. Za jednání dle odst. 4 tak hrozí pachateli TOS od 3 do 10 let, kdežto v ČR pouze od 1 do 5 let a případně i peněžitý trest.

Jak vyplývá z výše uvedené tabulky (Tabulka 3), kvalifikovaných SPTČ má STrZák již na první pohled více než ten český. Hned ve druhém odstavci se objevuje znak recidivy, tedy pokud byl pachatel dříve odsouzen za jednání v odst. 1, tedy za přechovávání OPL z rostliny rodu konopí. Je to přitěžující okolnost u kvalifikované SPTČ a v naší právní úpravě se dá přirovnat k přitěžující okolnosti dle § 283 odst. 2 písm. b) českého TrZák s rozdílem, že český TrZák omezuje postih za recidivu pouze na poslední 3 roky, což ten slovenský nečiní a postihuje recidivu generálně. Zároveň český TrZák nepriviliguje nakládání s rostlinami z rodu konopí, jako to dělá STrZák. Při porovnání TOS vidíme, že sice horní hranice je v obou zemích totožná, ale spodní hranice v SK začíná až na 5 letech, kdežto v ČR na 2 letech. Pokud se zaměříme na recidivu v odst. 5 STrZák, která se týká jednání dle odst. 3 a odst. 4 a tuto recidivu porovnáme opět se stejným odst. 2 českého TrZák, pozorujeme nekompromisnost v nastaveném TOS na SK. Opět se jedná o generální odsouzení, oproti našemu omezenému odsouzení nebo potrestání na poslední 3 roky a výše TOS činí od 10 do 15 let, zatímco u nás zůstává trest od 2 do 10 let, případně i propadnutí majetku. Toto je, myslím, názorná ukázka přísného trestání na SK, neboť podobný ekvivalent k tomuto trestu je až náš odst. 4, kde je např. způsobení smrti, oproti „pouhé“ recidivě u východních sousedů. Další kvalifikovanou SPTČ, kterou český TrZák nezná, je v odst. 6 STrZák spáchání všech základních SPTČ pro osobu, která se léčí z drogové závislosti. Podobně tomu je i spáchání závažnějším způsobem, jak uvádí odst. 6 písm. b), pokud ale známe význam pojmu „závažnější způsob“, můžeme tuto okolnost porovnat s naším spácháním jako člen organizované skupiny, neboť jednou z možností „závažnějšího způsobu“ je spáchání organizovanou skupinou dle § 138 písm. i) STrZák. STrZák uvádí výslovně v odst. 8 i spáchání členem nebezpečného uskupení, kterým se rozumí organizovaná nebo teroristická skupina. Z tohoto důvodu lze považovat obě porovnání za relevantní. V případě výše trestů, se dostáváme již na velké propasti, neboť v ČR hrozí TOS od 2 do 10 let, ve SK u odst. 6 je dáno rozmezí od 10

do 15 let, v případě odst. 8 od 20 do 25 let, případně i doživotí. V případě spáchání na chráněné osobě je podobným znakem v českém TrZák spáchání vůči dítěti ve větším rozsahu. Je zde nutné ale uvést, že SITrZák neurčuje rozsah spáchání u chráněné osoby a zároveň za výčet chráněných osob považuje více lidí než jen děti. V případě porovnání TOS je ten slovenský opět vyšší – od 10 do 15 let, oproti od 2 do 10 let v ČR. Stejně by byl potrestán i ten pachatel, který by jednání v základních SPTČ spáchal na SK ve větším rozsahu. Jelikož se jedná o druhý stupeň, není jej možné srovnávat s českým TrZák, neboť ten větší rozsah v ustanovení § 283 neuvádí. Jednou ze zvlášť přitěžujících okolností je v odst. 7 SITrZák způsobení těžké újmy na zdraví nebo smrti. Obě tyto okolnosti jsou uvedeny i v českém TrZák, ale jsou od sebe rozděleny (těžká újma na zdraví – odst. 3; smrt – odst. 4). SITrZák za obě okolnosti ukládá TOS od 15 do 20 let, zatímco v ČR bude za těžkou újmu na zdraví hrozit propadnutí majetku nebo TOS od 8 do 12 let a za způsobení smrti od 10 do 18 let. Další okolností, podmiňující použití vyšší trestní sazby je i spáchání vůči osobě mladší patnácti let nebo jejím prostřednictvím, přičemž spáchání prostřednictvím osoby mladší patnácti let není v § 283 českého TrZák zastoupeno. Osobu mladší patnácti let, jako předmět útoku, český TrZák zná a uvádí jej ve 2 kvalifikovaných SPTČ – odst. 2 a odst. 3. Hlavní rozdíl je ve spáchaném rozsahu vůči dítěti mladšímu patnácti let, kterou SITrZák nereflektuje. Výškou hrozícího TOS opět „vyhrála“ SK s rozmezím od 10 do 15 let, vůči ČR (od 2 do 10 let v odst. 2; od 8 do 12 let v odst. 3). Stejně by tomu bylo i u spáchání ve značném rozsahu. Posledním odstavcem kvalifikovaných SPTČ SITrZák je odst. 8, který požaduje jednáním dle odst. 1, 3 nebo 4 způsobení těžké újmy na zdraví vícero osobám nebo smrti více osobám. Český ekvivalent je uveden v odst. 4, ale pouze ve znaku způsobení těžké újmy na zdraví, neboť způsobení smrti postačuje pouze jedné osobě. SITrZák považuje za výraz „vícero osob“ minimálně osoby 2 a přitěžující okolnosti jsou tedy stejné. Co stejné není je výše možného trestu, kdy v SK hrozí od 20 do 25 let, případně i doživotí, kdežto u nás „pouze“ od 10 do 18 let. Za způsobení velkého rozsahu hrozí v ČR TOS od 8 do 12 let nebo propadnutí majetku, zatímco na SK hrozí až doživotí (od 20 do 25 let, i doživotí).

Na závěr komparace mohou uvést, že jak je z tabulky (Tabulka 3) patrné, česká právní úprava do kvalifikovaných SPTČ zahrnuje i jednání v úmyslu získání prospěchu (značný, velkého rozsahu) pro sebe nebo jiného, to slovenská právní úprava neupravuje. Další znak, který bychom v § 172 SITrZák hledali marně, je i spáchání ve spojení s organizovanou skupinou působící ve více státech. Opačný případ je u smrti vícero osob, kdy českému TrZák postačuje pouze úmrtí jedné osoby, kdežto SITrZák uvádí navíc i smrt vícero osob.

Tabulka 4 – Komparace trestných činů nakládání s předměty dle § 173 slovenského trestního zákoníku a § 286 českého trestního zákoníku.

Základní SPTČ	Slovenská republika		Česká republika
	odst. 1		odst. 1
Jednání	výroba, pořízení sobě nebo jinému, nebo přechovávání		výroba, opatření sobě nebo jinému, anebo přechovávání
Objekt zájmu	předmět určený k nedovolené výrobě omamné, psychotropní látky, jedu nebo prekursoru		prekursor nebo jiný předmět určený k nedovolené výrobě omamné nebo psychotropní látky, přípravku, který obsahuje omamnou nebo psychotropní látku, nebo jedu
Trest odnětí svobody	až 5 let		až 5 let
Kvalifikovaná SPTČ	odst. 2	odst. 3	odst. 2
Přítěžující okolnosti	větší prospěch pro sebe či jiného dle odst. 1	značný prospěch pro sebe či jiného dle odst. 1	dle odst. 1: člen organizované skupiny; značný rozsah; větší rozsah vůči dítěti; získá pro sebe nebo jiného značný prospěch
Trest odnětí svobody	od 3 do 8 let	od 4 do 10 let	od 2 do 10 let
Kvalifikovaná SPTČ	odst. 4		
Přítěžující okolnosti	prospěch velkého rozsahu pro sebe či jiného dle odst. 1		
Trest odnětí svobody	od 10 do 15 let		

Zdroj: vlastní zpracování dle znění trestních zákoníků obou komparovaných zemí ke dni 18.2.2023.

Dalším komparovaným jednáním je výroba a držení předmětů k nedovolené výrobě dle § 173 SITrZák s § 286 českého TrZák. Jak si můžeme ve výše uvedené tabulce (Tabulka 4) všimnout, jednání je definované v obou právních předpisech stejně, zahrnují výrobu, pořízení i přechovávání. Zároveň i obě základní SPTČ uvádí stejnou výši TOS až 5 let, český TrZák doplňuje tresty

ještě o peněžitý trest, zákaz činnosti nebo propadnutí věci. Hlavní rozdíl základních SPTČ je v objektu zájmu, kdy český TrZák výslovně uvádí, kromě předmětu určeného k nedovolené výrobě OPL, výrobu, opatření sobě nebo jinému, anebo přechovávání prekursoru (jako předmětu určeného k nedovolené výrobě). SITrZák prekursor do této SPTČ neřadí, neboť za předmět prekursor v tomto případě nepovažuje, jelikož předmět musí být určený k výrobě prekursoru. Samotné jednání nakládání s prekursorem se na SK posuzuje dle § 172 odst. 3 a následujících. V českém TrZák jsou zahrnuty i přípravky, které obsahují OPL, kdežto v SK by se opět jednalo o posouzení dle § 172.

Kvalifikované SPTČ jsou na SK definovány rozdílně, neboť uvádí pouze kvalifikovanost ve formě získání pro sebe nebo pro jiného jednáním dle odst. 1 vyšší prospěch. V případě odst. 2 se jedná o prospěch přinejmenším ve výši 2.660 € (cca 63.082,- Kč⁴²⁷), ve třetím odstavci jde již o částku nejméně 26.660 € (cca 630.819,- Kč⁴²⁸) a ve čtvrtém odstavci o částku dosahující nejméně 133.000 € (cca 3.154.095,- Kč⁴²⁹). Českým ekvivalentem k těmto slovenským kvalifikovaným SPTČ je získání značného prospěchu v odst. 2 písm. d), kdy půjde o prospěch, dosahující částky minimálně 1.000.000,- Kč a maximálně 9.999.999,- Kč. Pokud tedy budeme komparovat přitěžující okolnosti dle částek, můžeme rovnou říci, že slovenská SPTČ je opět mnohem přísnější než ta česká, neboť v případě české hrozí pachateli TOS od 2 do 10 let, kdežto na SK trest 10 lety začíná a maximální hranice je 15 let. V případě orientačního přepočítání dle aktuálního kurzu můžeme vidět, že naše legislativa má, dle mého názoru lepší rozvržení částek, v rámci přitěžujících okolností, než má ta slovenská. Z tabulky (Tabulka 4) je zároveň patrné, že slovenské odst. 2 a odst. 3 nemají v české právní úpravě svůj ekvivalent, a naopak naše přitěžující okolnosti v písmenech a) až c) (člen organizované skupiny, značný rozsah, větší rozsah vůči dítěti) nemají svůj ekvivalent ve SITrZák.

⁴²⁷ Přepočteno na základě vyhlášeného kurzu Českou národní bankou ke dni 17.2.2023, kdy 1 € = 23,715,- Kč

⁴²⁸ Taktéž.

⁴²⁹ Taktéž.

Tabulka 5 – Komparace trestných činů šíření toxikomanie dle § 174 slovenského trestního zákoníku a § 287 českého trestního zákoníku.

	Slovenská republika	Česká republika	
Základní SPTČ	odst. 1	odst. 1	
Jednání	svádění jiného ke zneužívání, podpora jiného ve zneužívání, nebo jiné podněcování či šíření zneužívání	svádění jiného ke zneužívání, podpora jiného ve zneužívání, nebo jiné podněcování či šíření zneužívání	
Objekt zájmu	jiná návyková látka než alkohol	jiná návyková látka než alkohol	
Trest odnětí svobody	od 1 do 5 let	až 3 roky	
Kvalifikovaná SPTČ	odst. 2	odst. 2	odst.3
Přítěžující okolnosti	dle odst. 1: vůči chráněné osobě; veřejně	dle odst. 1: člen organizované skupiny; vůči dítěti; tiskem, filmem, rozhlasem, televizí, veřejně přístupnou počítačovou sítí nebo jiným obdobně účinným způsobem	dle odst. 1: vůči dítěti mladšímu patnácti let
Trest odnětí svobody	od 3 do 8 let	od 1 do 5 let	od 2 do 8 let

Zdroj: vlastní zpracování dle znění trestních zákoníků obou komparovaných zemí ke dni 18.2.2023.

Posledním komparovaným TČ je šíření toxikomanie, které je upraveno v § 174 SITrZák. V naší právní úpravě tento TČ najdeme v § 287 TrZák. Při pohledu na tabulku shora (Tabulka 5) si můžeme všimnout, že slovenská právní úprava šíření toxikomanie je totožná s tou českou a jediný rozdíl je tak v hrozícím TOS, kdy v SK je TČ přísněji postihován (od 1 do 5 let) oproti ČR (do 3 let). Český TrZák zákoník dále zmiňuje i trest zákazu činnosti.

U kvalifikovaných SPTČ je situace zcela odlišná. Slovenské právo uvádí v odst. 2 přítěžující okolnosti, a to spáchání jednání v odst. 1 vůči chráněné osobě a veřejně, kdežto česká právní úprava zmiňuje dva odstavce s kvalifikovanými znaky. Ačkoliv se to na první pohled nezdá, tak hlavním rozdílem je to, že na SK nemají přítěžující okolnost v podobě spáchání jako člen organizované skupiny, jinak ostatní naše zmíněné znaky mají zahrnuty pod pojmy „chráněné osoby“ a „veřejně,“ neboť za chráněnou osobu považují mimo jiné dítě (soulad

s § 284 odst. 2 písm. b) českého TrZák) a pod pojmem „veřejně“ je myšleno mimo jiné i spáchání pomocí obsahu tiskoviny nebo rozšiřováním spisu, filmem, rozhlasem, televizí, použitím počítačové sítě nebo jiným obdobně účinným způsobem (shoda s § 284 odst. 2 písm. c) českého TrZák). Zároveň je ale nutné říci, že díky použitím těchto výrazů má slovenská kvalifikovaná SPTČ širší záběr, a tedy postihuje přísněji např. i spáchání trestného činu vůči překladateli nebo tlumočnickovi (oba považováni za chráněnou osobu). V porovnání hrozícího TOS je SK opět přísnější, neboť oproti našemu peněžitému trestu či TOS od 1 do 5 let postihuje jednání TOS od 3 do 8 let. Je nutné ale dodat, že ČR přidává v odst. 3 kvalifikovanou SPTČ, ve které chrání dítě mladší patnácti let a v případě spáchání TČ šíření toxikomanie vůči této oběti bude pachatel potrestán TOS od 2 do 8 let. Slovenská právní úprava tuto okolnost sice nezakládá, ale v porovnání trestů se dá říct, že tímto ustanovením česká právní úprava dohnala tu slovenskou, i když je stále benevolentnější v dolní hranici TOS, oproti té slovenské.

5.3 Vyhodnocení

Provedenou komparací vybraných znaků lze vyvodit závěr, že česká právní úprava drogových TČ je mnohem jednodušší a přehlednější, než je ta slovenská. Hlavním důvodem je zejména fakt, že v české právní úpravě jsou množství OPL určena Stanoviskem trestního kolegia Nejvyššího soudu, které jsou trestné dle TrZák. Od těchto základních množství se odvíjejí i další rozsahy, zatímco SITrZák má sice také v kvalifikovaných SPTČ uvedené stupně rozsahů, jejich bližší určení, které by se podobalo tomu našemu, již SITrZák postrádá. Slovenská právní úprava má také odlišené určení množství u přechovávání pro vlastní potřebu a přechovávání pro jiného. Musím konstatovat, že považuji za dobrý úmysl uvést definici přechovávání pro vlastní potřebu do výkladových ustanovení trestního zákoníku, který ale nebyl moc dobře proveden. Uvedený výklad se totiž vztahuje pouze k § 171 SITrZák a další ustanovení se jím neřídí. Zároveň není dobře zvolena formulace „obvyklých jednorázových dávek“ a i dle současné slovenské judikatury mě přijde tento institut zbytečně složitý a nepřehledný. Je to zejména proto, že z kapacitních důvodů znaleckých ústavů a odborných pracovišť si nedokáží představit, že v každém jednotlivém případě

jednoduché „držby pro sebe,“ je nutno nechávat zpracovávat nejen odborné vyjádření z odvětví chemie, ale i zadávat zpracování znaleckého posudku k odzkoumané látce s cílem, zda člověk mohl být touto látkou ovlivněn a o kolik se jedná obvyklých jednorázových dávek. Opačný pohled poskytuje Havrlentová ve svém článku, kde tento postup hodnotí kladně v porovnání s předchozí právní úpravou.⁴³⁰ V tomto případě považuji českou právní úpravu za přehlednější a srozumitelnější pro veřejnost. Dalo by se sice vycházet z toho, že SITrZák sice nezná PŘ na úseku přechovávání OPL a že tedy každé přechovávání pro vlastní potřebu bude TČ. Bohužel to ale takto nejde úplně generálně říci, neboť existují názory, že pokud není trestné užívání OPL, lze ze znění zákona dovodit, že krátkodobé držení takové látky za účelem jejího užití trestné není, protože účelem SITrZák je trestání přechovávání OPL a ne těch, kdo je konzumují.⁴³¹ Vzhledem k tomu, že byl podán návrh na novelu SITrZák mimo jiné i v této oblasti, zákonodárci našich východních sousedů nejspíš tento problém registrují.⁴³²

SITrZák bych naopak pochválil za privilegované SPTČ, týkající se nakládání s látkami z rostliny rodu konopí. Privilegovanost je v naší právní úpravě zahrnuta pouze u § 284 a § 285 českého TrZák. Považuji toto rozhodnutí za zcela správné a v mnoha ohledech i přívětivější než přistoupení k úplné legalizaci konopí, neboť společenská škodlivost u nakládání s těmito látkami nedosahuje takové míry, jako např. nakládání s metamfetaminem. Pokud jsem chválil zavedení privilegovanosti SPTČ u nakládání s konopím, již bohužel nemůžu chválit nastavené výše TOS, které jsou v mnoha případech uvedeny včetně dolních hranic, a to nejen u privilegovaných SPTČ, ale i u těch ostatních. V praxi to pak znamená, že nelze (bez ohledu na výjimky) uložit trest nižší, než je dolní hranice trestu a obzvláště u privilegovaných SPTČ, týkajících se konopí, bych se

⁴³⁰ HAVRLENTOVÁ, Darina. *Zamyslenie sa nad pojmom „obvyklá jednorázová dávka“ v právnej úprave drogovej problematiky v Slovenskej republike*. Praha: Trestněprávní revue 3/2007, 2007. s. 76–78. ISSN 1213-5313.

⁴³¹ ČENTÉŠ, Jozef. *K trestnosti prechovávania drog v Slovenskej republike*. Praha: Trestní právo 5/2003, 2003. s. 15–19. ISSN 1211-2860.

⁴³² MINISTERSTVO SPRÁVODLIVOSTI SR: *Veľká zmena Trestného zákona a Trestného poriadku opäť v pripomienkovom konaní*. [online]. VSSR.SK, 2022. [cit. 2023-02-28]. ISSN 2644-531X. Dostupné z: <https://www.vssr.sk/clanok-z-titulky/velka-zmena-trestneho-zakona-a-trestneho-poriadku-opat-v-pripomienkovom-konani.htm>.

zmíněním dolních hranic TOS nezabýval. Je to dáno tím, že nakládání s OPL ze skupiny kanabinoidů je z hlediska společenské škodlivosti natolik banální, že by tomuto jednání měly být uzpůsobeny i tresty, a to především tehdy, kdy se jedná o jejich legalizaci na úrovni EU.

Český TrZák je i přes to daleko benevolentnější než ten slovenský. Lze tedy říci, že STrZák je ve všech ohledech výrazně přísnější, co se týká ukládaných trestů za drogovou trestnou činnost. Ačkoliv STrZák zmiňuje privilegované SPTČ, v souvislosti s nakládáním s OPL z rostliny rodu konopí, nastavené tresty u těchto SPTČ, v porovnání s naší právní úpravou, privilegovanosti konopí neodpovídají. Tresty u ostatních SPTČ, obzvláště pak u těch kvalifikovaných jsou nastavené velmi tvrdě, neboť zářným příkladem je výše TOS za způsobení těžkého ublížení na zdraví nejméně 2 osobám, kdy za tuto okolnost český TrZák v § 283 odst. 4 stanovuje TOS v rozmezí od 10 do 18 let, zatímco STrZák v § 172 odst. 8 stanovuje TOS od 20 do 25 let nebo i doživotí.

Kromě výše ukládaných trestů považuji za zcela tristní kriminalizovat koupi NL. V postihování koupě drogy totiž vidím problém zejména v rámci dokazování distribuce OPL ze strany OČTŘ, neboť v tomto případě je svědkem osoba, která je zároveň i osobou podezřelou ze spáchání TČ. V případě jejího výsledku bude prakticky nemožné svědka donutit k výpovědi, neboť tento svědek může odepřít výpověď z důvodu, že by svou výpovědí mohl způsobit své osobě nebezpečí trestního stíhání. Dokazování OČTŘ tak bude závislé na dalších okolnostech, které s touto trestnou činností souvisí (např. nálezem určitého množství OPL při provedení domovní prohlídky, záznamy odposlechu telekomunikačního provozu na bližší domluvě předání apod.).

Vzhledem k výše uvedeným problémům považuji českou právní úpravu drogových TČ v kontextu té slovenské za přehlednější a hlavně srozumitelnější. Veřejnost má daleko lepší možnost zjistit, jaké jednání je trestné a podle jakého klíče byla zvolena ta která právní kvalifikace. Také orientace v našem právním řádu je jednodušší, neboť k základnímu ověření trestnosti za přechovávání OPL postačí uživateli těchto látek „pouze“ tabulka dle Stanoviska trestního kolegia Nejvyššího soudu s uvedenými hmotnostmi daných látek. Z hlediska délky trestního řízení je jistě benefitem i absence nutnosti nechávat zpracovat znalecké

posudky (ve většině případů) a ve věci postačí odborné vyjádření z oboru kriminalistika, odvětví chemie. Česká právní úprava ulehčuje i dokazování distribuce OPL tím, že nekriminalizuje koupi těchto látek a tím nedělá z osob svědků podezřelé. Závěrem mohu dodat, že naše legislativa drogových TČ, ač má nějaké drobné nedostatky, je dostačující a aktuální.

Na tomto místě bych se rád vyjádřil i k předkládané novele STrZák. Z pohledu drogových TČ má dojít k odstranění pojmů „pro vlastní potřebu“ a „obvyklá jednorázová dávka drogy.“ Zákonodárce v důvodové zprávě zrušení pojmu „pro vlastní potřebu“ zdůvodňuje tím, že v současné době nebylo v praxi možné prokázat, že pachatel přechovával OPL pro jinou osobu. Z tohoto důvodu do výkladových ustanovení navrhuje bližší vymezení, co se rozumí přechováním a co obchodováním. Zároveň ale do přechovávání OPL zahrnuje např. i dovoz, přepravu, koupě OPL, pokud OPL nejsou určené k další distribuci. Takto nastavená definice je z hlediska dokazování naprosto nepoužitelná, neboť si nedokáží představit, jak se bude prokazovat dovoz OPL pro vlastní potřebu. Stejného názoru je i Ministerstvo investic, regionálního rozvoje a informatizace SK, které k tomuto bodu podalo zásadní připomínku.⁴³³ Osobně ani nerozumím koncepci spojit přechovávání pro vlastní potřebu s přechováním pro jiného, které vyplývá z bodu 84. V předkládaném návrhu je stále uvedena i koupě OPL. Pokud se důvodová zpráva zabývá tím, že v praxi není možné prokázat pachateli přechovávání OPL pro jiné osoby, vyškrtnutí koupě drogy ze SPTČ by dle mého názoru tento problém částečně vyřešil, neboť by poté stačilo pachatele operativně rozpracovat a vyslechnout odběratele jako svědky.⁴³⁴ Novela zároveň navrhuje v ustanovení § 135c zakotvit „nepatrné množství“ OPL pro účely STrZák a toto ustanovení doplnit přílohou k zákonu, kde budou uvedeny „minimální“ množství, která budou trestná, přičemž se jedná zejména o hmotnostní vyjádření. Pokud bude tato hmotnost překročena, bude přistoupena ke zkoumání OPL a její účinné látky, pokud hmotnost překročena nebude,

⁴³³ MIRRI SR: *Zásadná pripomienka: K bodom 84 a 85 (§ 135 a 135b až 135e) – (LP/2021/744)*. [online]. SLOV-LEX.SK, 2021. [cit. 2023-02-28]. Dostupné z: <https://www.slov-lex.sk/legislativne-procesy/SK/LP/2021/744/pripomienky/1741ba86-d100-4dcc-b1a4-5d549e764115>.

⁴³⁴ ÚRAD VLÁDY SR: *Dôvodová správa č. LP/2021/744 Zákon, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov a o zmene a doplnení niektorých zákonov*. [online]. SLOV-LEX.SK, 2021. [cit. 2023-02-28]. Dostupné z: <https://sdu.sk/UIpCE>.

nebude nutné látku zkoumat. Z novely zároveň ale vychází, že do této hranice nebude působeno na uživatele formami jiného, např. správního práva, neboť uvedená množství odpovídají jedné dávce OPL, která je považována za spotřební držbu. Tento návrh zdůvodňují tím, že vychází z poznatků vědy a ze současné rozhodovací praxe. Osobně toto uzákonění považuji za velice nešťastné, neboť každý případ by se měl posuzovat zvlášť a zároveň přihlížet ke všem okolnostem případu, motivu, provedení apod. Touto změnou jsou tak tyto základní zásady z posuzování takřka vyloučeny. V návrhu novely jsou uvedeny i dvě nové SPTČ, kdy jedna odpovídá našemu § 285 TrZák a druhá upravuje neoprávněné přechovávání a výrobu drogového prekursoru a předmětu určeného na výrobu OPL nebo drogového prekursoru. Novela se také zabývá i posunutím hranice škody a prospěchů, kdy hranice malé škody bude zvýšena na 500 €. ⁴³⁵ Osobně si myslím, že předkládaná novela v drogových TČ nadělá více škody než užitku, a to i přesto, že se snaží právní úpravu v drogové problematice zjednodušit. Myslím, že ji naopak zkomplikuje. Jelikož bylo k novele vzneseno přes 590 připomínek a k samotné drogové problematice přes 40 připomínek, ⁴³⁶ nejsem evidentně jediný, kdo považuje novelu za šťastně řešenou. ⁴³⁷

⁴³⁵ MSSR–SEKCIA LEGISLATÍVY: *Návrh zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony (LP/2021/744)*. [online]. SLOV-LEX.SK, 2021. [cit. 2023-02-28]. Dostupné z: <https://sdu.sk/LXZEu>.

⁴³⁶ Na základě provedené rešerše ze zveřejněných předkládaných připomínek k novele zákona č. 300/2005 Z. z., trestný zákon, označení novely: LP/2021/744.

⁴³⁷ SLOV-LEX.SK: *Zoznam pripomienok LP/2021/744*. [online]. SLOV-LEX.SK, 2021. [cit. 2023-02-28]. Dostupné z: <https://www.slov-lex.sk/legislativne-procesy/SK/LP/2021/744/pripomienky/zobraz>.

6 STAV A STRUKTURA DROGOVÉ TRESTNÉ ČINNOSTI V ČESKÉ REPUBLICE V ROCE 2022

V úvodu je nutné upozornit na fakt, že ve statistických údajích je zmíněna pouze kriminalita registrovaná, kterou se rozumí kriminalita zjištěná a zaevidovaná policejními orgány.⁴³⁸ Naopak ve statistikách chybí kriminalita latentní, kterou rozumíme kriminalitu policejními orgány nezjištěnou. Statistický výzkum tedy není obrazem kriminality skutečné, neboť za kriminalitu skutečnou kriminologie považuje souhrn kriminality registrované a latentní.⁴³⁹

Statistické údaje jsem čerpal z intranetových stránek PČR, Odboru věcných gescí a statistik Policejního prezidia a zároveň byla tato data vyžádána i cestou osobní komunikace v souladu se zákonem o svobodném přístupu k informacím⁴⁴⁰ cestou Policejního prezidia České republiky. Pro potřeby statistického šetření byly dále použity i výroční zprávy NPC, přičemž z těchto výročních zpráv bylo možné vycházet pouze do roku 2021, neboť výroční zpráva za rok 2022 v době psaní této diplomové práce nebyla vydána. Na tomto místě bych rád poznamenal, že policejní statistika kriminalitu rozděluje dle takticko-statistické klasifikace, nastavené v 60. letech 20. století. Toto nastavení tak umožňuje sledovat dlouhodobé trendy v oblasti kriminality.⁴⁴¹ Zároveň je žádoucí připomenout, že statistika nedělí TČ dle názvu hlav zvláštní části TrZák, ani dle paragrafů, ale právě dle takticko-statistické klasifikace (jedním z příkladů je např. poškození cizí věci, které policejní statistika řadí jak do majetkové kriminality, tak i do kriminality ostatní). Samotná drogová trestná činnost je klasifikována dle takticko-statistické klasifikace v rozmezí 635–643. Statistika také vykazuje jednání při jednočinném souběhu do nejzávažnějšího TČ.⁴⁴²

⁴³⁸ GŘIVNA, Tomáš, Miroslav SCHEINOST a Ivana ZOUBKOVÁ. *Kriminologie*. 4., aktualiz. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2014. s. 32–33. ISBN 978-80-7478-614-3.

⁴³⁹ ZOUBKOVÁ, Ivana. *Kriminologie*. Praha: Vysoká škola regionálního rozvoje, 2015. s. 32. ISBN 978-80-87174-53-1.

⁴⁴⁰ Zákon č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů.

⁴⁴¹ ZOUBKOVÁ, Ivana. *Kriminologie*. Praha: Vysoká škola regionálního rozvoje, 2015. s. 30. ISBN 978-80-87174-53-1.

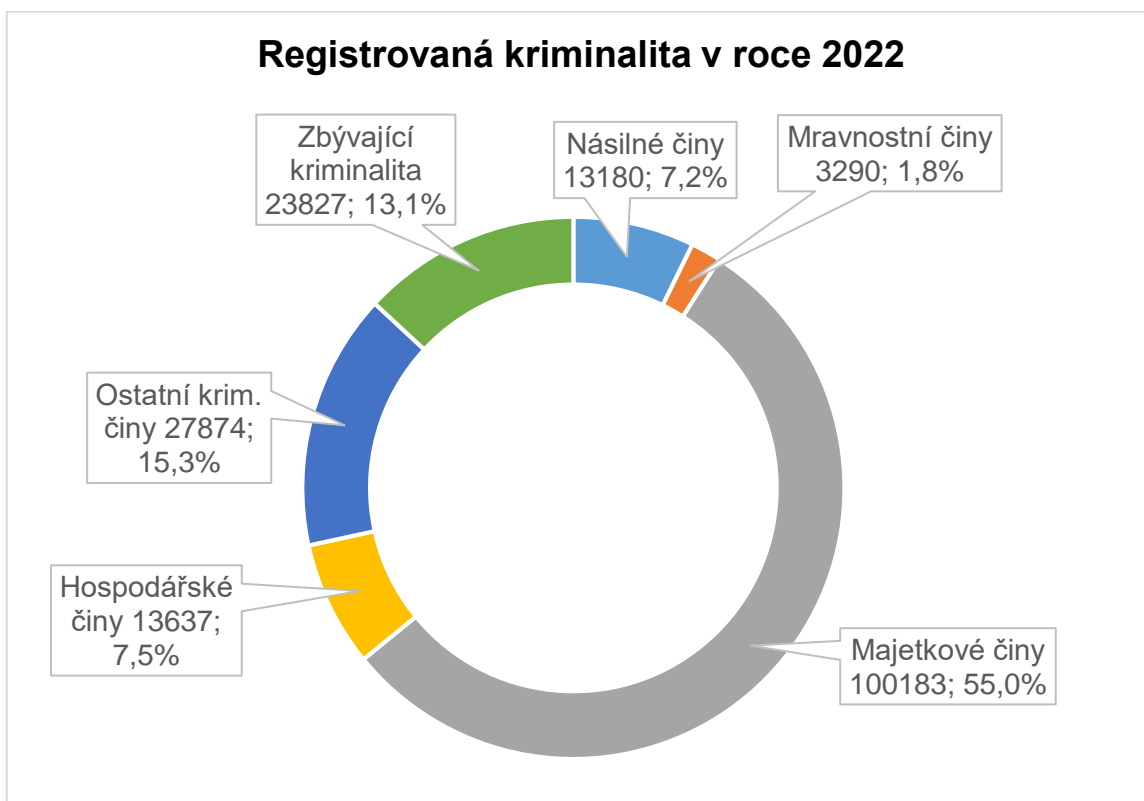
⁴⁴² GŘIVNA, Tomáš, Miroslav SCHEINOST a Ivana ZOUBKOVÁ. *Kriminologie*. 4., aktualiz. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2014. s. 37–38. ISBN 978-80-7478-614-3.

Z důvodu zachování objektivnosti je zachována takticko-statistická klasifikace dle policejních statistik. Nauka standardně za drogové TČ považuje TČ od ustanovení § 283 do § 287 TrZák. V širším smyslu lze k těmto TČ připočítat i TČ dle ustanovení § 288 a § 274, případně i § 360 TrZák.⁴⁴³ Ve statistikách budu reflektovat drogové TČ v užším smyslu, a to zejména i kvůli zachování ucelenosti celé práce, která pojednává právě o drogových TČ v užším smyslu. Z pohledu statistických údajů se jedná pouze o primární drogovou trestnou činnost.

V této kapitole se zabývám celkovou registrovanou trestnou činností v ČR v roce 2022. V prvním grafu (Graf 1) se zaměřuji na celkovou registrovanou trestnou činnost v roce 2022 s rozdělením dle druhů kriminality. V dalším grafu (Graf 2) se zaměřuji na zjištění procentuálního podílu drogové trestné činnosti na registrované kriminalitě. V tabulce (Tabulka 6) se pak soustředím na meziroční srovnání podílu jednotlivých ustanovení TrZák na celkové registrované primární drogové kriminalitě. V posledním grafu (Graf 3) sleduji trend vývoje dle podílu na primární drogové trestné činnosti u § 283 TrZák a § 284 TrZák od roku 2010 do roku 2022.

⁴⁴³ DRAŠTÍK, Antonín a kol. *Trestní zákoník: komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2015. s. 2296. ISBN 978-80-7478-790-4.

Graf 1 - Registrovaná kriminalita v České republice v roce 2022 dle kategorií

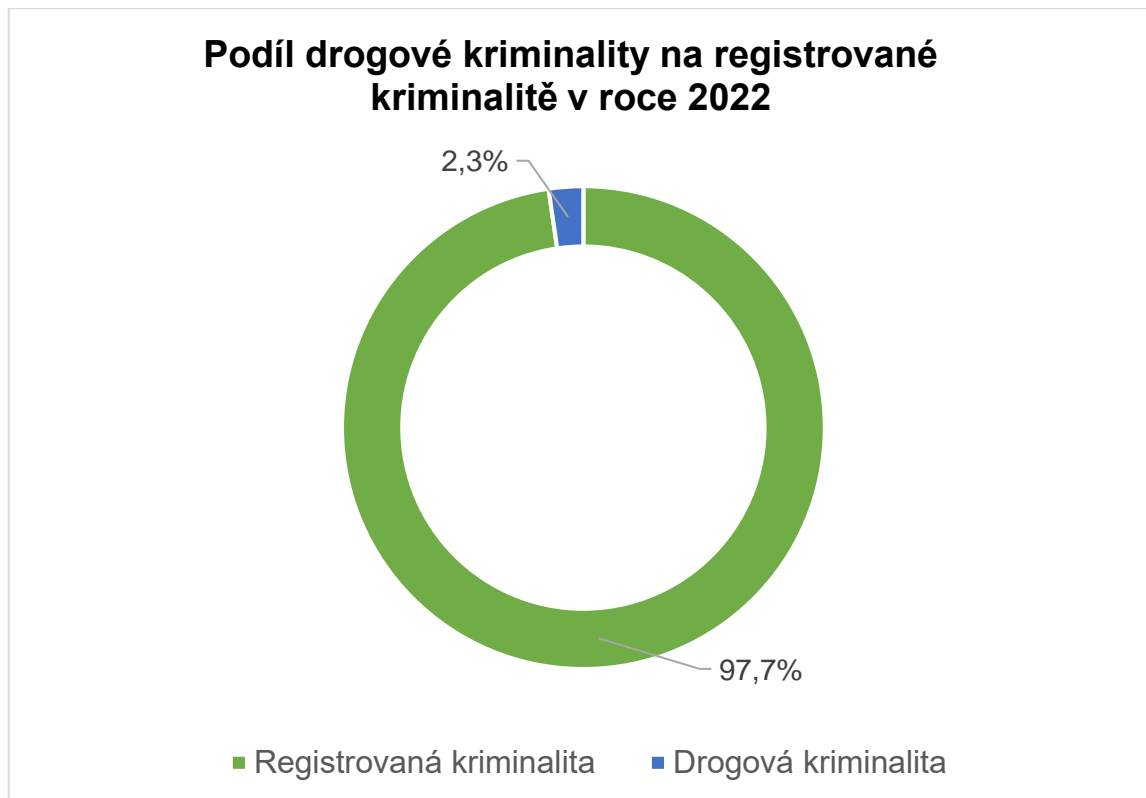
Zdroj: vlastní zpracování dle zveřejněných dat na intranetových stránkách Odboru věcných gescí a statistik Policejního prezidia České republiky⁴⁴⁴

Jak je vidět v grafu shora, v roce 2022 bylo registrováno 181.991 TČ. Z tohoto čísla tvoří 55 % majetková kriminalita, která se stala opět nejpáchanější kriminalitou. Drogové TČ spadají do kriminality ostatní, která se podílela zhruba 15 % na celkové registrované kriminalitě v roce 2022. Skutky spadající do skupiny ostatní se tak staly druhou nejpáchanější kriminalitou v roce 2022. Kromě drogové kriminality do skupiny ostatní patří např. i maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázní dle § 337 TrZák, nebo poškození cizí věci – sprejerství dle § 228 odst. 2 TrZák. V meziročním porovnání s rokem 2021 došlo k celkovému nárůstu registrované kriminality o 18,8 %, což je o necelých 29.000 skutků více. Pro zajímavost taktéž uvádím, že celková objasněnost včetně dodatečně objasněných skutků dosahuje úrovně 52,2 %, tedy v meziročním srovnání došlo

⁴⁴⁴ POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY. Policejní prezidium, odbor věcných gescí a statistik. *Statistiky kriminality*. [online]. Praha: Policejní prezidium, 2023. [cit. 2023-02-09] In: *intranet Ministerstva vnitra „HERMES“*. Dostupné z: http://10.73.94.250/essk/sestavyprehled_cr_kraje.php.

k poklesu zhruba o 5 %. Tisková zpráva PČR pak uvádí, že došlo k přiblížení registrované kriminality k roku 2019.⁴⁴⁵

Graf 2 - Podíl drogové kriminality na celkové registrované kriminalitě v České republice v roce 2022

Zdroj: vlastní zpracování dle zveřejněných dat na intranetových stránkách Odboru věcných gescí a statistik Policejního prezidia České republiky⁴⁴⁶

Výše uvedený graf nám představuje procentuální vyjádření, jak se drogová kriminalita podílela na celkové registrované kriminalitě v roce 2022. Samotný údaj 2,3 % se může zdát nepatrným v celkovém objemu kriminality, musíme mít ale na paměti, že drogová trestná činnost je vysoce latentní, typicky v ní nefiguruje poškozená strana a není kriminalitou nápadovou, tedy takovou, která by byla oznamována. V meziročním srovnání s rokem 2021 došlo k mírnému poklesu o 0,4 %, neboť v roce 2021 podíl drogové trestné činnosti na registrované kriminalitě činil 2,7 % (4.196 registrovaných drogových skutků

⁴⁴⁵ MORAVČÍK, Ondřej. *Vývoj registrované kriminality v roce 2022*. [online]. Praha: Policejní prezidium, 2023. [cit. 2023-02-17]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/vyvoj-registrovane-kriminality-v-roce-2022.aspx>.

⁴⁴⁶ POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY. Policejní prezidium, odbor věcných gescí a statistik. *Statistiky kriminality*. [online]. Praha: Policejní prezidium, 2023. [cit. 2023-02-09] In: *intranet Ministerstva vnitra „HERMES“*. Dostupné z: http://10.73.94.250/essk/sestavvy/prehled_cr_kraje.php.

ze 153.233 celkových registrovaných skutků). Tento pokles je dán nejspíše nárůstem celkové registrované kriminality. Určitou zajímavostí může být i fakt, že údaje o registrované drogové kriminalitě v roce 2022 se liší pouze o +4 registrované skutky, proti údajům z roku 2021. Graf shora dle mého názoru více odráží skutečný stav kriminality, než kdyby uváděl procentuální podíl drogových TČ na celkové objasněné kriminalitě. Drogová kriminalita se v případě podílu na objasněné kriminalitě podílí 4,1 % (3.933 objasněných drogových skutků z celkových 96.229 objasněných skutků). Tento údaj spíše dokazuje efektivnost OČTŘ, potažmo PČR jako takové, než skutečný stav drogové trestné činnosti v ČR.

Tabulka 6 – Meziroční srovnání podílu jednotlivých drogových trestných činů na celkové registrované drogové trestné činnosti v roce 2021 a 2022.

takticko-statistická klasifikace (TSK)	podíl (v %)	
	2021	2022
nedovolená výroba a jiné nakládání s omamnými a psychotropními látkami a jedy pro jiného (§ 283), TSK 635	69,3	70,4
přechovávání omamné a psychotropní látky a jedy pro sebe (§ 284), TSK 641	24,7	25,0
nedovolené pěstování rostlin obsahující omamnou nebo psychotropní látku (§ 285), TSK 643	3,4	2,2
výroba a držení předmětu k nedovolené výrobě omamné a psychotropní látky a jedy (§ 286), TSK 642	2,3	2,1
šíření toxikomanie (§ 287), TSK 636	0,3	0,3

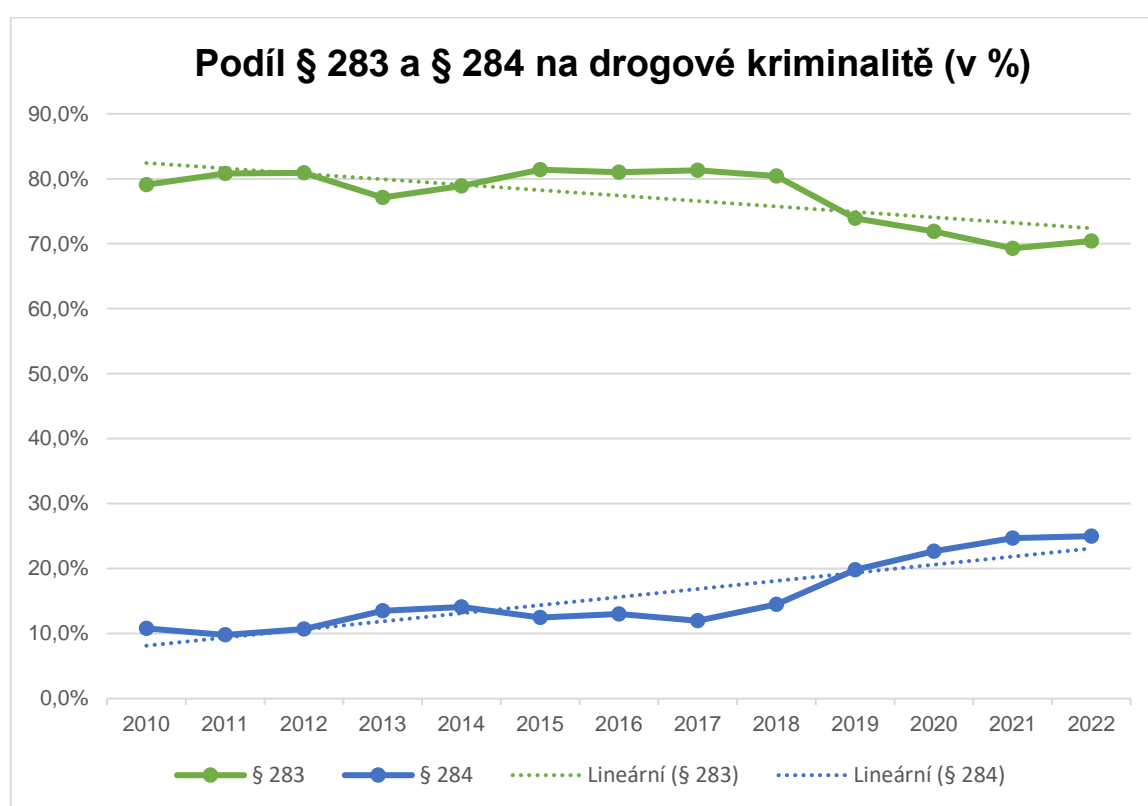
Zdroj: vlastní zpracování dle zveřejněných dat na intranetových stránkách Odboru věcných gescí a statistik Policejního prezidia České republiky⁴⁴⁷

Již z předchozího grafu (Graf 2) víme, že se drogová trestná činnost podílela v roce 2022 na celkové kriminalitě 2,3 %. Výše uvedená tabulka (Tabulka 6) se tak zabývá srovnáním podílu jednotlivých ustanovení drogových trestných činů na drogové trestné činnosti. Z tabulky jasně vyplývá dominance § 283 TrZák,

⁴⁴⁷ POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY. Policejní prezidium, odbor věcných gescí a statistik. *Statistiky kriminality*. [online]. Praha: Policejní prezidium, 2023. [cit. 2023-02-09] In: *intranet Ministerstva vnitra „HERMES“*. Dostupné z: http://10.73.94.250/essk/sestavyprehled_cr_kraje.php.

který se se svými 2.956 registrovanými skutky podílel 70,4 % na drogové trestné činnosti v roce 2022. Druhým v pořadí je § 284 TrZák, který se podílel 25 % na registrované drogové trestné činnosti. Ostatní SPTČ se podílely pouze nepatrně, přičemž § 287 TrZák je se svými 13 případy nejméně registrovaným drogovým TČ vůbec. V případě meziročního porovnání s rokem 2021 nepozorujeme žádné extrémní výkyvy, neboť rozdíly jsou v řádu desetin procent s výjimkou § 285 TrZák, kde je meziroční rozdíl o 1,2 %. Ustanovení § 285 bylo v roce 2021 registrováno 144x, kdežto v roce 2022 pouze 92x.

Graf 3 - Trend vývoje podílu § 283 trestního zákoníku a § 284 trestního zákoníku na registrované drogové trestné činnosti od roku 2010 do roku 2022

Zdroj: vlastní zpracování dle zveřejněných dat na intranetových stránkách Odboru věcných gescí a statistik Policejního prezidia České republiky⁴⁴⁸

Poslední graf (Graf 3) nám porovnává jednotlivé podíly ustanovení § 283 a § 284 TrZák na registrované drogové trestné činnosti od roku 2010 do roku 2022. Ze samotného grafu vyplývá, že od roku 2010 do roku 2022 se nejvíce na drogové trestné činnosti podílí § 283 TrZák. V dlouhodobém hledisku ale podíl § 283 TrZák

⁴⁴⁸ POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY. Policejní prezidium, odbor věcných gescí a statistik. *Statistiky kriminality*. [online]. Praha: Policejní prezidium, 2023. [cit. 2023-02-09] In: *intranet Ministerstva vnitra „HERMES“*. Dostupné z: http://10.73.94.250/essk/sestavvy/prehled_cr_kraje.php.

vykazuje sestupnou tendenci, přičemž k největšímu propadu podílu došlo v meziročním srovnání let 2018 a 2019. Nejvyšší podíl § 283 TrZák byl v roce 2015 a činil 81,4 %, naopak nejnižší podíl je registrován v roce 2021 a činí „pouze“ 69,3 %. Za poslední 4 roky je podíl spíše klesající a to i přes to, že v roce 2022 došlo k mírnému nárůstu o 1,1 % oproti roku 2021.

Opačný trend lze pozorovat u § 284 TrZák, kdy trend podílu tohoto trestného činu na drogové kriminalitě je rostoucí. Toto tvrzení potvrzuje i fakt, že podíl § 284 TrZák od roku 2017 vždy meziročně stoupal. V grafu tak můžeme vidět, že nejvyšší podíl byl dosažen v minulém roce, zatímco podíl nejnižší v porovnatelném období byl zaznamenán v roce 2011 s 9,8 %. Je zároveň možné říci, že vzhledem k obou lineárním spojnicím trendu (i samotnému tvaru spojnic grafu) nemají ostatní SPTČ zásadní vliv na ovlivnění podílu výše uvedených TČ a tyto TČ se tak spíše ovlivňují navzájem. Toto tvrzení dokazuje fakt, že v meziročním srovnání let 2018 a 2019 došlo k největšímu nárůstu podílu § 284 TrZák (o 5,3 %), kdežto u § 283 TrZák došlo k největšímu propadu podílu (o 6,5 %).

7 ÚVAHY DE LEGE LATA A DE LEGE FERENDA U DROGOVÝCH TRESTNÝCH ČINŮ

V diplomové práci a obzvláště v kapitolách č. 4 *DROGOVÉ TRESTNÉ ČINY ZHMOTNĚPRÁVNÍHO HLEDISKA* a č. 5 *VYMEZENÍ A KOMPARACE SLOVENSKÉ TRESTNĚPRÁVNÍ ÚPRAVY S TRESTNĚPRÁVNÍ ÚPRAVOU ČESKÉ REPUBLIKY* jsem se zabýval právem upravujícím drogové TČ *de lege lata*, a to jak v ČR, tak i na SK. Vymezení TČ *de lege lata* bylo důležité, a to za účelem následného provedení vzájemné komparace drogových TČ v obou zmiňovaných zemích, neboť se obecně říká, že ČR má jednu z benevolentnějších úprav na poli drogových TČ, oproti jiným státům. Vzhledem k provedené komparaci *de lege lata*, týkající se drogové problematiky vystali vedle právní úpravy SK určité neduhy a nedostatky naší právní úpravy. Některým jsem se věnoval již v podkapitole č. 5.3 *Vyhodnocení*, jiné bych rád zmínil v souvislosti s úvahami *de lege ferenda* na tomto místě.

Mojí první úvahou *de lege ferenda* je problematika určování množství většího než malého. *De lege lata* sice platí Stanovisko trestního kolegia Nejvyššího soudu Tpjn 301/2013, ale dle mého názoru tato koncepce není v době, kdy se rozmáhají syntetické návykové látky již moc aktuální, a to proto, že znění Stanoviska neodpovídá stavu znění nařízení vlády č. 463/2013 Sb., o seznamech NL. Kupříkladu tisková zpráva PČR uvádí, že za rok 2022 přibylo na seznamy NL nových 282 psychoaktivních látek.⁴⁴⁹ Rozhodně si uvědomuji, že ne u každé nové syntetické látky je nutné ihned upravovat minimální trestné množství. Zároveň cítím ale nutnost, aby se jednou za čas Stanovisko aktualizovalo dle zvýšeného výskytu syntetických látek na našem území, a to např. ze statistik NPC. Příkladem je látka „3-CMC 1-(3-chlorfenyl)-2-(methylamino)propan-1-on,“ která byla novelou⁴⁵⁰ nařízení vlády zařazena do přílohy č. 4 jako psychotropní látka s účinností od 1.3.2017. Trestné množství nakládání s touto látkou není ale v současné době nikde vymezeno, neboť zmíněné Stanovisko nebylo

⁴⁴⁹ MORAVČÍK, Ondřej. *Vývoj registrované kriminality v roce 2022*. [online]. Praha: Policejní prezídium, 2023. [cit. 2023-03-04]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/vyvoj-registrovane-kriminality-v-roce-2022.aspx>.

⁴⁵⁰ Nařízení vlády č. 46/2017 Sb., *Nařízení vlády, kterým se mění nařízení vlády č. 463/2013 Sb., o seznamech návykových látek, ve znění nařízení vlády č. 243/2015 Sb.*

již k nakládání s touto látkou nikterak aktualizováno. V současné době tedy máme látku na seznamu návykových látek, ale v případě výskytu této látky např. u osoby nemáme nijak určeno, jaké množství je považováno za množství větší než malé a tedy trestné a jaké množství látky by bylo v přestupkové rovině. Výše uvedenou látku nezmiňuji náhodou, neboť tato látka se za poslední kalendářní rok začala objevovat u konzumentů OPL a já jsem s ní v rámci mých pracovních činností vešel do styku minimálně 3×. V rámci problematiky množství tak *de lege ferenda* navrhuji, aby došlo (a docházelo) k aktualizaci Stanoviska trestního kolegia, a to zejména s ohledem na aktuální vývoj na poli drogové problematiky.

Mojí další úvahou *de lege ferenda* je zavedení privilegované SPTČ do § 283 TrZák, která by privilegovala nakládání s OPL marihuanou v rámci její „distribuce“ a přinášela by nižší tresty za toto jednání. V tomto srovnání se mi líbí myšlenka slovenské právní úpravy *de lege lata*, která v rámci ekvivalentu našeho ustanovení § 283 TrZák privileguje nakládání s marihuanou nejen v rámci přechovávání pro vlastní potřebu, ale i při jiných činnostech. *De lege ferenda* bych zavedl SPTČ do prvního odstavce, která by přinášela do § 283 TrZák minimální hranici množství distribuované OPL marihuany. V kontextu této privilegované SPTČ by se jednalo o např. větší rozsah, který byl uveden ve výkladových ustanovení TrZák a pro účely § 283 odst. 1 TrZák by považoval za větší rozsah pětinasobek množství většího než malého. Došlo by tak k posunutí hranice trestnosti směrem výše. Touto privilegovanou SPTČ by se eliminovalo trestní stíhání tzv. „předávání jointů marihuany“ v partě kamarádů, neboť toto jednání nepovažuji za tak společensky škodlivé, aby bylo nutné jej trestně stíhat s hranicí TOS od 1 roku do 5 let. V tomto kontextu bych tak učinil s ohledem na nízkou společenskou škodlivost daných jednání při nakládání s OPL ze skupiny kanabinoidů, neboť tyto látky jsou nejméně závažné OPL, které dokáží člověku i pomáhat.⁴⁵¹ Touto SPTČ by zároveň nebyla dotčena hranice trestnosti vůči dětem a mladistvým a neohrožovala by tak mravní vývoj této skupiny.

⁴⁵¹ Prokázáno na základě studií např. BORG, Francesca a Giuseppe Di GIOVANNI. *The use of cannabinoids in Parkinson's disease*. Xjenza, 7(1), 65-80. [online]. 2019. [cit. 2022-11-27]. Dostupné z: <https://www.um.edu.mt/library/oar/handle/123456789/46959>. MORE, Sandeep Vasant a Dong-Kug CHOI. *Promising cannabinoid-based therapies for Parkinson's disease: motor symptoms to neuroprotection*. Mol Neurodegeneration 10, 17. [online]. 2015. [cit. 2022-11-27]. Dostupné z: <https://doi.org/10.1186/s13024-015-0012-0>.

TOS by byl do 3 let. Zmíněním pouze horní hranice TOS dávám soudům možnost, aby řádně posoudily veškeré okolnosti případu a osobu pachatele. Je nutné také uvést, že současní distributoři kanabinoidů jsou povětšinou slušní lidé s pracovními povinnostmi, u kterých mnohdy pouhé projednání jednání postačí k jejich nápravě a největším trestem pro tyto osoby je záznam v Rejstříku trestů. V souvislosti s touto změnou by se taktéž nabízela úprava ustanovení § 284 odst. 3 TrZák, při které by došlo k rozdělení kvalifikované SPTČ na dva odstavce – první jednání by se týkalo pouze většího rozsahu konopných látek (zde již desetinásobek množství většího než malého), kdy TOS by zde byl v rozmezí od 6 měsíců do 3 let a druhé jednání by se týkalo ostatních OPL, tedy ne těch „konopných,“ kdy sazba TOS by byla od 1 roku do 5 let.

Poslední má úvaha *de lege ferenda* se týká ustanovení § 287 TrZák, neboť toto ustanovení považuji za velmi kontroverzní. Samotnou kontroverzi jsem se snažil ilustrovat na případu Ing. Otipky, stíhaného v kauze growshopů. Osobně považuji § 287 TrZák za nepředvídatelný, ostatně tuto nepředvídatelnost je možné ilustrovat i na trestním stíhání Roberta Veverky z magazínu Legalizace.cz⁴⁵² za tento TČ. V případě Roberta Veverky padl dne 1.3.2023 prozatím konečný verdikt, kdy odvolací soud v Ostravě mu změnil uloženou podmínku prvoinstančním soudem na peněžitý trest a zároveň zvedl peněžitý trest i magazínu Legalizace.⁴⁵³ Největší problém v nepředvídatelnosti § 287 TrZák považuji v jeho SPTČ, neboť je zde tenká hranice obzvláště mezi tím, co lze považovat za „podněcování“ a „šíření“ a co nikoliv. Ačkoliv se judikatura na tuto obecnost snaží reagovat (k tomuto blíže v podkapitole č. 4.5 *Trestný čin šíření toxikomanie dle § 287 trestního zákoníku*), vzhledem k nízkému ročnímu počtu těchto případů není bohužel tak důkladná, jako třeba k § 283 a § 284 TrZák. Sám Veverka považuje tuto SPTČ za gumový a lehce zneužitelný paragraf a navrhuje

⁴⁵² MAGAZÍN LEGALIZACE: *Osvěta není zločin*. [online]. OSVETANENIZLOCIN.CZ, 2021. [cit. 2023-03-05]. Dostupné z: <https://osvetanenizlocin.cz/>.

⁴⁵³ ČTK: *Šéfredaktor časopisu Legalizace dostal místo podmínky peněžitý trest*. [online]. Ostrava: CESKENOVINY.CZ, 2023. [cit. 2023-03-05]. ISSN 1213-5003. Dostupné z: <https://www.ceskenoviny.cz/zpravy/sefredaktor-casopisu-legalizace-dostal-misto-podminky-penezity-trest/2332412>.

jeho zrušení.⁴⁵⁴ Osobně souhlasím, že § 287 TrZák by zasloužil revizi. Mým návrhem *de lege ferenda* je základní SPTČ přesunout do ZoNL a udělat z něho přestupkové jednání. V TrZák ponechat základní SPTČ a toto jednání vztáhnout na děti a mladistvé, přičemž by byly vytvořeny 2 základní SPTČ – jedna pro ochranu dětí, druhá na ochranu mladistvých. Tento krok odůvodňuji tím, že zejména věková skupina dětí a mladistvých by měla být obzvláště chráněna před šířením toxikomanie, oproti dospělým osobám. Zároveň v případě této revize bych do SPTČ přidal i pojem „uceleného řetězce,“ který by tak navazoval na provedenou judikaturu k § 287 TrZák a blíže by specifikoval formu, jakou by ke zmíněnému jednání mělo docházet. Kvalifikovaná SPTČ v odst. 3 by zahrnovala spáchání způsobem, současně uvedeným v § 287 odst. 2 písm. c) TrZák a navazovala by na obě základní SPTČ v odst. 1 a odst. 2. TOS v případě odst. 1 proti dítěti by byl od 3 do 8 let, v případě odst. 2 proti mladistvému od 1 do 6 let. V případě kvalifikované SPTČ v odst. 3 by TOS byl od 3 do 10 let.

⁴⁵⁴ VEVERKA, Robert. „Šíření toxikomanie“ je gumový bolševický paragraf, zrušme ho. [online]. Praha: ROBERTVEVERKA.CZ, 2020. [cit. 2023-03-05]. Dostupné z: <https://robertveverka.cz/sireni-toxikomanie-je-gumovy-bolsevicky-paragraf-zrusme-ho/>.

ZÁVĚR

V diplomové práci jsem se zabýval drogovými trestnými činy, které jsou v celé společnosti považovány za závažný problém. Otázka, zda jsou tresty za drogové trestné činy dostatečně účinné, stále vyvolává ve společnosti diskuse. Někteří argumentují tím, že trestání drogových trestných činů je zbytečné a neúčinné, protože nezabrání lidem v užívání drog. Namísto toho považují za účinnější, zaměřit se na prevenci a léčbu závislosti na drogách. Další zase tvrdí, že přísné tresty jsou nutné k odrazení od užívání a obchodu s drogami. Lze každopádně konstatovat, že drogy jsou s námi již od vývoje společnosti a patrně se v ní budou vyskytovat i nadále, pouze se budou přizpůsobovat tendencím dané doby.

Musím konstatovat, že metody, které byly ke zpracování diplomové práce použity, se ukázaly vhodnými a účelnými. V úvodu jsem si vymezil 4 hypotézy, kterými se v práci budu zabývat. První hypotézu, týkající se benevolentnosti právní úpravy České republiky, se podařilo potvrdit. Z provedené komparace jsou rozdíly velmi patrné a to obzvláště v nastavených trestech odnětí svobody. Ačkoliv trestní zákoník Slovenské republiky privileguje nakládání s kanabinoidy, ve srovnání s naším trestním zákoníkem nelze o privilegovanosti moc hovořit. Na základě této hypotézy a provedené komparace jsem dospěl k úvaze *de lege ferenda* o zavedení privilegované skutkové podstaty do § 283 trestního zákoníku. Další hypotéza se týkala opět porovnání se Slovenskem a věnovala se porovnání oblastí v úpravě množství návykových látek. Vzhledem k tomu, že na Slovensku v oblasti nakládání s návykovými látkami dochází vždy k využití institutů trestního práva, předpokládal jsem, že naše právní úprava bude v této oblasti nepřehledná a složitá. Tuto hypotézu jsem, k mému překvapení, musel vyvrátit, neboť současný nastavený systém ve Slovenské republice považuji za složitější, a to s ohledem na nutnost zpracování znaleckých posudků k návykovým látkám nebo obtížnému dokazování distribuce návykových látek s ohledem na trestnost koupě těchto látek. Na základě zkoumání této hypotézy jsem dospěl k názoru, že v porovnání se Slovenskem je sice naše právní úprava v této oblasti přehlednější a jednodušší, ale bez chyb není. V další úvaze *de lege ferenda* totiž navrhuji aktualizaci Stanoviska trestního kolegia Nejvyššího soudu

sp. zn. Tpjn 301/2013, a to s ohledem na rozšiřující se seznam nových syntetických návykových látek. Dle mého názoru ani předkládaná novela slovenského trestného zákona, ve které zákonodárci chtějí uzákonit množství návykových látek, bohužel této situaci moc nepomůže. Tato hypotéza mě také donutila ke krátkému zamyšlení, jaký dopad na dokazování může mít trestnost koupě návykových látek. Třetí hypotéza se věnovala podílu jednotlivých ustanovení trestního zákoníku na celkové drogové kriminalitě. Můj předpoklad, že nejpáchanějším ustanovením bude § 283 trestního zákoníku, následovaný § 284 trestního zákoníku, se potvrdil. Jak bylo zjištěno v rámci provedené statistické rešerše, podíl ustanovení § 283 trestního zákoníku převažuje nad podílem ostatních ustanovení drogových trestných činů. Naopak nejhůře je na tom šíření toxikomanie dle § 287 trestního zákoníku, které se na drogové problematice nepodílí ani 1 %. S ohledem na popsany případ akce „Growshop“ a tomuto zjištění jsem se v úvahách *de lege ferenda* věnoval i tomuto ustanovení a snažil se jej upravit do takové podoby, aby chránil ty, které má dle mého názoru výlučně chránit a nezabýval se okruhem lidí, kteří jsou plnoletí a za své rozhodnutí mají odpovědnost. Čtvrtá hypotéza týkající se zmírnění sankcí v případech nakládání s kanabinoidy, než k legalizaci se nepotvrdila, ale ani nevyvrátila. Vzhledem k omezenému rozsahu nebylo možné se blíže zaměřit na tuto hypotézu.

Osobně se domnívám, že tato diplomová práce, i přes svůj rozsah, zmiňuje základy tématu drogových trestných činů a nezachází do velkých detailů. Drogová problematika je rozsáhlá a práce nemá ambice na úplné vyčerpání všech navozených témat. I přes tento fakt si dovolím konstatovat, že se mi podařilo naplnit a dosáhnout vytyčených cílů.

Vypracování této diplomové práce mi pomohlo drogovou problematiku pochopit z širšího úhlu pohledu, získat nové informace, načerpat nové zkušenosti a hlavně nahlížet na tuto problematiku i jiným pohledem, než je pohled kriminalisty. Rád bych nám popřál, aby se nám tuto problematiku podařilo vymýtit, ale jsem realista, tak nám pouze popřeji, aby se nám drogovou problematiku dařilo i nadále alespoň úspěšně potlačovat jako doposud.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

Monografie a komentáře

BORNÍK, Miroslav. *Drogy: co bychom o nich měli vědět*. Praha: Themis, 2001. ISBN 80-858-2198-2.

BURDA, Eduard et al. *Trestný zákon I: komentár*. Praha: C.H. Beck, 2011. ISBN 978-80-7400-324-0.

BURDA, Eduard et al. *Trestný zákon II: komentár*. Praha: C.H. Beck, 2011. ISBN 978-80-7400-394-3.

ČENTÉŠ, Jozef. *Hmotnoprávne aspekty trestnej činnosti páchanej v súvislosti s nealkoholovou toxikomániou v Slovenskej republike*. Bratislava: ŠEVT pre Úrad vlády Slovenskej republiky, 2007. ISBN 978-80-88707-94-3.

ČENTÉŠ, Jozef. *Trestný zákon: veľký komentár*. 5. aktualizované vydanie. Žilina: Eurokodex, 2020. ISBN 978-808-1550-966.

DRAŠTÍK, Antonín a kol. *Trestní zákoník: komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2015. ISBN 978-80-7478-790-4.

ESCOHOTADO, Antonio. *Stručné dějiny drog*. Praha: Volvox Globator, 2003. ISBN 80-720-7512-8.

EVROPSKÉ MONITOROVACÍ CENTRUM PRO DROGY A DROGOVOU ZÁVISLOST: *Evropská zpráva o drogách 2022: Trendy a vývoj*. Lucemburk: Úřad pro publikace Evropské unie, 2022. ISBN 978-92-9497-767-0.

GÖHLERT, Fr.-Christoph a Frank KÜHN. *Od návyku k závislosti: toxikomanie: drogy: účinky a terapie*. Praha: Ikar, 2001. ISBN 80-720-2950-9.

GRIVNA, Tomáš, Miroslav SCHEINOST a Ivana ZOUBKOVÁ. *Kriminologie*. 4., aktualiz. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2014. ISBN 978-80-7478-614-3.

JELÍNEK, Jiří. *Trestní zákoník a trestní řád: s poznámkami a judikaturou*. 8. aktualizované vydání podle stavu k 13. 3. 2020. Praha: Leges, 2020. ISBN 978-80-7502-395-7.

- JELÍNEK, Jiří a kol. *Trestní právo hmotné: obecná část, zvláštní část. 7. aktualizované a doplněné vydání.* Praha: Leges, 2019. ISBN 978-807-5023-803.
- KALINA, Kamil. *Drogy a drogové závislosti: mezioborový přístup.* Praha: Úřad vlády České republiky, 2003. ISBN 80-867-3405-6.
- KALINA, Kamil. *Mezioborový glosář pojmů z oblasti drog a drogových závislostí.* Praha: Filia nova, 2001. ISBN 80-238-8014-4.
- KRATOCHVÍL, Vladimír. *Dekriminalizace.* In: HENDRYCH, Dušan a kol. *Právní slovník.* 3. vydání. Praha: C. H. Beck, 2009. ISBN 978-80-7400-059-1.
- KUBÁNEK, Vladimír a Lubomír POLÍVKA. *Drogy a jejich účinky na lidský organismus.* Praha: Policejní akademie České republiky, 2010. ISBN 978-80-7251-319-2.
- MAHDALÍČKOVÁ, Jana. *Víme o drogách všechno?.* Praha: Wolters Kluwer, 2014. ISBN 978-807-4785-894.
- MAŠLANYOVÁ, Darina a Eva SZABOVÁ. *Trestné právo hmotné: všeobecná a osobitná část. 4. aktualizované a doplnené vydanie.* Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2021. ISBN 978-807-3808-624.
- MALÝ, Karel. *Dějiny českého a československého práva do roku 1945.* 4. přepracované vydání. Praha: Leges, 2010. ISBN 978-808-7212-394.
- MRAVČÍK, Viktor et al. *Výroční zpráva o stavu ve věcech drog v České republice v roce 2013.* Praha: Úřad vlády České republiky, 2014. ISBN 978-80-7440-109-1.
- NOVOTNÝ, František. *Trestní právo: aktuální otázky.* Praha: Policejní akademie České republiky, 2019. ISBN 978-80-7251-492-2.
- NOVOTNÝ, Oto. *Kriminologie. 2., přeprac. vyd.* Praha: ASPI Publishing, 2004. ISBN 80-735-7026-2.
- NOVOTNÝ, Oto et al. *Trestní právo hmotné.* Praha: Wolters Kluwer, 2012. ISBN 978-80-7357-509-0.
- NOŽINA, Miroslav. *Svět drog v Čechách.* Praha: KLP, 1997. ISBN 80-859-1736-X.

NOŽINA, Miroslav a Miloš VANĚČEK. *Mandragora, morfin, kokain: drogový problém v českých zemích v dobách habsburské monarchie a v předválečném Československu*. Praha: KLP, 2009. s. 149. ISBN 978-808-6791-609.

NOŽINA, Miroslav a Miloš VANĚČEK. *Národní protidrogová centrála 1991-2016*. Praha: Národní protidrogová centrála, 2016. ISBN 978-80-270-0640-3.

ROSMARIN, Ari a Niamh EASTWOOD. *Tichá revoluce: praktické uplatňování politiky dekriminlizace drog v různých zemích světa*. Praha: Národní monitorovací středisko pro drogy a drogovou závislost, 2013. ISBN 978-80-7440-083-4.

SEKRETARIÁT RADY VLÁDY PRO KOORDINACI PROTIDROGOVÉ POLITIKY. *Národní strategie prevence a snižování škod spojených se závislostním chováním 2019-2027*. Praha: Úřad vlády České republiky, 2019. ISBN 978-80-7440-231-9.

STRAUS, Jiří. *Metodika vyšetřování drogové kriminality*. Praha: Policejní akademie České republiky, 2006. ISBN 80-725-1219-6.

STRÉMY, Tomáš, Lucia KURILOVSKÁ a kol. *Trestný zákon: komentár, I. zväzok*. Praha: Wolters Kluwer, 2022. ISBN 978-80-7676-430-9.

STRÉMY, Tomáš, Lucia KURILOVSKÁ a kol. *Trestný zákon: komentár, II. zväzok*. Praha: Wolters Kluwer, 2022. ISBN 978-80-7676-534-4.

SVATOŠ, Roman. *Kriminologie*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2012. ISBN 978-80-7380-389-6.

ŠÁMAL, Pavel a kol. *Trestní zákoník: komentář. 2. vyd.* Praha: C.H. Beck, 2012. ISBN 978-807-4004-285.

ŠÁMAL, Pavel et al. *Trestní právo hmotné. 9. přepracované vydání*. Praha: Wolters Kluwer, 2022. ISBN 978-80-7598-764-8.

ŠČERBA, Filip a kol. *Trestní zákoník: komentář*. Praha: C.H. Beck, 2020. ISBN 978-80-7400-807-8.

ŠTABLOVÁ, Renata. *Drogy, kriminalita a prevence. 2. rozš. vyd.* Praha: Policejní akademie České republiky, 1999. ISBN 80-725-1018-5.

ŠTABLOVÁ, Renata a Břetislav BREJCHA. *Drogy: vybrané kapitoly*. Praha: Policejní akademie České republiky, 2005. ISBN 80-725-1186-6.

VALÍČEK, Pavel. *Rostlinné omamné drogy*. Benešov: Start, 2000. ISBN 80-862-3109-7.

ZOUBKOVÁ, Ivana. *Kriminologie*. Praha: Vysoká škola regionálního rozvoje, 2015. ISBN 978-80-87174-53-1.

Časopisecké články

ČENTÉŠ, Jozef. *K trestnosti prechovávanía drog v Slovenskej republike*. Praha: Trestní právo 5/2003, 2003. ISSN 1211-2860.

HAVRLETOVÁ, Darina. *Zamyslenie sa nad pojmom „obvyklá jednorazová dávka“ v právnej úprave drogovej problematiky v Slovenskej republike*. Praha: Trestněprávní revue 3/2007, 2007. ISSN 1213-5313.

HORÁČKOVÁ, Kateřina et al. *Česká politika v oblasti závislostí a priority předsednictví České republiky v Radě EU v r. 2022*. In: *Zaostřeno* 8 (01). Praha: Úřad vlády České republiky, 2022. ISSN 2336-8241.

HRUŠKA, Jiří. *Drogové trestné činy de lege lata a de lege ferenda*. Praha: Trestní právo 3/2011, 2011. ISSN 1211-2860.

JURÁKOVÁ, Iveta. *Několik poznámek ke kriminalizaci držení drog pro vlastní potřebu*. Praha: Právní rozhledy 1/1999, 1999. ISSN 1210-6410.

MAŘÁDEK, David. *Polemika o trestní odpovědnosti provozovatelů growshopů*. Praha: Právní rozhledy č. 15–16, 2016. ISSN 1210-6410.

NÁRODNÍ MONITOROVACÍ STŘEDISKO PRO DROGY A DROGOVÉ ZÁVISLOSTI: *Zaostřeno na drogy*, 4/2005. Praha: Úřad vlády České republiky, 2005. ISSN 1214-1089.

NÁRODNÍ MONITOROVACÍ STŘEDISKO PRO DROGY A DROGOVÉ ZÁVISLOSTI: *Zaostřeno na drogy*, 2/2009. Praha: Úřad vlády České republiky, 2009. ISSN 1214-1089.

PÚRY, František. *NEJVYŠŠÍ SOUD ČESKÉ REPUBLIKY: K právní kvalifikaci neoprávněného pěstování a dalšího zpracování rostliny konopí*. Praha: Trestněprávní revue 1/2015, 2015. ISSN 1213-5313.

PÚRY, František, Alexander SOTOLÁŘ a Pavel ŠÁMAL. *K problematice trestněprávního postihu přechovávání drog pro vlastní potřebu*. Právní rozhledy 10/1999, 1999. ISSN 1210-6410.

Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 29. 12. 2004, sp. zn. 7 To 507/2004. Praha: Trestněprávní revue 9/2005, 2005. ISSN 1213-5313.

ŠMERDA, Radek. *Trestněprávní úprava drogové problematiky*. Praha: Tiskárna Ministerstva vnitra, 2007. ISSN 1211-8834.

ŠTEFUNKOVÁ, Michaela a Marek KORDÍK. *Drogové trestné činy ve Slovenské republice se zaměřením na posuzování přechovávání drog pro vlastní potřebu*. Praha: Trestněprávní revue 3/2017, 2017. ISSN 1213-5313.

Úřední věstník EU č. C 272, ročník 64. *In: Akční plán EU pro oblast drog na období 2021–2025*. Lucemburk: Úřad pro publikace EU, 2021. ISSN 1725-5163.

VIDRNA, Jan, Jan VUČKA a Petr POPOV. *Větší než malé množství nejistoty*. Praha: Trestněprávní revue 2/2017, 2017. ISSN 1213-5313.

VUČKA, Jan. *Sčítat, či nesčítat „větší než malé množství“?*. Praha: Trestněprávní revue 9/2017, 2017. ISSN 1213-5313.

ZACHAR, Andrej. *Rekodifikácia trestného zákona v Slovenskej republike*. Praha: Právník 2/2007, 2007. ISSN 0231-6625.

ZEMAN, Petr. *„Výroba“ konopí z konopí?*. Praha: Trestněprávní revue 9/2015, 2015. ISSN 1213-5313.

ZEMAN, Petr, Michaela ŠTEFUNKOVÁ a Ivana TRÁVNÍČKOVÁ. *Co přinesl trestní zákoník v oblasti postihu drogové kriminality?*. Praha: Trestněprávní revue 1/2017, 2017. ISSN 1213-5313.

Judikatura

Nález č. 206/2021 Sb., Ústavního soudu ze dne 27. dubna 2021 sp. zn. Pl. ÚS 98/20 ve věci návrhu na zrušení částí § 284, 285 a § 289 odst. 3 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů.

Rozsudek Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 27. 8. 1997, sp. zn. 2 T 28/97. 1997.

Rozsudok Najvyššieho súdu zo dňa 27. 11. 2012, sp. zn. 4Tdo/32/2012. 2012.

Sbírka nálezů a usnesení ÚS, 70/2013, Nález Ústavního soudu ze dne 23. 7. 2013, sp. zn. Pl. ÚS 13/12. 2013.

Sbírka nálezů a usnesení ÚS, 70/2013. 150/2013 Usn. Nález Ústavního soudu ze dne 20. 8. 2013, sp. zn. I. ÚS 1428/13. 2013.

Sbírka nálezů a usnesení ÚS, 72/2014. 21/2014 USn. Nález Ústavního soudu ze dne 20. 2. 2014, sp. zn. III. ÚS 934/13-2. 2014.

Sbírka nálezů a soudních rozhodnutí ÚS, 93/2019. 54/2019 USn. Nález Ústavního soudu ze dne 3. 4. 2019, sp. zn. IV. ÚS 492/18. 2019.

Sbírka soudních rozhodnutí a stanovisek, 10/1976. R 53/1976 tr. Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSR z 28. 5. 1976 sp. zn. 4 To 13/76. 1976.

Sbírka soudních rozhodnutí a stanovisek, 4-5/1986. R 16/1986 tr. Zpráva Nejvyššího soudu ČSSR ze dne 31. 10. 1985, sp. zn. Tpjf 24/85. 1986.

Sbírka soudních rozhodnutí a stanovisek, 7-8/1986. R 45/1986 tr. Rozsudek Nejvyššího soudu ČSR ze dne 18. července 1985 sp. zn. 11 To 51/85. 1986.

Sbírka soudních rozhodnutí a stanovisek, 3/1999. R 17/1999 tr. Rozsudek Krajského soudu v Ostravě, pobočky v Olomouci, ze dne 17. 9. 1997 sp. zn. 2 To 461/97. 1999.

Sbírka soudních rozhodnutí a stanovisek, 4/2000. R 24/2000 tr. Rozsudek Krajského soudu v Plzni ze dne 17. 11. 1998, sp. zn. 7 To 686/98. 2000.

Sbírka soudních rozhodnutí a stanovisek, 8/2000. R46/2000 tr. *Usnesení Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 8. 2. 2000 sp. zn. 4 To 23/2000.* 2000.

Sbírka soudních rozhodnutí a stanovisek, 5/2004. R19/2004 tr. *Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 9. 10. 2003, sp. zn. 2 To 144/03.* 2004.

Sbírka soudních rozhodnutí a stanovisek, 6/2005. R 34/2005 tr. *Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 15. 7. 2004, sp. zn. 5 Tdo 794/2004.* 2005.

Sbírka soudních rozhodnutí a stanovisek, 7/2005. R 42/2005 tr. *Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 22. 2. 2005, sp. zn. 7 Tdo 207/2005.* 2005.

Sbírka soudních rozhodnutí a stanovisek, 8/2006. R 48/2006 tr. *Rozsudek Vrchního soudu v Olomouci ze dne 3. 11. 2005, sp. zn. 1 To 55/2005.* 2006.

Sbírka soudních rozhodnutí a stanovisek, 9/2008. R52/2008 tr. *Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 30. 1. 2008, sp. zn. 3 Tdo 52/2008.* 2008.

Sbírka soudních rozhodnutí a stanovisek, 3/2011. R12/2011 tr. *Stanovisko Nejvyššího soudu ČR ze dne 12. května 2010, sp. zn. 8 Tdo 463/2010.* 2011.

Sbírka soudních rozhodnutí a stanovisek, 4/2011. *Usnesení Nejvyšší soudu ze dne 28. 4. 2010, sp. zn. 8 Tdo 237/2010.* 2011.

Sbírka soudních rozhodnutí a stanovisek, 8/2012. R50/2012 tr. *Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 9. 11. 2011, sp. zn. 8 Tdo 1363/2011.* 2012.

Sbírka soudních rozhodnutí a stanovisek, 3/2013. R 20/2013 tr. *Stanovisko trestního kolegia Nejvyššího soudu České republiky ze dne 30. 1. 2013, sp. zn. Tpjn 300/2012.* 2013.

Sbírka soudních rozhodnutí a stanovisek, 6/2013. R44/2013 tr. *Stanovisko Nejvyššího soudu ČR ze dne 27. února 2013, sp. zn. 15 Tdo 1003/2012.* 2013.

Sbírka soudních rozhodnutí a stanovisek, 10/2013. R 75/2013 tr. *Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 19. 9. 2012, sp. zn. 6 Tdo 894/2012.* 2013.

Sbírka soudních rozhodnutí a stanovisek, 4/2014. R15/2014 tr. *Stanovisko Nejvyššího soudu ČR ze dne 13. března 2014, sp. zn. Tpjn 301/2013 k výkladu*

pojmu „množství větší než malé“ u omamných a psychotropních látek a přípravků je obsahujících (§ 283, § 284, § 285 tr. zákoníku).

Sbírka soudních rozhodnutí a stanovisek, 1/2015. R 1/2015 tr. Stanovisko Nejvyššího soudu ze dne 4. 12. 2014, sp. zn. Tpjn 300/2014. 2015.

Sbírka soudních rozhodnutí a stanovisek, 6/2015. R 34/2015 tr. Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 12. 11. 2014, sp. zn. 8 Tdo 1217/2014. 2015.

Sbírka soudních rozhodnutí a stanovisek, 3/2017. R12/2017 tr. Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 26. 8. 2015, sp. zn. 11 Tdo 811/2015.

Soubor trestních rozhodnutí NS, 24/2003. T 573. Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 5. března 2003, sp. zn. 5 Tdo 115/2003. 2003.

Soubor trestních rozhodnutí NS, 8/2004. T 717. Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 26. května 2004, sp. zn. 6 Tdo 547/2004. 2004.

Soubor trestních rozhodnutí NS, 10/2004. T 741. Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 13. 10. 2004, sp. zn. 5 Tdo 1167/2004. 2004.

Soubor trestních rozhodnutí NS, 17/2005. 3 Tdo 705/2005. Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 29. června 2005, sp. zn. 3 Tdo 705/2005. 2005.

Soubor trestních rozhodnutí NS, 69/2010. T 1325. Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 12. 8. 2010, sp. zn. 8 Tdo 940/2010. 2010.

Stanovisko Nejvyššího soudu ČR ze dne 21. září 2022, sp. zn. Tpjn 301/2018 k výkladu znaku prekursor u trestných činů nedovolené výroby a jiného nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy podle § 283 tr. zákoníku a výroby a držení předmětu k nedovolené výrobě omamné a psychotropní látky a jedy podle § 286 tr. zákoníku a k posuzování trestnosti držení léčivých přípravků obsahujících efedrin a pseudoefedrin a nakládání s nimi. 2022.

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 31. října 2012, sp. zn. 8 Tdo 1206/2012. 2012.

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 24. září 2015, sp. zn. 11 Tdo 1026/2015-27. 2015.

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 20. dubna 2017, sp. zn. 11 Tdo 429/2017. 2017.

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 21. června 2017, sp. zn. 11 Tdo 459/2017. 2017.

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 21. června 2017, sp. zn. 11 Tdo 1113/2016. 2016.

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27. září 2017, sp. zn. 11 Tdo 344/2017. 2017.

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 22. února 2018, sp. zn. 11 Tdo 13/2018. 2018.

Usnesení Ústavního soudu ze dne 9. října 2018, sp. zn. II. ÚS 2980/17. 2018.

Zbierka rozhodnutí Najvyššieho súdu, 8/2017. R 74/2017. Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 25. apríla 2017, sp. zn. 2 Tdo 53/2016. 2017.

Zákony a podzákoné právní předpisy

Nařízení č. 192/1988 Sb., vlády České socialistické republiky o jedech a některých jiných látkách škodlivých zdraví.

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 273/2004 ze dne 11. února 2004, o prekursorech drog.

Nařízení Rady ES č. 111/2005 ze dne 22. prosince 2004, kterým se stanoví pravidla pro sledování obchodu s prekursory drog mezi Společenstvím a třetími zeměmi.

Nařízení vlády č. 455/2009 Sb., Nařízení vlády, kterým se pro účely trestního zákoníku stanoví, které rostliny nebo houby se považují za rostliny a houby obsahující omamnou nebo psychotropní látku a jaké je jejich množství větší než malé ve smyslu trestního zákoníku, ve znění pozdějších předpisů.

Nařízení vlády č. 467/2009 Sb., Nařízení vlády, kterým se pro účely trestního zákoníku stanoví, co se považuje za jedy a jaké je množství větší než malé u omamných látek, psychotropních látek, přípravků je obsahujících a jedů, ve znění pozdějších předpisů.

Nařízení vlády č. 463/2013 Sb., *Nařízení vlády o seznamech návykových látek*, ve znění pozdějších předpisů.

Nařízení vlády č. 463/2013 Sb., *Nařízení vlády o seznamech návykových látek*, ve znění pozdějších předpisů. Příloha č. 3 k nařízení vlády č. 463/2013 Sb. - seznam č. 3 omamných látek.

Nařízení vlády č. 46/2017 Sb., *Nařízení vlády, kterým se mění nařízení vlády č. 463/2013 Sb., o seznamech návykových látek, ve znění nařízení vlády č. 243/2015 Sb.*

Novela zákona č. 300/2005 Z. z., *trestný zákon*, označení novely: LP/2021/744.

Rámcové rozhodnutí Rady 2004/757/SVV ze dne 25. října 2004, *kterým se stanoví minimální ustanovení týkající se znaků skutkových podstat trestných činů a sankcí v oblasti nedovoleného obchodu s drogami*, ve znění pozdějších předpisů.

Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/2103 ze dne 15. listopadu 2017, *kterou se mění rámcové rozhodnutí Rady 2004/757/SVV s cílem zahrnout do definice drogy nové psychoaktivní látky a zrušuje rozhodnutí Rady 2005/387/SVV*, ve znění pozdějších předpisů.

Vyhláška č. 30/1945 Sb., *o platnosti ústavního dekretu presidenta republiky ze dne 3. srpna 1944, č. 11 Úř. věst. čsl., o obnovení právního pořádku*, ve znění pozdějších předpisů.

Vyhláška č. 57/1967 Sb., *ministerstev zdravotnictví a spravedlnosti, kterou se provádí vládní nařízení o jedech a jiných látkách škodlivých zdraví*.

Zákon č. 11/1918 Sb., *o zřízení samostatného státu československého*, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 128/1923 Sb., *o provádění Mezinárodní opiové konvence ze dne 23. ledna 1912, vyhlášené pod čís. 159 Sb. z. a n. z roku 1922*, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 29/1938 Sb., *kterým se provádějí Mezinárodní opiová úmluva ze dne 23. ledna 1912, vyhlášená pod č. 159/1922 Sb. z. a n., Mezinárodní opiová úmluva ze dne 19. února 1925, vyhlášená pod č. 147/1927 Sb. z. a n., a Úmluva o omezení výroby a úpravě distribuce omamných látek ze dne 13. července 1931, vyhlášená pod č. 173/1933 Sb. z. a n. (opiový zákon), ve znění pozdějších předpisů.*

Zákon č. 87/1948 Sb., *o potírání alkoholismu, ve znění pozdějších předpisů.*

Zákon č. 140/1961 Sb., *trestní zákon, ve znění k 1.2.1962.*

Zákon č. 140/1961 Sb., *trestní zákon, ve znění novely provedené zákonem č. 175/1990 Sb.*

Zákon č. 140/1961 Sb., *trestní zákon, ve znění pozdějších předpisů.*

Zákon č. 175/1990 Sb., *kterým se mění a doplňuje trestní zákon, s účinností ke dni 1. 7. 1990, ve znění pozdějších předpisů.*

Zákon č. 106/1999 Sb., *o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů.*

Zákon č. 112/1998 Sb., *kterým se mění a doplňuje zákon č. 140/1961 Sb., trestní zákon, ve znění pozdějších předpisů, a zákon České národní rady č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů, s účinností části ke dni 1. 7. 1998 a další částí s účinností ke dni 1. 1. 1999, ve znění pozdějších předpisů.*

Zákon č. 139/1998 Z. z., *o omamných látkách, psychotropných látkách a přípravcích, ve znění pozdějších předpisů. I. skupina psychotropných látek, Příloha č. 1.*

Zákon č. 134/2002 Sb., *kterým se mění zákon č. 140/1961 Sb., trestní zákon, ve znění pozdějších předpisů, s účinností ke dni 1. 7. 2002, ve znění pozdějších předpisů.*

Zákon č. 300/2005 Z. z., *trestný zákon, ve znění pozdějších předpisů*

Zákon č. 65/2017 Sb., *o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek, ve znění pozdějších předpisů.*

Zákon č. 333/2020 Sb., *Zákon, kterým se mění zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony, ve znění pozdějších předpisů.*

Zákon č. 105/2022 Z. z., *ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov, ve znění pozdějších předpisů.*

Elektronické zdroje

BORG, Francesca a Giuseppe Di GIOVANNI. *The use of cannabinoids in Parkinson's disease*. Xjenza, 7(1), 65-80. [online]. 2019. [cit. 2022-11-27]. Dostupné z: <https://www.um.edu.mt/library/oar/handle/123456789/46959>.

CUNNINGHAM, Benjamin. *New drug guidelines are Europe's most liberal*. [online]. Prague post.com, 2009. [cit. 2022-12-14]. Dostupné z: <https://www.praguepost.com/news/3194-new-drug-guidelines-are-europes-most-liberal.html>.

ČT24: *Švýcarsko možná bude první zemí, kde lékaři předepisují heroin*. ČT 24 [online]. Ženeva: Česká televize. [cit. 2022-11-27]. 2008. Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/svet/1431990-svycarsko-mozna-bude-prvni-zemi-kde-lekari-predepisuji-heroin>.

ČTK: *Justice chybovala, když growshopům zabrala veškerý sortiment, rozhodl Ústavní soud*. [online]. Brno: iRozhlas.cz, 2019. [cit. 2023-02-10]. Dostupné z: https://www.irozhlas.cz/zpravy-domov/growshop-ustavni-soud-konopi-michal-otipka_1904231509_haf.

ČTK: *Nejvyšší soud zpřísnil definici 'většího než malého' množství drog*. [online]. Praha: iRozhlas.cz, 2014. [cit. 2022-12-28]. Dostupné z: <https://www.irozhlas.cz/node/5925543>.

ČTK: *Šéfredaktor časopisu Legalizace dostal místo podmínky peněžité trest*. [online]. Ostrava: CESKENOVINY.CZ, 2023. [cit. 2023-03-05]. ISSN 1213-5003. Dostupné z: <https://www.ceskenoviny.cz/zpravy/sefredaktor-casopisu-legalizace-dostal-misto-podminky-penezity-trest/2332412>.

ČTK: *Trestné nebude držení 15 gramů marihuany.* [online]. Praha: Lidovky.cz, 2009. [cit. 2022-12-14]. Dostupné z: https://www.lidovky.cz/domov/trestne-nebude-drzeni-15-gramu-marihuany.A091215_000017_In_noviny_sko.

DOLEŽÁLKOVÁ, Šárka. *Trestné činy související s konopím aneb rozdíl mezi vypěstováním a „výrobou“ konopí.* [online]. Zlín: EPRÁVO.CZ, 2021. [cit. 2023-01-12]. ISSN 1213-189X. Dostupné z: <https://www.epravo.cz/top/clanky/trestne-ciny-souvisejici-s-konopim-aneb-rozdil-mezi-vypestovanim-a-vyrobou-konopi-113288.html>.

EPRÁVO.CZ: *Trestné činy související s drogami.* [online]. Praha: EPRÁVO.CZ, 2002. [cit. 2023-01-07]. ISSN 1213-189X. Dostupné z: <https://www.epravo.cz/top/clanky/trestne-ciny-souvisejici-s-drogami-15570.html>.

FRYDRYCH, Jakub. *Reakce ředitele NPC.* [online]. Praha: POLICIE.CZ, 2013. [cit. 2023-01-28]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/reakce-reditele-npc.aspx>.

GOLIS, Ondřej. *Moje odsouzení je právní omyl, tvrdí Otipka z growshopu. Případ žene k Nejvyššímu soudu.* [online]. Praha: iRozhlas.cz, 2016. [cit. 2023-02-10]. Dostupné z: https://www.irozhlas.cz/zpravy-domov/moje-odsouzeni-je-pravni-omyl-tvrdi-otipka-z-growshopu-pripad-zene-k-nejvyssimu-soudu_201608060751_ogolis.

GOLIS, Ondřej. *Odsouzený podnikatel: Growshopů je dnes víc než před zátahem policie, trh se přesunul na web.* [online]. Praha: iRozhlas.cz, 2017. [cit. 2023-02-10]. Dostupné z: https://www.irozhlas.cz/zpravy-domov/odsouzeny-podnikatel-growshopu-je-dnes-vic-nez-pred-zatahem-policie-trh-se_1709021101_ogo.

GOLIS, Ondřej. *Otipka z kauzy growshop dostane zpět jen 630 tisíc. Zboží za miliony mu soud odmítl vrátit.* [online]. Praha: iRozhlas.cz, 2017. [cit. 2023-02-10]. Dostupné z: https://www.irozhlas.cz/zpravy-domov/otipka-z-kauzy-growshop-dostane-zpet-jen-630-tisic-zbozi-za-miliony-mu-soud_1712140630_ogo?_ga=2.259220233.202124221.1676205158-1010181265.1676205158.

GOLIS, Ondřej. *Razie v growshopech. Policejní výhružky a výsměch, tvrdí majitel.* [online]. Praha: Lidovky.cz, 2013. [cit. 2023-02-10]. ISSN 1213-1385. Dostupné z: https://www.lidovky.cz/domov/razie-v-growshopech-policejni-vyhruzky-a-vysmech-tvrdi-majitel.A131120_153840_In_domov_ogo.

GOLIS, Ondřej. *Trest pro šéfa growshopu Otipku platí. Neuspěl s dovoláním, chystá ústavní stížnost.* [online]. Brno: iRozhlas.cz, 2017. [cit. 2023-02-10]. Dostupné z: https://www.irozhlas.cz/zpravy-domov/trest-pro-sefa-growshopu-otipku-plati-neuspel-s-dovolanim-chysta-ustavni_1708100600_ogo?_ga=2.260778894.202124221.1676205158-1010181265.1676205158.

CHOMYNOVÁ, Pavla et al. *Zpráva o nelegálních drogách v České republice 2022.* [online]. Praha: Úřad vlády České republiky, 2022. [cit. 2022-11-30]. ISBN 978-80-7440-306-4. Dostupné z: https://www.drogy-info.cz/data/obj_files/33774/1171/VZ%20drogy%202022_web221122.pdf.

JEŽKOVÁ, Ivana. *AKTUALIZACE – Policisté se zaměřili na growshopy.* [online]. Praha: POLICIE.CZ, 2013. [cit. 2023-02-09]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/policiste-se-zamerili-na-growshopy.aspx>.

KERNDL, Robert a Markéta FULÍNOVÁ. *Množství větší než malé ve světle aktuální judikatury Ústavního soudu České republiky.* [online]. Praha: EPRÁVO.CZ, 2021. [cit. 2022-12-28]. ISSN 1213-189X. Dostupné z: <https://www.epravo.cz/top/clanky/mnozstvi-vetsi-nez-male-ve-svetle-aktualni-judikatury-ustavniho-soudu-ceske-republiky-113086.html>.

KOVEN, Suzanne. *THE BIG IDEA: CARL HART.* The Rumpus [online]. 2013. [cit. 2022-11-27]. Dostupné z: <https://therumpus.net/2013/08/19/the-big-idea-6-carl-hart/>.

MAGAZÍN LEGALIZACE: *Osvěta není zločin.* [online]. OSVETANENIZLOCIN.CZ, 2021. [cit. 2023-03-05]. Dostupné z: <https://osvetanenizlocin.cz/>.

MINISTERSTVO SPRAVODLIVOSTI SR: *Veľká zmena Trestného zákona.* [online]. Bratislava: Tlačová správa MS SR, 2022. [cit. 2023-02-15]. Dostupné z: <https://www.justice.gov.sk/tlacovespravy/tlacova-sprava-3735/>.

MINISTERSTVO SPRAVODLIVOSTI SR: *Veľká zmena Trestného zákona a Trestného poriadku opäť v pripomienkovom konaní*. [online]. VSSR.SK, 2022. [cit. 2023-02-28]. ISSN 2644-531X. Dostupné z: <https://www.vssr.sk/clanok-z-titulky/velka-zmena-trestneho-zakona-a-trestneho-poriadku-opat-v-pripomienkovom-konani.htm>.

MIRRI SR: *Zásadná pripomienka: K bodom 84 a 85 (§ 135 a 135b až 135e) – (LP/2021/744)*. [online]. SLOV-LEX.SK, 2021. [cit. 2023-02-28]. Dostupné z: <https://www.slov-lex.sk/legislativne-procesy/SK/LP/2021/744/pripomienky/1741ba86-d100-4dcc-b1a4-5d549e764115>.

MIŠŮR, Peter. *Ústavní soud zrušil § 289 odst. 3 TrZ, který stanoví množství větší než malé ve smyslu § 285 TrZ*. [online]. Ius Focus 158/2021, 2021. [cit. 2022-12-28]. Dostupné z: <https://www.beck-online.cz/bo/chapterview-document.seam?documentId=nrptembsgfpwszs7ge2tq&groupIndex=0&rowIndex=0>.

MORAVČÍK, Ondřej. *Vývoj registrované kriminality v roce 2022*. [online]. Praha: Policejní prezídium, 2023. [cit. 2023-02-17]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/vyvoj-registrovane-kriminality-v-roce-2022.aspx>.

MORE, Sandeep Vasant a Dong-Kug CHOI. *Promising cannabinoid-based therapies for Parkinson's disease: motor symptoms to neuroprotection*. Mol Neurodegeneration 10, 17. [online]. 2015. [cit. 2022-11-27]. Dostupné z: <https://doi.org/10.1186/s13024-015-0012-0>.

MSSR–SEKCIA LEGISLATÍVY: *Návrh zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony (LP/2021/744)*. [online]. SLOV-LEX.SK, 2021. [cit. 2023-02-28]. Dostupné z: <https://sdu.sk/LXZEu>.

POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY. Národní protidrogová centrála. *Výroční zpráva 2013*. [online]. [cit. 2023-01-28]. Praha: Národní protidrogová centrála, 2014. Dostupné z: <https://www.policie.cz/soubor/vyrocnizprava-2013-pdf.aspx>.

POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY. Národní protidrogová centrála. *Výroční zpráva 2021*. [online]. [cit. 2022-11-27]. Praha: Národní protidrogová centrála, 2022. Dostupné z: <https://www.policie.cz/soubor/2022-npc-vz-2021-210-297-v04-pdf.aspx>.

RADA EU: *Akční plán EU pro oblast drog na období 2021–2025*. [online]. Lucemburk: Úřad pro publikace EU, 2021. [cit. 2022-12-02]. ISSN 1977-0863. Dostupné z: [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:52021XG0708\(01\)&from=CS](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:52021XG0708(01)&from=CS).

RADA EU: *Strategie EU pro oblast drog na období 2021–2025*. [online]. Lucemburk: Úřad pro publikace EU, 2021. [cit. 2022-12-02]. ISSN 1977-0863. Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=OJ:C:2021:102I:FULL&from=CS>.

SAZINKA, Bohumil. *Kauza: Growshop vs. stát*. [online]. Praha: Magazín Legalizace, 2019. [cit. 2023-02-10]. Dostupné z: <https://magazin-legalizace.cz/3602-kaucha-growshop-vs-stat/>.

SCUM, Green. *Pasta Oner: Nejsladší pomsta je úspěch*. [online]. Praha: Magazín Legalizace, 2017. [cit. 2022-11-27]. Dostupné z: <https://magazin-legalizace.cz/2766-pasta-oner-nejsladi-pomsta-je-uspech/>.

SEKRETARIÁT RADY VLÁDY PRO KOORDINACI PROTIDROGOVÉ POLITIKY: *Česká protidrogová politika a její koordinace politika závislostí založená na důkazech*. [online]. Praha: Úřad vlády České republiky, 2016. [cit. 2022-12-08]. Dostupné z: https://www.vlada.cz/assets/ppov/protidrogova-politika/koordinace/Informacni_letak_RVKPP.pdf.

SLOV-LEX.SK: *Zoznam pripomienok LP/2021/744*. [online]. SLOV-LEX.SK, 2021. [cit. 2023-02-28]. Dostupné z: <https://www.slov-lex.sk/legislativne-procesy/SK/LP/2021/744/pripomienky/zobraz>.

SÝKORA, Michal. *Množství větší než malé*. [online]. Právníprostor.cz, 2014. [cit. 2022-12-28]. ISSN 2336-4114. Dostupné z: <https://www.pravniprostor.cz/clanky/trestni-pravo/mnozstvi-vetsi-nez-male>.

UNITED NATIONS: Convention on Psychotropic Substances. [online]. Vienna: United Nations, 1971. [cit. 2022-12-02]. Dostupné z: https://www.unodc.org/pdf/convention_1971_en.pdf.

UNITED NATIONS: *Single Convention on Narcotic Drugs, 1961*. [online]. New York: United Nations, 1961. [cit. 2022-12-02]. Dostupné z: https://www.incb.org/documents/Narcotic-Drugs/1961-Convention/convention_1961_en.pdf.

UNITED NATIONS: *United Nations Convention against Illicit Traffic in Narcotic Drugs and Psychotropic Substances of 1988*. [online]. Vienna: United Nations, 1988. [cit. 2022-12-02]. Dostupné z: https://www.unodc.org/pdf/convention_1988_en.pdf.

UNODC: *Outcome Document of the 2016 United Nations General Assembly Special Session on the World Drug Problem New York, 19-21 April 2016*. [online]. Vienna: United Nations Office on Drugs and Crime, 2016. [cit. 2022-12-02]. Dostupné z: <https://www.unodc.org/documents/postungass2016/outcome/V1603301-E.pdf>.

ÚRAD VLÁDY SR: *Dôvodová správa č. LP/2021/744 Zákon, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov a o zmene a doplnení niektorých zákonov*. [online]. SLOV-LEX.SK, 2021. [cit. 2023-02-28]. Dostupné z: <https://sdu.sk/UlpCE>.

VÁVRA, Libor. *Co je množství větší než malé, stále tápeme ohledně "rozsahů"*. [online]. Právníprostor.cz, 2014. [cit. 2022-12-28]. ISSN 2336-4114. Dostupné z: <https://www.pravniprostor.cz/clanky/trestni-pravo/co-je-mnozstvi-vetsi-nez-male-stale-tapeme-ohledne-rozsahu>.

VÁVRA, Libor. *Lze si marihuanu jen vypěstovat, nebo i vyrobit?*. [online]. Právníprostor.cz, 2015. [cit. 2023-01-12]. ISSN 2336-4114. Dostupné z: <https://www.pravniprostor.cz/clanky/trestni-pravo/lze-si-marihuanu-jen-vypestovat-nebo-i-vyrobic>.

VESELOVSKÝ, Martin. *Michal Otipka ve Dvaceti minutách Radiožurnálu*. [online]. Praha: iRozhlas.cz, 2014. [cit. 2023-02-10]. Dostupné z: <https://radiozurnal.rozhlas.cz/michal-otipka-ve-dvaceti-minutach-radiozurnalu-6298440>.

VEVERKA, Robert. „Šíření toxikomanie“ je gumový bolševický paragraf, zrušme ho. [online]. Praha: ROBERTVEVERKA.CZ, 2020. [cit. 2023-03-05]. Dostupné z: <https://robertveverka.cz/sireni-toxikomanie-je-gumovy-bolsevicky-paragraf-zrusme-ho/>.

VICHEREK, Roman. *Množství větší než malé, aneb kolik je možné držet omamných a psychotropních látek pro vlastní potřebu*. [online]. Praha: EPRÁVO.CZ, 2014. [cit. 2022-12-28]. ISSN 1213-189X. Dostupné z: <https://www.epravo.cz/top/clanky/mnozstvi-vetsi-nez-male-aneb-kolik-je-mozne-drzet-omamnych-a-psychotropnich-latek-pro-vlastni-potrebu-94705.html>.

VLÁDA ČR: *Expertní skupina k legalizaci konopí: Jednáme o vytvoření tří principů regulace*. [online]. Praha: Rada vlády pro koordinaci politiky v oblasti závislostí, 2022. [cit. 2022-12-08]. Dostupné z: <https://www.vlada.cz/cz/ppov/protidrogova-politika/media/pracovni-skupina-k-legalizaci-konopi-jedname-o-vytvoreni-tri-principu-regulace-202193/>.

VLÁDA ČR: *Expertní skupina: První draft návrhu regulovaného trhu s konopím je na spadnutí*. [online]. Praha: Národní koordinátor pro protidrogovou politiku, 2023. [cit. 2023-02-06]. Dostupné z: https://www.vlada.cz/cz/ppov/zavislosti/konopi_expertni_skupina/expertni-skupina-prvni-draft-navrhu-regulovaneho-trhu-s-konopim-je-na-spadnuti--202761/.

VLÁDA ČR: *Mezinárodní spolupráce v oblasti protidrogové politiky*. [online]. Praha: Úřad vlády České republiky, 2017. [cit. 2022-12-02]. Dostupné z: <https://www.vlada.cz/cz/ppov/protidrogova-politika/koordinace/mezinarodni-spoluprace-v-oblasti-protidrogove-politiky-157319/>.

VLÁDA ČR: *Praha hostí národní protidrogové koordinátory EU. Téma je konopí.* [online]. Praha: Úřad vlády České republiky, Odbor protidrogové politiky, 2022. [cit. 2022-12-14]. Dostupné z: https://www.drogy-info.cz/data/obj_files/33733/1157/Tiskova%20zprava_Setkani%20narodnich%20protidrogovych%20koordinatoru%20Praha_7%20zari%202022%20_cz.pdf.

VLÁDA ČR: *Rada vlády pro koordinaci politiky v oblasti závislostí.* [online]. Praha: Rada vlády pro koordinaci politiky v oblasti závislostí. [cit. 2022-12-08]. Dostupné z: <https://www.vlada.cz/cz/ppov/protidrogova-politika/rada-vlady-pro-koordinaci-politiky-v-oblasti-zavislosti-196551/>.

WORLD HEALTH ORGANIZATION. *WHO Expert committee on drug dependence: Sixteenth report.* [online]. Geneva: World Health Organization, 1969 [cit. 2022-12-19]. Dostupné z: http://apps.who.int/iris/bitstream/handle/10665/40710/WHO_TRS_407.pdf;jsessionid=5A2EC379AC89B9079A7881F883019123?sequence=1.

Ostatní

POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY. Policejní prezidium, odbor věcných gescí a statistik. *Statistiky kriminality.* [online]. Praha: Policejní prezídium, 2023. [cit. 2023-02-09] *In: intranet Ministerstva vnitra „HERMES“.* Dostupné z: http://10.73.94.250/essk/sestavy/prehled_cr_kraje.php.

ÚRAD VLÁDY SR: Dôvodová správa č. 105/2022 Ds, *Návrh skupiny poslancov Národnej rady Slovenskej republiky na vydanie zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov.*

ÚŘAD VLÁDY: Důvodová zpráva k zákonu č. 40/2009 Sb., *trestní zákoník*, č. 40/2009 Dz.

SEZNAM ZKRATEK

Legislativní pojmy

NL – návyková látka

OČTŘ – orgány činné v trestním řízení

OL – omamná látka

OPL – omamná a psychotropní látka

PL – psychotropní látka

PŘ – přešupek

SPTČ – skutková podstata trestného činu

TČ – trestný čin

TOS – trest odnětí svobody

Zákony

OpZák – zákon č. 29/1938 Sb., kterým se provádějí Mezinárodní opiová úmluva ze dne 23. ledna 1912, vyhlášená pod č. 159/1922 Sb. z. a n., Mezinárodní opiová úmluva ze dne 19. února 1925, vyhlášená pod č. 147/1927 Sb. z. a n., a Úmluva o omezení výroby a úpravě distribuce omamných látek ze dne 13. července 1931, vyhlášená pod č. 173/1933 Sb. z. a n. (opiový zákon)

PozÚoOL – Protokol o změnách Jednotné úmluvy o omamných látkách z roku 1972

SITrZák – zákon č. 300/2005 Z. z., trestný zákon

TrZák 1950 – zákon č. 86/1950 Sb., trestní zákon

TrZák 1961 – zákon č. 140/1961 Sb., trestní zákon

TrZák – zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník

ÚoOL – Jednotná úmluva o omamných látkách z roku 1961

ÚoPL – Úmluva o psychotropních látkách z roku 1971

ÚOSN – Úmluva Organizace spojených národů proti nedovolenému obchodu s omamnými a psychotropními látkami z roku 1988

ZoNL – zákon č. 167/1998 Sb., o návykových látkách

ZoZPPŘ – zákon č. 117/1852 Ř. z., o zločinech, přečinech a přestupcích

Instituce a ostatní

CZ PRES – České předsednictví v Radě Evropské unie v roce 2022

ČR – Česká republika

EMCDDA – Evropské monitorovací centrum pro drogy a drogovou závislost

EU – Evropská unie

IKSP – Institut pro kriminologii a sociální prevenci

NMS – Národní monitorovací středisko pro drogy a závislosti

NPC – Národní protidrogová centrála

NS – Nejvyšší soud České republiky

OSN – Organizace spojených národů

PČR – Policie České republiky

RVKPP – Rada vlády pro koordinaci politiky v oblasti závislostí

SK – Slovenská republika

ÚS – Ústavní soud České republiky

WHO – Světová zdravotnická organizace

SEZNAM GRAFŮ A TABULEK

Graf 1 - Registrovaná kriminalita v České republice v roce 2022 dle kategorií 101	
Graf 2 - Podíl drogové kriminality na celkové registrované kriminalitě v České republice v roce 2022.....	102
Graf 3 - Trend vývoje podílu § 283 trestního zákoníku a § 284 trestního zákoníku na registrované drogové trestné činnosti od roku 2010 do roku 2022.....	104
Tabulka 1 – Komparace trestných činů přechovávání návykových látek, jedů a prekursorů pro vlastní potřebu dle § 171 slovenského trestního zákoníku a § 284 českého trestního zákoníku.....	84
Tabulka 2 – Komparace základních skutkových podstat § 172 slovenského trestního zákoníku a § 283 českého trestního zákoníku.	86
Tabulka 3 – Komparace kvalifikovaných skutkových podstat § 172 slovenského trestního zákoníku a § 283 českého trestního zákoníku.	87
Tabulka 4 – Komparace trestných činů nakládání s předměty dle § 173 slovenského trestního zákoníku a § 286 českého trestního zákoníku.	91
Tabulka 5 – Komparace trestných činů šíření toxikomanie dle § 174 slovenského trestního zákoníku a § 287 českého trestního zákoníku.	93
Tabulka 6 – Meziroční srovnání podílu jednotlivých drogových trestných činů na celkové registrované drogové trestné činnosti v roce 2021 a 2022.....	103

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha č. 1 – Anonymizovaný Rozsudek Obvodního soudu pro Prahu 3 ze dne 14. prosince 2015, sp. zn. 1 T 17/2015.	I
Příloha č. 2 – Anonymizovaný Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 23. března 2016, sp. zn. 9To 55/2016.....	XVII

**Příloha č. 1 – Anonymizovaný Rozsudek Obvodního soudu pro Prahu 3
ze dne 14. prosince 2015, sp. zn. 1 T 17/2015.**

1T 17/2015

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Obvodní soud pro Prahu 3 rozhodl samosoudcem Mgr. Radkem Mafíkem v hlavním líčení konaném dne 14. prosince 2015

t a k t o :

obžalovaní

1. P [redacted] S [redacted],

nar. [redacted] v Praze, trvale bytem [redacted]

2. Ing. M [redacted] O [redacted],

nar. [redacted] v Praze, trvale bytem [redacted], s adresou pro doručování [redacted]

jsou vinní, že

obžalovaný P [redacted] S [redacted] jako jednatel a třetinový vlastník a obžalovaný Ing. M [redacted] O [redacted] jako dvoutřetinový vlastník obchodní společnosti G [redacted] P [redacted] s. r. o., IČ: [redacted], se sídlem Praha [redacted], a dále obžalovaný P [redacted] S [redacted] jako jednatel dceřiné obchodní společnosti G [redacted] U [redacted] s. r. o., IČ: [redacted], se sídlem [redacted] Praha [redacted], a obžalovaný Ing. M [redacted] O [redacted] jako osoba fakticky se podílející na řízení a na marketingu obou společností z titulu vlastnictví většinového obchodního podílu v mateřské společnosti, provozovali prostřednictvím společnosti G [redacted] P [redacted] s. r. o. velkosklad zboží v Praze [redacted], které z něho distribuovali prostřednictvím internetového obchodu domény www.g [redacted].cz a

kamenné prodejny v Praze [redacted] v ulici [redacted] a dále toto zboží distribuovali prostřednictvím domény www.g[redacted].cz a kamenných prodejen v Praze [redacted] v ulici [redacted] a v Praze [redacted] v ulici [redacted] dečejné společnosti G[redacted] s. r. o., přičemž od blíže neurčené doby, nejméně však do dne 16. 7. 2013 prostřednictvím internetového obchodu domény www.g[redacted].cz a od blíže nezjištěné doby, nejpozději však od 23. 9. 2013, do 14. 10. 2013 prostřednictvím internetového obchodu domény www.g[redacted].cz nabízeli, veřejně prezentovali a prodávali kompletní sortiment zboží vhodný k nelegálnímu pěstování konopí s vysokým obsahem tetrahydrocannabinolu (THC), zejména feminizovaná semena speciálně vyšlechtěných odrůd rostlin konopí s garancí vysokého obsahu THC, k tomu potřebnou osvětlovací a pěstební techniku, včetně zeminy, hnojiv, zavlažovací techniky a měřicích přístrojů, vzduchotechniky včetně vzduchových filtrů, kdy obsahem uvedených internetových stránek byla i prezentace vhodného způsobu užití těchto prostředků k pěstování konopí třeba i skrytým způsobem s maximálním výnosem a s co největším množstvím THC ve výsledném produktu, přičemž též byly uváděny specifikace omamných a psychotropních účinků takto vypěstovaných rostlin konopí na lidský organizmus při jejich užití i kouřením, včetně specifikace chuti a vůně, při kterých bylo používáno vychvalujících výrazů a slovních spojení svádějících ke konzumaci této drogy bez objektivních informací o negativním působení, což bylo též podporováno prodejem kuřáckých potřeb, předmětů umožňujících konzumaci konopí kouřením a drtiček ke zpracování sušiny vrcholiků konopí ke kouření, přičemž většinu uvedeného zboží bylo možno zakoupit i v uvedených kamenných prodejnách, a svou výše popsanou obchodní činnost propagovali i rozšiřováním tištěných katalogů, které byly nabízeny ve dnech 8. až 10. 11. 2013 v Praze 7. v areálu Výstaviště Incheba na akci Cannafest - 4. mezinárodní konopný veletrh u stánku G[redacted] přičemž toto jejich jednání cíleně na co možná nejširší okruh veřejnosti bylo způsobilé u jejich zákazníků a u osob vstupujících na webové stránky jimi provozovaných on-line obchodů vzbudit rozhodnutí získat návykovou látku vypěstováním konopí a tuto následně užít, přičemž konopí, nebylo-li pěstováno a používáno výlučně k průmyslovým účelům, bylo jako omamná látka v inkriminované době zařazeno do Seznamu IV podle Jednotné úmluvy o omamných látkách (vyhláška č. 47/1965 Sb., ve znění pozdějších změn a doplňků), tvořícího přílohu č. 3 zákona č. 167/1998 Sb., o návykových látkách, a THC náleželo mezi psychotropní látky zařazené do seznamu I podle Úmluvy o psychotropních látkách, který byl přílohou č. 4 zákona č. 167/1998 Sb., o návykových látkách,

t e d y : úmyslným společným jednáním dvou osob podněcovali zneužívání jiné návykové látky než alkoholu a spáchali takový čin veřejně přístupnou počítačovou sítí,

č í m ž s p á c h a l i

přečin šíření toxikomanie podle § 287 odst. 1, odst. 2 písm. c) tr. zákoníku ve spolupachatelství podle § 23 tr. zákoníku,

a z a t o s e o d s u z u j e

obžalovaný P[redacted] S[redacted] –

podle § 287 odst. 2 tr. zákoníku **k trestu odnětí svobody v trvání 12 měsíců.**

Podle § 81 odst. 1 a § 82 odst. 1 tr. zákoníku se výkon trestu podmíněně odkládá na zkušební dobu 18 měsíců.

Podle § 46 odst. 1 tr. zákoníku se upouští od potrestání obžalovaného Ing. M. C. O.

Odůvodnění:

Obžalovaný P. S. byl v rozhodné době jednatelem a zároveň třetinovým vlastníkem a obžalovaný Ing. M. C. dvoutřetinovým vlastníkem obchodní společnosti G. P. s. r. o., se sídlem Praha. Obžalovaný P. S. byl dále v rozhodné době jednatelem dceřiné obchodní společnosti G. L. s. r. o., se sídlem Praha. Jak obžalovaný P. S. z titulu uvedených pozic, tak obžalovaný Ing. M. C. z důvodu vlastnictví většinového obchodního podílu v mateřské společnosti, na základě kterého se podílel na řízení a na marketingu obou uvedených společností, provozovali prostřednictvím společnosti G. P. s. r. o. velkosklad zboží v Praze, které z něho distribuovali prostřednictvím internetového obchodu domény www.g.cz a kamenné prodejny v Praze v ulici a dále toto zboží distribuovali prostřednictvím domény www.g.cz a kamenných prodejen v Praze v ulici a v Praze v ulici dceřiné společnosti G. L. s. r. o. Přitom od blíže neurčené doby, nejméně však do dne 16. 7. 2013 prostřednictvím internetového obchodu domény www.g.cz a od blíže nezjištěné doby, nejpozději však od 23. 9. 2013, do 14. 10. 2013 prostřednictvím internetového obchodu domény www.g.cz nabízeli, veřejně prezentovali a prodávali kompletní sortiment zboží vhodný k nelegálnímu pěstování konopí s vysokým obsahem tetrahydrocannabinolu (THC), zejména feminizovaná semena speciálně vyšlechtěných odrůd rostlin konopí s garancí vysokého obsahu THC, k tomu potřebnou osvětlovací a pěstební techniku, včetně zeminy, hnojiv, zavlažovací techniky a měřicích přístrojů, vzduchotechniky včetně vzduchových filtrů, přičemž obsahem uvedených internetových stránek byla i prezentace vhodného způsobu užití těchto prostředků k pěstování konopí třeba i skrytým způsobem s maximálním výnosem a s co největším množstvím THC ve výsledném produktu, přičemž též byly uváděny specifikace omamných a psychotropních účinků takto vypěstovaných rostlin konopí na lidský organizmus při jejich užití i kouřením, včetně specifikace chutí a vůní, při kterých bylo používáno vychvalujících výrazů a slovních spojení svádějících ke konzumaci této drogy bez objektivních informací o negativním působení. Toto bylo též podporováno prodejem kuřáckých potřeb, předmětů umožňujících konzumaci konopí kouřením a drtiček ke zpracování sušiny vrcholiků konopí ke kouření, přičemž většinu uvedeného zboží bylo možno zakoupit i v uvedených kamenných prodejnách. Tuto obchodní činnost propagovali pak i rozšiřováním tištěných katalogů, které byly nabízeny ve dnech 8. až 10. 11. 2013 v Praze 7, v areálu Výstaviště Incheba na akci Cannafest - 4, mezinárodní konopný veletrh u stánku G. Obžalovaní přitom byli přinejmenším srozuměni s tím, že toto jejich jednání cílené na co možná nejširší okruh veřejnosti bylo způsobilé u jejich zákazníků a u osob vstupujících na webové stránky jimi provozovaných on-line obchodů vzbudit rozhodnutí získat návykovou látku vypěstováním konopí a tuto následně užít, přičemž konopí, nebylo-li pěstováno a používáno výlučně k průmyslovým účelům, bylo v inkriminované době jako omamná látka zařazeno do Seznamu IV podle Jednotné úmluvy o omamných látkách

(vyhláška č. 47/1965 Sb., ve znění pozdějších změn a doplňků), tvořícího přílohu č. 3 zákona č. 167/1998 Sb., o návykových látkách, a THC náleželo mezi psychotropní látky zařazené do seznamu I podle Úmluvy o psychotropních látkách, který byl přílohou č. 4 zákona č. 167/1998 Sb., o návykových látkách.

Obžalovaný P. S. využil svého práva nevyprávět.

Obžalovaný Ing. M. C. na svou obhajobu především uváděl, že k jejich podnikání přistupovali s čistými úmysly a snažili se vyhnout porušení zákona. Vysvětloval, že od malička měl blízko k přírodě a pěstování rostlin bylo jeho koníčkem. Následně studoval jak Českou zemědělskou univerzitu, díky čemuž se seznámil s moderními trendy v pěstování rostlin, tak i Vysokou školu ekonomickou. Ještě při studiích, na prahu dospělosti, začal podnikat, aby nebyl finančně závislý na rodičích. Nejprve ve firmě G. P. pana M., jenž již podnikal se spoluobžalovaným S., která vlastně byla obchodem typu growshop, dělal překlady do angličtiny. Následně ho kolegové z firmy zahrnuli více úkoly typu komunikace se zahraničními dodavateli. Ačkoli firma fungovala, začala se potýkat s nedostatkem prostředků, a v tu dobu, když mu ještě nebylo dvacet let, mu pan M. nabídl, aby se stal partnerem - podílníkem firmy. Firma normálně a transparentně fungovala celých sedmáct let, během nichž, někdy v letech 2008 či 2009, koupila firmu C. s. r. o., zabývající se takřka identickou činností. Za tu dobu o nich byly natočeny televizní reportáže, napsány novinové články a také u nich byla provedena řada daňových, finančních a celních kontrol, při nichž se neobjevil žádný závažnější problém. Původně jejich firma prodávala jen pěstební pomůcky. Nejen na domácím trhu v té době působilo a i dnes působí několik jiných firem s identickým sortimentem, který je volně a běžně dostupný, ať již jde o pěstební techniku, hnojiva, kuřácké potřeby či semena konopí. Jejich firma měla následně snahu zvyšovat obrát, a rozšiřovala tak sortiment zboží o novinky. Mezi ty postupně patřily kuřácké doplňky, které byly do sortimentu zavedeny někdy v letech 2007 nebo 2008, a posléze i od roku 2012 semena, což souviselo i s jeho tehdejší úvahou o co nejnvýhodnějším případném prodeji jeho obchodního podílu. Asi v roce 2003 se také začal intenzivně věnovat bojovým sportům a sebeobraně, které rovněž vyučoval. Díky jeho přátelským vztahům s osobami z řad policie měl možnost s jejich zástupci otevřeně komunikovat, a tak od nich měli informace o pohledu policie na danou obchodní problematiku. Při častých schůzkách si pak vyjasňovali, co se smí a co nikoli, co je tolerovatelné a jak by měli postupovat, aby se udrželi v mezích zákona. Nehledali cesty, jak někoho svádět ke zneužití návykových látek. To, že by tak tomu mohlo být, je ani nenapadlo. Prodávali celou dobu věci, které prodávali i ostatní a jejichž prodej nebyl zakázán. Jestli s jejich zbožím někdo pěstoval konopí, rozhodně to nebylo těžištěm jejich podnikání, ale okrajovou záležitostí. Od roku 2010, kdy začaly být organizovány konopné veltrhy, zástupci vedení národní protidrogové centrály stanovili organizátorům podmínky prodeje sortimentu zboží, přičemž tento sortiment byl totožný s „uceleným řetězcem“, který se vyskytl v později vydaném judikátu v dané problematice. Ve vztahu k jejich firmě byla podobná situace v souvislosti s každoročně pořádanými akcemi MMM v Praze, na kterých jim zástupci policie k jejich stánku feklí, co se přesně smí a nesmí nabízet či vystavovat, a oni jejich pokyny dodrželi. Přestože pak na stánku bylo konkrétně v květnu roku 2013 vystanované zboží shodné s tím, které bylo nabízeno v jejich obchodech, o měsíc později bylo na základě pořízení záloh z jejich internetových stránek zahájeno proti nim trestní řízení. Na základě popsanych kontaktů s policií ale měli do té doby pocit, že z jejich strany byly zákony dodržovány. Dále poukázal na to, že v době zásahu již delší dobu semena neprodávali, ty dobrovolně z prodeje stáhli a odprodali je spřízněné firmě S. a prodávali jen pěstební a kuřácké potřeby, které se mohly bez problémů v té době prodávat. Kuřácké potřeby jim také byly policií po zásahu vráceny. Co se však týkalo prodeje semen,

tak i ta byla v době před zásahem prodávána bez problémů řadou firem, jak tomu bylo i v rámci Cannafestu. Dále poukazyval na to, že v případě jejich firmy se nikdy nestalo to, co bylo předmětem judikátu vydaného v dané problematice v roce 2012, a to že by komukoli radili, jak pěstovat konopí a vyrábět maruhuanu. Navíc do doby vydání tohoto rozhodnutí nikoho takový pohled na věc nenapadl. Přesto po seznámení se s ním provedli v jejich firmě svou analýzu, probírali téma s právním zástupcem a i se zástupci policie ať už neformálně či na akci MMM v roce 2013. V jejich firmě poskytovali zákazníkům informace týkající se pěstování rostlin obecně, přičemž policisté po nich chtěli, aby nenabízeli literaturu. Tu po vydání připomínaného judikátu, tedy již dlouhou dobu před zásahem, již neprodávali a pouze popisky k semenům návody nebyly. Dále v souvislosti s v judikátu zmíněným spojením „ucelený řetězec“, který měl hrát roli v usnadnění přístupu k potřebnému sortimentu, rozvinul myšlenku, že internet obecně je v podstatě jedno prodejní místo, byť by si zákazník objednal zboží od více dodavatelů. Jímí nabízené zboží bylo navíc možné si objednat i v zahraničí, včetně evropských států, a měla by tedy platit rovnost, aby i české firmy mohly totožné zboží prodávat. Taktéž poukázal na to, že případný zákaz prodeje konopných semen současně s dalšími potřebami měl být tak, jako tomu bylo například v Německu, řešen zákonem, po jehož přijetí by se prodejci mohli na uzákoněné podmínky připravit. Dále vzpomněl na nejednotnost rozhodovací praxe orgánů činných v trestním řízení, projevující se v tom, že v řadě případů týkajících se growshopů došlo vůči prodejčům nabízejících identický sortiment jako oni, a to ještě včetně návodů na pěstování, zpracování a kouření, ke konstatování, že nespáchali trestný čin. Rovněž naznačil, že se nikdo náležitě nezabýval tím, že on nebyl v předmětných firmách jednatelem, nýbrž zaměstnancem na pozici marketingu a public relations, a jaké tedy bylo jeho faktické zapojení. V letech 2009 až 2011, když se v jejich firmě rozhodovalo o zavedení prodeje semen, pobýval navíc dlouhodobě ve Švýcarsku, a tak se neúčastnil porad a nepodílel se na přijetí tohoto rozhodnutí. Rozhodně se také ne bavil se zákazníky, nevypravoval zásilky a nedával nic na e-shop. Vedle podnikání měl rovněž i jiné aktivity, zejména sportovního, studijního a rodinného charakteru, a firmě tak v té době věnoval jen několik hodin týdně. Na druhou stranu ale v souvislosti s tímž tématem podrobně ličil, jak nejprve i z opatrnosti dlouhou dobu nechtěli semena konopí do sortimentu nabízeného zboží zařadit a jak přesto nad tím nakonec začali uvažovat, řešili to i s jejich právním zástupcem, a když zaznamenali, že semena prodávají jiné firmy, jakož i vyjádření zástupce Národní protidrogové centrály a dalších představitelů policie, že prodej semen není zakázaný, rozhodla se jejich firma semena konopí do sortimentu zboží zařadit a prodávat je. K semenům nad rámec jejich povinností dávali upozornění, že semena nejsou určena k pěstování a že pěstování konopí je protiprávní, a neuváděli u nich obsah THC potom, co policie dala takový požadavek najevo. Ty zájemce, kteří si pak u nich chtěli zakoupit například semena konopí za účelem výroby marihuany, důsledně odmítali. Otázkou také zůstalo, zda by konopí vypěstované z nabízených semen obsahovalo skutečně vysoké množství THC. Pokud je vyšetřovatelem v jejich případě dále vytýkáno vyobrazení vrcholíku konopí, jde o běžnou záležitost a není rozpoznatelné, zda jde o technické či toxikomansky využitelné konopí. Co se týče informací o pěstování konopí a jejich poskytování, snadno se k takovým lze dostat například knižně či na internetu. Ve vztahu ke spoluobžalovanému S. uvedl, že ten z titulu své funkce byl převážně na prodejně v Praze, jejíž chod zajišťoval, a že mu muselo být známo, co jejich firmy nabízely. Spoluobžalovaného S. který byl jednatelem a respektovanou osobností, bral sám jako autoritu.

Soud považoval výpověď obžalovaného Ing. M. O. za v převážné míře věrohodnou, korespondující i s ostatními ve věci provedenými důkazy, vyjma té její části, která se týkala jeho faktické role ve firmách G. P. a G. a některých dále uvedených momentů. Ve velké míře však soud shledal jeho obhajobu za irelevantní.

Svědék J. H. vylíčil, že v souvislosti se svou obchodní činností spočívající v nákupu a prodeji pěstitelského vybavení, v níž měl on na starosti finanční a účetní stránku, zatímco jeho bratr L. H. který byl u něj zaměstnán, měl na starost fungování obchodu včetně objednávek, byla firma G. P. pro něj jedním z dodavatelů zboží – hnojiv, pěstitelského vybavení, hydroponních systémů a konopných semen. Blíže se k odebíranému sortimentu nedovedl vyjádřit s odkazem, že ten bude patrný z materiálů zajištěných v souvislosti s jeho trestním stíháním pro šíření toxikomanie. K obžalovaným uvedl, že tyto osobně nezná.

Svědék L. H. potvrdil, že byl zaměstnán u svého bratra J. a že náplní jeho práce byla obsluha e-shopů, jeden z nichž se zabýval pouze prodejem konopných semen a druhý prodejem pěstitelských potřeb. I on uvedl, že jedním z jejich dodavatelů byla firma G. P. od které odebírali veškerý sortiment pro oba dva e-shopy. Sám měl na starosti i objednávání zboží. V té souvislosti komunikoval s osobami odlišnými od obžalovaných, ani které on osobně nezná, jen s obžalovaným Ing. M. C. se viděl při příležitosti otevření jejich skladu. Zboží, které jim bylo od firmy G. P. dodáváno, obsahovalo návody na použití a propagační materiály, katalogy výrobků, plakáty a certifikáty. U odebíraných semen konopí bylo přibaleno upozornění ve smyslu, že jejich případným pěstováním mohou být porušeny zákony.

Svědčyně L. L. od roku 2011 zaměstnankyně v prodejně G. v ulici, ve které prodával i obžalovaný P. S. uvedla, že předmětem prodeje byly pěstitelské potřeby, hnojiva, substráty, květníky, hydroponické systémy apod. Dříve se v prodejně prodávala i semena konopí, ta ale již zhruba od září 2013 v sortimentu prodejny po domluvě s policií nebyla. Tvrdila, že do té doby byla semena prodávána pouze jako suvenýry nebo upomínkové a sběratelské předměty a že nikdy nic nepropagovali. Na druhou stranu ovšem současně uvedla, že z prodejny rovněž stáhli veškeré propagační materiály, které v sobě měly obsah nabádající k pěstování a užívání rostlin. U kuřáckých potřeb pak bylo uvedeno, že neslouží ke kouření drog.

Svědci P. A. a Z. H. uvedli, že jsou letitými uživateli marihuany. Dále popsali, že byli v lednu 2014 kontaktováni ve svém bydlišti policisty, kterým potvrdili, že v bytě pěstují v homeboxu několik rostlin konopí. K němu uvedli, že tento zakoupili v prodejně G. v ulici v Praze a pěstovali v něm konopí pro svou potřebu.

Svědci M. D., J. H., A. K., V. K., Ku., T. B., V. F., V. M., J. N., J. Pa. a D. P., zákazníci obchodu G. v ulici v Praze, v podstatě shodně popisovali, že tuto prodejnu navštěvovali z důvodu nákupu speciálních kuřáckých potřeb nebo textilu. Obchod samotný na ně působil jako prodejna zahrádkářských a kuřáckých potřeb. V případě návštěv internetového obchodu na svědka D. stránky působily, jako že nabízejí vše potřebné i pro pěstování konopí pro výrobu marihuany. Svědek Ku. na internetových stránkách zaznamenal vedle kuřáckých potřeb věci s tematikou konopí. Svědci Ku., B. a P. rovněž potvrdili, že v prodejních byla k prodeji nabízena semena konopí. Na svědka Pa. prodejna působila tak, že v ní mají hodně věcí sloužících ke konzumaci marihuany. Z výpovědí těchto svědků nevyplývalo, že by jim v obchodu někdo přímo radil, jak pěstovat konopí, nebo k tomu naváděl.

Ze znaleckého posudku z oboru kriminalistiky, odvětví biologie, který soud shledal úplným a správným, soud zjistil, že plastový sáček s černými kuličkami (stopa ozn. st. 4, poř. č. 1), zajištěný v prodejně v [redacted] v Praze [redacted] obsahoval semena rodu tabák z čeledi lilkovité. Plastový sáček se zmačkaným papírem a uvnitř s hnědou sušinou (stopa ozn. st. 5, poř. č. 2), zajištěný tamtéž, obsahoval materiál z rostliny zmižovec indický, východní z čeledi áronovité. Tři kusy plastových obálek (ozn. st. 215, poř. č. 3) obsahující rostlinný materiál o celkové váze asi 8,5 kg, zajištěných tamtéž, obsahovaly nestejně dozrálé plody (nažky) s pupkem, které měly na vrcholu čnělkovou jizvu a vejčitý tvar, byly současně ve velkém množství přezrálé s otevřenými polovinami oplodí a vysychajícími semeny, mechanicky narušené a jejich kvalita z hlediska klíčivosti a dalšího růstu rostlin nebyla u velké většiny příliš optimální. Ze schopných plodů by bylo možné vypěstovat jedince s obsahem THC, avšak nelze říci, zda průměrný obsah účinných látek by byl pod nebo nad zákonem stanovenou hranicí 0,3 % látek ze skupiny tetrahydrokanabinolů. Vzhledem k nevalné kvalitě by podle znalce mohly být při prodeji nabízeny jako krmivo pro ptáky a další živočichy. Konečně pak v 10 kusech plastových sáčků s papírovými kartičkami s obrázky vrcholů rostliny konopí a nápisy: fair seeds – FINOLA, 30 ks nefeminizovaných semen, Cannabis Sativa, Technické konopí, původ: Kanada, Odrůda schválená pro pěstování v ČR (ozn. st. 13, poř. č. 4) se nacházely dozrálé neporušené plody (nažky) konopí, které byly dozrálé, neporušené, schopné klíčení a dalšího růstu, s tím, že kanadská odrůda FINOLA je schválená odrůda technického konopí. V obou posledních případech plody svou morfologickou stavbou odpovídaly botanickému rodu konopí, s největší pravděpodobností druhu konopí seté z čeledi konopovitých.

Z dalšího znaleckého posudku z oboru kriminalistiky, odvětví biologie, který soud též shledal úplným a správným, vyplývalo, že stopy zajištěné v prodejně v ulici [redacted] v Praze [redacted] označené č. 395 – balení semen blíže nezjištěné rostliny, s označením Green House Seeds, Jack Herer, č. 407 – 7 ks semen nezjištěné rostliny a č. 415 – sáček s obsahem 9 ks semen rostliny, obsahovaly plody (tvrdé nažky se semenem uvnitř) s pupkem, mající na vrcholu čnělkovou jizvu a vejčitý tvar, které svou morfologickou stavbou odpovídaly botanickému rodu konopí, pravděpodobně druhu konopí seté z čeledi konopovitých. Tyto by mohly být využívány k pěstování konopí. Zajištěné plody byly podle symbolu na obalech feminizované, což znamená, že je potlačen mužský chromozom Y a z plodů vyrostou pouze samičí jedinci se stanoveným obsahem účinných látek.

Znalecký posudek z oboru ekonomika, odvětví účetní evidence, zejména konstatoval, že opatřená zálohovaná data se týkala pouze hlavního účetnictví, které neobsahovalo údaje ze skladového hospodářství. Byly zjištěny fakturované prodeje zboží bez bližší specifikace. Pro absenci skladového hospodářství proto nebylo možné zjistit obrat společnosti G [redacted] P [redacted] podle jednotlivých položek skladu. Na podkladě obrátové převahy a hodnoty pokladen bylo možné vyvodit, že zajištěné finanční prostředky pocházely z podnikatelské činnosti, vzhledem k hlavní činnosti firmy G [redacted] P [redacted] zejména z prodeje obchodovaného zboží.

Při rozhodování ve věci bylo třeba mít předně na paměti, že předmětný trestný čin šíření toxikomanie podle § 287 tr. zákoníku je deliktem ohrožovacím, jehož pojmovým znakem je ohrožení a následkem je vyvolání situace, při níž hrozí reálné nebezpečí vzniku poruchy, k níž vyvolaný stav směřuje, avšak vlastní vznik takové poruchy třeba i chybí. Tento trestný čin je proto dokonán již samotným sváděním, podporováním, šířením či podněcováním ke zneužívání návykové látky, aniž by bylo nutné, aby současně nastal právem předvídaný účinek, tedy aby jiná osoba zakázanou drogu skutečně užila. Jako podněcování je pak chápán každý projev, který je způsobilý vyvolat u jiných osob určitou náladu nebo

rozhodnutí ke konkrétnímu chování, přičemž za formě projevu nezáleží. K naplnění znaku podněcování u trestného činu šíření toxikomanie podle § 287 tr. zákoníku postačí, jestliže pachatel veřejně prezentuje ucelený sortiment takových produktů, látek, nástrojů či výrobků apod., které se ke zneužívání omamných a psychotropních látek obvykle používají, a postačí tedy, že omamné nebo psychotropní látky připomínají nebo na ně v různých souvislostech poukazují (např. znázorněním kvetoucího nebo plodonosného vrcholíku rostliny konopí).

V této souvislosti proto pro rozhodnutí ve věci bylo bezpochybně velice důležité zjištění týkající se druhu nabízeného zboží a způsobu jeho nabízení v rámci jeho prodeje. V tomto směru je na místě připomenout, že ani sám obžalovaný Ing. C. nepopíral, že po určitou dobu předcházející prohlídkám jiných prostor zahrnoval sortiment zboží pěstební pomůcky, kuřácké potřeby, semena netechnického konopí, jakož i literaturu týkající se pěstování konopí. Proto nemohl úspěšně obstát jeho argument, že v době prohlídek jiných prostor již semena stejně jako literatura k prodeji v jejich prodejnách nabízeny nebyly, neboť před tím byly z prodeje staženy. Je sice pravdou, že protokoly o prohlídkách jiných prostor včetně obrazových záznamů spíše svědčily o tom, že ve dnech 19. a 20. 11. 2013, kdy tyto prohlídky byly v prostorách firem obžalovaných provedeny, nebyly tyto artikly zřejmě v kamenných prodejnách nabízeny a běžným zákazníkům volně dostupné. Tyto věci včetně propagačních materiálů výrobců semen konopí s popisováním účinků na lidský organizmus totiž, pokud se vůbec v marginálním množství v prodejnách v době prohlídek nacházely, nebyly ve vitrínách či na pultech a nacházely se buď pod prodejními pulty či v zázemí prodejen. Soud uvedené argumentaci ale nemohl přesto v relevantním významu přitakat především z toho důvodu, že vedle výpovědi samotného obžalovaného Ing. C. o sortimentu zboží v době předcházející prohlídkám bylo zejména ze záloh internetových stránek g. cz a s. cz, provedených policejním orgánem k 16. 7. 2013, resp. k 15. 10. 2013, prostřednictvím kterých bylo zboží firem C. P. a G. určeno k prodeji širokému okruhu osob nabízeno, jednoznačně patrné, že přinejmenším ještě v této době bylo i toto zboží, tj. i semena netechnického konopí a literatura týkající se pěstování konopí, k prodeji fakticky nabízeno. Totéž pak bylo patrné i z katalogů G. které byly volně k dispozici návštěvníkům veletrhu Cannafest 2013 na prodejním stánku firem obžalovaných, jak bylo patrné z videozáznamů pořízených policejními orgány. Co se týkalo doby pořízení záloh předmětných internetových stránek, soud na tomto místě podotýká, že neshledal žádných pochybností o tom, že byly policejním orgánem pořízeny právě k výše uvedeným datům. Bylo tomu tak zejména proto, že soud nezjistil žádné rozumné důvody, pro které by policejní orgány uvedly jiné časové údaje než odpovídající skutečnosti. Skutečnost, že zálohy předmětných internetových stránek byly pořízeny v době před zahájením trestního stíhání obžalovaných, pak soud neshledal protiprávní, současně působící újmu na právu obžalovaných na obhajobu. Totéž platilo i ohledně prohlídek jiných prostor, jejichž provedení soud rovněž shledal za souladné se zákonem.

Co se týkalo obhajoby obžalovaného Ing. M. C. že v žádné době nebyl prodej tohoto zboží provázen poskytováním rad a návodů na pěstování konopí, tak ani té soud nemohl dát za pravdu. I kdyby totiž soud odhlédl od poměrně bohaté emailové korespondence, která byla uchována v zajištěné výpočetní technice, jež byla podrobena znaleckému zkoumání, a ze které jasně vyplývalo, že zaměstnanci firem obžalovaných v letech 2011 až 2013, tedy v době, kdy sortiment prodáváného zboží byl „kompletní“, čile komunikovali se zákazníky i o vhodnosti a podmínkách pěstování konopí ze semen jimi v obchodech firem obžalovaných zakoupených, nebylo možné přehlédnout, že jednoznačnou odpověď na otázku, zda obžalovaní prodej podporovali také poskytováním rad a návodů na pěstování netechnického konopí, dala opět podoba internetových stránek firem obžalovaných.

Internetové stránky obou předmětných firem, v podstatě totožného obsahu, totiž v rámci jednotlivých sekcí (semínka, osvětlení, vzduchotechnika, pěstební boxy, měřicí přístroje, teplota a vlhkost, hydrponické systémy, příslušenství pro pěstitele, hnojiva a doplňky, pěstební substráty, ochrana rostlin, polinator, váhy, kuřácké potřeby, vaporizéry, konopná kosmetika, protikonopná kosmetika, dárkové tipy, video a literatura, baterie, textil, dárkové poukazy) prezentovaly mj. konopná, převážně feminizovaná semena spolu i z nich rostoucím konopím a s uvedením doporučení o způsobu pěstování například ve smyslu, zda jsou rostliny vhodné pro začínající pěstitele, zda jsou rostliny vhodné k pěstování indoor, outdoor, ve skleníku, hydroponii, jaká je doba květu a délka doby od naklíčení semen do sklizně, jak dlouho se má rostlinám při indoor pěstování svítit, jak je třeba svícení přepínat, aby rostlina zdárně kvetla, zda je rostlina náročná na péči a živiny, zda má problémy s výkyvy teplot, zda je při pěstování náročná na prostor, zda je nutné ji prostříhávat, zda jsou její palice pevné konzistence a obsypané pryskyřicí, zda rostlina intenzivně voní, a je tak doporučován kvalitní uhlíkový filtr a neutralizér zápachu, stejně jako s uvedením chutí například ve smyslu, že aroma je ovočné, se smetanovými podtóny, pižmové, kořeněné, a s uvedením účinků při a po jejich užití, například ve smyslu, zda je daný typ léčivý, zda pomáhá při bolestech, úzkostech, nespěti, depresi, zda je psychický účinek silný, zda je vhodný pro rekreační kuřáky apod. Uvedené pak současně svědčí o tom, že se semena nebyla rozhodně nabízena jako suvenýry či sběratelské předměty, jak tvrdila osamocněně svědkyně L. Navíc jednotlivé druhy nabízených semen byly prezentovány i spolu s fotografiemi vzrostlých vrcholů a u některých byl uveden například i očekávaný výnos (v gramech) z jedné rostliny.

Soud nepochyboval o tom, že obžalování v rámci své obchodní činnosti provozované ať už prostřednictvím kamenných obchodů či internetových stránek nabízeli a propagovali zboží, které samo o sobě bylo legální a které mohlo sloužit i k jiným účelům než k nedovolené výrobě marihuany a jejímu následnému zneužívání. Bylo tomu tak nejen s ohledem na samotnou povahu obžalovanými nabízených věcí, ale i proto, že řada svědků zmíněných výše a také jiných provedených důkazů, mezi něž patřila i srovnávací studie týkající se hnojiv či některé z faktur, takový závěr potvrzovala. Úvaha, že za takového stavu tak nemohl být posuzovaný trestný čin obžalovanými spáchán, však nemohla obstát, neboť ve smyslu podstaty posuzovaného trestného činu nebylo rozhodné, zda obžalovanými propagovaný sortiment zboží mohl a jistě i v celé řadě obchodních případů sloužil k nezávadným účelům, nýbrž to, zda takový sortiment zboží včetně způsobu jeho nabízení mohl být způsobilý podněcovat zneužívání návykové látky, a pokud tomu tak bylo, zda toto jednání bylo uskutečňováno tiskem, filmem, rozhlasem, televizí, veřejně přístupnou počítačovou sítí nebo jiným obdobně účinným způsobem.

Ve vztahu k této otázce tak bylo třeba zejména vidět, že po určitou dobu, trvající i podle zajištěných faktur a jejich obsahu více měsíců (zhruba již od konce roku 2011), bylo firmami řízenými obžalovanými propagováno ať již cestou internetových stránek, podobou a povahou sortimentu zboží umístěného v prodejních prostorách jejich prodejen či šířením firemních katalogů, že si u nich zákazníci mohou zakoupit kvalitní, obvykle feminizovaná semena konopí remouvovaných výrobců. Ohledně těch se zákazníkům sice mohlo dostat upozornění, že nejsou určena pro pěstování a že případné pěstování konopí je nelegální, a naopak se jim nemuselo dostat, jak konkrétně vysoký obsah THC lze očekávat u rostlin z nich vypěstovaných. Na druhou stranu se však ohledně těchto semen zákazníkům současně dostávalo mj. informací, jak vyplynulo z provedeného dokazování, zejména z podob a obsahu internetových stránek a katalogů G. nabízených i na firemním stánku při akci Cannafest 2013, jestli jsou tato semena vhodná k indoorovému a outdoorovému či skleníkovému pěstování, jak u nich bylo vedle dalších údajů uváděno. Na základě tohoto tak

musel i rozumově méně nadaný zákazník pochopit, že zakoupená konopná semena tak ve skutečnosti může použít k nedovolenému pěstování kvalitního konopí s předpokladem obsahu dostatečně účinných látek, včetně látky THC, pro výrobu marihuany (viz totiž také reklamní slogan „Holandská kvalita za české ceny“ v katalogích G. u oddílu „semínka“ se semeny rostlin konopí názvů jako Sweet Dream, Sunriser, Shark Shock, Alice in Wonderland, Devile, Dreamtime atd.). Pokud by pak zákazník do té doby nevěděl, jakým způsobem a pomocí jakých dalších věcí by tak měl činit, aby mu konopí vyrostlo a aby nebyl během pěstování případně odhalen, musel z této nabídky, zahrnující příkladmo dále položky osvětlení (výbojky, úsporné lampy, předřadníky, stínidla, spínací hodiny), ventilace (ventilátory, regulátory, spínače, uhlíkové filtry), pěstební stany, měřicí přístroje, teplota a vlhkost, hydroponické systémy, potřeby pro pěstitele (časové spínače, květníky, uchycovače rostlin, pěstební boxy pro klonování), hnojiva a pěstební substráty, toto přinejmenším v hrubých rysech poznat a třeba i pochopit. Že za těchto okolností, doprovázených například i tím, že v již vzpomenutých katalogích G. byly oddíly semen (mj. ze sedmnácti stran katalogu tomuto oddílu věnovaných zhruba jen třetina jedné strany informovala zákazníka o nabídce jiných než konopných semen) a pěstebních pomůcek proloženy příkladmo oddílem kuřácké potřeby (papírky, drtičky, vodní dýmky, bongy, dýmky a šlukovačky, krabičky a schovávačky, PE sáčky se zipem), vaporizéry, konopná a protikonopná kosmetika, literatura (obsahující nabídku několika málo knih s názvy Marihuana – užitečné rady, The Cannabible 1 – 3 – informace o konopí s obrázky, Big book of Buds 1 – 3 – odrůdy semenných bank, Jak pěstovat indoor a Jak pěstovat outdoor, aneb konopí na zahrádce) a textil (oblečení obvykle s potisky převážně odkazujícími na výrobce semen konopí), nemohl mít pak jakýkoli zákazník již ani pochybnosti, jak může s potřebnými pomůckami z vypěstovaného konopí snadněji a efektivněji vyrobit a zpracovat marihuanu, tuto uchovat a užít, netřeba zdůrazňovat. Z kontextu nabízeného sortimentu je proto současně patrná souvislost s využitím všech nabízených přípravků a produktů také k toxikomanii, rozhodně ne primárně například k léčebným nebo technickým účelům. Obdobně jako nekonopná semena (zeleniny) byla také konopná kosmetika zastoupena jen několika kusy a nikde nebylo nabízeno např. zařízení či pomůcky a jiné prostředky, které by sloužily k výrobě takových věcí, jako jsou například masti, mýdla, obklady apod., a jakékoli informace návody či postupy k tomuto způsobu užití konopí chyběly.

Že obchodní společnosti vedené obžalovanými měly vůči širokému okruhu osob zaměřeni spočívající v nabídnutí věcí sloužících k pěstování konopí pro účely výroby návykové látky a jejího zneužívání, včetně nejen materiální podpory, podtrhovaly i další provedené důkazy. Mezi tyto zcela jistě patřila i již zmíněná emailová korespondence zaznamenaná v zajištěné výpočetní technice. Z té bylo totiž velice dobře zřejmé, že zaměstnanci již od roku 2011 průběžně a neskrývaně komunikovali se zákazníky například o tom, jak těmto z některých zakoupených konopných semen rostliny nevzešly, nebo o tom, že si zákazník již znovu nechce kupovat určitá konopná semena, nebo o tom, semena kterého konopí jsou vhodná pro venkovní a skleníkové pěstování a s největším účinkem, a nabízeli a doporučovali zákazníkům v těchto zcela jasných souvislostech vhodná semena a další prostředky a také dávali konkrétní rady pro pěstování. Ke svým odpovědím zaměstnanci pak někdy připojovali i odkazy na internetové stránky (g. .cz) obsahující, jak bylo rozvedeno výše, ještě podrobnější popisky a charakteristiku vhodného pěstování a účinků získaného konopí na organismus, nebo tyto popisky a charakteristiky přímo vypisovali do emailových odpovědí. Současně dávali najevo i ochotu pomoci při výběru potřebných věcí a pro následné pěstování konopných rostlin. S ohledem na obhajobu obžalovaného Ing. G. spočívající mj. v podstatě také v tom, že on se na prodejní činnosti a jejím způsobu nepodílel, je dobré poznamenat, že takovéto korespondenci se však opakovaně zjevně nevyhýbal ani on

sám (viz čl. 88), jelikož například v prosinci 2011 řešil se svým kolegou způsob vyřízení nespokojenosti jednoho jejich zákazníka proto, že mu nevzešly ze všech u nich zakoupených semen rostliny. I on tedy musel dobře vědět, že se na jejich firmy s ohledem na sortiment nabízeného zboží a způsob jeho prodeje jako zákazníci u nich nakupující obraceli a budou obracet osoby s žádostmi o poskytnutí věci či podpory v podobě rad a doporučení, které se nezdálo týkat zakoupení nabízených semen konopí a jeho pěstování za účelem získání marihuany či hašiše. Věděl to pak i podle obsahu další jeho emailové korespondence se zákazníkem ještě v říjnu 2013 (viz čl. 137). Je však pravdou, že táž emailová korespondence rovněž dokládala, že firemní vedení zjevně reagovalo na informace vztahující se k sortimentu nabízeného artiklu z hlediska legálnosti, neboť z této korespondence bylo patrné, že v květnu 2013 rozeslala jedna ze zaměstnankyň do jednotlivých provozoven obou firem pokyn ke stažení propagačních materiálů a návodů týkajících se pěstování konopí z veřejně přístupných prodejních prostor (kamenných prodejen).

V této souvislosti je možné také zmínit, že tak bylo možné přisvědčit obhajobě obžalovaného Ing. C. že nejen jeho snahou bylo pokud možno dostat předstávám či požadavkům vycházejících ze strany zástupců policie či jiných orgánů veřejné moci pro zajištění souladu obchodní činnosti s právními předpisy. Soud neměl jakýkoli důvod pochybovat o tom, že i proto obžalovaný sledoval komunikaci či sám tuto dokonce vedl se zástupci policie při rozličných příležitostech, jež se týkala sortimentu nabízeného zboží, a to s ohledem na jeho výpověď v kontextu například s vyjádřením Ing. I. B. T. či přepisem záznamu rozhovorů obžalovaného Ing. C. na policii v dubnu 2014 a výpovědí svědkyně P. N. Nicméně i z výpovědi samotného obžalovaného Ing. C. vyplývalo, že případné informace získané prostřednictvím takovýchto komunikací se týkaly toho, co smí být nabízeno v rámci různých veletrhů a jiných společenských akcí, případně zda nabízení nějakého konkrétního artiklu je legální či není. Rozhodně nejen z jeho výpovědi, ale ani ze žádného provedeného důkazu nevyplývalo, že by kdokoli, zejména však kdokoli z řad policie či jiných státních orgánů relevantně takovou otázku posuzující, obžalovaný kdy ujistil nebo jim schválil či potvrdil, že jejich podnikatelská aktivita z komplexního hlediska, tj. z hlediska zahrnujícího nejen nabízení toho kterého sortimentu zboží prostřednictvím nějakých společenských akcí, kamenných a internetových obchodů či katalogů, ale i způsob tohoto nabízení, nemůže být posuzována jako protiprávní s možností vyvození případného trestního postihu.

V návaznosti na zmínění komunikace obžalovaného Ing. C. se zástupci policie ohledně toho, co se smí a nesmí prodávat či jinak nabízet, není od věci uvést, že tato okolnost více než dostatečně pak svědčila o tom, že obžalovaní po dobu, po kterou zákazníkům nabízely věci popsané ve výroku tohoto rozsudku, velice dobře věděli, že jejich podnikatelská aktivita může být kolidující s trestněprávními předpisy, neboť jen z toho důvodu mohla vycházet jejich snaha získávat z rozličných, zejména ale z policejních zdrojů ujištění, že tomu tak není nebo že tomu za určitých okolností nebude. Argument zmíněný obhajobou o případné beztrestnosti obžalovaných z důvodu jejich právního omylu proto rozhodně nemohl v daném případě obstát.

Na druhou stranu bylo možné i na základě provedeného dokazování rozhodnutími vydanými ve věcech prodejců a provozovatelů tzv. growshopů přisvědčit obhajobě v tom, že tato činnost s mnohdy obdobnými rysy jako v posuzovaném případě nebyla patrně dlohodobě, systematicky a shodně trestněprávně řešena a případně také postihována. Navíc teprve v době nedlouhou před posuzovaným obdobím se začala objevovat první rozhodnutí vyšších soudů, přičemž ani dnes nelze mít za to, že by stávající judikatura byla zcela jednotná. Tyto

skutečnosti však nejsou takovými okolnostmi, které by byly s to cokoli změnit na závěru, že jednání obžalovaných i ve stíhané době trestným činem bylo, nebo které by mohly obžalované v posuzovaném případě vyvinut. Takovou okolností pak není ani to, že z hlediska postihovaných způsobů šíření toxikomanie ve spojitosti se zneužíváním marihuany nepatří posuzovaný případ k nejtýpčtějším a z hlediska právem předvídaného účinku, tj. aby jiná osoba zakázanou drogu skutečně užíla, nejefektivnějším, byť takovéto argumentací obhajoby bylo možné rovněž přisvědčit.

Proto soud na základě provedeného dokazování dospěl k závěru o skutkovém stavu věci tak, jak je uvedeno ve výroku tohoto rozsudku.

Soud zamítl návrhy na doplnění dokazování výsledky svědků PhDr. [redacted] D [redacted] Ing. L [redacted] B [redacted] Z [redacted] L [redacted] M [redacted] H [redacted] J [redacted] T [redacted] V [redacted] a plk. [redacted] F [redacted] přehráním zvukového záznamu komunikace obžalovaného Ing. O [redacted] na policii ze dne 3. 4. 2014 a přehráním videozáznamů z veřejných akcí, ohledně využití nabízeného sortimentu zboží k pěstování zeleniny a ovoce, ohledně sortimentu zboží nabízeného hobbymarkety a ohledně policejních zásahů v tzv. growshopech. Skutkový stav věci potřebný pro rozhodnutí byl totiž spolehlivě zjištěn na základě dosud provedených důkazů, jejichž věrohodnost a z nich vyplývající zjištění by nebyly s to navrhované důkazy zpochybnit. Provádění dalšího dokazování by proto bylo nadbytečné a pouze by toto řízení protahovalo.

Následně soud rovněž dospěl k závěru, že oba obžalovaní svým jednáním popsaným ve výroku tohoto rozsudku naplnili všechny znaky skutkové podstaty přečinu šíření toxikomanie podle § 287 odst. 1, odst. 2 písm. c) tr. zákoníku ve spolupachatelství podle § 23 tr. zákoníku, neboť společným úmyslným jednáním dvou osob jiného podněcovali ke zneužívání jiné návykové látky než alkoholu a spáchali takový čin veřejně přístupnou počítačovou sítí. Posuzovaná obchodní činnost obžalovaných zcela jistě zahrnovala i prodej semen konopí a dalších věcí opatřovaných za účelem pěstování konopí k toxikomaničtým účelům. Obžalovaní totiž i prostřednictvím internetových stránek jejich firem, tedy veřejně přístupnou počítačovou sítí, nabízeli a prodávali semena různých odrůd konopí, přičemž tuto nabídku a prodej provázela charakteristika vzrostlé rostliny s fotografií vrcholiku a uvádění vhodného způsobu pěstování, jeho náročnosti, pěstební výnosu, doby růstu do květu, chuti při užití a jeho účinků. Ty byly popisovány vychvalujícími výrazy a formulacemi, nenechávajícími nikoho na pochybách, že je tím míněno užití konopí jako drogy s pozitivními účinky. Sortiment dalšího obžalovanými nabízeného zboží pak případným zájemcům umožňoval minimálně získat přehled o prostředcích, za jejichž užití a pomoci je možno rostliny konopí vypěstovat, zpracovat (usušit, rozdrtit), uskladnit a užívat. K tomuto účelu mohly posloužit i nabízené knihy s návody na pěstování rostlin. Všechny tyto věci pak současně byly prezentovány s celou řadou dalšího zboží nesoucího motiv konopného listu. Obžalovaní tedy veřejně prezentovali natolik ucelený sortiment produktů, látek, nástrojů a dalších výrobků, které se ke zneužívání omamných a psychotropních látek obvykle používají a které současně na ně v různých souvislostech poukazovaly. Takové počínání obžalovaných naplnilo ve smyslu trestněprávním znak podněcování posuzovaného trestného činu, neboť počínání obžalovaných bylo způsobilé u zákazníků vyvolat rozhodnutí k opatření či opatřování si návykové látky pěstováním konopí způsobem, jenž měl jeho pěstitelům zajistit maximální možný výnos, a tudíž co možná největší množství z rostlin získané drogy v co možná nejlepší kvalitě, aniž by se zákazníkům dostalo objektivních informací, tedy také informací o negativním působení marihuany na lidský organismus. Upozornění ve smyslu, že pěstování rostlin z nabízených semen je protiprávní, nebylo možné hodnotit v daných

souvislostech jinak než jako alibistický či zastírací manévr. Současně soud dospěl k závěru, že z hlediska zavinění bylo jednání obou obžalovaných vedeno přinejmenším úmyslem nepřímým ve smyslu § 15 odst. 1 písm. b) tr. zákoníku, neboť obžalovaní věděli, že jejich jednání může způsobem uvedeným v trestním zákoně způsobit porušení nebo ohrožení zákonem chráněného zájmu, a pro ten případ s tím byli srozuměni.

K obhajobě obžalovaných o nedostatku či dokonce absenci důkazů o jejich faktických rolích v jejich firmách a souvislosti tohoto s kolizí s principem individuální trestní odpovědnosti, je třeba zmínit následující. Provedeními důkazy, které byly zmíněny již shora, bylo nadevší pochybnost ozřejmeno, jaký sortiment zboží, jakým způsobem a za jakých okolností byl firmami obžalovaných C. P. a C. nabízen a prodáván. Přitom z výpisu z obchodního rejstříku vyplývalo, že ve vztahu ke společnosti G. P. byl a je nepřetržitě zhruba od poloviny roku 2000 obžalovaný F. S. jejím jediným jednatelem i jejím společníkem, obžalovaný Ing. M. C. pak od stejné doby nepřetržitě byl a je jejím společníkem, od dubna 2005 dokonce většinovým. Ve vztahu ke společnosti C. je situace taková, že obžalovaný F. S. je nepřetržitě od března 2009 jejím jediným jednatelem, jejím jediným společníkem je pak od května 2009 společnost C. P. Ze žádného provedeného důkazu soud nezjistil (a obhajoba obžalovaných toto ani netvrdila), že by uvedené postavení obžalovaných v obou firmách bylo formální, bez faktického vlivu na řízení obou společností, tedy i bez vlivu na to, jaký sortiment zboží a jakým způsobem byl v rozhodné době těmito společnostmi nabízen a prodáván. Již za těchto okolností, kdy z výpisů obchodního rejstříku navíc vyplývalo, že obžalovaní se účastnili změn, k nimž v mezidobí od roku 2000 v obou firmách ať už na postech jednatelů či v okruhu společníků docházelo a v důsledku nichž se postavení obou obžalovaných ve firmách pouze posilovalo, si bylo možné jen stěží představit, že by obžalovaní průběžně nevěděli o sortimentu nabízeného a prodáváného zboží a o způsobu této činnosti, již vůbec ne to, že by zboží nabízené ve výroku pospaným způsobem bylo obchodováno jejich firmami proti jejich vůli. Naopak, z provedeného dokazování bylo patrné, že oba obžalovaní se na obchodní činnosti obou firem navíc fakticky aktivně dlouhodobě podíleli a že se rozhodně o žádné „bílé koně“ nejednalo. Ačkoliv obžalovaný S. i k této záležitosti nevyprávěl, byl dostatečným způsobem vedle svědkyně I. usvědčován spoluobžalovaným Ing. C. Ten totiž uvedl, že obžalovaný S. který byl i pro něho samotného respektovanou autoritou, zejména zajišťoval chod prodejny v Praze, a že i jemu muselo být současně známo, jaké zboží jejich firmy nabízely. Obžalovaný Ing. C. byl vedle své vlastní výpovědi v tomto směru usvědčován celou řadou dalších důkazů. Obžalovaný Ing. C. totiž předně sám uvedl v rámci své výpovědi hned několik skutečností, které dokládaly, že jeho role a její význam v rámci posuzované obchodní činnosti obou firem byla rovněž zásadní a že o tom, co jejich firmy kdy a jak nabízely, velice dobře věděl. Připomeňme dále konkrétně způsob, jakým například líčil okolnosti rozhodování o sortimentu nabízeného zboží a jeho rozšiřování. Sám předně uváděl, že například v souvislosti s rošířením sortimentu o konopná semena, byl se jednalo o skupinové rozhodování, byť konečné rozhodnutí neučinil jen on a byl navíc v té době pobýval v zahraničí, hrálo roli to, že uvažoval o prodeji svého obchodního podílu, a prodej konopných semen měl vést k navýšení obrátu, a tak i hodnoty jeho obchodního podílu. Nejen s ohledem na výpověď samotného obžalovaného Ing. C. nebylo dále pochyb, že se účastnil různých prodejních akcí jako osoba firmy obžalovaných a jejich obchody reprezentující, v souvislosti s čímž mj. vyjednával podmínky prodeje. Rovněž z článků vyšlých v médiích bylo patrné, že v souvislosti s obchodní činností firem obžalovaných poskytoval novinářům informace ve smyslu, že jde o „jeho podnikání“. Ani toto zjevně náhodné nebylo. O významu jeho postavení ve smyslu řídicí role ve firmách bylo možné usuzovat i na základě například toho, že doména internetových stránek g. cz byla

evidována právě na něho. Konečně zapomenat nelze v této souvislosti rovněž na jeho zainteresovanost do emailové korespondence se zákazníky při řešení jejich nespokojenosti s vitalitou zakoupených konopných semen.

V souvislosti s použitou právní kvalifikací je pak možné doplnit, že konopí (*Cannabis*) je rostlina, z jejíž pryskyřice se získává hašiš a ze sušených listů květenství marihuana, která je ve smyslu § 2 písm. a) zákona č. 167/1998 Sb. návykovou omamnou látkou a byla (ve znění účinném do 31. 12. 2013) zařazena v příloze 3 tohoto zákona jako omamná látka do Seznamu IV podle Jednotné úmluvy o omamných látkách (vyhláška č. 47/1965 Sb., ve znění sdělení č. 458/1991 Sb.). Jednotná úmluva o omamných látkách v čl. I v písm. b), c), d) za konopí označuje kvetoucí nebo plodonosný vrcholík rostliny konopí, z něhož pryskyřice nebyla vyloučena, bez ohledu na jeho použití, a za rostlinu konopí každou rostlinu z rodu *Cannabis*. Za konopnou pryskyřici označuje oddělenou, surovou nebo čišťenou pryskyřici získanou z rostliny konopí. Konopím se rozumí též konopný extrakt a tinktura, zařazené v příloze 1 zákona č. 167/1998 Sb. do Seznamu I jako omamné látky podle Jednotné Úmluvy o omamných látkách. Konopné látky – kanabinoidy jsou uvedeny v příloze č. 4 zákona č. 167/1998 Sb. jako psychotropní látky zařazené do seznamu I. Úmluvy o psychotropních látkách nebo podle rozhodnutí orgánů Evropských společenství (vyhláška č. 62/1989 Sb.), a patří sem THC – tetrahydrokanabinoily, všechny izomery a jejich stereochemické varianty. Podle § 15 písm. e) zákona č. 167/1998 Sb. je zakázáno získávat konopnou pryskyřici a látky ze skupiny tetrahydrokanabinolů z rostliny konopí (rod *Cannabis*). S účinností od 1. 1. 2014 je THC uvedeno v příloze č. 4 k nařízení vlády č. 463/2013 Sb., o seznamech návykových látek, jako psychotropní látka zařazená do Seznamu I podle Úmluvy o psychotropních látkách, konopný extrakt a tinktura jsou uvedeny v příloze č. 1 k nařízení vlády č. 463/2013 Sb., o seznamech návykových látek, a zařazené do Seznamu I jako omamné látky podle Jednotné Úmluvy o omamných látkách.

Při rozhodování o trestu, jeho druhu a výměře se soud řídil hledisky uvedenými v § 39 odst. 1, 2 tr. zákoníku a § 46 odst. 1 tr. zákoníku, vzal tedy v úvahu zejména povahu a závažnost spáchaného přečinu, osobní poměry obžalovaných, jejich dosavadní způsob života a možnosti jejich nápravy, dále přihlédl ke způsobu provedení činu a k jeho následkům, k okolnostem, za kterých byl čin spáchán, a dospěl k následujícím závěrům. Oběma obžalovaným polehčovalo, že trestný čin páchali po relativně krátkou dobu. Rovněž bral soud v jejich prospěch, že skutečně dlouhou dobu bylo podnikání tohoto druhu státními orgány prakticky tolerováno bez vyvozování trestněprávního postihu, což mohlo u obžalovaných reálně vyvolávat představu o dalším přetrvávání takového stavu, zvláště když mimotrestními právními předpisy nebyla tato oblast rovněž jinak regulována. Obžalovanému Ing. M. C. dále výrazně polehčovalo, že nebyl v minulosti soudně trestán, naopak u obžalovaného P. S. nebylo možné přehlédnout, že ten již v minulosti jednou soudně trestán byl, dokonce pro trestnou činnost obdobného charakteru. Po přihlednutí ke shora uvedeným skutečnostem proto soud dospěl k závěru, že u obžalovaného P. S. účel trestu splní výchovný trest, který nebude bezprostředně spojen s omezením jeho osobní svobody, tedy podmíněný trest odnětí svobody, vyměřený na samé dolní hranici zákonné trestní sazby uvedené v § 287 odst. 2 tr. zákoníku, konkrétně v trvání 12 měsíců. Jeho výkon mu pak byl podmíněně odložen na relativně krátkou zkušební dobu 18 měsíců, která přesto bude podle přesvědčení soudu i s ohledem na již uplynulou dobu od spáchání činu dostatečně dlouhá na to, aby se bylo možné přesvědčit, že si je obžalovaný vědom nesprávnosti svého počínání a že je schopen vést nadále řádný život i bez výkonu uloženého trestu.

Co se týkalo obžalovaného Ing. M. C. soud vedle shora uvedených polehčujících okolností vnímal, že byť i jeho obhajoba byla z pochopitelných důvodů vedena snahou docílit zprošťujícího výroku rozsudku, že jeho celkový přístup během řízení byl přece jen v nemalé míře odlišný. Vedle toho, že se obžalovaný Ing. M. C. k rozhodným skutkovým okolnostem v podstatě doznal, dával v rámci své obhajoby najevo, že jeho snahou bylo vést své podnikání v souladu s právními předpisy a že ve chvíli, kdy se o jiném pohledu na věc a vyvození trestní odpovědnosti u některých provozovatelů growshopů dozvěděli, stáhli z prodeje část nabízeného sortimentu (semena konopí a návodnou literaturu). Tato snaha byla přitom verifikována i provedenými důkazy. Soud dále nepochyboval o upřímnosti jeho projevu ve smyslu, že již jen samotné projednávání věci jej potrestalo. Tyto skutečnosti tak svědčily o tom, že ho posuzovaná záležitost mrzí, a jeho celkový postoj bylo proto možné chápat jako projev lítosti. Proto soud dospěl k závěru, že lze upustit od jeho potrestání podle § 46 odst. 1 tr. zákoníku, neboť s ohledem na projev lítosti a účinné snahy po nápravě a vzhledem k povaze a závažnosti spáchaného přečinu a k dosavadnímu způsobu života lze důvodně očekávat, že pouhé projednání věci postačuje k jeho nápravě a k ochraně společnosti.

Co se týkalo návrhu státního zástupce na rozhodnutí o uložení ochranného opatření v podobě zabránění věci podle § 101 odst. 1 písm. c) tr. zákoníku ve vztahu k věcem, které byly zajištěny při prohlídkách jiných prostor a které nejsou účetní povahy, dospěl soud k následujícímu závěru. Na základě protokolů o provedení prohlídek jiných prostor ve velkoskladu firmy G. F. s. r. o. v Praze a v její prodejně v Praze a v prodejnách firmy G. L. s. r. o. v Praze bylo možné dovodit, že v souvislosti s vyšetřováním projednávané trestné činnosti byly zajištěny věci, které v souladu s dříve nabízenými semeny netechnického konopí, literaturou a návody v souvislosti s pěstováním nabízených semen, byly, jak soud zmínil shora, způsobily ovlivnit rozhodnutí jiných osob, aby zneužily jiné návykové látky než alkohol. Jednalo se tedy o věci, ohledně kterých by patrně za určitých okolností bylo možné dovozovat, že i jich mohlo být užito ke spáchání trestného činu. Přesto ale zejména z toho důvodu, že se zjevně nejednalo o věci, které by náležely jednomu nebo druhému z obžalovaných, nebylo možné uložit trest propadnutí věci ve smyslu § 70 tr. zákoníku. K uvedenému dále přistupovalo to, že společností G. F. s. r. o. a G. L. s. r. o. byly na podkladě usnesení policejního orgánu Policie ČR, OŘ policie Praha III ze dne 6. 1. 2015 Č.j: KRPA-404753-189/TČ-2013-001374-ŠTE vráceny některé z těchto zajištěných věcí, a to zejména kuřácké potřeby, textil, konopné prostředky, rozprašovače, pytle a jiné obaly, dózy a krabičky. Ohledně zbývajících zajištěných věcí, sestávajících zejména z hnojiv a jiných pěstebních přípravků, osvětlovací a jiné elektrotechniky, vzduchotechniky, pěstebních prostor a jiných pěstebních pomůcek, vah a jiných měřicích přístrojů, kuřáckých potřeb, katalogů a dalších reklamních předmětů, několika málo semen netechnického a většího množství semen technického konopí, dosud rozhodnuto nebylo. Soud po provedeném dokazování dospěl k přesvědčení, že u těchto věcí, ohledně kterých dosud rozhodnuto nebylo, nelze spolehlivě uzavřít, že ty ať už v jednotlivostech či v jejich zbývajícím souhrnu mají takovou povahu, aby ohrožovaly bezpečnost lidí nebo majetku, popřípadě společnosti, anebo aby hrozilo nebezpečí, že budou sloužit ke spáchání zločinu. Proto soud ve vztahu k uvedeným věcem jejich zabránění neuložil.

Ohledně peněžních prostředků ve výši 548.740,- Kč a 914,- EUR, které byly zajištěny při prohlídce jiných prostor užívaných společností G. F. s. r. o., a peněžních prostředků ve výši 58.620,- Kč, které byly zajištěny při prohlídce jiných prostor užívaných společností G. L. s. r. o., jejichž zabránění podle § 101 odst. 2 písm. a) tr. zákoníku státní

zástupce navrhl, vzal soud na základě znaleckého posudku z oboru ekonomika, odvětví účetní evidence, který shledal úplným a správným, za prokázané, že tyto prostředky byly generované podnikatelskou činností uvedených firem, aniž by bylo možné stanovit z jakých konkrétních transakcí a v které době provedených. Proto má soud rovněž za to, že ohledně těchto finančních prostředků nelze jednoznačně uzavřít, že se jedná o věc, která je, byť nikoli bezprostředním, výnosem trestného činu, a z toho důvodu ani ve vztahu k nim zabrání věci neuložil.

Poučení: Proti tomuto rozsudku lze podat do 8/osmi/ dnů od doručení jeho opisu odvolání u zdejšího soudu. Rozsudek může odvoláním napadnout obžalovaný a v jeho prospěch osoby uvedené v § 247 odst. 2 tr. řádu, a to pro nesprávnost výroku, který se ho přímo dotýká. Pro nesprávnost kteréhokoli výroku může rozsudek odvoláním napadnout státní zástupce. Státní zástupce je povinen v odvolání uvést, zda odvolání podává, byť i zčásti, ve prospěch nebo v neprospěch obžalovaného. Rozsudek může odvoláním napadnout zúčastněná osoba pro nesprávnost výroku o zabránění věci. Rozsudek může odvoláním napadnout též poškozený, který uplatnil nárok na náhradu škody, pro nesprávnost výroku o náhradě škody. Osoba oprávněná napadat rozsudek pro nesprávnost některého jeho výroku může jej napadat také proto, že takový výrok učiněn nebyl, jakož i pro porušení ustanovení o řízení předcházejícím rozsudku, jestliže toto porušení mohlo způsobit, že výrok je nesprávný nebo že chybí. Odvolání podané včas a osobou oprávněnou má odkladný účinek. O odvolání proti rozsudku zdejšího soudu rozhoduje Městský soud v Praze. Odvolání musí být ve shora uvedené lhůtě nebo v další lhůtě k tomu stanovené předsedou senátu odůvodněno tak, aby bylo patrné, v kterých výrocih je rozsudek napadán a jaké vady jsou vytýkány rozsudku nebo řízení, které rozsudku předcházelo. Odvolání lze opřít o nové skutečnosti a důkazy.

V Praze dne 14. prosince 2015

Mgr. Radek Mařík
Samosoudce

Za správnost vyhotovení :
Lucie Předotová

Toto rozhodnutí nabylo ve výroku I. právní moci dne 23.03.2016 (S. [redacted] [redacted]) ve znění rozsudku Městského soudu v Praze sp.zn. 9 To 55/2016 a je vykonatelné dne 23.03.2016, ve výroku II. právní moci dne 23.03.2016 (Ing. C. [redacted] M. [redacted]) ve znění rozsudku Městského soudu v Praze sp.zn. 9 To 55/2016 a je vykonatelné dne 23.03.2016. Připojení doložky provedla Jana Laláková dne 31.05.2016.

Příloha č. 2 – Anonymizovaný Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 23. března 2016, sp. zn. 9To 55/2016

Číslo jednací: 9To 55/2016 -

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze projednal ve veřejném zasedání konaném dne 23. března 2016 v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Evy Burianové a soudkyň JUDr. Jaroslavy Liškové a JUDr. Jany Lemfeldové odvolání obžalovaných **F. S.** v Praze, a **Ing. M. C.** v Praze, a odvolání státního zástupce Obvodního státního zastupitelství pro Prahu 3, podané v neprospěch obou obžalovaných, proti rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 3 ze dne 14. prosince 2015, sp. zn. 1 T 17/2015, a rozhodl **takto:**

Podle § 258 odst. 1 písm. e), odst. 2 tr. ř. se napadený rozsudek **zrušuje** pouze ve výroku o trestu ohledně obžalovaného **Ing. M. C.** a podle § 259 odst. 3 tr. ř. se znovu rozhoduje tak, že se obžalovanému **Ing. M. C.** při nezměněném výroku o vině přečinem šíření toxikomanie podle § 287 odst. 1, odst. 2 písm. c) tr. zkn. **ukládá** podle § 287 odst. 2 tr. zkn. trest odnětí svobody v trvání **12 (dvanácti) měsíců**.

Podle § 81 odst. 1 a § 82 odst. 1 tr. zkn. se výkon trestu odnětí svobody podmíněně odkládá na zkušební dobu v trvání **18 (osmnácti) měsíců**.

Jinak zůstal nedotčen.

Podle § 256 tr. ř. se odvolání obžalovaného **F. S.** a **Ing. M. C.** **zamítají**.

Podle § 259 odst. 2 tr. ř. se věc **vračí** soudu I. stupně s příkazem, aby rozhodl o chybějícím výroku o zabránění věci.

O d ů v o d n ě n í

Napadeným rozsudkem Obvodního soudu pro Prahu 3 bylo rozhodnuto tak, že obž. **F. S.** a **Ing. M. C.** byli uznáni vinnými přečinem šíření toxikomanie podle § 287 odst. 1, odst. 2 písm. c) tr. zkn. ve spolupachatelství podle § 23 tr. zkn. a za to byl

odsouzen obž. F. S. dle § 287 odst. 2 tr. zk. k trestu odnětí svobody v trvání 12 měsíců, jehož výkon mu byl dle § 81 odst. 1 a § 82 odst. 1 tr. zkn. podmíněně odložen na zkušební dobu v trvání 18 měsíců.

Dle § 46 odst. 1 tr. zkn. bylo upuštěno od potrestání obž. Ing. M. C.

Podle skutkových zjištění soudu I. stupně se obžalovaní uvedeného jednání měli dopustit tím způsobem, že obž. F. S. jako jednatel a třetinový vlastník a obž. Ing. M. C. jako dvoutřetinový vlastník obchodní společnosti G. s. r. o., IČO: [redacted] se sídlem Praha [redacted] a dále obž. F. S. jako jednatel dceřiné obchodní společnosti G. s. r. o., IČO: [redacted] se sídlem Praha [redacted] a obž. Ing. M. C. jako osoba fakticky se podílející na řízení a na marketingu obou společností z titulu vlastnictví většinového obchodního podílu v mateřské společnosti, provozovali prostřednictvím společnosti G. s. r. o., velkosklad zboží v Praze [redacted] které z něho distribuovali prostřednictvím internetového obchodu domény www.g.cz a kamenné prodejny v Praze [redacted] v ulici [redacted] a dále toto zboží distribuovali prostřednictvím domény www.g.cz a kamenných prodejen v Praze [redacted] v ulici [redacted] a v Praze [redacted] v ulici [redacted] dceřiné společnosti G. s. r. o., přičemž od blíže neurčené doby, nejméně však do dne 16. 7. 2013 prostřednictvím internetového obchodu domény www.g.cz a od blíže nezjištěné doby, nejpozději však od 23.09.2013, do 14.10.2013 prostřednictvím internetového obchodu domény www.g.cz nabízeli, veřejně prezentovali a prodávali kompletní sortiment zboží vhodný k nelegálnímu pěstování konopí s vysokým obsahem tetrahydrocannabinolu (THC), zejména feminizovaná semena speciálně vyšlechtěných odrůd rostlin konopí s garancí vysokého obsahu THC, k tomu potřebnou osvětlovací a pěstební techniku, včetně zeminy, hnojiv, zavlažovací techniky a měřicích přístrojů, vzduchotechniky včetně vzduchových filtrů, kdy obsahem uvedených internetových stránek byla i prezentace vhodného způsobu užití těchto prostředků k pěstování konopí třeba i skrytým způsobem s maximálním výnosem a s co největším množstvím THC ve výsledném produktu, přičemž též byly uváděny specifikace omamných a psychotropních účinků takto vypěstovaných rostlin konopí na lidský organizmus při jejich užití i kouřením, včetně specifikace chuti a vůně, při kterých bylo používáno vychvalujících výrazů a slovních spojení svádějících ke konzumaci této drogy bez objektivních informací o negativním působení, což bylo též podporováno prodejem kuřáckých potřeb, předmětů umožňujících konzumaci konopí kouřením a drtiček ke zpracování sušiny vrcholků konopí ke kouření, přičemž většinu uvedeného zboží bylo možno zakoupit i v uvedených kamenných prodejnách, a svou výše popsanou obchodní činnost propagovali i rozšiřováním tištěných katalogů, které byly nabízeny ve dnech 08.- 10.11.2013 v Praze 7, v areálu Výstaviště Incheba na akci Cannafest - 4. mezinárodní konopný veletrh u stánku G. přičemž toto jejich jednání cílené na co možná nejširší okruh veřejnosti bylo způsobilé u jejich zákazníků a u osob vstupujících na webové stránky jimi provozovaných on-line obchodů vzbudit rozhodnutí získat návykovou látku vypěstování konopí a tuto následně užít, přičemž konopí, nebylo-li pěstováno a používáno výlučně k průmyslovým účelům, bylo jako omamná látka v inkriminované době zařazeno do Seznamu IV podle Jednotné úmluvy o omamných látkách (vyhláška č. 47/1965 Sb., ve znění pozdějších změn a doplňků), tvořícího přílohu č. 3 zákona č. 167/1998 Sb., o návykových látkách, a THC náleželo mezi psychotropní látky zařazené do seznamu I podle Úmluvy o psychotropních látkách, který byl přílohou č. 4 zákona č. 167/1998 Sb., o návykových látkách.

Proti tomuto rozsudku si v zákonné lhůtě podali odvolání oba obžalovaní do výroků o vině, obž. S. i do výroku o trestu, státní zástupce Obvodního státního zastupitelství pro Prahu 3 podal odvolání v neprospěch obou obžalovaných, a sice do výroku, jímž bylo dle § 46 odst. 1 tr. zkn. upuštěno od potrestání Ing. C. a dále proti tomu, že soud I.stupně obžalovaným neuložil ochranné opatření v podobě zabránění věci dle § 101 tr. zkn.

Obž. I. S. své odvolání odůvodňuje tím, soud I. stupně sice konstatuje, že jde o delikt ohrožovací, následkem tedy není způsobení poruchy, ale již jen vyvolání takové situace, při níž hrozí reálné nebezpečí vzniku poruchy, k níž vyvolaný stav směřuje. To ovšem podle něj neznámá, že naplnění následků v podobě reálného nebezpečí vzniku poruchy nemusí být řádně prokázáno. Soud I. stupně neodůvodňuje, proč takové riziko mohlo vzniknout a kterými důkazy je to prokázáno, kdy zcela opomenul zhodnotit důkaz obhajoby - odborné vyjádření MUDr. T. Z. (č. l. 1744 až 1752), které uvedený závěr, totiž vznik reálného nebezpečí vzniku poruchy v důsledku jednání kladeného za vinu obžalovaným zpochybňuje. Jde o opomenutý důkaz. Je nedostatečné, že soud omezil své konstatování na to, že nezjistil, že by uvedené postavení obžalovaných (jednatel a společník) v obou firmách bylo formální, bez faktického vlivu na řízení obou společností, tedy i bez vlivu na to, jaký sortiment zboží a jakým způsobem byl v rozhodné době těmito společnostmi nabízen a prodáván. Poukazuje na to, že soud pouze předpokládá, že obž. S. měl na vše vliv, když byl jednatelem, má být usvědčován svědkyně I. a spoluobžalovaným C. ten však toliko uvedl, že některá rozhodnutí ve firmě byla činěna kolektivně, aniž by specifikoval kým. To, jaký vliv měl případně na sortiment velkoskladu, způsob prezentace zboží, volby způsobu takové prezentace apod. nebylo v řízení zjišťováno, ani prokázáno. To pak platí o okolnostech, zda a jak se měl podílet na chodu e-shopu. Poukazuje na to, že v e-mailové komunikaci se jeho jméno neobjevuje, obchodní partneři ho neznají, sám s nikým elektronicky nekomunikoval. Nebylo prokázáno nic jiného, než že je zapsán v obchodním rejstříku jako jednatel, což nezpochybňuje. Pro trestněprávní postih je však takové zjištění nedostatečné a závěr soudu, že provozoval velkosklad zboží, které z něho distribuoval prostřednictvím internetového obchodu domény www.g.cz, nemá oporu v provedeném dokazování. Příčinná souvislost mezi jednáním spoluobžalovaných a vznikem nebezpečí obligatorního znaku objektivní stránky, tedy následků, v daném případě není dána, chybí také příčinný vztah, a proto nemůže nastat trestní odpovědnost. To, že byl statutárním orgánem společnosti a prodával sám v obchodě, nemá příčinnou souvislost s tím, že vyvolal situaci, při níž hrozí riziko vyvolání poruchy. Poukazuje na to, že sám žádný sortiment nepropagoval, přičemž veškeré zboží bylo legální a mělo vícero možných využití. Chybí důkazy, z nichž by vyplývalo, že mohl ovlivnit nejen rozsah obchodovaného zboží, ale též že on sám rozhodoval o způsobu jeho nabízení a prodeje, který by naplňoval znaky trestněprávně relevantního jednání, a to vše úmyslně. Napadené rozhodnutí považuje za vnitřně rozporné, když na jedné straně je jim přičítáno k tíži, že zboží bylo nabízeno bez objektivních informací o negativním působení (viz skutková věta), avšak v odůvodnění téhož rozhodnutí se konstatuje, že upozornění ve smyslu, že pěstování rostlin z nabízených semen je protiprávní, nebylo možné hodnotit v daných souvislostech jinak, než jako alibistický či zastírací manévr (viz str. 13). Poukazuje dále na to, že jakékoliv informace, návody či postupy k tomuto způsobu užití konopí (str. 10 rozsudku) chyběly, společnosti G. I. a C. neposkytovaly na svých prodejnách či e-shopech žádné návody či postupy k jakémukoliv užití konopí a ani soud I. stupně netvrdí opak. Trestný čin šíření toxikomanie je trestný čin úmyslný a on svým jednáním nikdy zákon překročit nechtěl a ani nebyl srozuměn s tím, že by k tomu mohlo dojít. Soud I. stupně připouští, že dlouhou dobu bylo podnikání tohoto druhu státními orgány prakticky tolerováno bez vyvozování trestněprávního postihu, což mohlo u obžalovaných reálně vyvolávat představu o dalším přetrvávání takového stavu,

zvláště když mimotrestními právními předpisy nebyla tato oblast regulována. Není však z napadeného rozhodnutí zřejmé, proč si museli nebo měli být vědomi toho, že jejich jednání je v rozporu se zákonem, když nejsou právně vzděláni a mohli mít důvodně za to, že jejich činnost je aktivitou legální, zejména pokud měli k dispozici některá rozhodnutí orgánů veřejné moci, která toto přesvědčení podporovala (srov. rozhodnutí MěÚ Cheb, které bylo založeno k důkazu), ale zejména, pokud činnost společnosti C [redacted] F [redacted] s. r. o., anebo G [redacted] s. r. o., byla v rámci účasti na hromadných akcích (zejména Veletrhu Cannafest) opakovaně, detailně a policejně zkoumána. Vytýká soudu I. stupně dále, že ze žádného provedeného důkazu nevyplývalo, že by kdokoliv z řad policie či jiných státních orgánů obžalované kdy ujistil, nebo jim schválil či potvrdil, že jejich podnikatelská aktivita nemůže být posuzována jako protiprávní s možností vyvození případného trestního postihu. Poukazuje na vyjádření M [redacted] F [redacted] Ing. L [redacted] E [redacted] a J [redacted] T [redacted], která soud nechal v úvahu, ačkoliv z nich plyne opak, a návrh na jejich svědecký výslech, který by splnil požadavek bezprostřednosti, soud zamítl, přitom právě tito tři svědci, zejména Ing. E [redacted] jako organizátor festivalu Cannafest může rozsah aktivity orgánu veřejné moci, zejména policie, a to, k čemu se vyjadřovali či nevyjadřovali, jednoznačně potvrdit. Taktéž z propagačních materiálů ohledně festivalu Cannafest a ohlasu jeho konání ve sdělovacích prostředcích včetně zpráv Policie ČR (listinné důkazy provedeny dne 14.12.2015), nemluvě o obrazové dokumentaci zajištěné na festivalech jak policií, tak předložené obhajobou, plyne zjevně, že způsob nabízení sortimentu byl u většiny vystavovatelů srovnatelný a sortiment nabízený jinými vystavovateli byl na rozdíl od C [redacted] F [redacted] zcela explicitní, aniž by to po dobu šesti let konání festivalu vyvolalo jakoukoliv negativní odezvu ze strany orgánů veřejné moci. Poukazuje také na to, že zákon musí být jasně definován, a tato podmínka je splněna, jestliže jednotlivec může ze znění relevantního ustanovení (za případné pomoci jeho soudní interpretace) poznat, za jaké činy či opomenutí bude volán k zodpovědnosti. Jestliže konání festivalu Cannafest a aktivita jednotlivých vystavovatelů na něm je sledována konformní se zákonem, pak závěr o nelegálnosti provozu obchodu společností C [redacted] F [redacted] či G [redacted] resp. trestní postih osob v nich působících nelze vnímat jinak, než jako projev libovůle soudní moci a explicitní popření zásady rovnosti před zákonem. Naopak, pokud snad konání festivalu Cannafest a aktivita jednotlivých vystavovatelů na něm je považována za činnost contra legem, a přesto po dobu šesti let je pod dohledem Policie ČR a monitoringu státního zastupitelství festival úspěšně opakován a rozšiřován, aniž by proti němu bylo zasaženo, pak lze stěží požadovat po komkoliv z vystavovatelů, aby si byl vědom trestnosti svého jednání (které se co do charakteru neliší od činnosti na takovém festivalu). Poukazuje také na to, že konání festivalu bylo zcela veřejně a masivně propagováno ve sdělovacích prostředcích na reklamních plochách po celé Praze. Vytýká soudu I. stupně, že se nevypořádal s námitkou obhajoby poukazující na nezákonnost prohlídek jiných prostor, při nichž došlo k zabavení sortimentu prodejen, a pokud se tím na str. 8 rozsudku zabýval, pak to nebylo dostatečné ani přiléhavé. Poukazuje na to, že k prohlídce prostor v Praze 3 a v Praze 9 vydala příkaz soudkyně Obvodního soudu pro Prahu 3 JUDr. Jana Pěchotová dne 14.11.2013 pod sp. zn. Nt 3107/2013 a v jeho odůvodnění je uvedeno, že byl dostatečně odůvodněn závěr, že se dosud neznámý pachatel jako jednatel společnosti C [redacted] F [redacted] s. r. o., dopustil přečinu šíření toxikomanie. Proti tomuto jedinému jednání společnosti bylo trestní stíhání zahájeno teprve 24.03.2014, tedy po více než čtyřech měsících, přičemž odložit trestní stíhání dle § 159b odst. 1 tr. ř. je možné dočasně, pouze o dva měsíce, a to při splnění dalších podmínek, které zřetelně dány nebyly. Do doby zahájení trestního stíhání lze provádět pouze neodkladné a neopakovatelné úkony ve smyslu § 160 odst. 4 tr. ř., tím však uvedené prohlídky nebyly. Jestliže policejní orgány v listopadu 2013 měly za dostatečně odůvodněné, že jednatel společnosti C [redacted] F [redacted] s. r. o., se dopustil přečinu šíření toxikomanie, pak dle § 160 odst. 1 tr. ř. proti němu mělo být zahájeno trestní stíhání (čemuž nic nebránilo),

Skutková zjištění nalézacího soudu považuje za nedostatečná, neboť se nevypořádal se všemi okolnostmi významnými pro jeho rozhodnutí. Poukazuje na to, že v případě nabízeného sortimentu nešlo o tzv. kompletní sortiment zboží vhodný k nelegálnímu pěstování konopí a především v případě doplňkového sortimentu nejde o zboží, jehož nabízení by bylo způsobitelné svádět jiného ke konzumaci drogy. Byl důvodně přesvědčen o legálnosti svého počínání, přičemž se dovolává posouzení svého jednání jako jednání v omluvitelném právním omylu a v tomto směru též napadá nesprávné právní posouzení věci. Vytýká soudu I. stupně, že nepostupoval dle § 2 odst. 6 tr. ř. při hodnocení důkazů, dále mu vytýká, že dovedl jeho podíl na řízení společnosti z toho, že měl vědět, že se na jeho firmy s ohledem na sortiment nabízeného zboží a způsob jeho prodeje obrací zákazníci s žádostmi o rady a doporučení stran pěstování konopí za účelem získání marihuany či hašiše (str. 10 rozsudku). Dle názoru nalézacího soudu byl usvědčován především účastí na e-mailové korespondenci se zákazníky, ovšem tento důkaz měl být hodnocen i v souhrnu s ostatními předloženými důkazy v kontextu s jeho obhajobou. Uvedené dotazy jsou v komunitě, která rozhodně není ilegální, zcela běžné, a jsou kladeny veřejně prostřednictvím tzv. chatu na rozličných webových stránkách.

Jde o úmyslný delikt, který vyžaduje buď záměr pachatele porušit nebo ohrozit zájem chráněný trestním zákonem, nebo alespoň srozumění, resp. smíření s tím, že takové ohrožení nebo porušení může nastat. Tento úmysl nelze dovést pouze z toho, že podle závěrů nalézacího soudu věděl o e-mailové korespondenci se zákazníky obsahující rady a doporučení ohledně pěstování konopí. I v případě, že se klient sám takové e-mailové komunikace účastnil, nelze z toho ještě jeho podíl na řízení a prodejní činnosti uvedených obchodních společností dovést. Jde o dvě odlišné a nesouvisející činnosti a příležitostná komunikace se zákazníky byla i náplní jeho práce na pozici marketingu i jako mluvčího společnosti. Formulace závěrů o povědomí o obchodní korespondenci se zákazníky by spíše svědčila závěru, že sice věděl, že může způsobem uvedeným v trestním zákoně porušit nebo ohrozit chráněný zájem, ale bez přiměřených důvodů spoléhal, že takové porušení nebo ohrožení nezpůsobí. V tomto případě by jeho jednání muselo být z hlediska subjektivní stránky kvalifikováno pouze jako vědomá nedbalost. Je přesvědčen, že nalézací soud se s tímto aspektem skutkové podstaty žalovaného trestného činu nevypořádal tak, aby jeho závěry ohledně naplnění subjektivní stránky byly přezkoumatelné. Měl se také vypořádat s tím, zda jednal v právním omylu, kdy v právním omylu jedná ten, kdo si není vědom protiprávnosti svého počínání, v tom právě spočívá paralela s nedbalostním zaviněním, neboť jedná sice věděl, že může svým jednáním ohrozit zákonem chráněný zájem, ale nedbale se spoléhal na to, že se tak nestane.

Soud I. stupně dospěl i k závěrům, že obžalovaný musel vědět o minimální hraniční situaci jeho jednání, pokud jde o legálnost toho, z čeho je viněn. Obhajoba navrhovala celou řadu dalších důkazů (výslechy svědků PhDr. [redacted], Ing. I. [redacted], B. [redacted], Z. [redacted], I. [redacted], M. [redacted], H. [redacted], J. [redacted], T. [redacted], V. [redacted] a plk. [redacted], [redacted], přehráním zvukového záznamu komunikace obž. Ing. C. [redacted] na policii ze dne 03.04.2014 a přehráním videozáznamu z veřejných akcí, ohledně využití nabízeného sortimentu zboží k pěstování zeleniny a ovoce, ohledně sortimentu zboží nabízeného hobbymarkety a ohledně policejních zásahů v tzv. growshopech, které nalézací soud odmítl pro nadbytečnost), osvědčujících, že neměl žádný rozumný důvod se domnívat, že by jeho počínání mohlo být i jen mezní, tím spíše protiprávní. Nalézací soud se měl zabývat zásadní otázkou, do jaké míry lze činit občana trestně odpovědného z určitého jednání, jestliže, a to i podle názoru nalézacího soudu, mu stát nedal jasnou instrukci, z níž by vyplývalo, co je ještě legální, a co nikoliv. Poukazuje na to, na co částečně poukazuje i soud I. stupně na str. 14 o toleranci státních orgánů, které po dlouhou dobu podnikání tohoto druhu tolerovaly bez vyvozování trestněprávního postihu, ovšem současně vyzdvihuje, že minulý a aktuální přístup či postoj státních orgánů

ke konzumaci marihuany a její produkci včetně toho, co s ní souvisí, tedy prodeje různých pomůcek, pěstebních přípravků atd., které mohou být využity navíc i k jinému účelu, je i nadále velmi rozporný a z nemalé části tolerantní, tedy celkově naprosto nesrozumitelný. To byl jeden ze základních argumentů jeho obhajoby, který jasně deklaroval znalost rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR v této věci, a současně namítal, že se snažil, a podle svého přesvědčení úspěšně, vyjít z těchto judikátů jako z návodů o tom, jak se zákonně chovat. Právní realita je taková, že normu zákonného chování v této oblasti nevytváří zákon, ale soudní judikatura, tato judikatura v podstatě definovala situace, ve kterých se prodej určitých komodit, které jsou též využitelné pro konzumenty marihuany, může stát trestným činem šíření toxikomanie ve smyslu nyní aktuálního ust. § 287 tr. zkn. Poukazuje na to, že zásadní normativ chování, jehož překročení může být kvalifikováno jako trestný čin, není exaktně uveden v právním předpisu, ale občan si jej musí dovozovat z judikatury soudů, je z hlediska principu právního státu, jak je u nás vnímán, naprosto nepřijatelný. Pak ovšem nemůže fungovat zásada, že vše, co není zákonem zakázáno, je dovoleno, něco sice zákon nezakazuje, ale fakticky tak činí judikatura. Konzumace marihuany dílem legální a dílem nelegální v návaznosti na konzumované či držené množství, které logicky vede dílem k legální i dílem k nelegální produkci marihuany se vším, co s tím souvisí, může být v základu bez problémů. Na to pak navázala zmíněná praxe státních orgánů, náhle změněná několika rozsudky, které posléze vyústily v rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR, tedy tzv. judikaturu. Ta ovšem nehovoří zcela jasně, neboť podle ní lze za naplnění skutkové podstaty trestného činu šíření toxikomanie považovat nabízení uceleného sortimentu finálních výrobků počínaje pěstební technikou přes technické části, kterými jsou komponenty vzduchotechniky atd., problém je ovšem v tom, že jakýkoliv z uvedených produktů, až na konopná semena, není určen výhradně pro pěstování semen konopí za účelem následné konzumace (kouření marihuany), ale může být využit řadou jiných způsobů, o jejichž legálnosti není pochyb. Tento výklad vede k tomu, že prodejci štepí nebo omezují svůj sortiment tak, aby nemohlo být hovořeno o jeho ucelenosti, což je ovšem jen věcí subjektivního posuzování. Do toho pak přicházejí hromadné akce na úrovni veletrhů či festivalů, kde je zcela legálně za asistence policie vystavováno a nabízeno vše, co je pak v individuálních případech trestního stíhání definováno jako ucelený sortiment, jen to nabízejí a vystavují různí vystavovatelé, v čemž se obžalovaný pokoušel zorientovat. Poukazuje také na to, že právní úprava trestního zákoníku související s tzv. měkkými drogami, či speciálně s marihuanou, je problematická chronicky, a odkazuje na ust. § 284 odst. 1 tr. zkn. a na množství větší než malé, což i následně rozebírá pod body 16. a 17. odůvodnění svého odvolání. Poukazuje na to, že z nejasného stavu nemusí být patrné, co je dovoleno, a občan může i při vynaložení takové pozornosti a pečlivosti, kterou po něm lze požadovat ve smyslu zásady, že neznalost zákona neomlouvá, se mýlit, měl by proto soud tuto možnost brát v úvahu, a to i v případě posuzování možné trestní odpovědnosti. Upozorňuje na to, že je viněn z jednání, které je státem dlouhodobě ostenativně tolerováno, část populace se zcela neskrývaně chová způsobem, který v daném případě soud označil za protiprávní, příp. se vyhýbá zafazení svého počínání do současného judikatorského schématu nezákonnosti postupů, které nic nemění na realitě, pouze jej přizpůsobují požadavku na to, aby komponenty nebyly prodávány v „uceleném sortimentu finálních výrobků“, což však ovšem, a mimo jiné jakoukoliv právní úpravu degraduje. Pokud se vychází ze záloh internetových stránek umístěných na doménách www.g.████████.cz a www.l.████████.cz, což má být jeden z hlavních usvědčujících důkazů k tomu, že podporoval šíření toxikomanie také poskytováním rad a návodů na pěstování netechnického konopí, pak poukazuje na to, že obdobné rady a návody však lze v dnešní době nalézt volně dostupné na internetu, přičemž v řadě případů jsou tyto informace doplněny i nabídkou semen konopí, popř. dokonce i nabídkou pěstebních potřeb, přičemž odkazuje na některé domény. Proto je otázkou, jak může být mu kladeno za vinu jednání, které ve skutkově obdobných případech orgány veřejné

moci tolerují. Pokud jde o kamenné prodejny, není bez zajímavosti, že v současnosti, byť v trochu odlišné formě je takovéto jednání státními orgány nadále akceptováno. Poukazuje například na kamenné prodejny C 4U nebo 5. cz na Praze , které jsou od sebe vzdáleny necelých 5 min. chůze, tyto nabízejí v zásadě stejný sortiment jako v jeho případě, nicméně ve dvou různých prodejnách a pod hlavičkou dvou různých obchodů vzdálených od sebe pouhých 5 min. chůze. Jde podle něho o veskrze stejný případ, ovšem činnost výše uvedených obchodů je nyní opět ze strany orgánů veřejné moci akceptována. Neměl proto možnost rozpoznat protiprávnost svého počínání, ba naopak měl důvod se domnívat, že jeho jednání bude posuzováno podobně jako shora popsání případy, tj. jako zcela legální. Byl v legalitě žalovaného jednání utvrzován v podstatě celou společností, sdělovacími prostředky, spoluobčany, a konečně i praxí orgánů činných v trestním řízení. Dále se v písemném odvolání zabývá argumentací státního zástupce k otázce ochranného opatření - zabránění věci, a poukazuje na to, že to, co je prodáváno, slouží či může sloužit k mnoha účelům, z nichž snad využití pro výrobu tzv. marihuany nebo pěstování marihuany je jedním z možných, nikoli však výhradním, tím se věc vrací k problému toho, že je mu vytýkána činnost, která pak může být využitelná pěstitele tzv. marihuany, ale jsou využitelné i pro jiné účely, k pěstování jiných rostlin, typických bylin atd. v domácím prostředí. Jestliže nelze jednoznačně oddělit jedno využití od druhého, pak nelze považovat za zákonné, pokud by takovéto multifunkční komodity měly být zajišťovány z obavy, že budou využity pro nelegální činnost. Stejným způsobem by bylo možné přistupovat k nožům, baseballovým páčkám k řadě dalších věcí, které se v rukou některých osob mění ve zbraně. Podobná situace je v případě zajištěných finančních prostředků. Co bylo fakticky předmětem prodeje, resp. k čemu byl předmět prodeje posléze využit, tedy např. k pěstování exotického koření anebo setého konopí, lze snad zjistit v individuálních případech, ale není možné z toho dovozovat jakoukoliv formu generální odpovědnosti, generální prevence nebo dokonce generálního trestu.

Proto navrhl, aby byl zproštěn obžaloby a u veřejného zasedání o odvolání učinil pak ještě alternativní návrh, aby věc byla zrušena a vrácena soudu I. stupně k novému projednání.

Státní zástupce podal odvolání v neprospěch obž. Ing. M. C. do výroku, jímž bylo dle § 46 odst. 1 tr. zkn. upuštěno od jeho potrestání, a dále v neprospěch obou obžalovaných proti rozhodnutí soudu o neuložení ochranného opatření v podobě zabránění věci dle § 101 tr. zkn. Je přesvědčen, že, byť s ohledem na všechny okolnosti případu i s přihlédnutím k délce řízení, lze považovat rozhodnutí soudu I. stupně za zcela spravedlivé, ovšem dle jeho názoru nebyly splněny všechny zákonné podmínky pro takové rozhodnutí. Zásadní pochybnosti má o splnění podmínky lítosti obžalovaného nad spácháním přečinu. Vyjádření obžalovaného je spíše možné chápat tak, že lituje toho, kam až celá věc dospěla přes svou snahu vyhnout se trestnímu postihu, tedy nikoliv jako lítost nad tím, že se protiprávního jednání dopustil.

Proto navrhl, aby napadený rozsudek byl zrušen dle § 258 odst. 1 písm. d), odst. 2 tr. ř. ve výroku o trestu uloženém obž. Ing. M. C. a podle § 259 odst. 3 tr. zkn. mu byl uložen trest odnětí svobody v dolní polovině zákonné trestní sazby stanovené v § 287 odst. 2 tr. zkn. a jeho výkon mu byl podmíněně odložen na zkušební dobu v dolní polovině zákonem stanoveného rozpětí, která zohlední i dobu probíhajícího trestního řízení, po kterou obžalovaný vedl řádný život.

Pokud jde o neuložení ochranného opatření v podobě zabránění věci dle § 101 tr. zkn., což si soud ani nevyhradil k veřejnému zasedání ve smyslu § 230 odst. 2, odst. 3 tr. ř., pak poukazuje na to, že s odůvodněním tohoto výroku v odůvodnění napadeného rozsudku nesushlasí. V případě zajištěných věcí při prohlídkách jiných prostor je podstatné, že jde o věci, z jejichž charakteru vyplývá, že by mohly být užity ke spáchání zločinů nedovolené

výroby a jiného nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy dle § 283 odst. 2 až 5 tr. zkn., dále přechovávání omamné psychotropní látky a jedů dle § 284 odst. 4 tr. zkn., event. § 286 odst. 2 tr. zkn. V této souvislosti postačí podle jeho názoru samotná reálná možnost, že by k takovému použití mohlo dojít, a to kýmkoliv a bez ohledu na to, že ve věci samé bylo rozhodováno „pouze“ o přečinu šíření toxikomanie podle § 287 odst. 1, odst. 2 písm. c) tr. zkn.. V souboru zajištěných věcí jde o předměty snadno využitelné k pěstování konopí a k jeho dalšímu zpracování do podoby tzv. marihuany, přičemž vzhledem k možnosti zajištěných věcí by bylo možné uvažovat o produkci konopí v podstatě průmyslovým způsobem. Odkazuje i na rozhodování soudů v obdobných případech, např. usnesení Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 8 Tdo 1217/2014 a usnesení MS v Praze sp. zn. 9 To 435/2015. Pokud jde o zajištěné finanční prostředky, pak jednoznačně jde o příjem z podnikatelské činnosti ve výroku rozsudku zmíněných společností, a vzhledem k tomu, že prezentace a nabídka prodávaného sortimentu byla posouzena jako přečin dle § 287 odst. 1, odst. 2 písm. c) tr. zkn., pak podle jeho názoru logickým závěrem je, že i tyto finanční prostředky představují výnos z trestného činu ve smyslu § 101 odst. 2 tr. zkn. a zabrat takové věci lze i v případě, že nejde o bezprostřední výnos z trestného činu. O tom, že jde o příjmy z podnikání, vzhledem k místu zajištění předmětných finančních prostředků o tom nemůže být pochyb, navíc soud v odůvodnění rozsudku sám cituje ze znaleckého posudku z oboru ekonomika, odvětví účetní evidence, že „na podkladě obrátové převahy a hodnoty pokladen bylo možné vyvodit, že zajištěné finanční prostředky pocházely z podnikatelské činnosti, vzhledem k hlavní činnosti firmy C [redacted] I [redacted] zejména z prodeje obchodovaného zboží“.

Proto navrhl, aby napadený rozsudek byl zrušen a věc vrácena soudu I. stupně s příkazem, aby neúplný výrok doplnil. Shodný návrh pak učinil intervenující státní zástupce u veřejného zasedání.

Městský soud v Praze jako soud odvolací z podnětu podaných odvolání přezkoumal podle § 254 odst. 1 tr. ř. zákonnost a odůvodněnost všech výroků napadeného rozsudku, proti nimž obžalovaní i státní zástupce podali odvolání, jakož i správnost postupu řízení, které předcházelo jeho vydání, a poté dospěl k následujícím závěrům.

V řízení, které napadenému rozsudku předcházelo, nebyly shledány podstatné procesní vady, právo obžalovaných na obhajobu bylo soudem I. stupně respektováno. Soud I. stupně provedl dokazování tak, aby byl zjištěn skutkový stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a to v rozsahu nezbytném pro správné rozhodnutí ve věci tak, jak mu to ukládá trestní řád v ust. § 2 odst. 5. Řádně provedené důkazy pak soud I. stupně hodnotil v souladu se zásadou volného hodnocení důkazů vyjádřenou v ust. § 2 odst. 6 tr. ř., podle kterého orgány trestního řízení hodnotí důkazy podle svého vnitřního přesvědčení založeného na pečlivém uvážení všech okolností případu jednotlivě i v souhrnu. Odvolací soud také připomíná, že hodnocení důkazů je doménou soudu nalézacího a odvolací soud do něj zasahuje pouze tehdy, pokud je v rozporu právě s touto zásadou. Tak tomu ovšem v projednávaném případě není, s námitkami obžalovaných uplatněných v písemném odvolání se odvolací soud neztotožňuje, jejich vina byla provedenými důkazy i podle názoru odvolacího soudu prokázána. S námitkami především obž. F [redacted] S [redacted] ohledně procesní nepoužitelnosti některých důkazů a nezákonnosti domovních prohlídek, k nimž se připojil u veřejného zasedání též obž. C [redacted] odvolací soud nesouhlasí, a pokud jde o další jejich námitky, ty jsou v podstatě opakováním jejich obhajoby, kterou zaujali před soudem I. stupně, s níž se podle názoru odvolacího soudu soud I. stupně v odůvodnění napadeného rozsudku zcela zákonným způsobem vypořádal, jak mu ukládá ust. § 125 odst. 1 tr. ř., vyjma hodnocení odborného vyjádření MUDr. Z [redacted] jak namítá obž. F [redacted] S [redacted] kdy tento důkaz

předložený obhajobou (obž. S. [redacted]) a provedený před soudem I. stupně nebyl v odůvodnění napadeného rozhodnutí hodnocen.

Odvolací soud se s hodnocením důkazů soudem I. stupně v zásadě ztotožňuje, když je přesvědčen, stejně jako soud I. stupně, že důkazy, z nichž vycházel při posuzování viny obou obžalovaných, byly získány zákonným způsobem, v souladu s trestním řádem.

Pokud jde o námitky obž. F. [redacted] S. [redacted] ohledně nepoužitelnosti domovních prohlídek a záloh, jimiž byly zajištěny internetové stránky ke dni 16.07.2013, kdy je zpochybňována pravost i správnost těchto záloh, k tomu odvolací soud poznamenává, že ke dni 16.07.2013 provedl policejní orgán zálohu obsahu stránek u domény [www.g\[redacted\].cz](http://www.g[redacted].cz), jak je patrné z č. l. 348, o záloze internetových stránek učinil úřední záznam ze dne 24.07.2013 pod sp. zn. KRPA-279649-10/ČJ-2013-000070, z něhož je patrné, kdy a kým byla provedena záloha webových stránek domény [g\[redacted\].cz](http://g[redacted].cz), a sice pracovníky Krajského ředitelství policie hlavního města Prahy, SKP, a vyšetřování, odboru analytiky, oddělení informační kriminalistiky, záloha byla provedena na CD-DVD ROM s udáním základní statistiky zálohované internetové stránky, která je blíže rozvedena v úředním záznamu, a přílohy CD/DVD jsou založeny ve spisu. Závěry soudem I. stupně o tom, co bylo staženo a co tyto disky dokazují a k jakému dni byly staženy, jsou správné.

Stejně tak nelze mít pochyb o zálohách zajištěných na [www.g\[redacted\].cz](http://www.g[redacted].cz) dne 15.10.2013, o čemž svědčí úřední záznam OŘ PČR, OŘP Praha 1, služba SKP, oddělení analytiky, „informační kriminalistika“ na č. l. 356 a násl., kdy byly zkopirovány zálohové internetové stránky této domény způsobem popsaným v úředním záznamu, když je zřejmé, jaký policejní orgán tak učinil. Rovněž tak DVD pořízené dne 15.10.2013 je připojeno ke spisu. Zálohované internetové stránky byly vypáleny na příložené DVD. Odvolací soud se proto neztotožňuje s námitkami obž. S. [redacted] o nezjištěném způsobu pořízení těchto důkazů. Ze spisu nic nenavádí tomu, že by byly pořízeny v rozporu s ust. § 89 odst. 3 tr. zkn. nebo že by nebyly autentické, případně s nimi bylo manipulováno, jak k tomu dospěl i nalézací soud.

Také musel odmítnout námitky odvolatele F. [redacted] S. [redacted] směřující k tomu, že ve věci byly zahájeny úkony trestního řízení dne 25.10.2013 (č. l. 1), správné datum tohoto úkonu je, jak se odvolací soud přesvědčil ze spisu z č. l. 1, dne 23.10.2013, byly zahájeny úkony dne 24.07.2013 (č. l. 4) a poté dne 11.10.2013 (č. l. 6). Odvolací soud je přesvědčen, že ani v tomto postupu orgán činný v přípravném řízení nepochybil, neboť záznam o zahájení úkonů trestního řízení dle § 158 odst. 3 tr. ř. byl učiněn dne 23.10.2013 a týkal se prodejny na adrese v Praze [redacted] (č. l. 1), tomu předcházely záznamy o zahájení úkonů trestního řízení ze dne 24.07.2013 (č. l. 4), který se týkal adresy v Praze [redacted] provozovny společnosti G. [redacted] s. r. o. a jejich webových stránek, a konečně záznam o zahájení úkonů trestního řízení ze dne 11.10.2013 (č. l. 6) se týkal adresy v Praze [redacted] šlo o kamennou prodejnu G. [redacted] cz. Nejprve došlo, jak vyplývá ze spisu, dne 29.11.2013 dle § 23 odst. 3 tr. ř. ke spojení věci (č. l. 2), pro které byly zahájeny úkony trestního řízení ve dnech 23.10.2013 a 24.07.2014, kdy bylo zjištěno, že jde o trestní věci těchto společníků a téhož jednatele, s tím, že věc bude projednána pod č. j. KRPA-404753/TČ-2013-001374-ŠTE, a poté došlo dne 19.2.2014 ke spojení věci (č. l. 5), pro které byly zahájeny úkony trestního řízení dne 11.10.2013 s předchozí již spojenou trestní věcí pod KRPA-404753/TČ-2013-001374, a to již na základě v mezidobí provedených domovních prohlídek, když byly zjištěny vazby na oba obžalované.

V mezidobí byly prováděny na základě příkazu prohlídky jiných prostor Obvodního soudu pro Prahu 3 ze dne 14.11.2013, sp. zn. Nt 3107/2013, (č. l. 703 a násl.) a současně i prohlídka domovní (§ 83a odst. 1 a § 83 odst. 1 tr. ř.) právě na základě úkonů trestního řízení

policejního orgánu dle § 158 odst. 3 tr. ř. ze dne 23.10.2013. Příkaz k prohlídce je odůvodněn tím, že v prostorách, které měly být podrobeny prohlídce, budou zjištěny věci důležité pro trestní řízení, např. rostliny, pěstební technika, příp. potřebná literatura, přičemž úkony měly být provedeny jako neodkladný a neopakovatelný úkon, neboť by mohl být v pozdější době zmařen jednáním zaměstnanců nebo jednatelů výše uvedené společnosti C [redacted] I [redacted] s. r. o., a důkazy zajištěné při tomto úkonu měly sloužit k rozhodnutí, zda jsou zde důvody pro postup dle § 160 odst. 1 tr. ř.,. Proto tento úkon nebylo možné odložit na pozdější dobu.

Prohlídka byla provedena dne 19.11.2013 (čl.707 a násl.) v Praze [redacted] a došlo při ní k zajištění věcí uvedených v protokolu o provedení prohlídky, které cituje v odůvodnění rozsudku soud I. stupně.

Další prohlídka byla provedena téhož dne v objektu sídla Praha [redacted] (č. l. 722). Dne 18.12.2013 byl přibrán znalec z oboru kybernetiky, který měl zkoumat datové nosiče (č. l. 52) dle § 105 odst. 1 tr. ř., posudek měl vypracovat do 20.01.2013 a vypracoval jej dne 28.01.2013. Dne 08.01.2014 (č. l. 250) přibral vyšetřovatel znalce z oboru kriminalistiky, zkoumání hardwaru, dle § 105 odst. 1 tr. ř. k vypracování posudku, což se stalo dne 16.02.2014. Jak vyplývá z č. l. 282, ve dnech 05.02.2014 byl přibrán znalec z oboru biologie a dne 06.03.2014 byl vypracován znalecký posudek z oboru kriminalistiky, odv. biologie (č. l. 285), následně bylo také dne 25.11.2013 (č. l. 290) vydáno opatření o přibrání znalce z oboru kriminalistiky-biologie, posudek byl vypracován dne 23.01.2014. Dne 03.02.2014 dle § 105 odst. 1 (č. l. 298) byla přibrána znalkyně z oboru ekonomiky, účetní evidence, která posudek vypracovala dne 11.09.2014. V listopadu a v prosinci 2013 byly vyžádány, prováděny a vyhodnocovány odposlechy a sledování věcí, jak je patrné z čl.650 a násl. vyš. spisu. Skutečnosti a věci zjištěné a zajištěné zejména při prohlídkách prostor byly policejním orgánem vyhodnocovány – viz. ú.z policejního orgánu o vyhodnocení prověřování z 7.2.2014 (čl.666) pod konečnou spojenou sp.zn.. Úkony časově zafazeny vykazují kontinuitu a návaznost.

Podnět k vydání příkazu k prohlídce jiných prostor a pozemků dle § 83a odst. 1 tr. ř. byl vydán policii dne 22.10.2013 (č. l. 865) na základě zahájených úkonů trestního řízení ze dne 24.07.2013 dle § 158 odst. 3 tr. ř., a příkaz k prohlídce jiných prostor a pozemků byl vydán Obvodním soudem pro Prahu 5 pod sp. zn. 37 Nt 690/2013 (č. l. 868), a ta podle odůvodnění byla také provedena jako neodkladný a neopakovatelný úkon dne 19.11.2013, byly při ní zajištěny věci a semena, jak vyplývá z protokolu o jejím provedení. Konečně další prohlídka byla nařazena na žádost policie ze dne 04.11.2013 (č. l. 923) na základě zahájených úkonů trestního řízení dle § 158 odst. 3 tr. ř. ze dne 11.10.2013. Příkaz vydal soudeč Obvodního soudu pro Prahu 7 pod sp. zn. 44 Nt 1323/2013 a z textu jeho odůvodnění (č. l. 927) je také zřejmé, že jde o neodkladný a neopakovatelný úkon.

Odvolační soud proto odmítá tvrzení obž. S [redacted] že nešlo o neopakovatelné úkony, když z odůvodnění těchto příkazů k prohlídce učiněných dle § 83a odst. 1 tr. ř. je zřejmé, že byly provedeny v souladu s trestním řádem na základě zahájených úkonů trestního řízení dle § 158 odst. 3 tr. ř., a teprve znaleckým zkoumáním věcí nalezených při prohlídkách a po výsledku obžalovaných podle § 158 odst. 6 tr. ř., a sice obž. S [redacted] dne 13.12.2013 (čl.411) a obž. C [redacted] dne 27.11.2013 (č. l. 426) a dne 20.02.2014 (č. l. 430) (které jsou ovšem jako úkony provedené před zahájením trestního stíhání nepoužitelné) vyšetřovatel dospěl dne 24.3.2014 k rozhodnutí zahájit trestní stíhání dle § 160 odst. 1 tr. ř., k čemuž došlo doručením opisu tohoto usnesení oběma obžalovaným, a sice S [redacted] dne 26.03.2014 a C [redacted] dne 27.03.2014 (čl.19). V odůvodnění tohoto usnesení jsou dopodrobna rozvedeny skutečnosti, které policejní orgán v souvislosti s rozsáhlým prověřováním trestné činnosti obžalovaných do zahájení trestního stíhání zjistil.

V tomto postupu policie odvolací soud neshledal žádná procesní pochybení, když úkony na sebe časově navazovaly podle vyhodnocení zajištěných důkazů, a nelze zde spatřovat jakoukoliv prodlevu, ani že by byly provedeny mimo rámec trestního řízení. Viz též úřední záznam o vyhodnocení prověřování na čl.666 z 7.2.2014 po spojení věci. Z provedených domovních prohlídek i z úkonů trestního řízení lze vycházet a pochybení orgánů činných v trestním řízení, která by tyto úkony činila nezpůsobilé, odvolací soud nezjistil. Zásadní námitky obž. S. týkající porušení procesních ustanovení proto odvolací soud neuznal. Je přesvědčen, že soud I. stupně při hodnocení důkazů a při posuzování viny obou obžalovaných důvodně vycházel ze zajištěných záloh a z výsledků prohlídek prostor a pozemků a tyto důkazy svědčí o tom, jaký druh zboží oba obžalovaní nabízeli a jakým způsobem v rámci jeho prodeje, což je ostatně i v souladu s výpovědí obž. C. který přiznal, že po určitou dobu předcházející prohlídkám jiných prostor prodával také semena netechnického konopí i literaturu k nim.

Soud I. stupně se správně zabýval i tím, kde se, pokud byla nějaká semena při těchto prohlídkách nalezena, nacházela, a nepřikládal tomu zásadní váhu - viz jeho odůvodnění na str. 8, nicméně ze záloh internetových stránek g. cz a g. cz je zřejmé, že ještě v této době byla semena nabízena.

Odvolací soud k tomu poznamenává, že není důvodu se domnívat, že obžalovaní nevěděli, co prodávají, když z pořízených záloh, s nimiž se odvolací soud seznámil, je možné zaznamenat u jednotlivých feminizovaných semen výrazy typu: *u jednotlivých výnosů v g/m² též dlouhotrvající efekt, sladké a kořeněné aroma, lehce nakyslá chuť povznášející pocity, překvapivě silný efekt, sladké a ovocné aroma, jemný a relaxační účinek, aroma sladkých bobulí, povznášející účinky, povznášející pocity s relaxací, psychické a relaxační účinky, vyrovnávací účinky na mysl i tělo, psychické účinky, atd. a podobně.* Podobně jako rady a návody na pěstování jsou zřejmé z internetové komunikace zaměstnanců firem obžalovaného v letech 2011 až 2013 návody a rady k dosažení nejlepších účinků z internetových záloh vždy u konkrétních feminizovaných semen, které obsahovaly i fotografie vrcholíků. Ze záloh je také patrné, že byla nabízena převážně feminizovaná semena kultivaru konopí, z nichž vyrostou prakticky pouze rostliny samičího pohlaví, které tvoří vrcholíky s pryskyřicí, kde je největší koncentrace THC, a jejichž sušina má největší toxikomanický účinek, a to od zahraničních firem. Zřejmá je i cena, která nesvědčí pro obvykle prodávané technické konopí, z čehož lze dovodit, že šlo o speciální kultivary, nikoliv běžné rostliny konopí pro technické užití. S tímto zbožím byly nabízeny i návody a rady pro pěstování pro dosažení maximálního množství THC, dále byla uváděna specifikace účinků na lidský organismus, přičemž byly zdůrazňovány především omamné a psychotropní účinky při jejich užití, včetně specifikace chuti a vůně, bylo užíváno, jak je ze shora rozvedeného patrné, výrazů a slovních spojení svádějících a vybízejících ke konzumaci této drogy, a vše bylo podporováno prodejem kufáčkových potřeb, když šlo především o předměty umožňující konzumaci konopí kouřením a drtičky k přípravě sušení vrcholíků konopí ke kouření. Tyto internetové obchody pak byly propagovány i v prostorách Výstaviště Incheba v Praze 7 na akci s názvem Cannafest - IV. mezinárodní konopný veletrh konaný ve dnech 08.-10.11.2013, kde měly obě společnosti C. s. r. o., i C. s. r. o., umístěn prodejní a propagační stánek a kde byly prezentovány a rozdávány propagační materiály k pěstebním pomůckám ke kultivarům semen konopí a probíhal u nich prodej těchto semen a dalšího inzerovaného sortimentu, přičemž prodejní katalogy jsou také součástí spisového materiálu.

Soud I. stupně se zabýval obhajobou obž. C. a správně dospěl k závěru, že je zřejmé, že zasahoval i do komunikace se zákazníky, že mu tyto e-maily byly přeposílány, kde namátkou soud I. stupně v odůvodnění napadeného rozsudku poukazuje na konkrétní vyřizování korespondence, což má oporu ve spise. Těžko si lze představit, že by zaměstnanci

tak rozsáhlé prodejny a velkoskladu komunikovali se zákazníky, aniž by jednali na základě něčích pokynů, kdy v úvahu přichází zejména jednatel společnosti a společník. Osoby pouze v zaměstnaneckém poměru by těžko mohly plnit příkaz jiných, než obžalovaných. Obž. C. ani neuvádí, kdo takovou rozhodnou osobou měl být. Sám velmi podrobně líčil, jak se k firmě, jejímž společníkem byl, dostal, jak ji v podstatě „vybudoval“, byl také manažerem a měl na starosti obchodní část. Uvedl rovněž, že dal pokyn ke stažení semínek poté, co se seznámil s rozhodnutím Ústavního soudu z roku 2012. Je obtížné uvažovat, že by takový pokyn mohl dát, pokud by ve společnosti neměl autoritativní postavení, které mu udílení takových pokynů, konkrétně i o tom, co se bude a nebude prodávat, umožňovalo. Stejně tak není pochyb o účasti obž. S. který byl mimo jiné prodávacem, a i soud I. stupně poukazuje na to, že u něho se právě obž. C. vyučil, neboť tento mu sám byl autoritou. To, že obž. S. byl v minulosti soudně stíhán pro drogovou trestnou činnost, mu sice nemůže být dáno k tíži při ukládání trestu, ovšem při hodnocení jeho osoby ano. Je zřejmé, že věděl, jaký sortiment zboží prodává, za jakou společnost jedná a nese i odpovědnost za její chod, což vyplývá z jeho postavení jednatele a částečně společníka. Postavení obou obžalovaných ve společnosti a z toho dovozený jejich podíl na trestné činnosti jednoznačně vyplývá z obchodního rejstříku, proto nezbývá, než odkázat na hodnotící závěry soudu I. stupně o míře jejich účasti na jednání a obchodních aktivitách společnosti, a pokud dospěl nalézací soud k závěru, že oba jako spolupachatelé dle § 23 odst. 1 tr. zkn. se podíleli stejnou měrou na chodu společnosti, odvolací soud se s tímto hodnocením soudu I. stupně mohl jen ztotožnit a jejich námitky opětovně nemohl uznat.

Pokud jde o další obhajobu a součást společných námitek obou obžalovaných, že jednali v právním omylu, jak blíže rozvádějí v podaných odvoláních, pak ani s těmito námitkami odvolací soud nesouhlasí. Soud I. stupně se jednáním obžalovaných v právním omylu zabýval (viz jeho odůvodnění napadeného rozsudku na str. 11) a správně dospěl k závěru, že z jejich strany nemohlo o právní omyl jít. V právním omylu jedná ten, kdo neví, že porušuje trestní zákon. Obž. C. uváděl, jakým způsobem zjišťoval, a to zejména v souvislosti s nálezem Ústavního soudu, kdy nepopírá, že se s ním seznámil, a naopak se hájí tím, že kontaktoval orgány policie a dožadoval se provedení dalších důkazů výpověďmi organizátorů Cannfestu a svědků z řad policie. Sám pak poukazuje na to, že z důvodů svých dlouhodobých kontaktů byl ve spojení se zaměstnanci Policie ČR, ovšem nutno uvést, že k tomu byla slyšena i svědkyně P. N. (čl. 1689 a násl.), a z její výpovědi nevyplývá, že by poskytovala nějaké rady, jen doporučení. Pokud jde o přepisy rozhovorů s ní, na které odkazuje obžalovaný C., které soud I. stupně přečetl, z nich nevyplývá, že by obžalovanému byly uloženy konkrétní pokyny k tomu, co může vystavovat na stáncích Cannfestu. Také je zřejmé, že Cannfest byl monitorován, neboť už při jeho konání vzniklo podezření, že by se mohl organizátor dopustit trestného činu šíření toxikomanie, jak vyplývá z č. l. 1055 - rozhodnutí o povolení sledování, osob a věcí účastnících se na akci Cannfest - IV. mezinárodní konopný veletrh na Výstavišti Incheba ve dnech 08.-10.11.2013, kdy se předpokládalo, že tu bude docházet k propagaci a k prodeji předmětů a látek účinných k pěstování rostliny konopí včetně vyšlechtěných semen konopí zaručujících vysoký obsah THC. Nebylo možné uznat námitky obžalovaných, že tato akce byla podporována billboardy či letáky a nelze také činit nějaké závěry z toho, že na takové akci došlo či nedošlo k nějakým zásahům, příp. zda nebyla či nebyla vyvozena trestní odpovědnost pořadatele nebo někoho z prodávajících a vystavujících. Odvolací soud musí vycházet z obžalovací zásady vyjádřené v § 2 odst. 8 tr.ř. a reagovat na důkazy, které byly opatřeny v konkrétní věci a které byly státním zástupcem předloženy společně s obžalobou, a ty musí hodnotit ve vztahu ke konkrétní trestné činnosti.

Za této situace nemůže ani být přihlédnuto ani k tomu, zda jini prodejci zareagovali na základě tzv. stíhání growshopů poté, co ve věci rozhodly soudy vyšší instance, a rozdělili svoji obchodní činnost do jiných či do více obchodů. Takové skutečnosti pro posouzení konkrétní věci nemohou obstát, mohou být zohledněny toliko při úvahách o trestu a při posuzování jednání obžalovaných z hlediska jejich škodlivosti vůči společnosti obecně. Nepochybné jsou totiž výsledky znaleckého posudku z oboru ekonomiky, kdy je zřejmé, že obžalovaní dosahovali zisku, nebyli ztrátoví, byť přesný stav obratu nemohl být určen pro absenci skladového hospodářství. Nelze opominout, že jejich motivem byla ziskovost, což je právě na tomto druhu trestné činnosti to nejzávažnější. Samotná skutečnost, že běžný uživatel si může koupit semena poté, co se seznámí s jejich účinky, výnosem, způsobem, jak je co nejlépe vypěstovat s největším množstvím THC, vzbuzuje u něj zájem o koupi drogy. V tomto směru soud I. stupně nepochybil, pokud v takovém jejich jednání viděl podněcování, což je ostatně zřejmé i z výpovědi některých slyšených svědků, jak na to také poukazuje v odůvodnění napadeného rozsudku, zejména u svědka D. ■■■, který výslovně uvedl, že nabízejí vše potřebné i pro pěstování konopí a pro výrobu marihuany. Pokud i svědci K. ■■■, B. ■■■ a P. ■■■ potvrzovali, že v prodejnách byla k prodeji nabízena semena konopí, nelze mít pochybnosti o tom, že by snad zálohované stránky byly policií upravovány, mapovány, měněny v neprospěch obžalovaných, když j to navíc i ve shodě s výpovědí samotného obž. C. ■■■, který prodej semínek nepopírá.

Pokud jde o další konkrétní námitky obž. S. ■■■, lze mu dát za pravdu jen v tom, že při ukládání trestu neměl procesní soud přihlédnout k jeho předchozímu odsouzení, jen v rámci hodnocení osoby obžalovaného. Tím spíše u něho nelze hovořit o právním omylu, kdy je zřejmé, že musel dobře vědět, v jaké oblasti podnikání se angažuje, když je obecně známo, že takové podnikání je na hraně legálnosti, což si obžalovaní zjevně i uvědomovali, jak vyplývá z obhajoby obž. C. ■■■.

Odvolací soud je přesvědčen, byť obž. S. ■■■ nevyprávěl a obž. C. ■■■ popírá, že by měl vliv na provozování e-shopů a zásobování prodejen a výběrů zboží, které se bude prodávat, že není pro posouzení této trestné činnosti podstatné, jaké konkrétní věci obž. S. ■■■ prodával, nýbrž to, že byl jednatelem obou společností (a částečně vlastníkem) a odpovídá v této funkci za jejich řádný chod a vedení, a navíc ještě jako prodejce v kamenné prodejně musel znát sortiment prodávaných věcí i důsledky jejich užití zájmovými osobami, a pokud by s předmětem činnosti společnosti nesouhlasil, jistě by takovou společnost navenek nezastupoval a nepodporoval by vše vlastní aktivní činností. Obž. C. ■■■ jako většinový vlastník, který měl na starosti marketing a obchod, ale i komunikaci se zákazníky, odpovídá také za to, co společnost prodávala, distribuovala a veřejně prezentovala na internetové síti, a proto o jeho zavinění nelze mít žádné pochybnosti. Soud I. stupně naprosto správně poukazuje na to, že tyto jejich námitky by shledal pouze tam, kde by bylo zjištěno, že jde o tzv. bílé koně, což je v tomto případě zcela vyloučeno. To, že obž. S. ■■■ neznají někteří odběratelé (viz výpověď brně H. ■■■), nebo že se neúčastnil e-mailové komunikace zaměstnanců s klienty, která zrovna byla zajištěna při prohlídkách jiných prostor, na věci nic nemění. Ing. C. ■■■ o něm mluvil jako o autoritě, jejich právní postavení ve společnostech vyplývá z výpisu z obchodního rejstříku.

Je také přesvědčen, že je dána příčinná souvislost mezi jednáním obžalovaných a provozováním společnosti za účelem dosažení co největších zisků a následků v podobě ohrožení osob, které si na základě údajů zjištěných z internetových stránek pak následně zboží zakoupili buď prostřednictvím e-shopů nebo v kamenných prodejnách, a tato skutečnost postačí k naplnění skutkové podstaty žalovaného přečinu. Vzhledem k tomu, co bylo kompletně nalezeno při prohlídkách prostor, je zřejmé, že šlo o ucelený sortiment nabízených

a prodávaných věcí, které v souhrnu byly způsobily k šíření toxikomanie. Jejich motivem bylo dosažení co největších obchodních zisků.

Odvolací soud se také neztotožňuje s námitkami, za které by se obžalovaní mohli schovat, a sice o hromadné akci Cannafestu, jak je patrné shora, ani rozhodnutí MěÚ Cheb, které bylo založeno k důkazu.

Odvolací soud se také ztotožnil se zamítnutím návrhů obhajoby na doplnění dokazování, když soud I. stupně tento svůj postup zdůvodnil. Pokud jde o výpověď svědka M. H. (čl.467), ten ostatně měl možnost být vyslechnut a jako svědek a v přípravném řízení využil svého práva a nevypovídal, protože by způsobil trestní stíhání sobě nebo osobám blízkým, stejně jako řada dalších svědků, které v odůvodnění napadeného rozsudku soud I. stupně neuvádí, neboť je ani k hlavnímu líčení nevolal a neprováděl s nimi výslechy, když ze stejných důvodů nevypovídal ani v přípravném řízení.

Ze nadbytečné považuje odvolací soud zajištění vyjádření jiných funkcionářů, zejména z řad policie, stačí, že byla vyslechnuta svědkyně N. která obhajobu obžalovaných nepotvrdila. Ani přepisy z odposlechů, které předložil obž. C. jednání s policistkou N. které jsou datovány dnem 3.4.2014, nesvědčí o tom, že by jim dala konkrétní pokyny, pro které by obžalovaní jednali v omylu. Navíc jsou časově mimo dobu páchání předmětné trestné činnosti.

Nemůže obstát ani tvrzení obou obžalovaných, že zákon musí být jasně definován, tato podmínka je splněna, jestliže jednotlivec může ze znění relativního ustanovení za případné pomoci soudní interpretace poznat, za jaké činy či opomenutí bude volán k odpovědnosti. Situace v drogové politice je taková, jaká je, a obž. C. se s judikaturou Ústavního soudu seznámil.

Ani další námitka obžalovaného S. že soud I. stupně nevycházel z odborného vyjádření MUDr. T. Z. (č. l. 1744 až 1752), lékaře, epidemiologa, který není znalcem, jímž sice soud provedl důkaz a z odůvodnění napadeného rozsudku je zřejmé, že se s ním neztotožnil s ohledem na provedené důkazy, a předmětné odborné vyjádření nemá vztah k páchání konkrétní trestné činnosti.

Pokud jde o další konkrétní námitky obž. C. nad rámec shora uvedeného, ty jsou, pokud jde o dosavadní právní úpravu a soudní judikatura, zcela totožné s námitkami obž. S. proto lze na závěr odvolacího soudu shora odkázat.

Přístup orgánů činných v trestním řízení a postoj státních orgánů ke konzumaci marihuany a její produkci je pochopitelně předmětem vyvíjející se právní úpravy, jak je podrobně rozvedeno i s přihlédnutím k judikatuře, na kterou je poukazováno v odvolání obž. C. nemůže být důvodem pro jiné posouzení jednání obž. C. a obž. S. ale může být vzato v úvahu při ukládání trestu. Postih byl dříve policií sice pomíjený a její přístup benevolentní, nicméně posuzuje se konkrétní trestná činnost osob, na které byla podána obžaloba, jak vyplývá ze zásady obžalovací, a v tomto směru je třeba se zabývat tím, zda byly naplněny znaky skutkové podstaty žalovaného přečinu ve smyslu podněcování či nikoliv a zda obžalovaní takto jednali zaviněně a nesou odpovědnost za tento ohrožovací delikt.

Odvolací soud je i přes všechny tyto námitky obou odvolatelů přesvědčen, že v konkrétní věci byly zákonné znaky žalovaného přečinu dle § 287 odst. 1, odst. 2 písm. c) tr. zkn. spáchané ve spolupachatelství dle § 23 tr. zkn. naplněny, a že není sporu o tom, že i v tomto případě šlo o nabídku a prodej uceleného sortimentu finálních výrobků počínaje pěstební technikou přes technické komponenty, které slouží ke zpracování a uchování vypěstovaných produktů a jejich aplikací, spojené s popisy pěstování a výroby s vyobrazením

rostlin cannabis. Pro tento závěr svědčí výsledky provedených domovních prohlídek a zálohy internetových stránek společnosti ovládaných obžalovanými, když z nich je zřejmé, že skladba jednotlivých produktů - viz seznam zajištěných věcí při domovní prohlídce - nemůže nechat nikoho na pochybách o jaké produkty jde a k čemu jsou určeny (hnojiva, osvětlová technika, vzduchotechnika, pěstební stany, další pěstební prostředky, květináče, koryta k pěstování rostlin apod., dále přístroje ke kouření konopí, bonga, skleněnky či balicí papíry, drtičky konopí, digitální váhy kapesní nebo na malé množství vážené látky, propagační materiály, letáky a návody pro pěstování rostlin konopí indoorovým způsobem, drobné propagační předměty s logem konopí nebo s odkazy na internetové stránky propagující pěstování a užívání konopí). Všechny tyto produkty ve svém souboru, jak je obecně známo, jsou určené k pěstování konopí s vysokým obsahem THC. Je to zřejmé zejména z popisu cyklů růstu, kde se upozorňuje i na rozdílnou dobu osvětlení typickou pro růstové cykly, jak je osvětlová technika důležitá pro fázi růstu a pro fázi květu, specializace k pěstování rostlin pro sklizeň květů, důležitost vzduchotechniky k odvodu vzduchu z vnitřních prostor, vzduchových čerpadel, aby se docílilo průchodu vzduchu v požadovaném směru, uhlíkových filtrů, aby se zamezilo odchodu typického zápachu z vnitřního uzavřeného prostoru pěstírny konopí, nabídka stojanových stolních ventilátorů, které slouží k cirkulaci vzduchu uvnitř pěstíren, aby se rostliny nespálily přímým osvětlením, měřičů pro kontrolu teploty a vzduchu, atd., když není jiný logický smysl nabídky kompletního sortimentu vzduchotechniky. Také nabízené pěstební boxy jsou důležité k tomu, aby se v případě menšího počtu pěstovaných rostlin ušetřila energie na osvětlení a vytápění, nedocházelo k únikům energií a zamezilo se šíření zápachu do okolí, na což navazují nabídky předmětů sloužících k úpravě a kouření konopných květů, drtiček konopí, vah atd. Všechny tyto věci se tam našly v nemalém množství a v kombinaci s propagačními materiály sloužícími k pěstování či užívání konopí nemohou vést k ničemu jinému, než k tomu, co právě potírá trestní zákoník a co rozumí pojmem šíření toxikomanie ve smyslu podněcování.

Proto se odvolací soud nemohl ztotožnit ani s ostatními argumenty obž. C. ani s námitkou, že část těchto předmětů může sloužit i k jiným účelům než k pěstování marihuany a jejímu následnému sklizení, usušení a užití. Ani s námitkami, že ostatní podnikatelé se chovají obdobným způsobem, příp. se snaží obejít judikaturu Ústavního soudu tím, že rozčleňují prodávané prostředky do více obchodních míst, ani že policie údajně toleruje jiné případy, event. nezasáhne v jiných případech.

K tomu odvolací soud stejně jako u obž. S. podotýká, že vychází z podané obžaloby a z toho, co se u obžalovaných v konkrétním případě našlo, k čemu to sloužilo, co to mohlo ovlivnit a z jaký byl motiv prodeje a nabídky obžalovanými, případně jaké následky to mohlo mít a jaký široký okruh zájemců oslovuje taková internetová prezentace, kterou je třeba považovat za nežádoucí, a zda uvedené jednání naplnilo v konkrétním případě znaky skutkové podstaty žalovaného přečinu dle § 287 odst. 1, odst. 2 písm. c) tr. zák. V tomto kontextu musel všechny tyto námitky odmítnout, neboť soudem I. stupně užitá právní kvalifikace není v rozporu s judikaturou vyšších soudů, dopadajících na posuzování shodné trestné činnosti. Protože šlo o prodej a propagaci uceleného sortimentu, je vina obžalovaných naprosto zřejmá.

Také argumentace, že je možné na internetových stránkách, což bylo také k odvolání doloženo, získat obdobné rady a návody volně dostupné na internetu, není podstatná pro posouzení věci.

Je na orgánech činných v trestním řízení, aby se případnými podněty zabývaly.

Odvolací soud se nesouhlasí s tím, že obž. neměli možnost rozpoznat protiprávnost svého počínání.

Odvolací soud se také seznámil s rozsudkem Obvodního soudu pro Prahu 2 ze dne 3.11.2015, sp. zn. 5T 166/2015, i s usnesením Městského soudu v Praze sp.zn. 44To 36/2016 ze dne 15.2.2016, ovšem jejich závěry pro něj nejsou závazné.

V ostatním se odvolací soud ztotožňuje s hodnocením důkazů soudem I. stupně, jenž správně vycházel z důkazů, které v řízení provedl, odůvodnění rozhodnutí je v souladu s ust. § 125 odst.1 tr. ř.

Správným skutkovým zjištěním soud I. stupně přiřadil správnou právní kvalifikaci. Soud I. stupně vycházel z podstaty žalovaného přečinu, zabýval se tím, co je podněcování a co je šíření veřejnou počítačovou sítí a odvolací soud v tomto směru nemá, co by jeho závěrům o vině vytknul.

Byly naplněny i znaky kvalifikované skutkové podstaty právě s ohledem na zajištěné důkazy. Právní kvalifikace vychází i z judikatury(usnesení NS sp.zn.11Tdo 935/2014 ze dne 30.9.2014, 3Tdo 1218/2014 ze dne 15.19.2014, 11Tdo 879/2015 z 29.7.2015, 8Tdo 1217/2014 z 12.11.2014, 11Tdo 181/2015 z 20.5.2015, 8 Tdo 1206/2012-24 z 31.10.2012,nález Ústavního soudu ČR II. ÚS 934/2013, IV. ÚS 19/2014, Pl. ÚS 47/13, III.ÚS 934/13),v níž je řešena mimo jiné i podstatná část námitek, jimiž oba obžalovaní obhajují legálnost svého jednání).

Odvolání obou obžalovaných do výroku o vině odvolací soud z těchto důvodů musel zamítnout.

Pokud jde o úvahu o druhu a výši trestu, odvolací soud ohledně obž. S. neshledal ve výroku o podmíněném trestu pochybení. K jeho osobě nebyly zjištěny další negativní skutečnosti a nebyl proto důvod ukládat mu jiný než podmíněný trest odnětí svobody v trestní sazbě uvedené v § 287 odst. 2 tr. zkn. od jednoho roku do pěti let. Pokud mu byl uložen trest na samotné spodní hranici zákonné trestní sazby, zohledňuje všechny aspekty trestné činnosti, okolnosti případu, dobu a délku páchání trestné činnosti a její rozsah. Přiměřeně tomu byla stanovena i zkušební doba v souladu s ust. § 82 odst. 1 tr. zkn. Uložený trest není nepřiměřený a odvolací soud nemá, co by mu vytkl.

Ohledně obž. C. je situace jiná, odvolací soud se ztotožňuje s odvoláním státního zástupce a je stejného přesvědčení, že obž. C. nevyjádřil lítost nad svým jednáním, naopak je přesvědčen o své nevině. Protože § 46 tr. zkn. předpokládá, že lze upustit od potrestání pachatele, který spáchal přečin, jeho spáchání lituje a projevuje účinnou snahu po nápravě, jestliže vzhledem k povaze spáchaného přečinu a k dosavadnímu životu pachatele lze důvodně očekávat, že již pouhé projednání věci postačí k jeho nápravě i k ochraně společnosti. Užití tohoto ustanovení u obžalovaného dále brání povaha a závažnost spáchaného přečinu a zjištěný motiv zjištěnosti. Nebylo důvodu vůči tomuto obžalovanému postupovat odlišně jen proto, že na rozdíl od S. vypovídal, když jejich účast a míra zavinění byly naprosto stejné, stejný byl i podíl na trestné činnosti. Odvolací soud mohl z podnětu odvolání podaného státním zástupcem v jeho neprospěch toto pochybení soudu I. stupně napravit postupem dle § 258 odst. 1 písm. e), odst. 2 tr. zkn., napadený rozsudek zrušil ve výroku, jímž u obž. C. bylo upuštěno dle § 46 odst. 1 tr. zkn. od potrestání, a tomuto obžalovanému uložil trest ve shodné výměře jako obž. S. podmíněný se stejnou zkušební dobou v trvání 18 měsíců. Odvolací soud přihlédl ke všem okolnostem rozhodným pro určení druhu a výše trestu dle § 38 a § 39 odst. 1 až 3 tr. zkn., k okolnostem případu, k tomu, že obžalovaný alespoň zareagoval tím, že stáhl z prodeje semena. S přihlédnutím k jeho osobě nebylo namísto ukládat jiný nebo vyšší trest než obž. S.

Pokud jde o odvolání státního zástupce do neuložení výroku o zabrání věci, odvolací soud k tomu poznamenává, že s odůvodněním tohoto postupu soudem I.stupně nelze souhlasit. Jde o věci pocházející z prohlídek jiných prostor a peníze. Je povšechné, nespecifikující jednotlivé zajištěné věci, ve svém důsledku nesprávné, proto nemohlo obstát.

Na soudu I. stupně bude, aby se podrobně zabýval jednotlivými zajištěnými věcmi, k jakému důkazu vlastně byly zajištěny, jestliže právě i na základě takto zajištěných věcí byla prokázána vina obžalovaných z hlediska ucelenosti nabízeného sortimentu. Nekonkrétní tvrzení soudu I. stupně, že věci mohly být užity i na jiné účely, stejně i zajištěné peníze, nemohl odvolací soud uznat. Bude se muset zabývat jednotlivými položkami, kde a za jakých okolností byly věci uloženy, k čemu sloužily, případně k nim obžalované vyslechnout, a rozhodnout, zda všechny nebo které se zabírají.

Pokud by totiž takové rozhodnutí učinil odvolací soud, byla by obžalovaným odeprána možnost podat si proti němu opravný prostředek, navíc odvolací soud nemůže nahrazovat činnost soudu nalézacího. Proto neučiněný výrok o zabrání věci považoval za výrok chybějící a soudu I. stupně uložil, aby o těchto věcech znovu jednal a rozhodl.

S ohledem na shora uvedené odvolací soud rozhodl tak, že vyhověl odvolání státního zástupce ohledně výroku o trestu obž. O [redacted] a rovněž podle § 259 odst. 2 tr. ř. se rozhodl vrátit věc soudu I. stupně k rozhodnutí o uložení ochranného opatření ohledně obou obžalovaných.

Odvolání obou obžalovaných zamítl podle § 256 tr.ř. z důvodů shora rozebraných.

Poučení: I. Proti tomuto rozsudku **není** řádný další opravný prostředek přípustný.
II. Proti tomuto rozsudku **lze** podat dovolání. Nejvyšší státní zástupce jej může podat pro nesprávnost kteréhokoli výroku, a to ve prospěch i v neprospěch obviněného. Obviněný může podat dovolání pro nesprávnost výroku, který se ho bezprostředně dotýká. Může tak učinit pouze prostřednictvím obhájce, jinak se takové podání nepovažuje za dovolání, byť by bylo takto označeno. Dovolání se podává u soudu, který ve věci rozhodl v I. stupni, a to do dvou měsíců od doručení tohoto rozsudku. O dovolání rozhoduje Nejvyšší soud ČR. Nutný obsah dovolání je vymezen v ust. § 265f tr. ř.

V Praze dne 23. března 2016

JUDr. Eva Burianová, v.r.
předsedkyně senátu

Vypracovala: JUDr. Jana Lemfeldová

Za správnost vyhotovení:
Marcela Rajčová